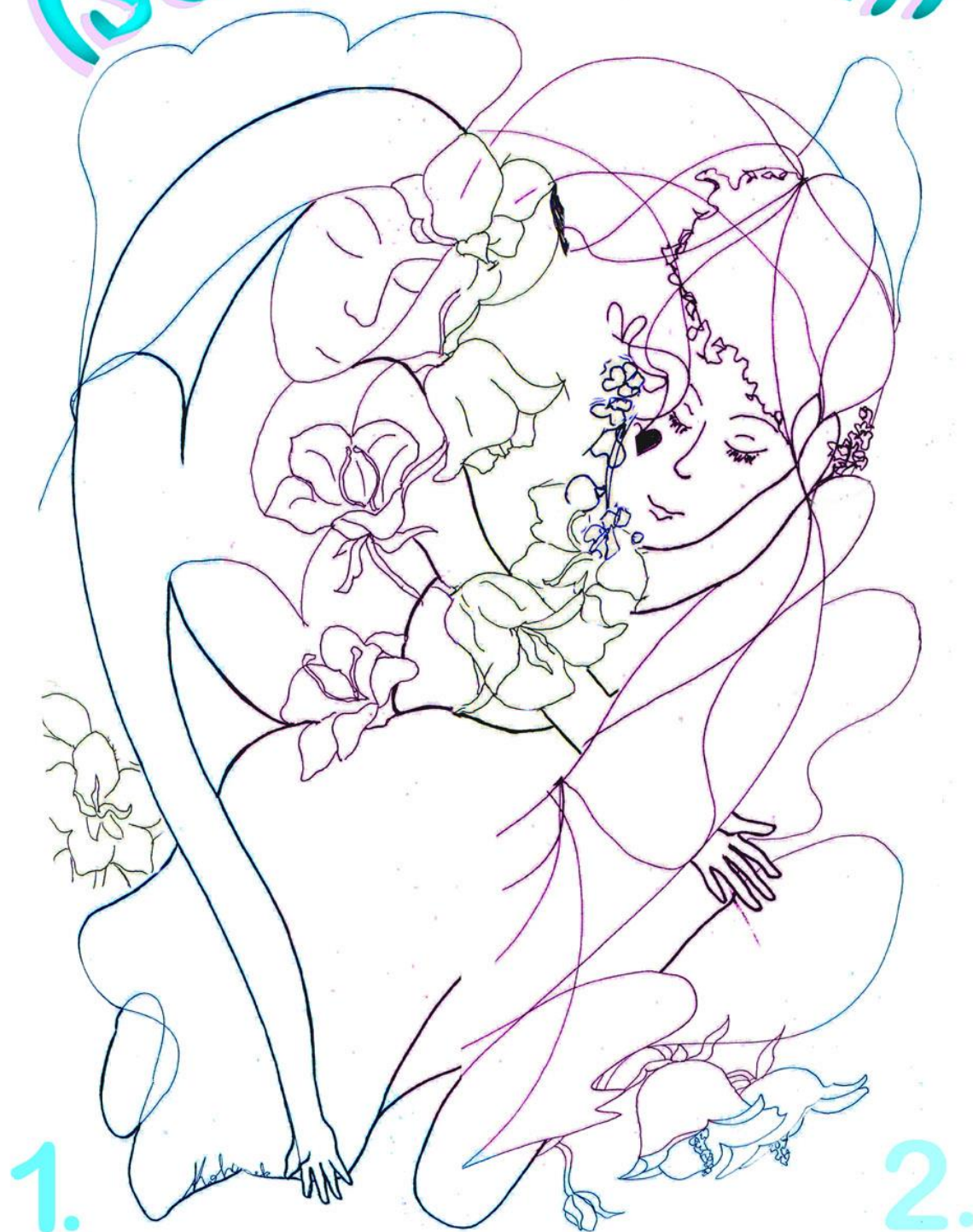

Györy

Hedvig

(steni részem

Copyright @ Kotaszek Hedvig

**Szerkesztő:
Kotaszek Hedvig**

Az eredeti naplóhoz képest új a grafika

Grafika: Kotaszek Hedvig

Minden jog fenntartva: Kotaszek Hedvig
kotaszekh@gmail.com

**Első borító: Kotaszek Hedvig:
A folyó forrása**

**Hátsó borító: Kotaszek Hedvig:
Tükörben**

**Tilos ezen kiadvány bármely részét
bárhogyan, bárki másnak felhasználnia,
kivéve Magyar Elektronikus Könyvtár
szerződésében írtak**

ISBN

978-615-00-5731-6

Győry Hedvig

**Isteni részem
1.-2.**

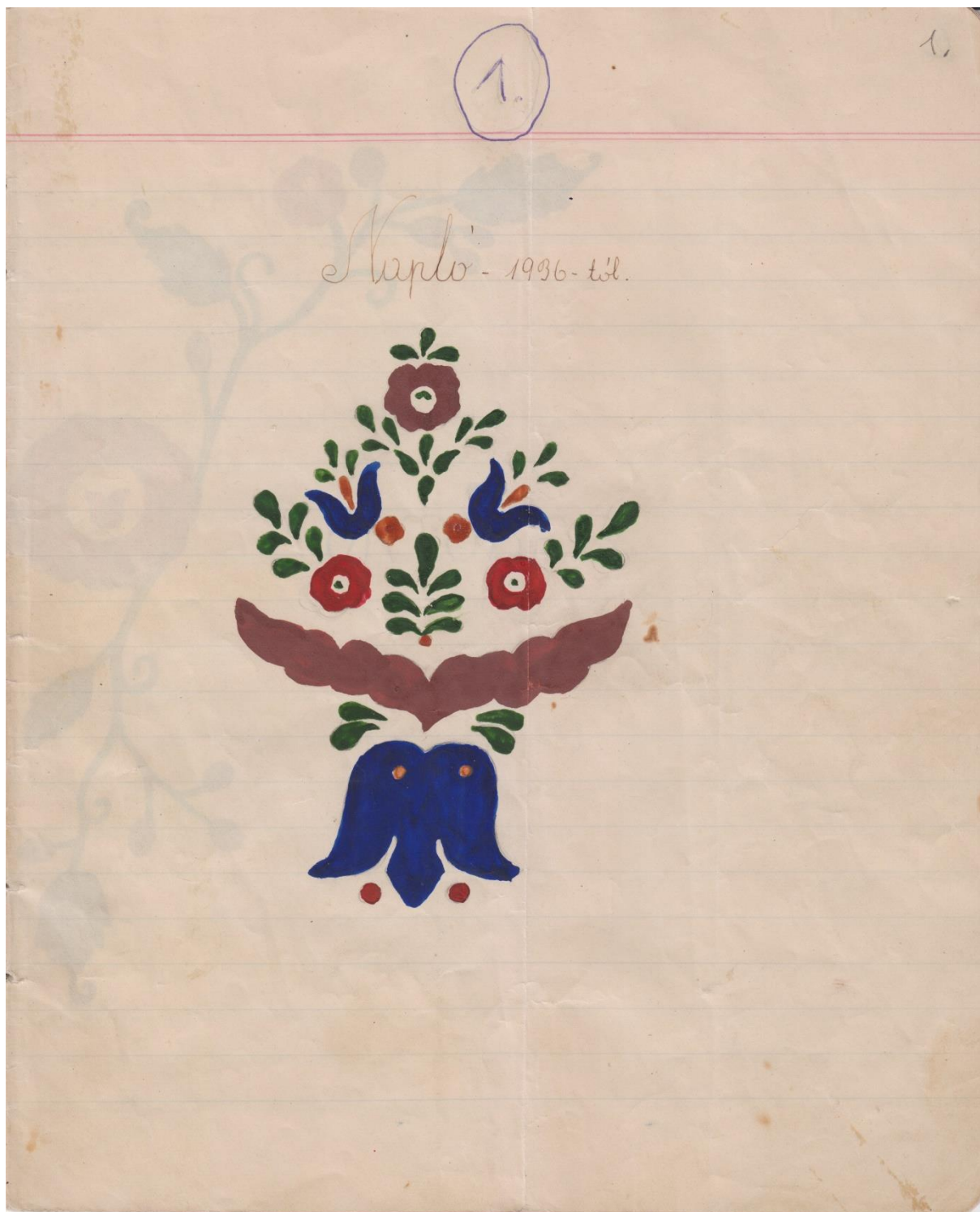
1936.okt.30.-1940.dec.30.

Napló

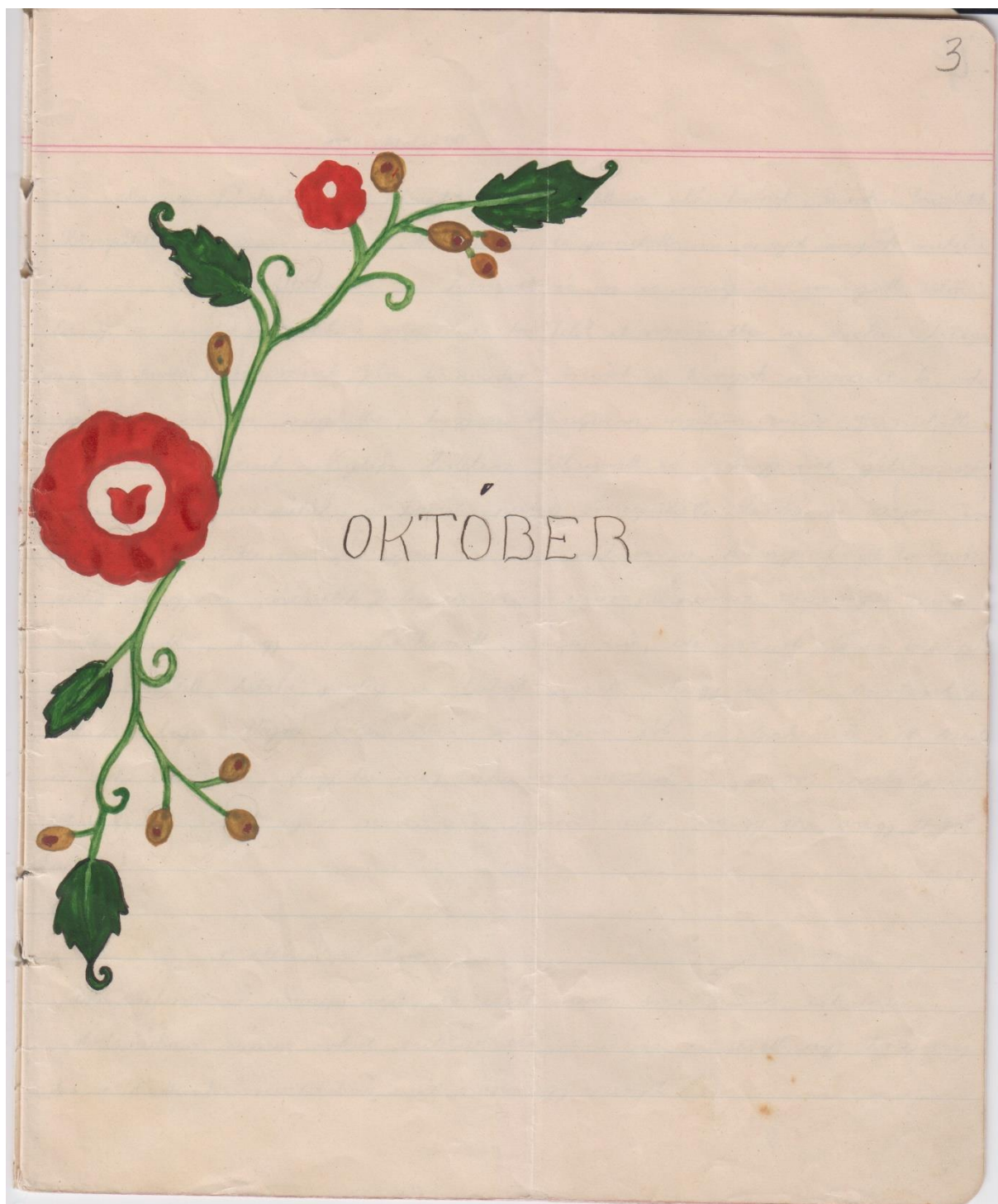
**EREDETI KORDOKUMENTUM
EREDETI HELYESÍRÁSSAL
változatlanul**

Testvérek sorrendben: Guszti, Rózsa /Dódi/, Hedvig, Éva, Jolán /Maca/, Zolika

Bár a Naplókban Győry Hedvig mindenhol azt írja, hogy nem szeretné, ha bármikor, bárki beleolvasna, mégis élete utolsó éveiben egyfolytában azt kérte tőlem, hogy adassam ki, és kezdjek vele valamit! Így ezúton teljesítem kérését.

Győry Hedvig rajza /ekkor 14 éves kislány/

Győry Hedvig rajza

1936. október 30.

Ma ma főhívtá felni Julia társát a mellett ült lánynak, Fauersten Pászibot.
 Könyvtárból nagyon rosszul állt nála, és gondoltam megint sügöt neki
 kes. ismeretlő. Kinyitottam a könyvet és én is meg a mögötte ült
 lány is sügötnek. Ekkor már a két felét elmondta a leckeinek, egész
 én jól tudta, egyszer csak Julia társát, mint a lányok mondták, oda
 nek hozza és megkérte, hogy a könyvem nyitva van. Gondoltam,
 megint váratlanul meglesz. Kistelen főugrott és nagy sietséggel megij
 nem felelték az íket, a lábat pedig megkötötte. Persze a sejtés én
 is figyelmes lettem és egyszer becsuktam a könyvet. A lányok
 pedig nagyon nevetek Julia társát újon. "Ó persze szörnyű" sz
 varta volt, hogy nem sikerült meglesni, de azért ez is valóban
 egyet nevetett, hűbe pedig a lábat nézte, hogy nem történt-e
 valami baja? Végre a Fauersten is végére ért a leckeinek. Et tunk,
 és azt mondta, hogy ha meg akarom se tudna rossz osztályoz
 tott adni, mert egész rendszeresen elmondta, vagy 11/2, vagy 11-et
 kapott.

1. október 31. A no

Ma reformáció ünnepe volt, és ezért nem mentünk iskolába.
 Mostanában némes sokat esik az eső, ma ma is esett, úgy hogy meg
 his se tudtunk mezteleni egész nap egy szemet se.

1936.október 30.

Máma föl hívta felelni Juba tanár a mellettem ülő lányt, Fauersten Erzsébetet. Könyvitelből nagyon rosszul ált nála, és gondoltam, majd súgók neki ker. ismeretből. Kinyitottam a könyvet és én is meg a mögötte ülő lány is súgtunk. Mikor már a felét elmondta a leckének / egészen jól tudta/ egyszercsak Juba tanár Úr, mint a lányok mondták oda néz hozzám és meglátta, hogy a könyvem nyitva van. Gondolta, majd váratlanul meglep. Hirtelen fölugrott és nagy sietségébe majdnem feldönte a széket, a lábát pedig megütötte. Persze a zajra én is figyelmes lettem és gyorsan becsuktam a könyvet. A lányok pedig nagyon nevetek Juba tanár úron. Ő persze szörnyű zavarba volt, hogy nem sikerült meglepni, de azért ő is velünk együtt nevetett, közbe pedig a lábát nézte, hogy nem történt-e valami baja? Végre a Fauersten is végére ért a leckének. A tanár úr azt mondta, hogy ha még akarna se tudna rossz osztályzatot adni, mert egész rendesen el-mondta, vagy ½, vagy 1/-est kapott.

„október 31.”

Ma reformáció ünnep volt, és ezért nem mentünk iskolába. Mostanában rémes sokat esik az eső, máma is esett, úgy hogy még ki se tudtunk mozdulni egész nap egy szemet se.

Délelőtt játszottunk és olvastunk, délután pedig az eső miatt nem tudtunk elmenni a nagymamához. Délután rajzolgattam unalmamban, este pedig mielőtt lefeküdtünk volna rejtvényt fejtettem az Évivel.

Élelőt jótettünk és olvasunk, edutón pedig az evő mielőtt nem tudtuk
elmenni a nagymamához. Élelőn rajzolattam a madarakat, este pedig
mielőtt lefeküdtünk volna szívesen fejtetem az évről.

Győry Hedvig rajza

Győry Hedvig rajza

„Dec.13.” Mára délután lucacédulákat csináltunk. A cédulákra 9 fiú nevet és a másik kettőre: halál-vénkisasszonyt írtunk. Még az nap bedobtunk /bedobtunk/ belőle egyet a kályhába. Még a Marika is csinált magának. A Mancikanéni meg az Irénkéék is itt voltak, nagyon nevettek a mi babonánkon. Bár Anyuka mondta, hogy az egész csak babona, mi azért mégis hittünk benne.

„Dec.24.” Tegnap végre megnézhattuk a lucacédulákat. A Jolika azonban nem tudta kivárni és előbb fölbontotta, de ez nem ért. A Marikának: Oszkár, az Évinek: Zoltán, nekem Tibor jött ki. Mára délelőtt az Évi, Jolika és a Zolika elmentek a Nagymamáékhoz. A Guszti egy könyvet, a Zolika építőkockát kapott, mi négyen pedig kötenyt kaptunk, ami egy kis csalódással töltöt el, mert azelőtt karácsonyra mindig egy-egy szép könyvet kaptunk. Délután kijöttek az Irénkéék, később pedig a Lajosék. Az Irénkééktől én Anyuka a Dódi Marika parfümöt kaptunk az Évi, Jolika tükrös naptárt és a Guszti, Zolika csavaros ceruzát kaptak.

„Dec.31.” Ma vacsora után ólmot öntöttünk, de egyikünknek se sikerült. Később be-mentünk rádiót hallgatni. Nagyon jó műsor volt. Éjfélkor elojtottuk a villanyt és úgy vártuk meg az új évet. Egyóra felé táncclemezek mentek. Mindnyájan táncoltunk még a nagymama is a Gusztival. Csak 2 órákor feküdtünk le.

Győry Hedvig rajza

„Márc.10.” Mára volt Anyuka születésnapja /42./ Délután kijöttek a Nagymamáék, de nemsokáig voltak itt, mert moziba akartak menni. A Klárka elkérte a „Szent meg a rajongója” c. könyvet. Mára este befejeztem a „Szent meg a rajongója” könyv II. kötetét. Nagyon szép volt, valamennyi eddig olvasott könyvek között a legjobban tetszett.

„Márc.13.” Mára délután Én és a Zolika kimentünk a Nagymamáékhoz. Mikor odaértünk éppen a moziba készültek menni és addig hívtak, míg mi is elnem mentünk velük. Nagyon érdekes és szép darabot láttunk. /az igazi férfi./ Este ½ -8 kor volt vége és mivel már nagyon sötét volt a Klárka hazakisért egészen a hidig.

„Márc 22. Ma délután az Évivel elmentünk az Irénkéhez megmondani, hogy holnap érkeznek az Erzsikéék. A vonaton nagyon sokan voltak és így összevontunk zsúfolva. Egy pár fiú is volt a vonaton és azok mind nekünk dültek. Az egyik leverte az Évi sapkáját és mivel az Évi nem tette föl mégegyszer azt mondták, hogy tegye föl, mert a szél összefújja a szép bubi frizuráját. A másik egészen közel hajolt hozzám és azt mondta „szép barna szeme van” közben fojton a kabátunkat piszkálták: szóval már örültünk, hogy leszálltunk. Mikor bementünk az Irénkéékhez látjuk, hogy az egyik fiú ott sétál a bolt előtt, és ezt megismételte vagy négyszer. Talán azt hitte, hogy valami olyat kértünk amire várni kel és ezért vettük le a kabátunkat és ültünk le.

„Márc 24.” Tegnap délelőt ½ 1 kor megérkeztek az Erzsikéék, mi a villamosnál vártuk őket. Ágika nagyon édes, olyan aranyosan beszél.- Mára délelőtt Ágikával játszottunk, délután kicsit olvastam 5 órákor pedig én és a Gusztó elmentünk az Erzsikével a moziba. Szenzációs darabot láttunk /Lovagias ügy/

„Márc 28.” Ma délelőtt az Erzsike meg a Marcsa elmentek a templomba, Ágikát is magukkal vitték. Nagyon örült, hogy villamoson megy alig akart leszállni. Délután kijöttek az Irénkéék, később a Mancika néniék. Alig várták, hogy Ágika fölébredjen, de mikor fölkelte mindegyik akart hozzászólni, így persze nagy zaj volt és ezért kicsit cvidér is volt.

„Márc 30.” Ma délelőtt kint voltam az Ágikával az udvaron, de nem sokáig, mert elkezdett az eső esni. Mikor behoztam Ágikát már majdnem elaludt, úgyhogy alig tudtuk megetetni. Nem sokára hazajött az Erzsike, de alig, hogy megebédelt már ment is az orvoshoz onnan pedig az Irénkéhez. Délután ½ 4 kor Ágika fölébredt és nagyon édes volt, olyan cukian beszélt.

1938

„1938.január 17.H.” Ma gyorsírásból dolgozatot írtunk. „Ezen” helyett „azon” írtam, ezért kiradiroztam. / a radirozás kicsit látszott./ A következő órán számtanból dolgozatot írtunk. Sehogysen sikerült’ pedig mindent értettem. Jól kezdődik a hét „gondoltam”. Ma két dolgozat nem sikerült. „1938./I.18.K.” Reggel a 7 55-ös vonattal mentem „az iskolába”. Nyugodtan ülök. „Jön a kalauz.” kéri a jegyem: odaadom, kéri az igazolványt „nincs itt.” Fizessek 80 fillér büntetést „nincs pénzem.” Betette a jegyet a sapkájába, aztán a fejére húzta, azt mondta: az állomáson megkapja. Ezzel el volt intézve. Gondolom „majd délután érte megyek.” Az iskolában megkérdeztem, hogy hol kapom ki a jegyet. A Kis Gizi azt mondta, hogy itt a nyugatiban. Akkor ma nem mehetek hittanra /2-3/ mert akkor nem tudnák vissza jönni. 1-órákkor a „Szücs M.” hazamentem. Mikor jött a kalauz a jegyért átcsúztatta nekem. Mikor hazaértem elmeséltem, hogy, hogy jártam. Apuka is azt mondta, hogy a nyugatiban kapom meg a jegyet. Megvártam a Dódit /tudniillik az ő jegyével kellett bemenni./’ aztán bementem. /először vittem magammal a kis táskám./ A nyugatiba bementem, ahol az volt kiírva, hogy „elveszet tárgyakról felvilágosítást ad”. Bemegyek. A vonat-jegyemért jöttem, délelőtt a kalauz

a kalauz elszedte, mert nem volt nálam a fényképes igazolvány /mondtam./ Igen volt itt egy jegy „mondtam” de a kalauz magával vitte. Azt hitte, hogy nem kell, mert nem jöttem érte /és hogy sokan hagyják elveszni inkább a jegyet, sem, hogy lefizessék a büntető díjat. Délelőtt nem jöhettem érte „mondtam” hát „iskolában” voltam. Hát most már mit csinálják? Ő nem tudja „felelte” mert nem tudja, hogy

hol lakik és ki volt az. Kimentem itt már nem lehet semmit sem csinálni, „gondoltam”. Az egyik vonat előtt állt egy kalauz. Mondtam neki, hogy a vonatban a kalauz elvette a jegyem és kérdeztem, hogy hová menjek érte? Mondta, hogy oda /felvilágosítást ad elveszett tárgyokról./ Ott már voltam feleltem, De azt mondta az illető, hogy a kalauz magával vitte: akkor holnap reggel menjek érte, mondta. Vissza megyek „kérdem: holnap reggel se lesz itt? Ingerülten felel: mondtam már hogy nincs itt, és hogy nem is lesz. Már távozni akartam. Ekkor bejön egy másik férfi. Szegény gyerek nincs meg a jegye, mondta aztán ahhoz a férfihoz szólt, akivel én beszéltem: azért a kalauztól is szemtelenség volt magával vinni. Aztán hozzám szólt, „azért ne legyen olyan komoly”. Kö

szöntem és kimentem, mert már a sirás fojtogatott. Gondoltam: Istenem, csak így lehet látni igazán, hogy mennyire nem izgat más valakinek a baja, mennyire nem veszik semmibe és nem segítenek az emberen, /pedig ha akart volna segíthetett volna./ hanem csak egyszerűen azt mondja „nem tudom”. Beülök ismét a vonatba, nagyon elvoltam keseredve. Gondoltam, most mit fogok csinálni, hogy fogok iskolába járni. Haza értem, elmeséltem mindent. Apuka azt mondta, hogy majd bemegy még egyszer ahhoz az emberhez és majd beszél vele. De nem tudja, hogy lehet-e valamit csinálni., Este alig birtam elaludni a nyugtalanságtól. „Gondoltam ahogy kezdődik a hét, úgy folytatódik. I./ 19. Sz. Ma villamossal mentem az iskolába. A számtan dolgozatot ma kijavítottuk. Mikor én bediktáltam a jegyemet /4.2./ azt mondta Annus néni /mivel a gyerekek csodálkoztak, hogy négyes/ „nem csodálom két négyes felelete van”. Ez nagyon rossz esett, mert csak 1szer feleltem és akkor is egyesre. Anusnéni ezt tudta is, Ma délután Anyuka elment a jegyemért,

tudnillik Vác ide küldték ki. „Mondtam is Anyukának, hogy ezt a jegyet elteszem emlékébe /mivel olyan nagy körutat tett meg./ 1./20. Ma szállok le a vonatról látom, hogy a Selyem E. egy fiú segíti le. Egyedül ment, oda megyek hozzá: egyszer csak mellettünk terem az a fiú, és még két másik. Mikor jövünk ki az iskolából, nem

találkozhatunk-e? –kérdezik. Mondtuk nem. Azt hittem, hogy a Selyem talán ismeri őket, hogy beszél velük. Egyszer csak bemutatkoznak, akkor rájöttem, hogy még se ismeri őket. Végre nagy nehezen elsiettünk. Mondom: mért kellett ezeknek bemutatkozni, hisz ez utcai ismeretség! dehogy is’ hát már a vonatban is együtt jöttem velük’ feleli. Mondmár legföljebb annyival többen köszönnek, majd elmesélem a Józsinak, folytatja’ képelem, hogy fog pukkadni. Gyorsírásból végre megkaptuk a dolgozatokat. Nekem gyorsírás nem volt osztályozva, és ahol radiroztam, bevolt kerítve. Mikor a kedves nővér bejött megkérdezte tőlem, hogy radirozás-e? Én azt feleltem, hogy igen. Kihívott és 4-est írt a gyorsíráshoz. /Tudta, hogy radiroztam, de azért meg kérdezte./ Mikor kivittük a javítást aláíratni, azt mond

ta. „Nagyon haragszok én erre a gyerekre, csak egyetlenegy hibája volt és nem, hogy ½-det, de mégcsak 1 est se kaphatott volna, csak 1-est. Óra végén azt mondta, hogy a gyorsírási dolgozatokat haza visszük rendbe tenni és hogy ezt az utolsó dolgozatot is alá íratjuk. Kicsit ijedt kifejezést vághattam, mert azt mondta a kedves nővér: Csak mutasd meg Apukának a dolgozatot. Ma kenismeretből fölhevített a kedvesnővér, hogy beszéljek a hitel fajairól. „Nem tudtam megtanulni, mert hiányzik az a lap, mondtam’. Helyre mehetsz, /beírt egy négyest:/ Mikor a Hortobágyi felelt súgtam neki, azt mondta a kedves nővér csak súgjak egy 4-em van már! kaphatok még egyet. Csak ne súgjak, hallgassak, akinek pont akkor hiányzik a lap a könyvből amikor fölhevítják felelni. Kedves nővér kérem megtudom mutatni, hogy hiányzik az a lap, mondtam, s ezzel kivittem a könyvem. Tessék nézni, nem is lehet észre venni, csak ha a számozást nézzük. A kedves nővér megnézte, és nem szólt semmit. Mikor a helyemre mentem jelentkeztem, hogy kisegitsem

a Hortobágyit, a Kedves nővér fölhevített /hogy mi a devalváció azt nem tudta a Hortobágyi/ megmondtam.

1938.I./21.

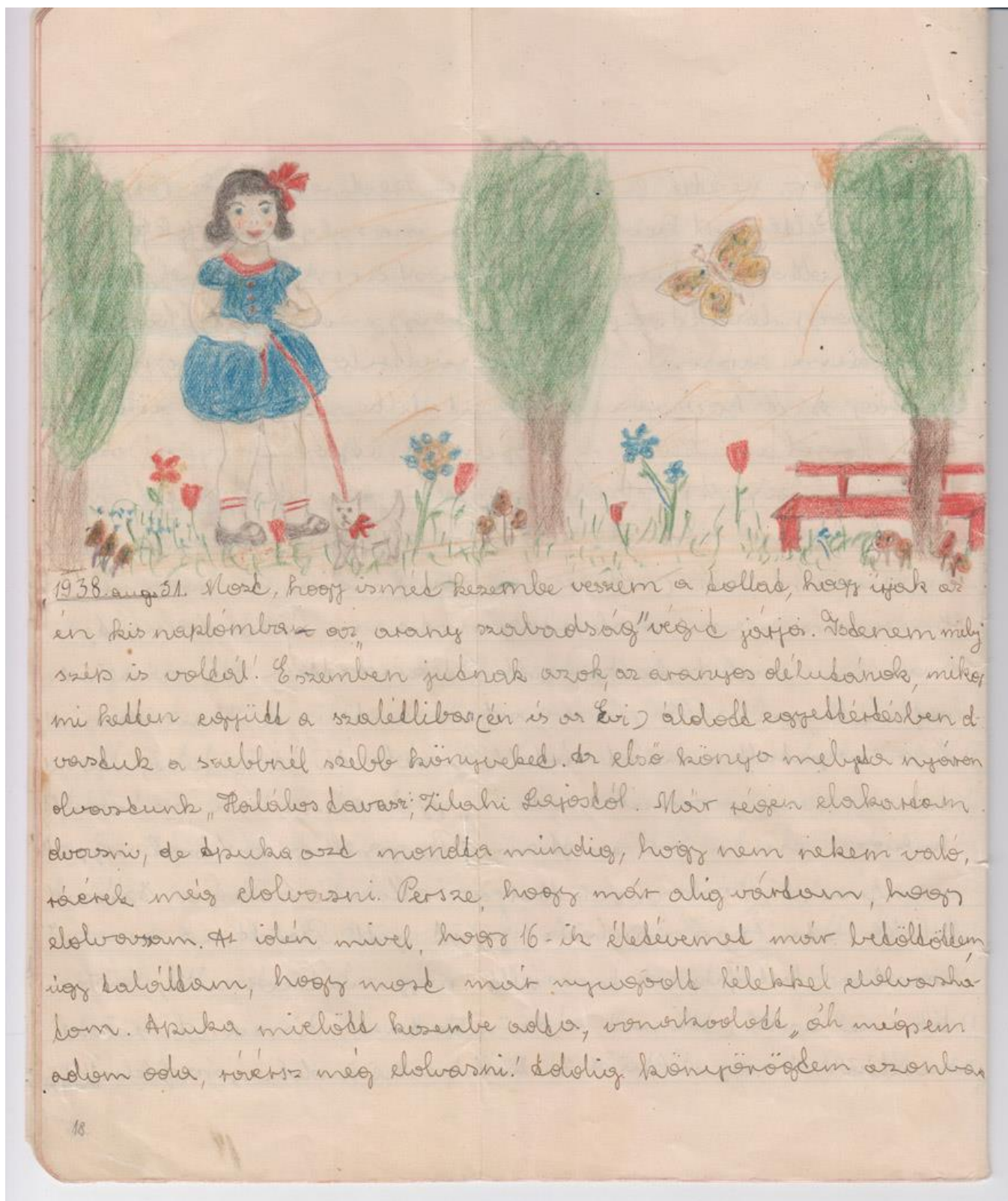
Ma azt mondta Sz. Kedves nővér, hogy nekem is kell felelni, mivel egy négyesem van. „Mit szólt Apuka a dolgozathoz? kérdezte.” Még nem mutattam meg’ feleltem. Ma számtan órán a Bagdi felelt: Győry nesúgjon szólt rám Annusnéni. A gyerekek elkezdik mondani, de Annusnéni kérem, hát nem súgott, még csak meg sem mozdult. Fölnéztem olyan arcot csináltam, mintha azt akarnám kifejezni, hogy akire pikel valaki arra ártatlanul is rá szólnak, és csodálkozózt! Annus néni azt mondta, hogy ő nem tudja, hogy ki súgott, csak onnan hallotta a súgást. A Bagdi nem tudott felelni, Annusnéni helyre küldte, és vigasztaló hangon mondta „jöjjön ki Győry és állítsa föl gyorsan. /lánc szabály./ Én egy kettőre főllállítottam. Jólvan’ mondta Annusnéni. Mikor Annusnéni reámszólt, is közel álltam a síráshoz. Mikor pedig a helyemre mentem nem birtam magammal. Először csak a füzet fölé hajolva könnyeztem, de nem birtam vissza tartani magamat, /akárhogy is akartam.

Hányszor néztél le kérdezi a kedvesnővér. Nem néztem le’ feleltem. A kedvesnővér mosolyogva felelt: láttam. Nem tudtam mire vélni, most arra gondol, hogy azt látta, hogy lenéztem, vagy hogy nem? elkezdtem sírni. A H. Ilonka vette először észre: ne sírj Hedvig szólt hozzám vigasztalólag és megsimogatott. Majd a P. Klári is figyelmes lett! a Győry sír, szólt Annusnéninek. A többiek is figyelmesek lettek: miért sír kérdezték:- egyest kapott? A P. Klári azt mondta: tudja ő, hogy miért sír. /azt hiszem Annusnéni mondta neki./ Szerencsére nem sokáig sírtam. Mikor fölnéztem Annusnénival találkozott a tekintetem, /jó akaratulag nézett rám./ Tíz-percbe odamentem a Szücshez. Megsimogatott: mért sírtál kérdezte. Neki megmondtam, hogy rosszul esett, hogy Annusnéni rám szólt, mikor nem is én súgtam. Reggel a Dódival együtt mentem a 7 55ös vonattal: az állomáson a Szüccsel találkoztunk, ő is velünk együtt jött. Beültünk az első kocsiba, két fiú is beszállt ugyanakkor ide, köszöntek nekem. /én nem köszöntem vissza./ A Szüccsel meséljük, hogy nekünk ki kell menni a dobogóra felelni.

Hová kell menni? Kérdezi a szebbik előre hajolva. Mikor a vonatról beszálltunk a szebbik úgy nézett /mondta a Sz. M.a./ /a helyesebb./ I./22.Sz. Ma ismét a 7 55ös vonattal jöttem. Most a középső kocsiba szálltam. Az egyik fiú akivel tegnap együtt utaztam benyitott. De nem vett észre' mivel háttal ültem. Míg a katolikusoknak hittan volt, addig az Imelda kedves nővér a gépíróba lehívott felelni ismeretből. Nagyon megvoltam ijedve: pláne még a Szalézia kedvesnővér is bent volt. De hála Istennek' tudtam felelni. Azt hiszem, hogy mind a hárman egyest kaptunk. Az utolsó óra gépírás volt. Másoltunk és bekellett adni. Az óra végén a kedvesnővér az én dolgozatomat javította, oda hívott. Ilyet ne csinálj mondta. / tudnilik a 8as fölött levő aláhúzással választott.

kifelé készültünk menni a gépíróból a Szücs M. odament a kedves nővérhez megkérdezni, hogy hogyan áll gépírásból? Azt felelte a kedvesnővér, hogy én titok tartó vagyok, nem szóltam senkinek sem megmondani. Majd hozzám fordul: Megmutattad már Apukádnak? A Szücs felelt helyettem: igen. Na és mit szólt? kérdezi tovább: összeszidott' mondtam. Mondtad Apukádnak, hogy ez már a második négyes? nem! nem úgy mondtad, hogy ez már a második négyes amit a Szalézi kedves nővér adott radirozásért, és hogy a kedves nővér haragudott! úgy kellett volna mondani. Nem' csak azt mondtam, hogy radiroztam azért kaptam 4-est. A kedves nővér mosolygott. Fogok felelni gyorsírásból? kérdezem. Remélem azt még tudsz! felelte a kedves nővér. mosolyogva. „Igen, úgy érti” szólal meg a Szücs is, - tudom felel a kedves nővér: éppen azért haragudtam, hogy radirozott. Mikor kimentünk öltözni azt mondta a kedves nővér, hogy jövő-órán megbeszéljük, hogy hogyan leszünk beosztva gép-

írásra. Kedvesnővér kérem, ha lehet 8-9ik szeretnénk lenni, a Szücs is rá tromfolt. Azt mondja a kedvesnővér, hát ti úgy se lehettek együtt. Jaj kedvesnővér kérem, szólal meg a Szücs és én akkor nem tudok kivel haza menni, mert csak mi ketten szoktunk együtt menni haza. A kedves nővér jóakarattal mosolyogva ment el.

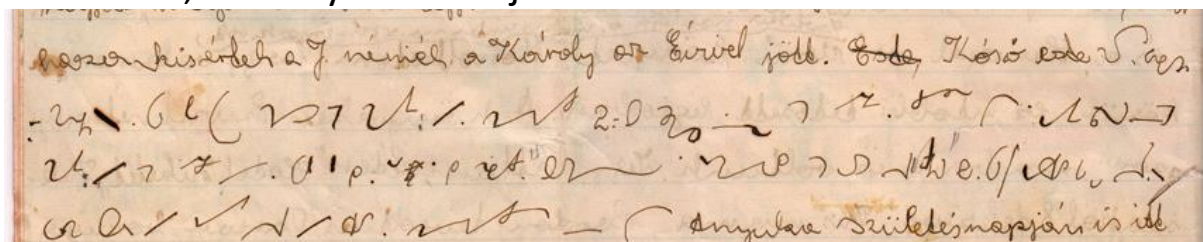
Győry Hedvig rajza és írása

1938.aug.31. Most, hogy ismét kezembe veszem a tollat, hogy írjak az én kis naplómba az arany szabadság” végít járja. Istenem mily szép is voltál! Eszemben jutnak azok az aranyos délutánok, mikor mi ketten együtt a szalétliban /én és az Évi/ áldott egyetértésben olvastuk a szebbnél szebb könyveket. Az első könyv melyet a nyáron olvastunk „Halálos tavasz”: Zilahi Lajostól. Már régen elakartam olvasni, de Apuka azt mondta mindig, hogy nem nekem való, ráérek még elolvasni. Persze, hogy már alig vártam, hogy elolvassam. Az idén mivel, hogy 16-ik életévemet már betöltöttem úgy találtam, hogy most már nyugodt lélekkel elolvashatom. Apuka mielőtt kezembe adta, vonakodott „óh mégsem adom oda, ráérsz még elolvasni! Addig könyörögtem azonban

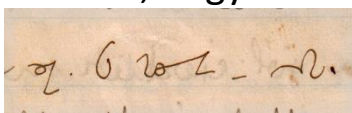
hogy végre is megkaptam. Délután hozzákezdünk az Évivel az olvasáshoz /bár Ő még csak 15 éves, de úgy gondolja, hogy amit nekem lehet azt neki is. Mi az az egy év szokta mondani, éppen semmi. Így hát elolvastuk. „Az aranyos kis dög” megjegyzésen igazán jól nevettünk. Hogy őszintén véleményt mondjak róla, nem találtam olyan különösnek. Utána elolvastuk Cleopátra „Diadal” és a „Lengyel vér” /Zsófia naplója c. mely szintén nagyon bájos volt/ című könyvet. Mondhatom, hogy valamennyi közül ez utóbbi tetszett legjobban. A könyveken kívül néhányszor moziban is voltunk. Így láttam „Pétert” „Hotel Kikelet”

„Kékszakál 8 felesége” „Kis mama”, Pardon tévedtem, „Tarzan bosszúja” a „néma vár”, Hajnal hasadás”, Mellék ucca”. Bár itthon nyaraltam mégis kimondhatatlanul jól. Részt vettünk a Klárka és a Nagymama születés és névnapján. Nagyon jól éreztük magunkat minden alkalommal. A zsurokat Anyuka névnapja zárta be. „Kedd” helyett „Hétfő” tartottuk meg. A Marcsi 10 drb és 6 drb villát hozott, Évi, Joli, Zolika egy csészét tányérral, Én egy csokor szegfűt és egy papucsot csináltam, Apuka egy szép bögrét cukorral hozott, minek nagyon örült Anyuka. Délután megérkeztek a vendégek. A Mancika néni hozott egy doboz likörös csokoládét. Az eső egyre jobban esett, azt hittük, hogy talán már nem is jönnek a vendégek mikor kétszer csengettek egymásután.

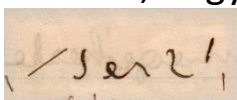
Megérkeztek a Jolánka néniék. Egy nagyon helyes, izléses piros szegfűből és kard-virágból össze-állított kosarat hoztak, a Károly pedig egy doboz Stühmer finom desszert. Az Évinek és a Jolinak egy egy csokoládét. A Károlynak az Évi az utóbbi időben egyre jobban tetszik. Különösen azóta', hogy szép fehér ruhában felcsavart hajjal meglátta a nagymama születésnapján. Akkor este, hogy hazakisértek a J. néniék, a Károly az Évivel jött. Késő este

Anyuka születésnapján is itt volt, mellé ült. Minden féle, „gyengén szólva” butaságokról kezdett beszélni vele. Többek között azt is mondta, hogy szeretné őt „fürdőruhában látni” ezt

Én pedig azt mondtam, hogy ő az oka, minek ült ott mellette, fogtad volna magad és jöttél volna az asztal másik végibe, de te neked úgy látszik, hogy tetszik az eset, azért maradtál ott mondtam. Erre Ő nagyon mérges lett és komoly szóváltás volt köztünk. Az Évi azt mondta, hogy talán féltékeny vagyok arra

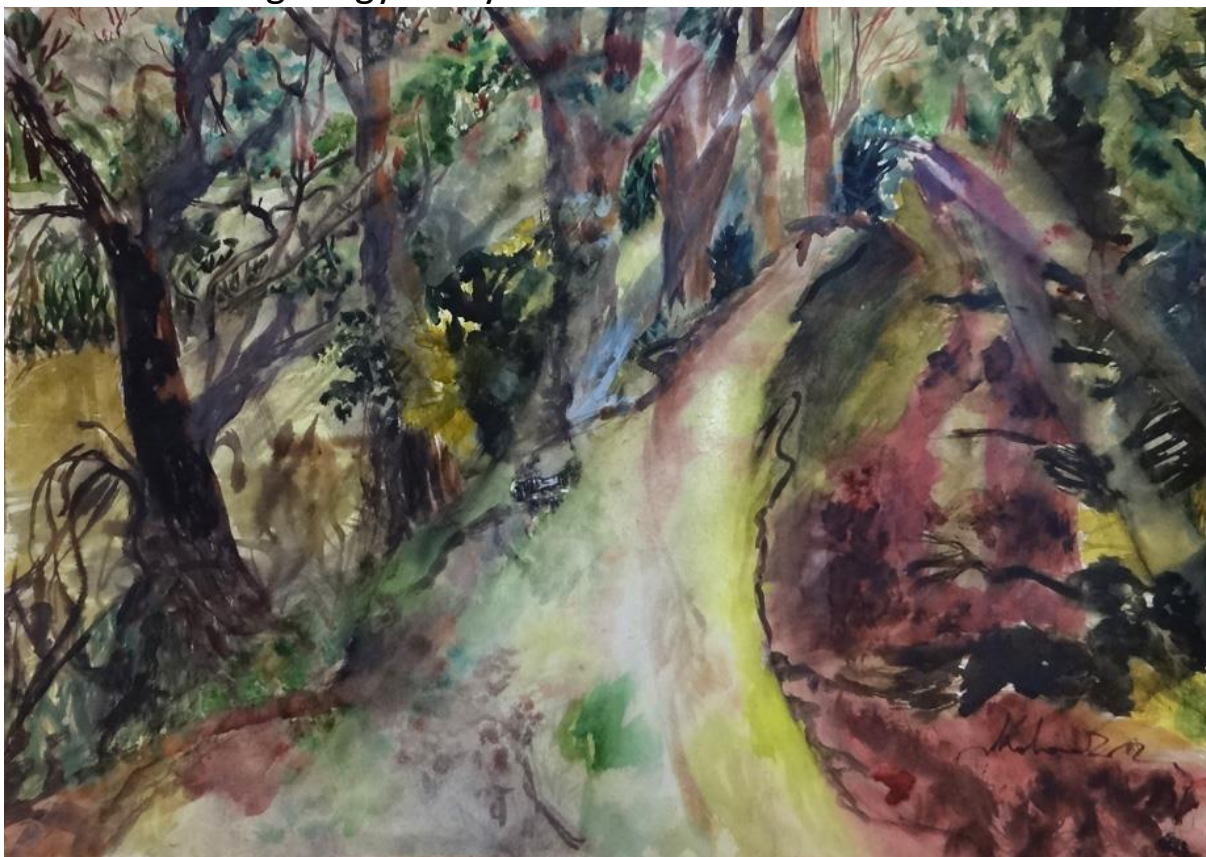

hogy a Laciékat szórakoztassa. Később a Nagymama és a Klárka is kijöttek szép nagy csokor virágot, és gyümölcsöt hoztak. Nagyon jó hangulat volt az egész idő alatt. 11 óra felé járt az idő, mikor a vendégek haza mentek. Ja, most jutt eszembe

Vége az első Naplónak

Kotaszek Hedvig: Angyalfény

Kotaszek Hedvig: Belső Út 2.-Endoway 2.

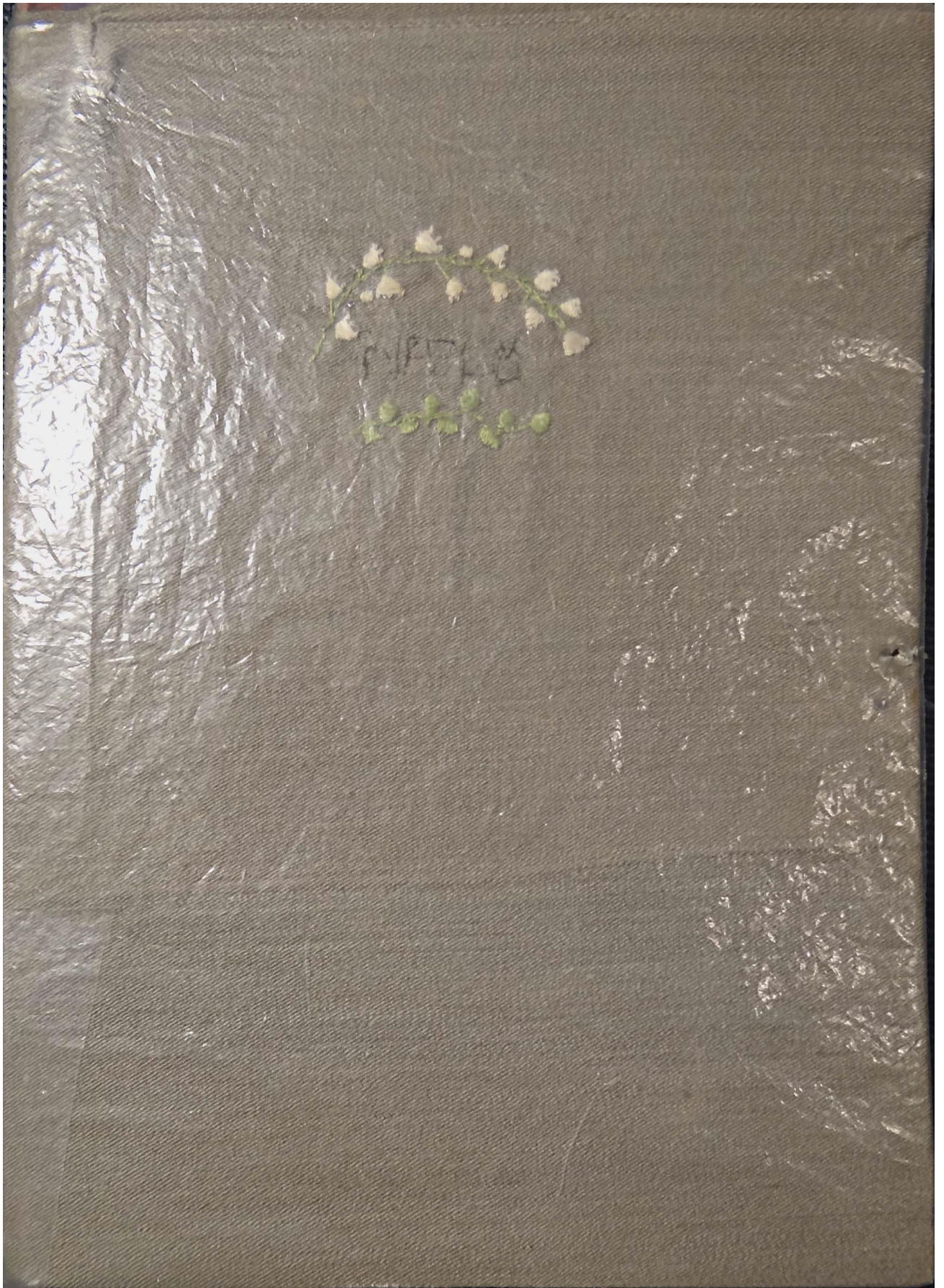

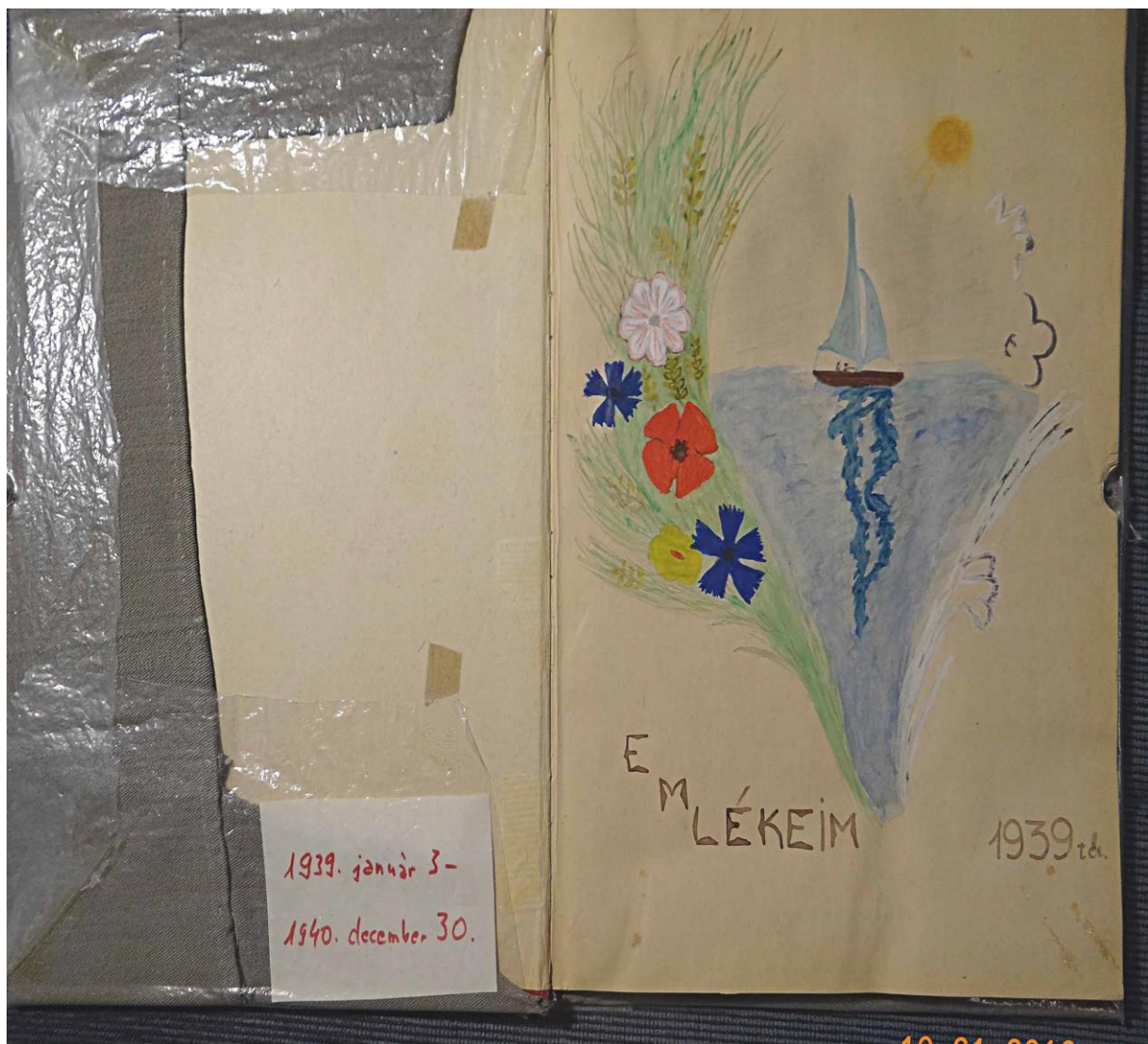
Kötaszék Hedvig: Belső Út 9.-Endoway 9.

Kötaszék Hedvig: Belső Út 10.-Endoway 10

Második Napló: 1939.január 3. – 1940.december 30.

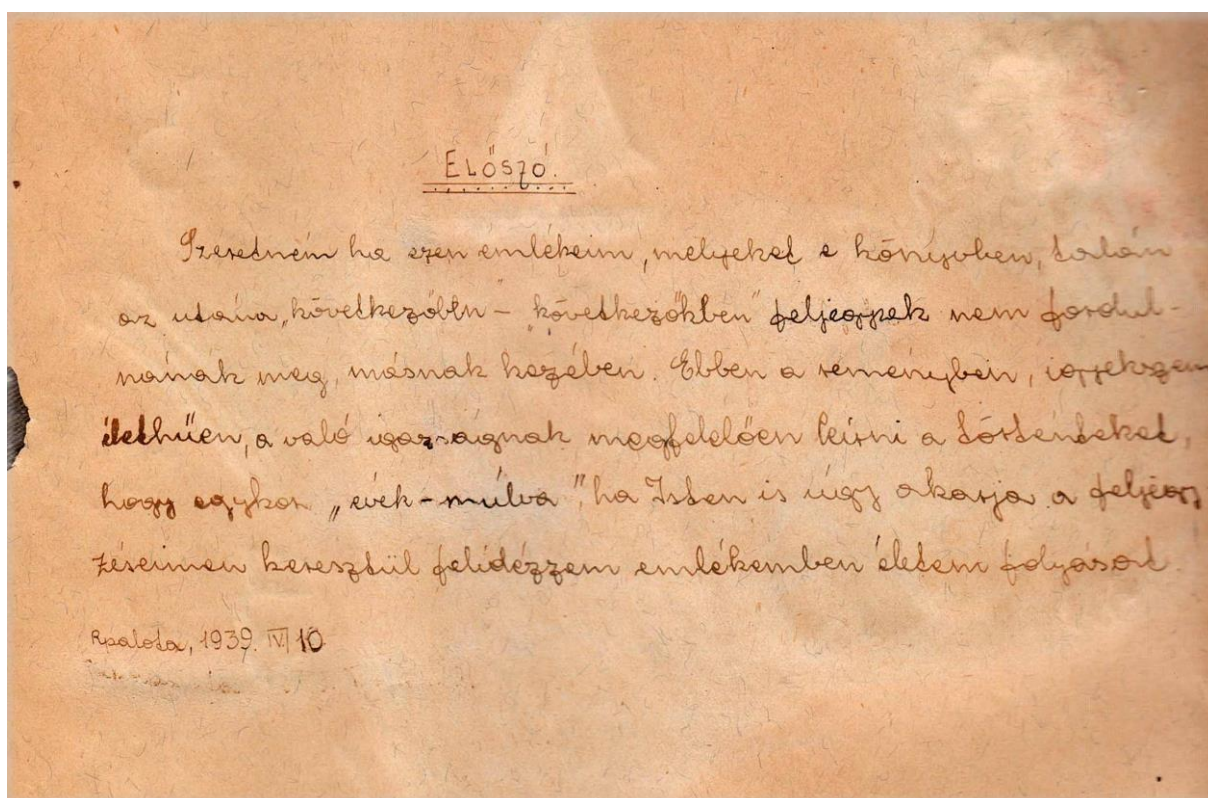
Bár a Naplókban Győry Hedvig mindenhol azt írja, hogy nem szeretné, ha bármikor, bárki beleolvasna, mégis élete utolsó éveiben egyfolytában azt kérte tőlem, hogy adassam ki, és kezdjek vele valamit! Így ezúton teljesítem kérését.

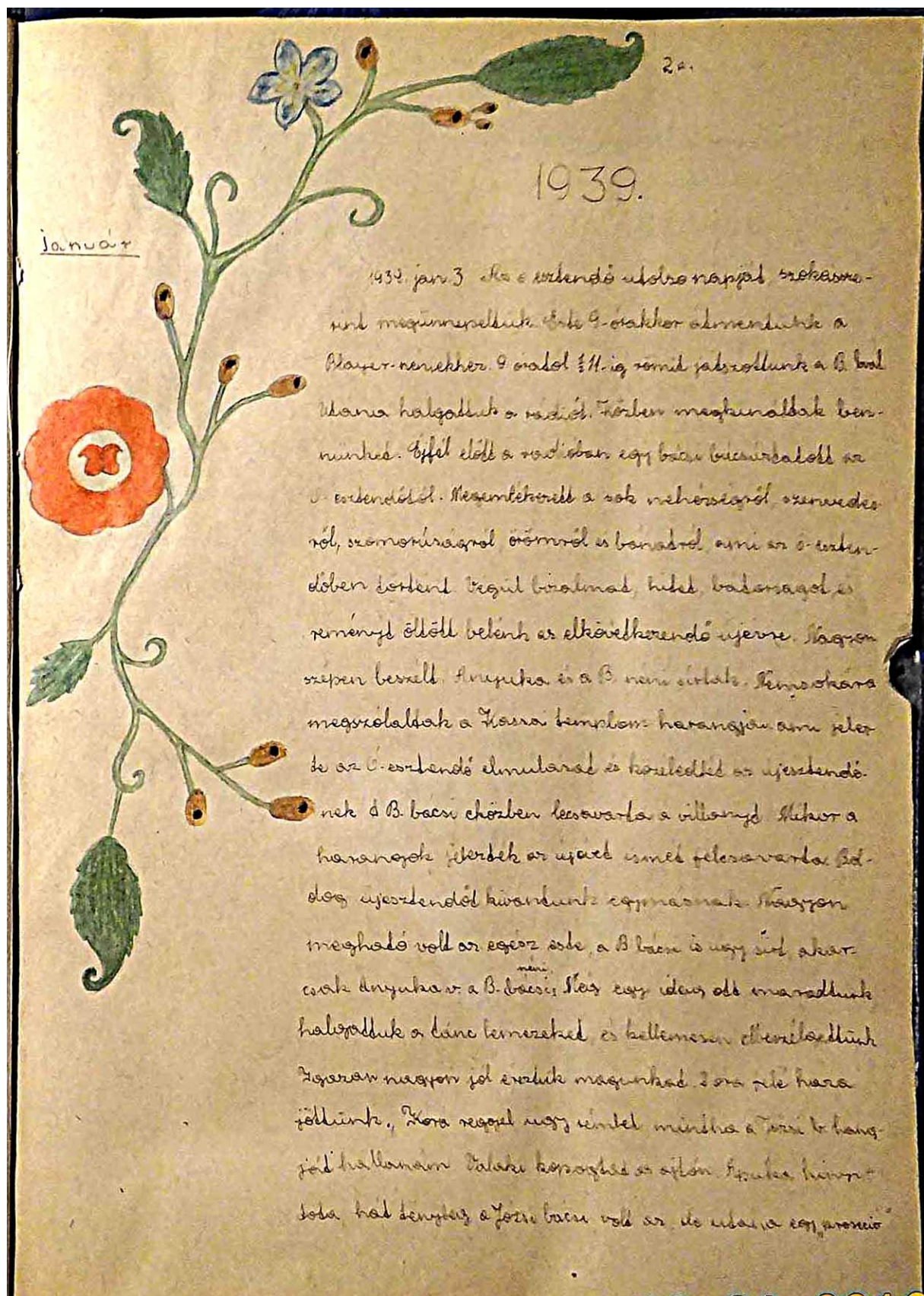
Előszó.

Szeretném ha ezen emlékeim, melyeket e könyvben, talán az utána, következőben – következőkben feljegyzek nem fordulnának meg másnak kezében. Ebben a reményben, igyekszem élethűen, a való igazságnak megfelelően leírni a történeteket, hogy olykor, „évek-múlva”, ha Isten is úgy akarja a feljegyzéseimen keresztül felidézzem emlékemben életem folyását.

Rpalota, 1939.IV./10.

/Győry Hedvig: ekkor 17 éves kislány/

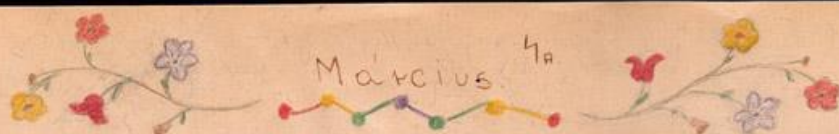
1939.január

1939.január 3. Az esztendő utolsó napját. szokásszerint megünnepeltük. Este 9-órákor átmentünk a Blayer-néniekhez. 9. órától ½ 11-ig römit játszottunk a B. bval. Utána hallgattuk a rádiót. Közben megkináltak bennünket. Éjfél előtt a rádióban egy bácsi búcsúztatott az esztendőről. Megemlékezett a sok nehézségről, szenvedésről, szomorúságról, örömről és bánatról, ami az esztendőben történt. Végül bizalmat, hitet, bátorságot és reményt öltött belénk az elkövetkező újévre. Nagyon szépen beszélt. Anyuka és a B. néni sírtak. Nemsokára megszólaltak a Kassai templom harangjai, ami jelezte az Ó-esztendő elmúlását és közeledtét az újesztendőnek. A B. bácsi eközben lecsavarta a villanyt. Mikor a harangok jelezték az újévet ismét felcsavarta. Boldog újesztendőt kívántunk egymásnak. Nagyon megható volt az egész este, a B. bácsi is úgy sirt, akárcsak Anyuka v. a B. néni. Még egy ideig ott maradtunk, hallgattuk a tánc lemezeket, és kellemesen elbeszélgettünk. Igazán nagyon jól éreztük magunkat. 2 óra felé haza jöttünk. Kora reggel úgy rémlet, mintha a Józsi b. hangját hallanám. Valaki kopogtat az ajtón. Apuka kinyitotta, hát tényleg a Józsi bácsi volt az, de utána egy „prosecio”

Itt voltak rajta kívül Jolánka néni – Lajos bácsi, Károly, és Óh csodák-csodája még az Ilonka néni is eljött az Árpád b.vel, továbbá a gyerekek, Kató, Áрпи, Jenci, Tili. Persze nekünk se kellett több, rögtön kint voltunk az ágyból és hamar felöltözködtünk. Boldog újévet jöttek kívánni. Elmondták, hogy egész éjjel a Nagymamáéknál mulattak, majd kora hajnalba onnan elindulva, felzörgették az Ilonka néniéket, majd tovább fojtatva útjukat hozzánk jöttek. Nagyon jó hangulatba voltak, bár az éjjelezés mindegyikén meglátszott. A Károly, Lajos bácsi Józsi b. kabátján hatalmas kéményseprők ékeskedtek. Megkinálták magukat saját-magukkal hozott császárkörtével, a Józsi b. pedig nagy buzgalommal szedegette elő a zsebébe dugott pogácsákat. Kb. 1 ½ órát időztek nállunk, mikor elindultak már csak nem teljesen világos volt. Mi bár alig aludtunk 4-5 órát semmi kedvünk se volt vissza feküdni, kivéve a Gusztit. Az újév kellemesen kezdődött, csak adná Isten, hogy végig ily derüs legyen.

Itt voltak rajta kívül Zoltánka néni - Lajos bácsi, Károly, és Ők csó-
dák - csodája még orlónka néni is eljött az újszóló b. vel, továbbá a gyer-
kek, Máté Árpád, Juci, Lili. Persze nekünk se kellett több, rögtön kint voltunk
az asztal és hamar felöltöztünk. Boldog újjel jötték kíváncsi. Elmond-
ták, hogy egész éjjel a Kármánmásként mulattak, majd kora hajnalba
onnan elindulva, felbontották orlónka néniéket, majd tovább folytatva
utjukat hozzánk jöttek. Nagyjó hangulatra voltak, bár aránytalan min-
degyiken meglehetősen. A Károly, Lajos bácsi Józsi b. halálján halálra ke-
ményesrekként érződtek. Megkínálta magát saját magukkal kö-
zött csiszarkával, a Józsi b. pedig nagy kiroppalással szedgette elő
a valódi dugott pogácsákat. Itt 1/2 óra időtök voltunk, mikor elin-
dultak már csak nem teljesen világos volt. Mi bár alig aludtunk 4-5 óra
semmi kedvünk se volt vissza feküdni, kivéve a Gúrdit. Az újjel kelte-
nemen kezdődött, csak adna időt, hogy végig így derül legyen.

«Március 9-10-ig nyitkozni volt. A levelezésem nem volt megríva.
Mikor a feladott ^{lelt} leveleket megfogalmaztam, egy másik level fogat
munkában kezdtem bele. Ekkor az utolsó a levelezés óta. A gyerekek
mondták, hogy én olyan jó kedves levelet fogalmaztam. Edik ná-
ni fölhirogt, hogy olvasom. Én megkérdeztem Edik-néit, hogy
nem haragszik-e meg, hogy ilyen levelet fogalmaztam. De hogy ha-
ragszik, hisz ahhoz nem mondanám, hogy olvasom. Félbe-
vettem a Sajó-Hárek köré írt levelet. A nagy nevelés miatt
nem tudtam egyfelől olvasni, mivel nemcsak a halál-
sok, de én is neveltem. Leírtam írt-e levelet.

Néhány tisztelet Hárek úr! Fenn a nedves Barátom.

Hé, Hárek! Én írt Sajó, mind régi jó barátod időzöllek.
Mindenki több ízben is felvettél, hogy a többi köztön két

200, azaz Helyőrség - pengőrel

gírnem meg, Te azonban a fűlelet se megadod ró.

E barátságom kiegyenlítése mind a mai napig vártam.
hiába. Most azonban, már annyira hiéltem elfogyott, és így a ré-
gi barátainak vége. Tisztelettel kérek az új elismerés végett jelen
meg a „Témeszón” helyszel deluban 3/4 kor pábajra hívón végett. Jo-
gos kérszem mindenféle körülmények között azaimék, mert ha
nem, kémpelen kérek azendörrel, sajó háradból kitérőledni. Re-
mélem, hogy az újnak ilyen fordulats ellen bűnkeség ezest fel-
rad. A viszont ládásig időzöl volt Barátod, Sajó

«Március 31» Belélt minden napon voltam, és deluban éntem a Kárpát-
ra. A Jelenkor náni is ott volt, és azgal fogadott, éppen kórt föltér.

„II./9.” Ma 9-10-ig lyukasóránk volt./ A levelezésem nem volt megírva. Mikor a feladott intő leveleket megfogalmaztam, egy másik Levél fogalmazásában kezdtem bele. Elérkezett az utolsó a levelezés óra. A gyerekek mondták, hogy én olyan jó, érdekes levelet fogalmaztam. Edit néni fölhívott, hogy olvassam fel. Én megkérdeztem Edith-néni, hogy nem haragszik-e meg, hogy ilyen levelet fogalmaztam. Dehogy haragszom, hisz akkor nem mondanám, hogy olvassa fel’ felelte. Fölolvastam a Sajó – Hacsek közt írott levelet. A nagy nevetés miatt nem tudtam egyfolytában olvasni, mivel nemcsak a hallgatók, de én is nevettem. Leírom itt-e levelet:

Mélyen tisztelt Hacsek Úr! Forron szeretett Barátom.

Kedves Hacsek! Én itt Sajó, mint régi jó barátod üdvözöllek. Miután több ízben is felszólítottalak, hogy a tőlem kölcsön kért 200, azaz Kettőszáz-pengőmet fizessed meg, Te azonban a füledet se mozgattad rá.

E tartozásom kiegyenlítésére mind a mai napig vártam! hiába. Most azonban, már angyali türelmem elfogyott, és így a régi barátságnak vége. Tisztelettel kérlek az ügy elintézése végett jelenj meg a „Vérmezőn” holnap délután ¾ kor párbajra hívás végett. Jogos kérésemre mindenféle körülmények között számítok, mert ha nem, kénytelen leszek csendőrrrel, saját házadból kihúrcoltatni. Remélem, hogy az ügynek ilyen fordulata ellen büszkeség érzeted fellázad. A viszont látásig üdvözől vot Barátod, Sajó.

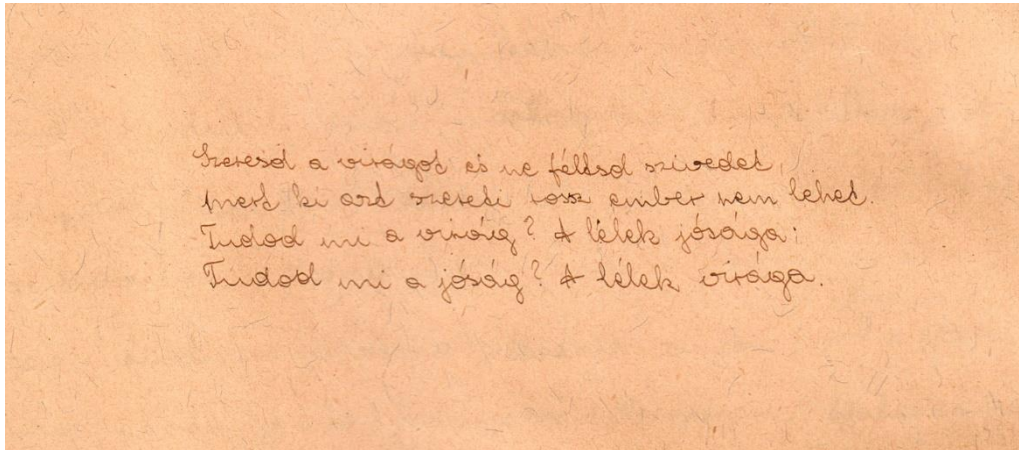
„III./31.” Délelőt csendes napon voltam, és délután elmentem a Nagymamához. A Jolánka néni is ott volt, és azzal fogadott, éppen akkor jöttek:

Nevem jelentése:

Hedvig: küzdő – győző: szerencse.

/Tiszteletes úr mondta, / Kincses Kalendárium/

segíthettek a Nagymamának. Leülünk, és én azt mondtam, jaj de elfáradtam. Azt mondta a J. n. . Én nem értem ezeket a mai fiatal lányokat, hogy milyen hamar elfáradnak. Azt feleltem, hogy én már ma a Pozsonyi-utcában voltam onan az iskolába és azután vissza a nyugatihoz. Ó még az is valami felelte, mi multkor a Lajos bácsival, milyen messze voltunk kirándulni. Az más, ha az ember kirándul, akkor úgy megy ahogy akar. Később közömbös dolgokról beszélgettünk. Azt mondtam a Jolánka-n.-nek, hogy holnap megint kell menni csendes napra és 1-orra felé bemegyek hozzátok. /Nem szólt semmit./ folytattam: mivel délután 3-órára az iskolába kell visszamenni. „Ja” felelte. Megszólal a Nagymama, multkor kik voltak, hányan nálatok, azt felelte a J. n. az Árpád, az Árpika, a Katóka: a Nagymama nevetett. / Már ekkor mindent megértettem és a sirás folytatott, másrésztől a szégyentől nem tudtam hova lenni./ Majd egyéb dolgok jöttek szóba, az én hangulatom nyomott volt, alig beszéltem: csodálom, hogy nem vették észre. Egyszer csak azt mondja a Nagymama holnap majd bemegy hozzátok a Klárka, de csak egy percre. Miért csak egy percre kérdezte, hát rá ér. Mielőtt ezt mondta volna a Nagymama a Jolánka n. a segédekre panaszkodott, hogy mindig a konyhába mennek kezet mosni, és hogy már rájuk is szólt. Jól tetted, felelte a Nagymama az a konyha úgy is elég kicsi, és mindig van nálatok ugyanis rokon ott. Megint rá terelődött a beszéd az Árpád bácsiékra. Multkor azt üzente az Á. mondta a J. néni, hogy holnap eljön ebédre. Harmadnap megkérdeztem tőle, hogy miért nem jött el. Én mondtam, megígértem, hogy eljövök ebédre. El is felejtettem. Nálunk sincs felesleg. Multkor is bent volt a Dódika és bizony nem volt ebéd, mert nem vártam. Azért ne várjatok engem, mert nem biztos, hogy elmegyek. A Nagymama éreztem, hogy rám néz. A J. néni a legnagyobb lelki nyugalommal, sőt lehet mondani, nyersen felelte, nem is várok én senkit, mert már párszor megjártam. Ha jössz hely van nálunk, én úgy éreztem, hogy igen hidegen és flegmán mondtam, ill. feleltem rá „nem akarok én ott aludni. Ezzel abba maradt.

Szeresd a virágot és ne féltsd szivedet,
mert ki azt szereti rossz ember nem lehet.
Tudod mi a virág? A lélek jósága:
Tudod mi a jóság? A lélek virága.

Mondta a Jolánka n., hogy a kabátja nem rég lett kész. Sietni kellett haza, mert mint mondta még vacsorára valami hús félét akar vásárolni és 6 óra már elmúlt. Köszönés után a nagymamával beszélgettünk. Megkinált, ill. akart kávéval, de csak a Jolika ivott, mivel én azt mondtam, hogy 3 órákor ebédeltem és a bableves nagyon felfűjt. Ezt úgy látszik el is hitte. Mi sem maradtunk sokáig, Mikor öltözködni kezdtünk, azt mondta nekem a nagymama: Te kislány miért nem fogadsz el semmit. Ezzel a spejzből kihozott egy csomag 100x jót és szétosztotta, mondta, hogy a Klárika hozta. Minek tetszik ide adni ami a Klárikáé. Ugyan mondta a nagymama, legfeljebb ha kéri megadom neki felelte. A Józsi bácsihoz is bementünk elbúcsúzni. Józsib. aludt, bár egy órával előbb még azt mondta a J. n., hogy elkiséri. Ébren vagy kérdeztem, mivel nem felelt, kezicsókóloom mondtam, és jöttünk ki. A nagymama csodálkozva nézet rám, mikor kijöttünk. Hát miért nem keltetted fel, megígérte, hogy ad nektek parfümöt. Ezzel Ő akart bemenni, hogy felkeltse. Én vissza akartam tartani, hogy ne menjen be. De Ő csak bement és kezdte kelteni de a J.

Akit szeretsz' s akik szeretnek,
bántanak, ha megsebzének
ne haragudj rájuk sokáig,
de öndsd ki szived s ha letörlég
a fájdalom kicsordult könnyeid
bocsás meg nékik' hidd
enyhedre válik. (Kéknefelejts c. k.)

Akit szeretsz' s akik szeretnek,
bántanak, ha megsebzének
ne haragudj rájuk sokáig,
de öndsd ki szived s ha letörlég
a fájdalom kicsordult könnyeit
bocsás meg nékik' hidd
enyhedre válik.
(Kéknefelejts c. k.)

bácsi csak nem ébredt fel. Mikor a Nagymama keltése is hiába valónak bizonyult, mondtam, hogy kár kelteni, ha Ő olyan jóízűen alszik. Előzőleg mikor a cukorral kínált a Nagymama azt mondtam, hogy nem azért jöttünk, hogy együnk, a N. azt mondta, Te kis csacsi, hát azt úgy is tudom. Mikor a Józsi bácsitól kijövet lebúcsúztunk, egyben kellemes húsvéti ünnepeket is kívántam, mivel a nagymama ezt úgylátszik nem akarta meghallani, még egyszer kellemes ünnepeket kívántam. Azt mondja a Nagymama, addig még úgyis találkozunk messze van még a Húsvét. Nem olyan messze már csak egy hét. Addig még találkozunk mondta a N. Nem tudom majd még meglátom. Milyen különös utaid vannak Te kislány mondta a nagymama, hogy mindenre azt mondod, majd meglátod. A konyhába kiérve még egyszer elbúcsúzott tőlünk a N. Ekkor azt kérdezte Tőlem: Ugye elmész a J. n. holnap. „Nem megyek” feleltem határozottan. Hát miért nem mész kérdezte, Csak. Hát hol leszel kérdezte tovább: csak nem leszel addig az uccán? Nem tudom’, majd meglátom, bemegyek az iskolába. Hát miért nem mész fel a J. n. ott lesz a Klárka is, úgyis olyan ritkán találkoztok, legalább egy kicsit elbeszélgettek. Csak menj be a J. n-ez, ugye bemész? Majd még meglátom feleltem és ezzel búcsúzkodtunk. A N. nagyon sokszor magához ölelt, csókolt, és többször mondta te szegény kislány. Úgyéreztem hogy a könyeim készülnek folyni, ami erősen hiszem megis történt volna, ha még egyet szól hozzám, mivel az előbbi kérdezősködéseknél is csak nagyokat nyelve tudtam beszélni. Hál’ Istennek ez azonban nem

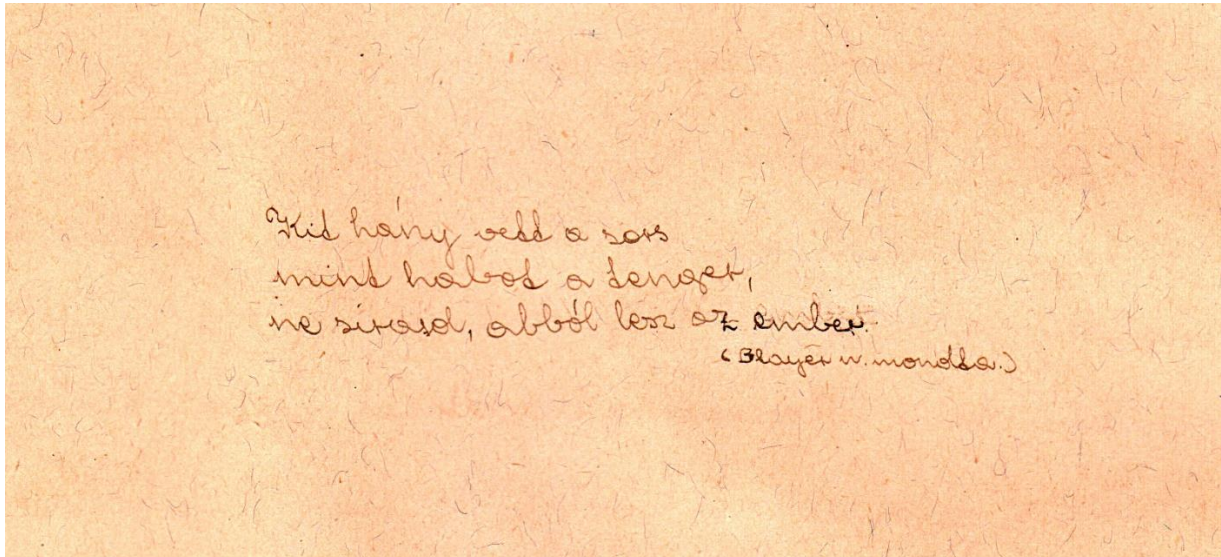

Győry Hedvig rajza /17 éves/

következett be, csak azt éreztem, hogy a szemeim könnyesek. Egész úton legszívesebben szerettem volna sirni, mialatt a Jolikának beszéltem, panaszkodtam, mert úgy éreztem, hogy ilyen sértés még nem ért, melyet büszkeségem alig tudott elviselni. Végre haza érkeztünk. De itthon se könnyebbültem meg, rosszkedvű voltam, és sirni még itthon se mertem, mert ha Anyuka megkérdezi, hogy mi a bajom és elmondom abból sejtem, hogy nagy harag lett volna. Így csak hallgattam. A Zolikának is erőssen a lelkére kötöttem, hogy senkinek se szóljon egy szót se. Csodálatosképen a Nagymamára mégse tudok haragudni, ellentétben a J. n.-re. Megfogadtam magamban, hogy a nagymamához bár Őreá már nem tudok annyira haragudni jó hosszú ideig nem megyek, a J. n.-hez p. ha kiis békülünk soha! Másnap az Illkovitsnál vettem ebédre valót és beültem a váróterembe és ott megettem. Mi után a történeteket az Évinek elmeséltem, utána pedig a Dódinak /erőssen a lelkükre kötöttem nekik is hogy ne mondják el senkinek./ A Dódi is mondta, hogy utóljára mikor bent volt náluk, azt mondta: hogy ne haragudjatok, de csak azért jöttem be, mivel 1 órára vissza kell menni az iskolába, ekkor a Jolánka néni bement a Lajos bácsihoz és azt mondta amit a Dódi mondott neki, azt mondta a Dódika, hogy

ÁPRILIS

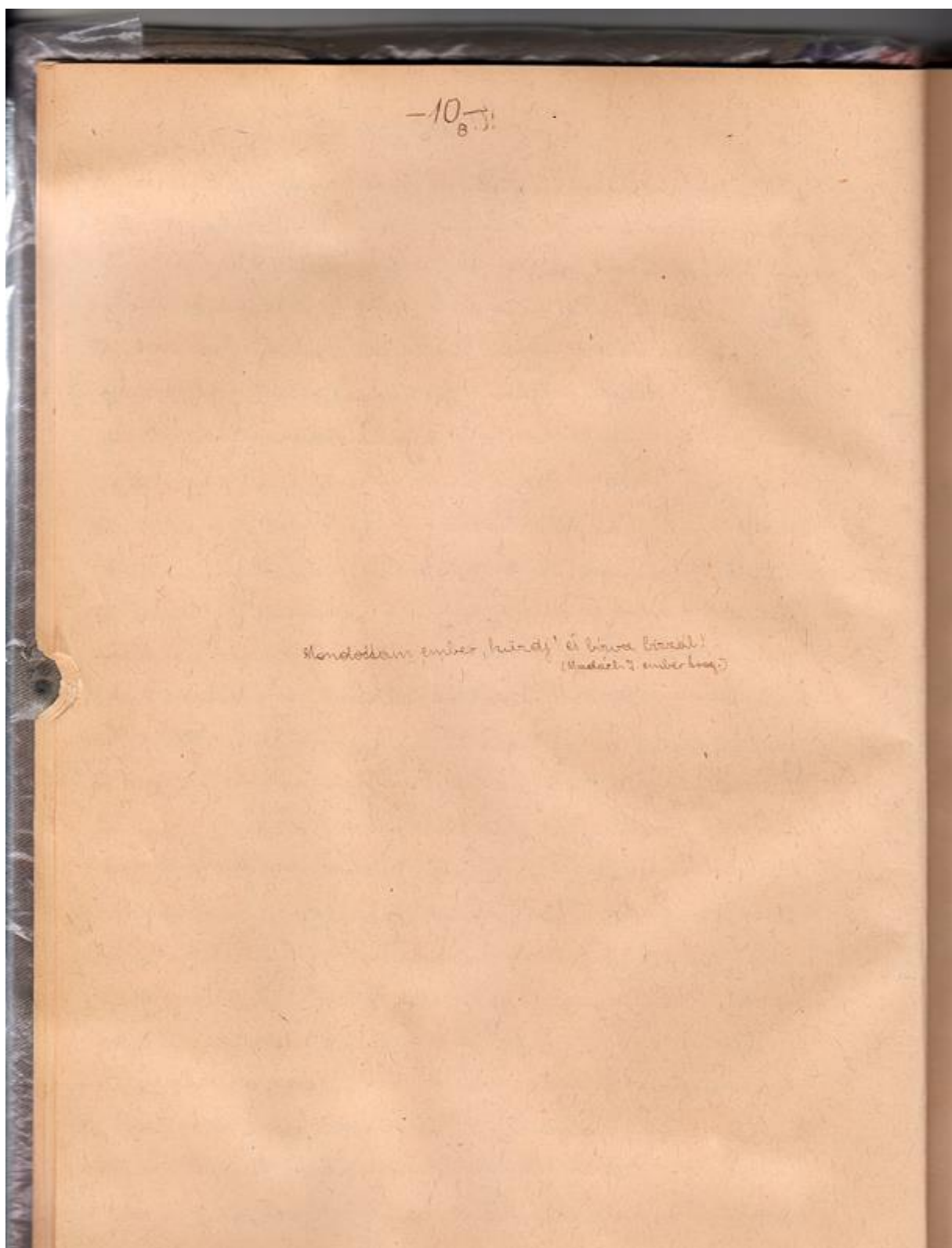
IV./1. Ma délelőtt ismét csendes napon voltam. Az utolsó előadó azt a témát kapta: a ref. leány a szerelemben, mint menyasszony

Kit hány vett a sors
mint habot a tenger,
ne sirasd, abból lesz az ember

(Blayer n. mondta.)

és mint asszony. Istenem olyan dolgokat hallottam, amit úgy éreztem még nem szabadna hallanom, még túlságossan korai, bár az előadó azt mondta, hogy ezeket a dolgokat nem győzik minél korábban elmondani. A leányok szerelme ilyenkor ugyanis a legerősebb és így sok kísértésnek vannak kitéve. A múlt héten az egyik leánytól kaptam egy könyvet, Amit a nagyleánynak tudnia kell, címmel. Apuka nem engedte elolvasni, azt mondta, hogy ez nem olyan leánynak való könyv mint én vagyok. Aki ezt a könyvet olvashatja annak más nevelésben kell részesülni. Felvilágosúlnak kell lennie, nem olyan mint mi. Mindezek dacára azonban egy néhány fejezetet elolvastam, de olyan dolgokat melyeket ma hallottam mégse találtam benne. Bár a könyvből olvasott dolgokat se értettem egészen, de amit ma hallottam annak a felét se. Többek között azt mondta, hogy az Ő testvére menyasszony volt és elment az ő házukhoz tartózó parkban sétálni a völegényével egyedül és az Édesapját még soha nem látta olyan dühösnek mint akkor, azt mondta, hogy lehet elengedni egy menyasszonyt a völegényével egyedül elmenni engedni. Az említett könyvben is olvastam egy ilyen esetet. Ott a lány szintén elment a völegényével egyedül és mind a kettőnek nagyon jó kedve volt egyszer csak azt vette észre a leány, hogy a völegénye hevesebben öleli magához és a szeme egész piros lesz, meg a szemgolyója körül is, ekkor a leány megijedt és elszaladt. A könyvben a leány elszaladt és az előadását a néni ott

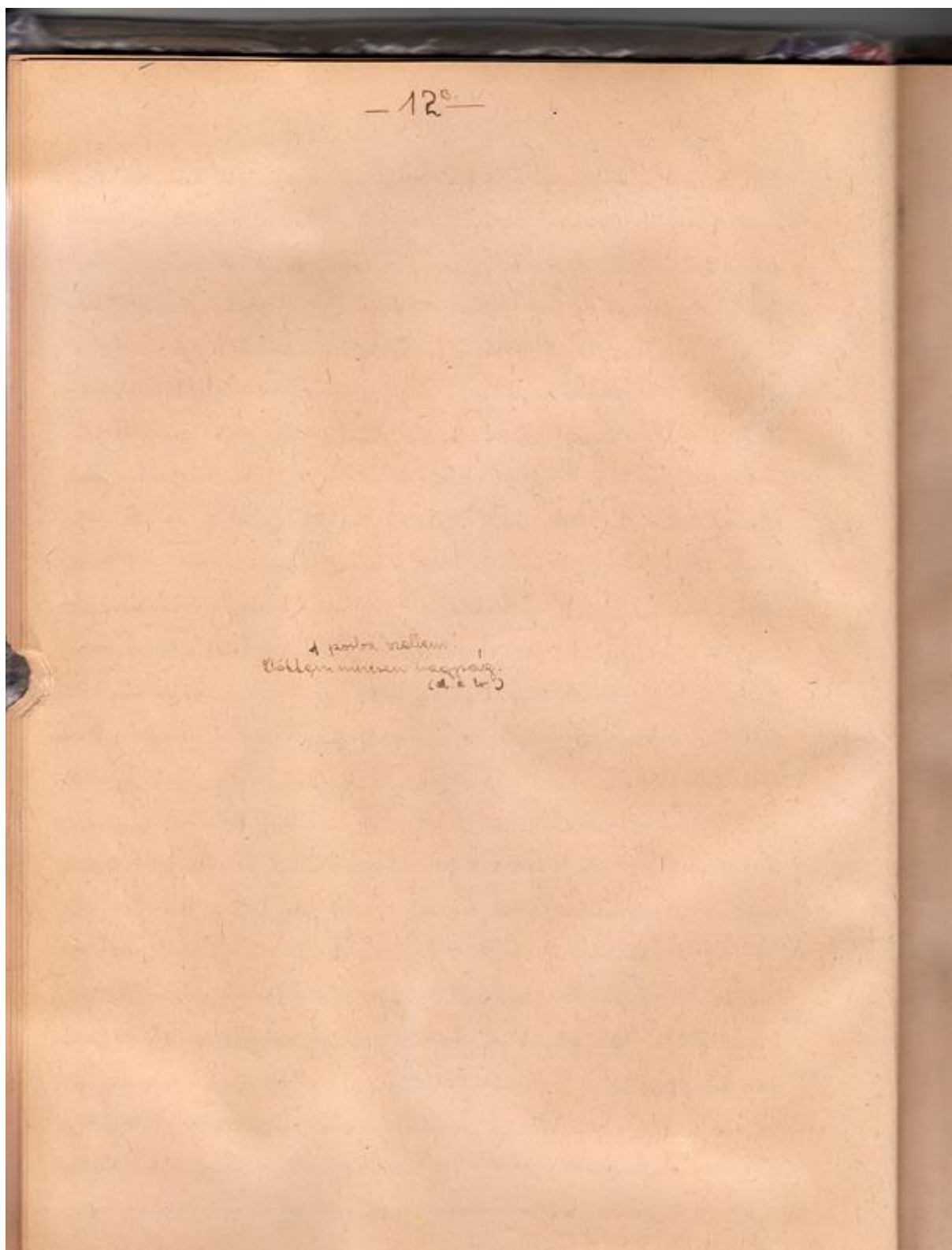

Mondottam ember, küzdj' és bízva bizzál!
(Madách I. ember trag.)

abba hagyta és így nem tudtam mi történt a néni testvérével és a könyvben a lányal, ha elnem szaladt volna, ezért csak a fantáziám dolgozott működik szakadatlanul. És hogy én mit gondolok, hát azt ide leírni nem merem és mégcsak undor fog el ha rá gondolok is. De voltak ezenkívül még olyan dolgok is amiből semmit nem értettem. Ilyenek voltak a fajjal való keveredés továbbá, mért nem lehetnek boldogok, legfeljebb csak ideig-óráig azok is akik szerelemből mennek férhez ha nem egyforma vallásúak, és nem egy nemzetiségűek, és miért lesz ezeknek korcs gyermekük. Beszélt ezenkívül olyan dolgokról is, amiket legszivesebben nem szerettem volna hallani, sőt éreztem, hogy egyáltalában nem nekem valók. Így mikor arról beszélt, hogy az anyák akik nem akarják, hogy gyermekük legyen gyilkosok. stb. Nekem kellett ezeket végig hallgatni, mikor azt se tudom, hogy mit értenek tulajdonképen a szerelem alatt, mi az? Én még fiúkkal soha se foglalkoztam legfeljebb, ha valakivel útközben találkoztam, ameddig az utunk egyforma volt – közömbös mindennapi unalmas dolgokról beszélgettünk. De kik is jöhetnek számba. A B. L. bátyja, az engem még gyerekek néz, sőt nem egyszer gúnyolódik is, és olyan szinte hidegséget érez az ember, és szeretne felette győzedelmeskedni. És egyszer megmutatni, hogy mire olyan beképzelt, talán a doktorátusára. De egyébként is olyan undok természete van. Csak egyszer mondta, hogy úgy megváltoztam, megnőttem, hogy

Óh nő, ha te meg bírnál érteni,
ha volna lelked oly rokon velem,
minőnek első csókodnál hívém,
Te büszke lennél bennem s nem keresnéd
Kívúl a boldogságod körömön:
Nem hordanál, mindent mi benned édes,
Világ elé s mindent mi keserű:
Nem tartanál fel házi tüzhelyednek
Óh nő mi végtelen szerettelek!
Szeretlek most is, óh de keserűen
Fulánkos a méz, mely szivembe száll.
Fáj látnom mily nemessé lenne szüd,
Ha nő lehetnél: a sors semmivé tett,
Mely a nőt báb-Istenként tartja meg
Mint istenül tartotta a lovag-kor,
De akkor hittek benne, nagy idő volt,
Most senkisé isz törpe az idő,
S a báb-Istenség csak vétket takar.
Elválnék tőled, szivemet kitépném,
Ha fájna is tán nyugodtabb lehetnék
S te is nélkülem boldogabb lehetnél:
De ott van újra a már meglevő rend:
Az a tekintély egyházunk szava:
S együtt kell tünnünk míg a sír felold.
(M.I. ember tr.)

nem akart rám ismerni és csak akkor az egyszer jött azon az uton, amelyiken nekem közelebb. De minek is hozom föl emlékezetemben, hisz már vagy egy éve nem is találkoztunk. Utoljára mikor a vonathoz mentem találkoztam vele. Akkor is azt mondta, hogy maga mindig az utolsó pillanatban szalad a vonathoz nem fél, hogy lekési, ha magát látom, már tudom, hogy lekésem a vonatot. Mivel azt mondta, hogy szaladjunk, hátha mégis elérjük, hát kénytelen voltam vele szaladni. A végén még várni is kellett, mivel a vonat késett. Közben odahívta az egyik barátja és a félkegyelmű, bár mikor a vonat megérkezett mellettem állt, és nem tudom szorakozótságból-e vagy direkt, de elfelejtett kezet fogni, sőt ha jól emlékszem még köszönni is, igaz, hogy én olyan gyorsan tűntem el mellőle, hogy talán észre sem vette, hogy elmegyek. Előtte való találkozásunkor pedig azt kérdezte, hogy miért járok 9-re. Elmagyaráztam neki, hogy gépirásból 2 csoportra vagyunk osztva, a legjobbak, kinek 1-2, közepes kinek hol reggel hol délbe, és a 3-ik a legrosszabb kinek, mindig 8-9. és még be se fejeztem azt kérdezte vigyorogva hogy én ebbe vagyok. Én nem tudtam hova lenni a szégyentől és legszivesebben nem feleltem volna, de ha hallgatok ez még feleletnek veszi. Ez talán azt képzelem, hogy én még mindig olyan rossz tanuló vagyok mint régen a polgáriban /ez utóbbit onnan tudja, mert a húga velem járt, és csaknem egyforma rossz tanulók voltunk. 1-es csak egy volt. magaviseletből, de ha 10 vagy esetleg több tantárgy volt, mindből 3-as./ És így kény-

A porba szellem!
Előttem nincsen nagyság.
(M.e.tr.)

kénytelen voltam felelni, hogy az elsőben vagyok /bár most a gyengébbek között./ bár ő ezt is, ha akarta elhitte, ha nem hát nem. Kedvet éreztem rá, hogy megmondjam neki, hogy nehogy azt gondolja, hogy én még mindig olyan rossz tanuló vagyok. De talán azt hitte volna, hogy ezzel magamat akarom mentegeni. Különben is, már talán 30 éves is meg van, és soha még melegebb barátságot is alig tudnánk vele kötni. Vegyük a másodikat, nevetnem kell ha rá gondolkodok, az ill. Frigyesnek hívják. Nálunk a házban voltak a lakók. Mikor elköltözködtek az anyja sűrűbben meglátogatott bennünket, /nagyon ideges természetű, biztos a sok feketétől. Valaha jó modban élhettek, de a férje megbolondult, amit két idősebb fián is észre venni véltem./ a legkisebb fia a 3-ik p. minden nyáron eljött a szünidőben meglátogatni /most már vagy 4 éve nem./ az iskola évben igyenes intézetben bentlakó volt. A gyerek is ideges természetű orvosilag megvan állapítva, sőt erősen kétlem, hogy nem normális. A nyáron ugyanis egyszer, mikor talán 11 vagy 12 éves voltam és ültünk a szőlőben azt mondja, hogy bizony lassan, mi is kinnt leszünk a fiatal korból és a húgomra nézve folytatta, és ennek még mindig előre van fésülve a haja. Mi az Évivel, csak egymásra néztünk, /hogy normális ez? De ez még nem volt elég Azt mondja, mit gondolsz, ki lesz az én feleségem? Elkezdte H-vel kezdődik. /Azt mondta, hogy most már találjam ki./ Mondtam, hogy honnan tudjam. /bár sejtettem kire céloz./ és a nem normális végig sorolta a nevem betűit. Mi

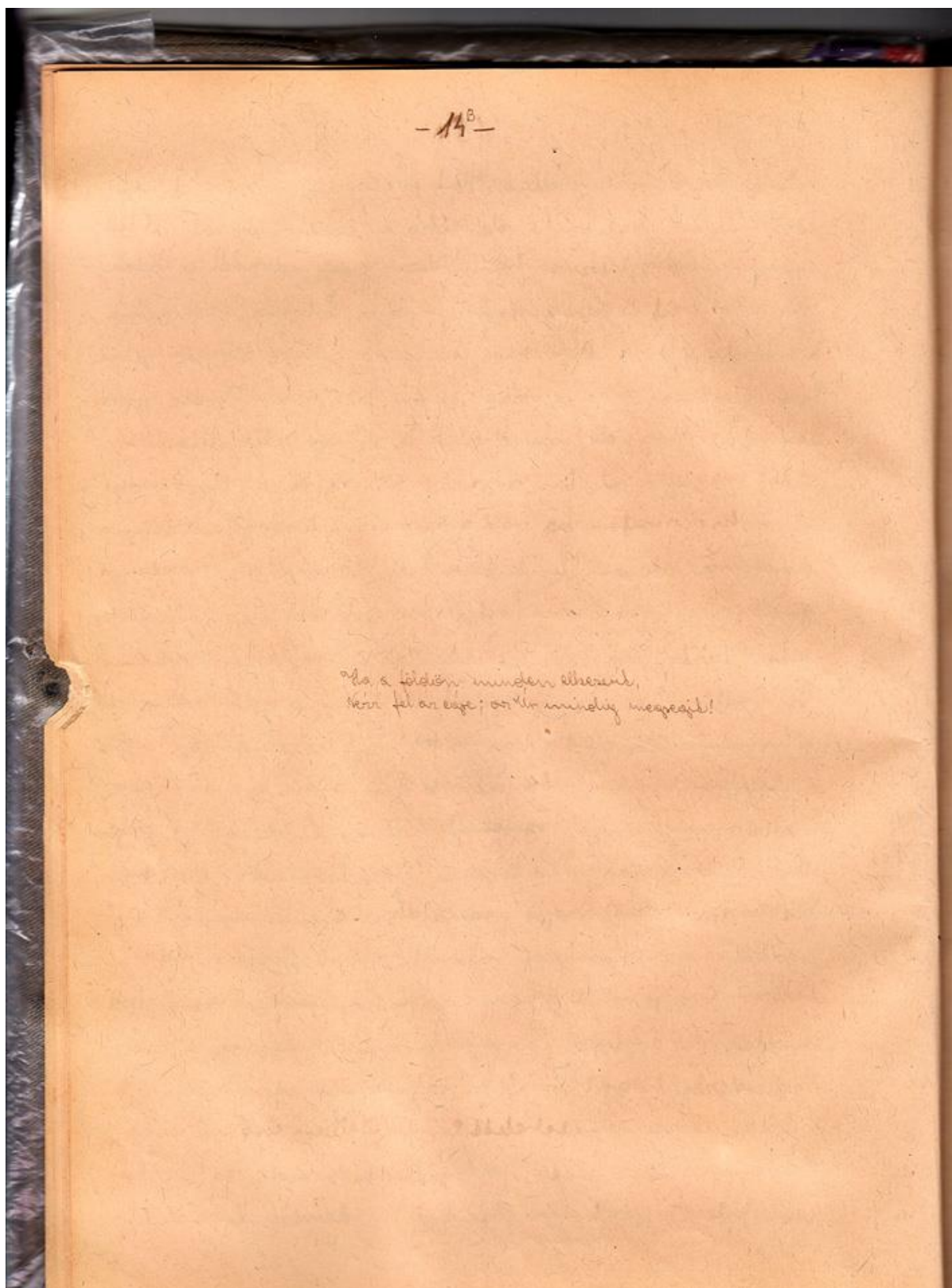
-13-

Take almost down trips as did.
Bar wither many many things, and
a much better animal to be kept.
I am still the old
that make them up and
to add my river almost
Bolder, in a good way.
Mellie, southern river
Boulder - Hill.

(Apukától)

Csak álmodozva szép az élet,
Bár milyen nagy vágy lángja éget
A szived belül annál boldogabb,
Nem az élt aki jól élt...
Száz szürke köznapi valóért
Ne add egy színes álmodat
Boldog ki a jövőbe érez,
Holtig, szorítván kebelére
Eszményit – Hitét.
(Apukától)

persze az Évivel kinevettük. Hát ez csak nem számít, annyi idős mint én, nem csúnya, de szőke és nem normális. A testvéreim mindig húznak, ha kérdezik, hogy udvarol-e valaki? Csak ennyit felelnek: Babci, Frigyes, Potyka. Én persze a méregtől nem tudok hova lenni. A B. mikor először játszottam vele talán 4-5 éves volt én pedig 9-10. Azt mondta gyerekes eszével, hogy én leszek a felesége. Mikor beteg volt áthívott hozzájuk játszani. A potyka megint egy kis ponty. Mikor kisebb voltam ez volt a szokáson, hogy fölmentem a padlásra játszani, vagy olvastam. Ekkor 10 éves lehettem a gyerek pedig 4-5 éves. Mikor a kertjükben játszott észre vett engem. Ő nézte hogy én mit csinállok én pedig, hogy Ő mit csinál. Így ment ez két napig Úgylátszik, hogy a gyerek szólhatott a nagyanjának, mert a harmadik nap kézenfogva vezeti a nagyanját oda ahol játszott. Azt mondja a nagyanja, hogy a gyerek nagyon szeretné ha átmennék hozzájuk és játszának vele, kérdezzem meg Anyukát, hogy átszabad-e menni. Anyuka hosszú könnyörgésre megengedte. A gyerek nagy örömmel fogadot és oly boldogan játszott velem. Mikor hintáztattam is úgy örült. A mamája mikor megérkeztem azt mondta, hogy a Potyka nagyon kívánta, hogy jöjjek át. Megkérdezte, hogy hívnak, és azt mondta: szép kislány. Ezentul a gyerekkel nem lehetett birni. Délben első nap mikor haza mentem rögtön a kerítéshez hívott. És ha elmentem, kétségbe volt esve. Ezentul mindenap átmentem,

Ha a földön minden elkeserít,
Nézz fel az égre: az Úr mindig megsegít!

vagy ő jött át hozzánk játszani. A Testvéreim közül egyik se tetszett neki, csak én. Közben Anyuka is megismerkedett a mamájával és jóba lettünk. Megkérte Anyukát, hogy engedje meg, hogy vagy én, vagy a Potyka jöjjön át, mivel nem lehet vele birni. Egyik nap megint megígértem, hogy majd délután átmegyek. A mamája azzal fogadott, hogy nem lehet a fiával bírni, nem akar aludni ebédután rögtön az ablakhoz szaladt és egész mostanáig nem mozdult el. Közben a Nagyanja is megszeretett, akivel egyébként igen nehezen lehetett kijönni. Este, ha haza mentem, vacsora után rögtön a kerítéshez kellett menni, és ott beszélgettünk. Mikor egyszer beteg lettem, átjött a gyerek, bejött abba a szobába, ahol feküdtem, lábújhegyen jött és megkérdezte mi bajom, és azzal vigasztalt, hogy míndjárt jön a doktor bácsi. /40 fokos lázam volt./ Mikor az orvos megérkezett olyan szép hangossan köszönt, hogy kihalatszott a többi gyerek közül. Mikor az orvos elment, újra bejött, valamit beszélt, de nem emlékszem rá. Nemsokára elaludtam. Télen a kapcsolat megszakadt, de minden nyáron újra felléledt. Mikor kint voltunk az udvaron, szegény gyerek a kerítés mögül leskelődött, és folyton hívott, hogy jöjjenek a kerítéshez. Én frocliztam csak nagy ritkán mentem oda. Egyszer hazajöttem az iskolából, a vizsgáról és már nálunk találtam. Ez így tartott jó ideig. Már a rokonok is ismerték, és ha nem volt

Tanuld ismerni a dicső természetet
Hol még ragyog, mi az emberről elveszett,
Hol a könny megered, s meg gyógyul a kebel
Érzés és gondolat a meny felé vezet.
(Kéknefejejs k.)

-15^B-

Tanuld ismeri a diós barmokkal
Hol meg sajnó, mi az emberrel élve,
Hol a könyv miszerd, a meg, egyéni a kével
Ezer és gondolat a nagy félre szerke.
(Kéknefelejtés k.)

(Kéknefelejts könyv)

nálunk, már kérdezték, hogy holvan. Ők 8-órakkor vacsoráztak, mi előbb. Egyszer ott maradt nálunk. Mikor hazament otthon olyan elragadtatással beszélt, hogy a mamája megkérdezte, hogy mi volt az a jó amit evett. De ez nem volt elég, hogy egész estig nálunk maradt még addig, amíg Ők is nem vacsoráztak ott beszélgettünk a kerítésnél. Az ebéd $\frac{1}{2}$ 3-kor volt nálunk, addig ott volt nálunk. A mamája nem tudta, hogy mi előbb ebédelünk, és kissé kellemetlen volt az ottléte, mivel olyankor még nem volt éhes és enni nem akarta. A cselédlánynak küzdelmet kellett vívni míg haza tudta vinni. Még a kerítés mellett beszélgettünk, mikor arra jött a papája és a mamája a kertben sétálni. A Potyka mérges volt és azt mondta a szüleinek, hogy ne sétáljanak erre. A mamája nevetett és azt mondta nekem „A Potykának a Hédikével komoly szándékai vannak. A kerítés mellől csak a mamája tudta elvinni. Egyik vasárnap a nagymamáéknél voltunk, mikor haza jöttünk azt mondja Apuka: már egy órája hívnak hozzájuk. És tényleg mikor átmentem a gyerek örömeiben szólni sem tudott. A mamája szólaltatta meg, „na ad oda amit félre tettél a Hédikének”. A kis Potyka 4 kis doboz csokoládét húzott ki a zsebéből. Egyszer a szülei színházba mentek, és azt mondták a cseléd lánynak, hogy 9kor a gyereket fektesse le. Előbb megvacsorázott a Potyka és oda hívott a kerítéshez. A ke-

Ha az ember nem teheti azt
Amit szeretne, igyekezzék megszeretni azt
Amit tennie kell
(Amicéta n.)

-16^b-

Álla az ember nem belési ark
Ami orokké, összekötél megpietési ark
Ami lennie kell (Anicéta n.)

(Anicéta nővér)

ritéshez minden alkalommal odahúztuk a kisasztalt, és arra álltunk fel. /szépen nézet ki./ Mikor a cselédleány jött a gyerekért rúgott, harapott karmolt, nem akart elmenni. Mikor végre sikerült felvenni és bevinni a gyereket, állandóan verte a lányt. Egyszer az Évi hívta el az egyik barátnőjét hozzánk. Uzsonnáztunk és együtt ültünk az asztalnál. Anyuka megkérdezte, hogy tetszik-e a Potykának az Évi barátnője /nagyon szép/ kislány volt./ azt felelte nem. Neki csak én tetszettem. Haza csak úgy ment tőlünk ha a mamája vitte, vagy én velem jött haza. Nagyon helyes gyerek volt, kedves, a szülei még a széltől is féltették. A köztünk levő gyerekesség azt hiszem úgy szakadt meg, hogy egyszer vasárnap megint átjött a gyerek. Nyomott volt a hangulatom mivel anyukáék se voltak egymással valami jóban, nem szerettem volna, ha a gyerek jelen van az ebéden. U. is az utóbbi időben én már nem igen jártam át, inkább a Potyka jött hozzánk. A nagyanja vendégeket hívott és azt mondta, hogy Hédike aztán szépen köszönj a vendégeknek. Én ekkor bár még tiz vagy tizenegy éves voltam, mégis rettentően megsértődtem: a büszkeségemet sértette, hogy engem figyelmeztettek. Mivel nem tudták mire magyarázni, hogy nem járok át, hát a gyerek jött át hozzánk, mivel nem volt valami kellemes olyan hosszú ideig a kerítés mellett állni. Az említett

Azt mondják, hogy az alvó gyermek,
menten felébred, a szilárdan ráírányzott
Tekintet behatása alatt – lilium tiszta érzékenysége
Ez az érintetlen gyermeki lelkének
(Marlitt, Gizella grnő c. könyv)

-17B-

hisz mondogja, hogy az alos gyermek,
menten felébred, a szilárdan is ismertet
felkintet belátása ottad, - lilium birta ereksége
és az egyetlen gyermek felébredt, (Marlitt Gizella grófnő könyve)

(Marlitt: Gizella grófnő c. könyv)

napon nyers voltam, a szegény kis gyerekekkel is éreztettem, mindenben ellenkeztem, de a gyerek továbbra is kedves maradt. Olyasmit mondhattam, hogy szeretném, ha haza menne. Valami ürügyet találhattam ki, hogy a gyereket hívják vagy valami ilyesmit. Mondtam a Potykának, hogy majd hazakisérem. A mamája gondolom megkérdezhetette, hogy miért jött ilyen korán meg, mire a gyerek elmondhatta, hogy miket mondtam neki. Ettől az időtől kezdve nem jött át a gyerek és nem találkoztunk /még a kerítéshez se engedték./ És olyan nagy feltűnést nem is kellett, anyuka már örült, hogy nem jön át, és úgy nem is kuttattak az ok után. Körülbelül harmadik polgárista koromig tarthatott ez így, mintegy 11/2-2 évig. Bár egy kicsit ez hosszúra nyúlt, de ez se jöhet számításba. /valószínűleg Pestre mentek lakni./ Hisz ekkor még igazi gyerek voltam, amit leginkább a köv. igazol. Sokszor azt mondta a P. hogy menjek a padlásra, és onnan beszélgettünk. Ő mesélte, hogy mit látott a színházban, én pedig gyakran lemásztam a padlásról a kamra tetejére, és onnan mutattam meg a babámat, az új ruhájában. Nem is tudom kimondani, hogy a csendes nap második napja egészen megzavart, úgy érzem, hogy már nem vagyok az a gyerek aki voltam, nyugtalanít az amiket hallottam, és bár nem tudom mit értenek tulajdonképpen szerelem alatt és a férhezmenés alatt mi történik, a

Hagyjátok meg a gyermeknek:

Ami gyermeki:

Az embernek ami emberi,

Az Istennek: ami isteni.

(Blayer n. mondta)

-18°

Magyárok meg a székelyek;
Az székelyek;
Az embernek aie ember,
Az székelyek: ami a székely
(Bayer mond.)

(Blayer néni mondta-szomszéd-elhurcolták 1944-ben)

a hallott dolgok mégis szomorúvá, csalódóttá tettek. Az én szívem, szépen szótterveim, melyeket úgy hittem a való életben is bele bele majd vinni, a „mesebeli gróffal”, egyszerre mindez – minden a porba zuhant, és a kegyetlen, rideg valóság zúdult rám, mely felébresztett gyermekes álmaimból. A mostani lelki állapoton azon a ponton van, hogy nem érdemes férhez menni, nincs abban semmi öröm, inkább vénleány maradok. Ez utóbbi 14 oldalt IV./2-án vasárnap délután kezdtem írni, most azonban, már abban kell hagynom, mivel már a teám kihül, és az idő is már későre jár.

IV./10. Húsvét h.

A tegnapi h. v. igen jól telt el. Délben, /ebédre/ meghívtuk a Bl. néniéket ebédre. Nagyon megörültek a meghívásnak, és ebéd végén azt mondták, hogy a testvérüknél nem érezték magukat oly jól. Én is tekintettel, hogy húsvét van – felöltöztem – a kék kazakos ruhámban. Azt hiszem jól állt. A Dódi azt mondta, hogy hasonlítok „Dániel Dániőre”, ő is így fésüli a haját. Tegnap este ugyanis a Guszti, Évi, Dódi elmentünk a moziba. A „vagyok” című filmet láttuk. Nagyon szép volt. Csaknem elejétől a végéig lehetett rajta sírni. Egy szép leányról szól, akinek meghal a nagyanja, és most már senkije sincs. Állást keres. A szépségeért mindenütt felis vennék, de azokon a helyeken nem maradhat. Míg a végső esetben barátnője tanácsára kiadja magát egy gazdag ember elhallt felesége

Meghalni jobb, mint örök búcsút venni attól
Kit igazán szeretünk,
Mert a halál csöndes álom, de a búcsú
Szívet tépő fájdalom.

-19^B-

Kezhalni, jobb mint ősz bicsuk venni attól
Kit igazan mekként
Neb a halál mőndes olam, de a bicsuk
Szűcsé képd fajtalam.

anyának. A végén mikor már a dolog kitudódik, annyira megszerették, hogy nem akarják elengedni. Ebben a darabban játszotta D.D. a főszerepet. /nagyon szép volt./ De már nem veszem komolyan, ha mondják, hogy erre vagy arra a színésznőre hasonlítok. Ugyis már mondtak legelőször, hogy épp olyan vagyok mint Ágrai Irén /a címzet ismeretlenben játszott/ továbbá: Turai Idára és Tolnai Klárra. Az első hasonlatosság mitagadás nagyon boldoggá tett. U. is. Ágai Irén rémesen tetszett. Igaz majd elfelejtem: Szombat délután olv. a „Drága iskola” című könyvet. Nagyon jó volt, de este az ágyamban mikor vissza gondoltam rá elkeseredtem. A kislány, akiről szó van benne 16 éves korában szerelmes lesz. De ez még nem olyan rémes, hisz vannak kivételek, de mikor nem csak Ő hanem valamennyi osztálytársa szerelmes, ez már kissé sok. Ezen elgondolkoztam. Eszembe jutott hogy az én osztálytársaimtól is, mást se lehet hallani, mint a fiúkról folytatott csevegést. Én p. csak hallgatom őket, kényszeredetten mosolygok, bólintgatók. Nekem senkim sincs. Mi ennek az oka? – Annyira csúnya vagyok, rossz az alakom? hisz’ minden nap tornázok, sokszor ½ órát is, vagy még többet. Igaz, hogy társaságba – testvéreimmel egyetemben – nem járunk, ugyszintén szórakozni se igen és sportoló játékokat se űzünk, ezért nincs talán senki ismerős fiú. Délután a Bláyer néniékkal beszélgettünk és közben, rá tértem erre a dologra is. A Bl. n /nagyon okos./ azt mondta, hogy az olyanoknak nincs a tanuláson az eszük, és hogy az

Akarod, hogy jót mondjanak rólad’.
Ugy ne mondj te magadról soha jót.

A titkolt jótett leginkább
méltó a becsülésre.

Hajlékony gyöngé nád az ember,
De gondolkozó nád.
(Pascal gondolataiból)

-20^b-

Hiszem, hogy jót mondjantól rólad!
Hogy ne mondd, te magadtól sem jót.

d tihott, jótelt, kizuhott
mille a becsületre.

Te jótékony, együgyű, nőtől az ember,
Te gondolkodó nőtől. (csak gondolatokból.)

(Pascal gondolataiból)

úri leány mint mi, nem is kezd ki 16-17 éves korában fiúkkal. /de hát nem is kell kikezdeni, bár, hogy ezt, utóbbit, hogy kell csinálni, nem tudom: hisz az ilyesmi magától jön./ De ez csak csekély elégtétel volt számomra. Nagyon sok jól nevelt úri gy ismerek és mindegyik suttog valamilyen fiúról, mindenkinek van, akire gondoljon, és emléket meséljen, helyesebben őrizzen szívében. Ez a dolog sokáig foglalkoztatott. Hisz én már maholnap /május 15-én 17 életévemet töltöm be. És most már aszt hiszem /csaknem biztosan/ kint vagyok a gyerekkorból. Hajnal felé is ilyesmin töprengtem és már ágyamban verseket kezdtem fogalmazni ilyen féle képen. A szép, gondtalan gyermekornak már vége, s a szép álom, mese életnek mely melyek még szívében él, már csak emléke égett. /Hulló sárguló falevél./ és a végén: szép gyermekkor hova lettél, jöj vissza egy szóra. Ilyesmiket próbáltam fogalmazni /más versek alapján./ A nappal gyönyörű volt. A kinzó gondolatok elszálltak, és nem láttam mást, mint csak a gyönyörű fehér virágba borult cseresznye-barack-fákat, a füzfa kinyílását, orgona-bokrok dús bimbózását. A levegő balzsamos illattal volt tele. De ahányszor rájuk néztem a gyönyörű díszben öltözött fákra szomorúság szállt meg és akaratlanul sóhajtanom kellett. Istenem, milyen gyönyörű minden. Az ég csodásan kék volt, és megint akaratlanul is eszembe jutott, hogy talán, ha az ember mellett állna egy ... talán még boldogabb lenne, és még jobban tudná élvezni e csodás

Kotaszek Hedvig: Tavasz

Győry Hedvig rajza

a természet pótolhatatlan szépségeit. Istenem /akaratlan kell megint sóhajtoznom/ mért nem lehet ez úgy, mért nem örökké virágoznak a fák és mért nem teljesülhet az amit az ember szeretne. Mért jön az ősz a hervadás, a rideg valóság, a szomorú jelen. Hogy mennyire szeretem én a tavaszt, mennyire tudom élvezni a tavasz csodálatos szépségeit. Úgy érzem hogy órákig tudnék gyönyörködni egy-egy virágban és mást se tenni, mint a virágok bódító, szinte szédítő illatát magamba szivni. És ilyenkor úgyérezem /ez utóbbit kivéve,/ hogy kimondhatatlanul boldog vagyok, és talán csak álom minden körülöttem. De nincs szó, nincs elég szép kifejezés a tavaszra. Még a történeti igazság kedvéért megkell jegyeznem, hogy boldogsággal tölt el, hogy én is tavasszal születtem. A szomorú percek, melyeket szintén feljegyeztem csak a korai hajnali órákban szállt meg, és később este felé a beszélgetés folyamán. Egyébként a húsvét első napja, a szabad ég alatt szépen, jól telt el. most mikor e sorokat is írom a szabadban vagyok és itt az ablak párkányán irok /igaz, hogy nem val. kényelmes./ de Isten ellen való véték, ily gyönyörű időben a lakásba zárkozni. Ma reggel azt mondja Anyuka: ma se jön senki, minek akarsz likört hozni. Én azt feleltem Anyukának, so' se lehet tudni és milyen blamázsba lenne az ember, ha mégis jönne valaki. Reggel az ágyból felkelve mintegy cirka 20 percig tornáztam, majd megmosakodtam és bementem a hálóba

felöltözni. Ez időre a lakás már végig rendben volt. Felöltöztem. Mialatt öltözködtem és fésülködtem gondolatom elkalandozott, ábrándozni kezdtem. Istenem elfog jönni a mesebeli herceg, /bár kilesz megszemélyesítője arra nem tudtam kit találni./ és tekintettel, hogy húsvét van azzal az ürüggyel, hogy locsolni jött eljön ... értem jön. A fésülködéssel kész lettem, ábránd világom szerte foszlott és megint a jelenre ébredtem. Csengettek. A Dódi és én szaladunk a kapuhoz /a többi is szaladt volna, csak nem voltak itthon, hanem a Nagymamánál./ Locsolok jöttek, de kik? Csúpa meglepetés. Áрпи, Tili, Jenci, Árpád bácsi, J.b és Istenem itt egy kicsit megijedtem és csodálkoztam...A Lajos bácsi és a Jolánka néni. Kedvesen

mosolyognak felém. Rögtön arra gondoltam ezek talán azért jöttek, hogy nehogy haragudjak rájuk. Bár ezt nem mondták, de tudja Isten miért én így éreztem. És ahogy rájuk néztem, az irántuk fogadott ellenszenvem elszállt / viselkedését J.n. kezdem megérteni, ő nem akart engem bántani./ Istenem mi lenne most, ha én szóltam volna Anyukának, ilyen szorongás félét azt hiszem ők is érezhettek. Most és ezt tisztán érzem: valami jót tettem. Olyan jó érzés szállt meg. Meglócsóltak, igen ám: de utána megkellene űket kínálni likörrel, csakhogynincs. Szalad hozzám a Dódi Anyuka azt mondta, hogy fuss likörért, ahogy csak tudsz. Nagy kedvet nem éreztem hozzá, de mire várjunk. Hát elmentem. Szerettem volna monda-

Kétség-kívül nagy baj az,
Ha valakinek sok a hibája,
És hibáit nem akarja megismerni,
Mivel akkor hibáihoz
Még egy újabb is járul.
(Pascal gondolataiból)

Hélség-kivétel nagy baj, az,
Ha valakinek nek a libája
És libáit nem akarja megmérni,
Mivel akkor libákhoz
Meg egy újabb is járul. (Lásd az előzőtől)

ni Anyukának „Na úgye mondtam, de hát rám sose hallgatsz. Szegény J.n. ezalatt kiment Anyukának a k. panaszkodni. A K. azt mondta ha a Lajos b. még egyszer szól neki, végez vele is meg magával is. A J.néni, ezt nem meri megmondani a Lajos bácsinak. Anyuka persze azt tanácsolta, hogy csak L.b. mondja meg neki bátran és a K. kergesse el, miután nem tud rendesen viselkedni és fenyegeti őket. A J. n. azt felelte ő ezt nem teheti, mert akkor azt mondják, hogy Ő a hibás a rossz ő nem tud kijönni vele és hogy az ő részéről a rokonokat oda veheti, és jöhetnek csak arról a részből nem /most már megértem őt, teljesen./ A vendégeket megvendégeltük. Nagyon izlett nekik minden, és ami náluk ritkaság kétszer is szedtek sonkából, közben többször is hívtak hozzájuk bennünket. /Úgy éreztem, hogy evvel is békíteni akartak, p. már felesleges volt./ A torta /stefánia/ annyira izlett nekik, hogy a receptet rögtön le kellett írni. Hál’ Istennek mondta Anyuka nekünk, igazán örülök, hogy úgy izlett minden nekik, és jól érezték magukat. Mikor visszamentek elkísértem én, és a Joli egy darabig őket. Kért a J.n., hogy vigyem be a Jolit. Megigértem. Mikor vissza jöttünk Anyukával beszélgettünk. Nem győztünk eleget csodálkozni rajta, hogy mi lelte az Ilonka n.-et, hogy mostanába kijönnék hozzánk, (ebben az évben már másodszor.) hisz azelőtt évekig nem találkoztunk. A Bandi, Tibi is kijöttek meglocsolni. A Bandival egy ideig pinpon

A jó földbe vetett búzaszem kicsirázik.
A fogékony lélekbe oltott elvek is,
Megtermik a maguk gyümölcsét.
A féktelen szabadság nem jó.
Nem jó ha mindennel birunk,
Amire szükségünk van.
Küzdenünk kell mindig.
(Pascal gondolataiból)

-24°-

A jó dolok velét kivanom hienarát.
A jószág lelehet velét, ottok elve is.
Kegyetek a maguk együttesét.
A ferkék malacok nem jó.
Nem jó ha mindenképp van.
Amit maguk is van.
Kivétel kell mindig. (Pascal gondolataiból.)

(Pascal gondolataiból.)

goztunk. Az első játszmát megnyertem. A másodikba is bele
kezdünk. Azt mondja a Bandi: na, ha 10-et tudsz csinálni, kapsz egy
csavaros ceruzát. Több se kellett, én benne vagyok, hát fogadjunk.
Bele kezdünk a játékba 10-et bizony tudtam csinálni, mondtam is, na
most már megkapom a cs. ceruzát. Igen ám, csak hogy Ő erre nem
számított, elkezdett feltételeket adni. Csak hogy én ebbe már nem
megyek bele, mondtam 10 gólt már csináltam, tartóznál egy cs.
ceruzával legalább 1.21 értékűvel. Hogy bizonyosságot szerezzek egy
elismervényt állítottam ki, melyet azután vele aláírtam. A szöveg
végén azt írtam: e fogadás teljesítését férfiú becsületszavam is, úgy
kivánja. Kíváncsi vagyok mi lesz belőle. Délben eljött a Karcsi, igen
csodálkoztunk, hisz úgy volt, hogy elutazik. Délután kijöttek a
Manciék, Apukától kértem még egy ilyen (füzetet) Emlék ill. Napló
könyvet, mivel ez úgy látom aligha lesz elég ha ennyi mindent
feljegyzek. Most hogy e sorokat írom, erre jön a Blayer néni a Lovas
nénivel. Ide jön köszöni hozzám és kérdezi, hogy mit csinálok (ugy is
látja, hogy irok) Azt feleltem, hogy titok, a Bl. néni sejti, hogy mi, és
azt kérdezi „Napló” igen, bólintok a fejemmel. Elmennek, de hallom
még amint a meggyőződés hangján mondja „ez a kislány igen művelt
okos, és emellett szép is és ezt is rám érti...? gyönyörű. Beszélnek
még tovább, de a távolság elnyeli hangukat. Mintegy fél órával
ezelőtt érkeztek

Sem oly boldogok, sem oly boldogtalanok
Nem vagyunk soha, mint
Aminőnek kébzeljük magunkat
(La Rockefoucauld gond.)

In dy bollogot, sin dy bollogbaland
sin waggut soha, sin
sinone helveth moigutid. (La Rochefoucauld opt.)
Kunzelt moiral, mit sinagutid nentet.
Dolemt lemm. (L.R.g.)

(L.R.g.)

az Irénkéék. Eléjük megyek. Mikor a J. bácsit megláttam rögtön átvillan az agyamon, most nemrég 2-3 nappal ez előtt temette el a testvérét, valami részvét félét érzek. Közeledek felé kezet fogok és már nyújtom az arcom, hogy megcsókoljam, ő észre veszi és bár nem szoktuk megcsókolni, ellentétben a többi nagybácsiával, (tudj Isten miért, talán hogy ritkábban találkozunk és nemrég ismerjük, pedig ő is épp oly jó mint a többi nagybácsi.) megcsókol. Szeretnék valami részvétet mondani, de semmit se tudok mondani, hirtelen nem tudom milelt képtelen voltam szólni valamit, sőt az se jutott eszembe, hogy mit szoktak általában ilyenkor mondani. Az Irénkéhez lépek és szinte várom hogy odasúgja, nyilvánítsd részvéted. ugy. is a J. szemben, ha együtt vannak mindig talál valami figyelmeztetni valót a finomság az etiket iránt. Csodálatos képen ő se szól. Talán nem tartotta fontosnak, vagy azt hitte hogy már mondtam? Nem tudom. Kicsit lehült az idő, ezért már abbahagyom az írást és bemegyek. Az olvasásból azt hiszem nem lesz semmi, mivel már az idő is estére hajlik. Különben is vendégek vannak, nem illik olvasni, hallom szinte már.

+

„IV./16.”

Istenem, már alig vártam, hogy leírhassem ami a szívemet nyomja. Az eset pénteken a könyvvitel órán történt. I. kedvesnővér felhívott, hogy magyarázzam el az amela ügyletet, hogy mi az. Megmondtam. Azt mondta, hogy vegyem a könyvet a kezembe, és

Az emelkedett lelkületű ember
Semmiben sem mutat többet,
Mint ami.
(La Rockefoucauld g.)

-26^B

di enbhedede l'chilokü enbter
Genniben sem mubod köbled,
kint ami. (La Rochefoucauld q.)

elemezzem az esedékes tételt. Egyszer csak (alig, hogy az utóbbit mondta megszólal. Te akarsz átmenni felső kereskedelmibe. Igen. (feleltem.) Hát nem, hogy az eszed nem bírná, de az a flegma magaviseleted miatt nem bírod. Csodálkozom, hogy egy úri gyerek így viselkedik. Én nem hiszem, hogy ezért a szüleid otthon nem szólnának. Az a flegma magaviselet, ahogy viselkedsz, azt hiszed másutt (az említett iskolában) megtűrnek. Vagy kidobnak, vagy pikkelnék rád, mert ezt a flegmálkódó magaviseletet nem türik és megbuktatnak, vagy te szöksz meg. Mikor ezeket mondta eleinte meglepődve kérdőleg néztem rá, miért mondja ezeket, hisz nem csináltam semmit, legalább is ha a számmal is csináltam valamit én nem vettem észre, és ha csináltam is, nem akarva. Ezért először mikor a flegma magaviseletet említette szerettem volna megkérdezni, miért mondja. De mikor folytatta és az említetteket mondta, szólni se tudtam, csak azt éreztem, hogy az arcomat egyre jobban lepi el a pir. Mit akar ez velem, hisz már megse mukkanok az óráján, nehogy mint tavaly, 2-es magaviseletet adjon. (Hogy mért adott 2-es magaviseletet, azt nem tudom, ha csak azért nem, hogy egyszer föladott leckét a szünidőre és én elfelejtettem haza vinni a k. füzetem.) De hát akire „pikkelnék” azon mindig van valami kifogásolni való. Leültem. Nagyon elvoltam keseredve, sirnom kellett. De csak 1-2 percig sírtam, nem akartam, hogy észrevegye, és egész órán rá se néztem (legszívesebben még most se néznék rá, azok után amiket mondott.) Hisz nem elég, hogy a Sz. nővér talán több mint egy „1” évig írtóra píkkelt rám. De az utóbbi héten, nem tudom mi lelte kedvesebb.

Aki életében sokat érzett és gondolkozott,
S érzeményeit nyom nélkül elröppeneni nem hagyta:
Oly kincset gyűjthet magának mely az élet minden szakában
A szerencse minden változásai közt
Gazdag táplálékot nyújt lelkének.
(Paranizis Kölcsey Kálmánhoz)

Aki életben sokat élte és gondolhott,
S éremeket ^{nyom} nélkül, csöppen nem hagyta:
Aki kinnest öpítet magának, mely az élet minden
A seprűre minden ~~örökös~~ valóságai ^{nehézségei} holt
Gondolatig bízalchoz nyílt lelke. (Paranizis Kölcsey Kálmánhoz.)

(Paranizis Kölcsey Kálmánhoz)

hozzám. Multkor azok akiket a versenyre kijelölt ott maradtak próbálni. Én is ott voltam. Óra végén azt mondta „milyen jó lesz neked, ha átmész, a legjobb gyorsíró leszel ott. Hisz már a 150-es versenyre mész. Mikor oda érkezel, azok még az irodait tanulják, és te neked az már a könyöködön jön ki. Nem tudtam mire magyarázni ezt a kedveskedését. Igaz van dolog, amit soha se tudok az ő részéről se (még) elfelejtem, u. is tavaly évégén bár még álmomba se jutott eszembe, hogy gyorsírásból más jegyem legyen, mint egyes, mégis, bár határozottan merem állítani nem érdemeltem meg: Kettést kaptam. (Ja akire pikkelnek?) U. az nap délután belekezdtem egy könyv olvasásába „Amit a serdülő leánynak tudnia kell.” Ez a könyv is nagyon (nyomott) felzaklatott. Bár igaz, csak olyasmik voltak benne, amiket már nekem tudnom kellett volna, mégis nagyon csekély kivétellel nem ismertem a bennelevőket. A könyv nagyon jó volt.. A legszínesebben megírt regény, elbeszélés, se tudott volna jobban lekötni. Mégis olyan rossz a hangulatom még ma is, kedvetlen, levert vagyok, mintha valami bajom lenne szinte megmagyarázhatatlan, szinte szeretnék sirni, vagynem is tudom mit. Bár vágyodtam idáig valaki után, most már mintha ez is megszűnt volna. Hisz a könyv szerint ha az ember tisztának és jónak akar maradni, tul. kép. leghelyesebb megse ismerkedni. már pedig én minden erőmmel megakarok tántoríthatatlanul maradni. Megmagyarázott a könyv még valamit aminek idáig szintén nem tudtam jelentőségét, bár, már 11 éves korom óta van. Szinte hátborzongató volt a vége felé, mikor a leány-kereskedelem-ről olvastam. Mintha csak mese lenne, nem pedig hogy tényleg létezik

Minen a jät kunnjelt, min käre
Lis meg or sein neher, hoo nemelyher
Jo vagg appen nemes baltet vaggint vagher
De eger eldel, meghebdorokk elo menit indow,
Johasen sein most, min amik or eteleing
Meg arher sein midlen hagen, baktokk, ~~hag~~
Lad, menvedelan erje mostile vaggad, ~~indulat~~
Est hupokk erenynet. (P.K.K.)

(P.K.K.)

Ismerni a jót könnyebb, mint követni
Sőt még az sem nehéz, hogy némelykor
Jó vagy éppen nemes tettet vigyünk véghez
De egész éltedet, meghatározott elv szerint intézve,
Sohasem tenni mást, mint amit az erkölcsiség kíván
Még akkor sem midőn haszon, bátorlét, indulat
Vagy szenvedelem ereje másfelé ragad,
Ezt hívják erénynek.
(P.K.K.)

Apukáék nem akarták ide adni elolvasni, de aztán mégis megondolták „hisz nincs benne semmi olyan amit nem kellene tudnom mondták. De nem elég, hogy még most is szinte kábult vagyok, még jó ízűen nevetni se tudok azóta, még kellett, hogy hozzájöjjön az I. nővérrel való eset. Szinte nem is lehet már kibírni. Szombaton kivettem a (keresztlevél helyett a konfirmációi lapom megmutatni. Bár legszivesebben nem mentem volna elébe. Ilyenkor még az embernek kedvessen is kell beszélni, és még mosolyogni is, mintha semmi sem történt volna, vagy legalább is mintha elfelejtettem volna, (pedig nem felejttem el. Pénteken mikor az említett dolog történt I. nővér val. áprilisi tréfát mesélt. Érdekes lehetett mert mindenki nevetett rajta, én p. alig tudtam visszafojtani tartani a könnyeimet, amelyek egyre elő törtek. A gyerekek azt mondták, hogy I. nővér látta mikor a mondotok után sírtam. (Talán csak nem remélte, hogyha valami érdekeset mond, még majd megvigasztalódom.) Mikor kivettem a konfirmálási lapot még mosolygott is (kedvesen) mondván, hogy ezt akkor visszais adja, nehogy összegyűrje. És ilyenkor még az embernek is mosolygás félet kell erőszakolni, bár mikor a helyemre menve háttal voltam a mosolygás féle (mert csak az volt) rögtön rám fagyott és úgy éreztem, ha sirnom kellene, sokkal jobban tudnék eleget tenni. Az Aldosten szombaton azt mondja nekem „Te tegnap mikor a K. nővér szólt neked, rögtön az az érzésem támad, hogy azért pikkel rád, hogy más iskolába akarsz menni. Én p. megfogadtam, hogy akár melyik kedves nővér kérdezi ezentúl, hogy átmegyek-e? Azt fogom mondani nem: meggondoltam. Mit kell azt az Ő orrukra köt-

Élted minden órájában tisztelettel,
És szeretettel fordítsd az erény felé tekintetedet.
Soha se mulasz el egy alkalmat se melybe jót tehetsz,
S ha a tet némelykor pillanatnyi hasznoddal
Vagy kívánságoddal ellenkeznék is,
Szoktasd akaratodat, hogy rajtok győzedelmeskedjék!
(Par.K.K.)

Hled mundern mynson lönkellet,
 Enkellet lönkellet en ering jala lönkellet
 Iha se mundern a eq allamod se munder jala lönkellet
 Iha a led mundern pullamod se munder
 Enq kumamod allamod se
 Hollar ahamod se munder ahamod se
 (Barth. H.)

ni, hogy tovább tanúlok. Jaj majd elfelejtem, ma reggel, nyilván azt hitték Anyukáék, hogy még alszom, az Évi bemegy és azt kérdezi Apúka. A hercegnő még alszik? Majd Anyukához fordul mondván: Tényleg van benne valami nagyúri: a viselkedésem, minden mozdulatom, és figyelted milyen válogatott kifejezései vannak. Érdekes gyerek vagyok stb. (mondták.) Még valamit, majd nem elfelejtettem. A héten kimentem a Nagymamához (gondoltam, ha a J. n-re már nem haragszok, akkor a Nagymama, még annyira se érdemli meg, hogy haragudjak. Retenetessen örült. Szegény a vége felé, mikor hazafelé készülöttem, és ő valamiért bement a spájzba onnan azt mondta „úgy örülök ha láthatlak” azt hitte (mivel nem szóltam rá), hogy nem hallom) ezért mégegyszer megismételte: olyan boldog vagyok ha láthatlak (megértettem én már rögtön, de hát mít szóltam volna rá, hát inkább halgattam.

„IV./17.”

Ismeret órán azt kérdezi a k. n., hol van a Sz.R.? Föl áll a gyerek. Jé, (csodálkozik) hát azt hittem, hogy a Gy. ül ott (már mint én.) de nem akartam szólni, nehogy megint veszekedjek vele. Hogy mennyire hasonlítanak egymásra, hát azt hittem, hogy ő ül a Sz. helyén. Tényleg, hogy mennyire összetévesztettem őket, de ha az ember, már jobban megnézi, akkor már azért vannak különbségek. Én örültem ennek u. is a Sz. tetszik nekem. A gyerekek is mondják igen hasonlítanak egymásra, a hajuk is egyformán van fésülve (azért nem egészen volt úgy) (fésülve)

+

IV./ 18.

Ma Aniczka kedves n. névnapjára vettünk egy szép kosár fehér virágot. Persze nagyon megvolt hatódva. Nem feleltünk, hanem egy könyvből olvasottfel. Az egyik mondásnál megállt és azt mondta: ezt jól jegyezzétek meg és engedjétek jól be a szívetekbe.

Amid or Telenget; or legalis oronymus
 Plagoras any veriten, or any hisse mellein
 Amis oris, am or amben, liltet anyira felenallatet,
 Kóvethetle or klet mindennapi jelenetiben
 Kóvethetle or indultet is szedelehet is oromaban
 Kóvethetle or amben, anyira megkísérletet
 Mint or Telenget, vagy gondolatok vald foalhatas.
 (P.K.K.)

(P.K.K.)

Imád az Istenséget: ez legelső aranymondás
Pitagoras arany verseiben, és úgy hiszem méltán.
Semmi sincs ami az emberi lelket annyira felemelhetné,
Következőleg az élet mindennapi jeleneteiben
az indulatok és szenvedélyek örök ostromában
hozzáragadt szennytől annyira megtisztíthatná,
Mint az Istenség nagy gondolatával való foglalkozás.
(P.K.K.)

„Ha az ember nem teheti azt amit szeretne – akkor igyekezzék megszeretni azt amit tennie kell”

Levelezésből már vagy négyszer feleltem, ugyse felelek gondoltam. Nem is tanultam meg a leckét, a könyvem is odaadtam a benntlakóknak. (Editke) lapozgat a osztálykönyvben Mi tagadás valami szorongás félét éreztem. nem hiába. Hát mi történik, hinni se akartam a fülemnek, elsőnek kihívnak felelni. Azt se tudtam mit csináljak. Kimegyek, oda adom a füzetem és oda állók felelni (lesz ahogy lesz) most már mindegy. Megszólal Editke. „Felelnie nem kell csak a füzetét akarom megnézni, mert a dolgozatai nem sikerültek, „Felelete van már” elég már ötször felelt. Azt a megkönnyebülést amit éreztem, mintha egy nagy kő esett volna le a szívemről. A gyerekek is egyre mondják, hogy milyen szerencsés vagy, milyen mázlid volt. (Igaz a nevem jelentése-szerencse) még nem felejtettem el’, az eset p. természetesen rögtön eszembe hozta.

„IV./23.”

Vasárnap lévén van ráérő időm. Leckémmel készen voltam. A cserép kályhához dülve gondolkoztam, töprengtem vagy inkább álmodoztam. Megint, akaratlanul eszembe jutott, hogy senkit se ismerek ugyszolván. Kinnt az idő is szomorú, egész hideg. Tényleg talán van benne valami, hogy az ember hangulatát az idő is befolyásolja. Én is szomorú voltam. A rosszabb idő a telet jutatta eszembe miközbe a cs.k. melegedtem. Valahonnan, talán olvastam, vagy valakitől hallottam, eszembe jutott milyen érdekes, nyáron ill. tavasszal az ember a télre gondol a tél után mintha vágyna? (legalább is az előbb az érzésem ez volt. A beteg is biztos arról álmódozik, hogy egészséges, a vak, hogy lát és hogyha tél van, akkor biztos hogy tavaszra ill tavaszról álmodozunk – várjuk. De hát én tulajdonképen most mire vágyok, vagy kire, talán én

Szeretni az emberiséget
Ez minden nemes szívnek
Elengedhetetlen feltétele.
(P.K.K.)

- 31⁸ -

Gæstfri og ærbøjsom
og minde vi os om
Blandt alle de
(P.K.K.)

(P.K.K.)

magam se tudom. Apuka oda jön hozzám. Na most mire gondolsz, szeretnék egyszer a gondolataidba látni. Igaz egy 16 éves (kijavítottam) (17-re, igaz, hogy még egészen nem vagyok) hát 17 éves fiatal szép leány mire gondolhat? Mikor elment tőlem azt mondja, én csak arra vagyok kíváncsi, hogy a te f. lesz-e bajsza – vagy nem. Én mikor megint elkezdtem töprengeni, megint csak elszomóródtam. Úgy éreztem, hogy sose tudnék, de mért (tán én se tudom.) Oda mentem az ablakhoz. Jaj milyen csodaszép ez a virágzó almafa, de milyen szép maga ez az udvar is az egész ház, milyen kedves. Szeretném ennek az édes otthonnak a képét sose elfelejteni. Nem tudtam most megérteni, hogy nem szeretheti valaki az otthonát, (különösen ha ilyen.) hogy lehet innen elkiváncozni? Magamban áldtam a vasárnapot, hisz az ember jóformán csak ilyenkor ér rá az elmerengésre, hisz hétköznapi az emberrel, ha a tanulás nem is okoz nagy gondot és igaz sokszor van talán üres időm is mégse mindig van az ember ilyen „ihlet” hangulatban. Elgondoltam, miközbe kinéztem az ablakon kint milyen csend van, milyen szép minden, mi lenne ha most történne valami csoda, most jönne valaki. Igaz, hogy sok embertől hallom: hogy az ember addig boldog míg gyerek, és az jutott eszembe, hogy ha most egy kicsit nem is tudom milyen vagyok, mégis csak édes-szomorúság ez. Aztán reálisabban kezdtem gondolkodni. Ki tudja, hogy még meddig várok, hisz még a tanulással se vagyok kész. Bizonyára sok víz folyik addig még le a Dunán. De mi is van velem mostanában csak mint egy 3-4 hete. De úgy érzem, hogyha még gyerek vagyok is, mégse a régi. Eszembe jutott egy nagyon édes szépkönyv: „Pusztai királyleány” Az Ő élete is tulajdonképpen 17 éves korban kezdődött. Az addigi

Kotaszek Hedvig: Királylány-Princessz

Geseed a hage, boldog leszel
 Ha a fertior nappalban
 Hgy elhelték a nagy székelyek.
 É székelyek, mind hall.
 Alor székelyek a hage ismerték
 Ha, ahol az elv elv ismerték
 Kulbó, hiteles, székelyek, székelyek
 Holonaid és polgárosaid, mind
 Egyet-egyik az elv hiteles székelyek.
 Hiteles székelyek a hage ismerték nem el,
 A székelyek hiteles székelyek
 Hiteles és mind hall.
 Hiteles székelyek, mind székelyek
 Székelyek hiteles székelyek.

(Pav.K.K.)

(Pav.K.K.)

Szeresd a hazát, boldog leszel
Ha a férfikor napjaiban
Úgy értheted s úgy érezheted
E szavakat, mint kell.
Oltár atyáid által istennek építve
Ház, ahol az élet első örömeit izleled,
Szülőid, hitvesed, testvéreid, gyermekeid
Rokonaid és polgártársaid, mind
Egytől-egyik csak kiegészítő részei annak.
Akinek szívében a hazaszeretet nem él,
Az számüzöttnek tekintheti magát
Mindenütt és mindenhol,
Szívében üresség van, amit semmi érzett,
Semmi tárgy be nem tölt soha.
(Par.K.K.)

születésnapjaim, csak úgy elmentek. De most, hogy már a 16ikat élem, eszembe jutott, hogy évekként ezelőtt mennyi mindent fűztem én ahhoz, majd ha 16 éves leszek, hisz akkor már nagy leány leszek. Sok minden változás lesz addig biztos. Ime semmi különös nem ért, hogy 16-éves vagyok (majdnem 17.) Talán a következő is így fog eltelni, nem ezt azért nem szeretném. Legalább' is 17 évenként kezdve szeretném, ha nem kapnék ki, ezt először is, másodszor öntudatos szeretnék lenni, és szeretném ha nem kellene többé sirnom, hogy miért nem kaptam ezt vagy azt, szóba lenne kissé több ruhám, és Istenem valamit jaj nagyon' szeretnék: ha szépülnék. Most megint felelevenedtem, hisz a nap is süt már, és azt gondolom minek is kell ilyen butaságokra gondolni, hisz ugyis még korai. Bizonyára mint az előbb is gondoltam „sok víz folyik addig még le a Dunán.”

„ápr.29.”

Délelőtt gyorsírási versenyen voltam a Ker. Akadémián. Hogy oda milyen cifra lányok járnak, egyiknek divatosabb volt a frizurája, ruhája mint a másiké. A legtöbb ki is volt festve. Az egyik leány rokával jelent meg. Mi persze nem is tudtunk mást, csak nevetni ha rájuk néztünk. Verseny után bementem a J. néniékhez. Sokáig gondolkoztam míg bementem. Azt hiszem egy kicsit ők is csodálkoztak. A J.n. többször kínált, de nem akartam semmit se elfogadni. Míg ott voltam megjött a L.b. testvére a kislányával. Több csomagot is hoztak. Mikor a J. néni kipakolt, megkínált pozsonyi kiflivel, később bab-tortával. Másodszor is kínált de azt már nem fogadtam el, mire az Ilonka néni a J.n-hez fordulva azt mondta, hogy büszke kislány ez a H. A J. néniék azt mondták, hogy olyan jól áll ez a mostani frizurám, ne fésüljem vissza. A J. néniéktől haza jövet a vonaton a Tér Gabival, és a Báránnyal találkoztam, persze kivoltak

A vadászhoz Mátyás udvarába
Szép leánykám elmenjünk-e hát?
Job nekünk e vértés belsejében
Kis tanyánk ott nyugalmat ad.
(Vörösmarty „Szép Ilonka”)

A vaskorhoz Mátján udvarában
 képe leánykora elmaradt-e hidd?
 Jobb nemint a német leánykora
 Hisz koraik ott nyugodalmat ad.
 (Vörösmarty „Szép Ilonka”)

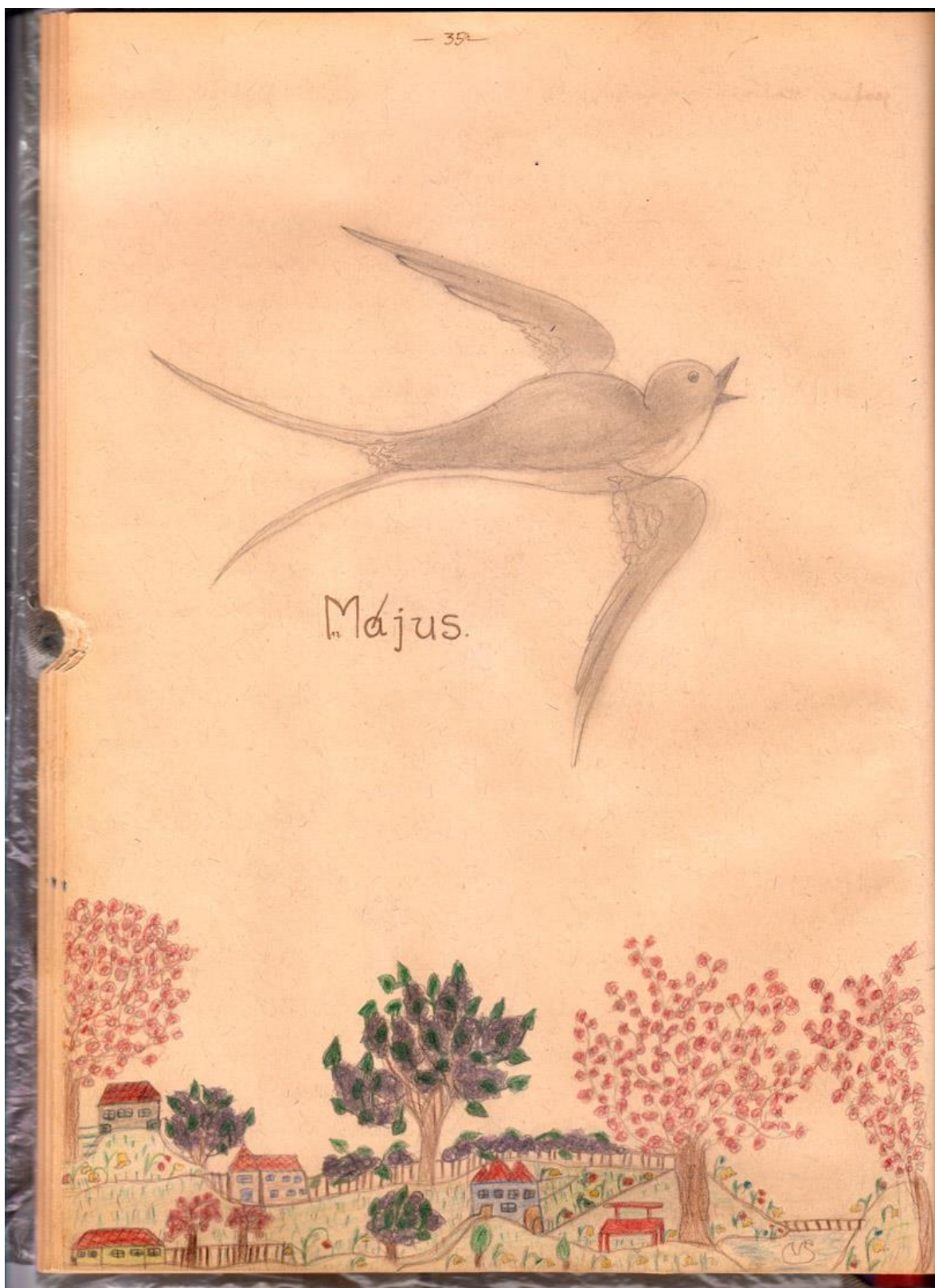
(Vörösmarty „Szép Ilonka”)

festve. Valami magazin félét olvastak és össze nevetgéltek, Egész kivagyok ábrándulva belőlük. Ők is a gy.versenyen voltak. (járnak ide Palotára gy.gépírást tanulni.) Haza érve a Mancikát nálunk találtam, igazán nagyon megörültem neki. Hogy miért szereti őt azt lehet mondani velem együtt csaknem mindenki, nem tudom. De valahogy úgy örülök neki, ha kijön hozzánk. A Manci is azt mondta hogy jól áll így a hajam. Elmondtam Apukáéknak, hogy találkoztam a volt osztálytársaimmal és mit olvastak. A M. azt mondta, nem baj, hogy én még nem olvasok ilyesmit, sőt nem is kell Délután kijöttek a J. bácsiék. Anyuka azt mondta nekik: nézzétek, milyen frizurát csinálok én magamnak. Nekik is tetszett a hajviseletem, sőt a J.b. azt mondta, miért lenne rossz, egész szép, de milyen jó egész nagy leány, mikor a M. egy nálunk maradt sárga nagy szélű kalapját felpróbáltam azt mondja a J.b. "sikes gyerek ez a Hecsa". Az Irénke is mondta: milyen jó kalap-arca van, Anyuka is rá bólintott. Később a L. jöttek, a Laci azt mondta, milyen divatos frizurád van, miután mondtam, hogy anyukának nem tetszik, azt mondta hagyam így, jól áll. A M. néni is többször mondta, hogy milyen jól áll. Így nagyon nagylányos legalább a frizurám, ez direkt fiatal-lányoknak való. Múlt héten mikor a N. voltam ő is el volt ragadtatva a frizurámtól. Ő is mondta, hogy milyen jó, én magam csinálom? Sőt még azt is mondta, hogy szép vagyok. Ennyi dicséret, egész oda vagyok. Legszívesebben úgy hordanám mindig a hajam, Anyukát azzal vigasztalom, ha szól érte, ne keseríts, úgy is csak addig hordom, míg divat lesz, legalább addig hagy legyen így. Az iskolába is azt mondják a gyerekek, hogy jól áll. Ezért Anyukának azt mondtam, nézd ha tényleg olyan rosszul áll, akkor valaki csak mondaná még, hogy nem áll jól. De evvel inkább csak nyugtattam magam.

Halál! Éljen! Éljen! Éljen!
Halál! is fogadj, a földi kút.
Ély, soká fiasokam, mit vagy éhen;
Vélve a gyűlölet, a halál, a halál,
Kis, ha a föld, a föld, a föld,
Imádkozzál, ides, a föld, a föld.
Hát, a föld, a föld, a föld, a föld;
Tűni, és a föld, a föld, a föld,
Tűni, és a föld, a föld, a föld,
Tűni, és a föld, a föld, a föld,
Tűni, és a föld, a föld, a föld.

(Arany J. Fiamnak)

Hála Isten! Este van megint,
Mával is fogyott, a földi kín.
Ily soká fiacskám mért vagy ébren:
Vetve ágyad puha, melegen,
Kis kacsóid összetéve szépen
Imádkozzál édes gyermekem.
Mert szegénynek drága kincs a hit:
Türni, és remélni megtanít,
S néki míg a sír mindent el nem fedett,
Türni és remélni kell.
(Arany J. Fiamnak)

Győry Hedvig rajza a naplóban

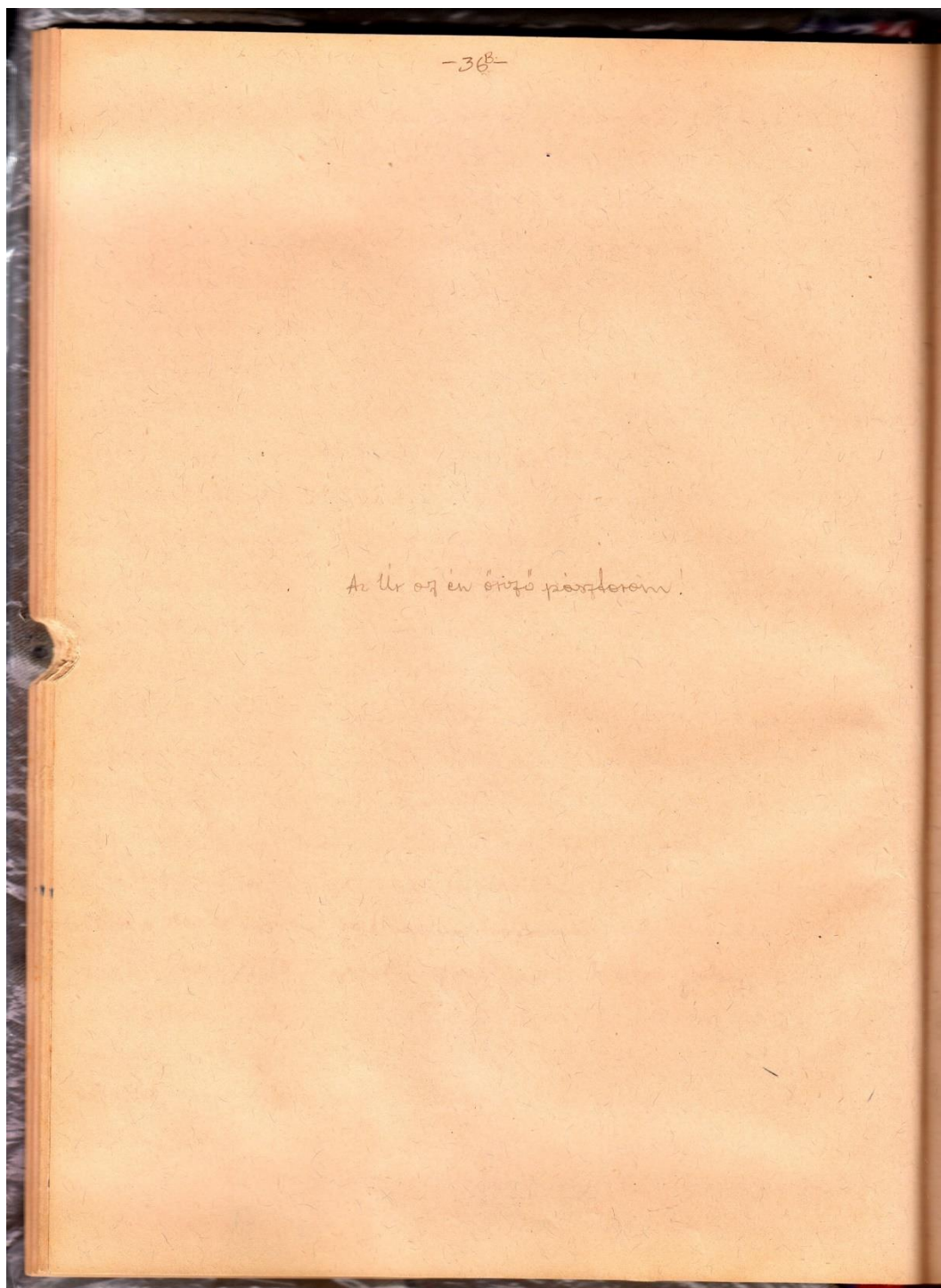
„1939, május 1.” Púf neki, zuhog az eső ez aztán a szép május! Jaj de kár, hogy ilyen rideg kinnt minden, szinte nem is ébredne a tudatára az ember, hogy május van, ha a rádióban nem énekelnének májusi köszöntőt. Délelőtt az iskolában is kellemetlenség ért, A Sz. nővér kérte a dolgozatokat és még egy páran nem voltak készen. Én már kész voltam, csak még valamit radirozni szerettem volna. Épp vissza ülök és már radirozni akarok, mikor 2-szor kéri a dolgozatot, persze bosszús voltam, hogy most már nem tudom kiradirozni. Éppen akarom kivinni, nem tudom milyen arcot vághattam, szerintem azt hiszem semmilyen, (a gyerekek szerint is) mikor egyszerre csak megszólal a Sz.n. mondván pontról-pontra amit múltkor az I: hogy nekem milyen a magaviseletem, onnan abból az iskolából engem kifognak dobni, de meg is érdemlem tette hozzá nagy gúnyosan. Úgylátszik ezek üres idejűkbe engem tárgyalnak meg és elismételgetik egymásnak, hogy mit mondtak, csak erre lehet következtetni, most, hogy ismételten hallottam. Magamba csak nem nevetnem kellene, ha nem lennék ilyen sértődött hangulatban. Az osztályban azután már nem bírtam tovább, sírnom kellett. A gyerekek eleinte meglepődve kérdezték, mi bajom? Azonban hamarosan megadták maguknak a választ. Tényleg mindig veled van baja, szegény Hédi, már megint vele volt baja, mondogatták. Magamban elhatároztam hogy ha még egyszer valamit hallok efelől, azt fogom mondani, nem megyek tovább. Had pukkadjanak. Hisz az ember már tényleg nem tudja mit csináljon. Hát tényleg úgy van evvel a n. az ember, ahogyan a gyerekek mondják, mikor olyan ártatlan szende arccal,

bájos angyali mosolygásával gunyólódik, az ember kedvet érez rá, hogy pofon vágja. Meg is érdemelné. De el is hagyom már a róla való történeteket. Ma hozzákezdtam a Csoda szappan használatához, csak jó lenne. A frizurám még meg van, bár Anyuka egyre mondja: fésüljem vissza. Azt mondtam Anyukának, hogy ha mondja rajtad kívül még valaki akkor elhiszem, hogy rosszul áll!

Kotaszek Hedvig: Ott vagyok, ahová nem juthatunk el soha...

„május 2.” Estefelé eljött a Gyuszkó, irtó elegánsan volt felöltözve, Mi tagadás, azt hiszem alaposan felvágott. Igaz, hogy helyes volt, de az hogy ő, csak mindig darling cigarettát használ, azonkívül 270 P. minden hónapba megkeres, továbbá hogy a születésnapját fényesen megtartotta: 30-20 P-őket adott kölcsön, azt hiszem ez már több az igazságnál. Azt mondta nekem meg a Dódinak, hogy kísérik el a M. nénihez meg a Marikához (biztos magát akarta mutatni, és csak azután a rokoni szeretetet.) Bevitt a Guberthez: én ettem egy krémeset, egy nagy csokoládéval burkolt tortát belül tiszta krémmel és egy pohár fagylaltot. A Dódi is 2 tortát, a Gy. vagy 6-ot és mindegyikünk egy-egy pohár fagylaltot evett. Nekem, már vizet kellett innom, hogy könnyebben belém menjen. Nem is tudtam, hogy ilyen hamar jóllakok cukrós süteménnyel? A Marcihoz mentünk a M. néniéktől, de nem volt otthon. A Gy. azt mondta menjetek haza villamossal, de komolyan mondta, mikor mi mondtuk, hogy á haza megyünk gyalog) Könnyen beleegyezett. Még csak azt kérdezte: nem félünk-e haza menni? A nagy gavallér, nem sietett hazakisérni. A Dódi azt mondja útközben: anyukának nehogy megmondjuk, hogy nem kísért haza. A Blayer néni azt mondta mikor megkérdeztem jó-e a frizurám: azt mondta: „ugyan már ilyen vénes frizurát, dehogy jó, biztos Édesanyádnak se tetszik!

Az Úr az én őrző pásztorom.

„május 5.” Ma az iskolából jövet a Szücsel mentem a vonathoz. Azt mondja nekem beszélgetés közben: a húga is azt mondta a papájának, hogy én sokkal idősebbnek nézek ki mint ő. (Mária) Csak néztem jól hallok, hogy valaki ennyi lelki finomsággal ne birjon, ilyen valakinek a szemébe mondani? Folytatja: ezért nehogy megharagudj csak tudod neked sötétebb, kreol arcböröd van és azért. Ó még ők mondanak valakire valamit, szegények ezek nem tudom mire vannak beképzelve, és még az a kicsi szólal meg, hát ő tényleg idősebbnek néz ki és meglátszik rajtuk, hogy nem úriak. Szeretném, már abbahagyni a velük való barátságot, de persze nekik hizeleg, hogy velem barátkozhatnak.

„május 7.”

Tegnap. Nemzetközi vásáron voltunk. Sok vacak plakátot összeszedtünk, azon a címen, hogy be kell számolni a látottakról. A Tanfelügyelő kegyessen ide adta ezt a napot, mondván majd kedden eljön helyette. A vásárban vettem egy kis szívet. Az egyik helyen édes kis naptárokat kaptunk. Én 5-ször oda tartottam a kezem (szerencse, hogy nem ismert meg.) Így 5 naptáram volt. A többi gyerekeknek 1-1 legfeljebb kettő volt, de volt olyan is akinek semmi. Két naptárt már oda adtam, Évinek – Jolinak, a többit őrzöm. Még is csak rémes, hogy ma mialatt a gyorsírást irtam a Phalézics motoszkált a fejembe. Ha átmegyek a Dobóba, és egyszer találkozom a Szaléziával jól megmondom a véleményem neki, és magamba már szőttem, miket fogok mondani. Ma ugylátszik nem jön senki se hozzánk már ¼ hét van. Kint olyan hűvös van, hogy nem tudtam már tovább kint maradni. Az eső ugy is tegnapig folyton esett. Ma már kisütött a nap, de azért még hideg van.

Az Ünnepség után az Imaházban szeretet-vendégségben részesültünk, és mindannyian kaptunk egy Zsoltáros-könyvet.

Konfirmálási emlék: (1936)

Végre kaptam egy szép fehér ruhát, mivel konfirmálni mentem.

Nagy pisszirozott körgallér volt a vállán és mondták, hogy úgy nézek ki benne, mint egy angyal.

Anyuka szokás szerint, ha valaminek örült (vagy ujat kaptunk) bemutatott a Bl. néninek.

Igy történt most is.

Én jóval előbb felöltöztem már, és akkori szokásom szerint mindig lefelé engedtem le a kombinémat, - így történt akkor is, hogy az előzőleg rajtam levő rózsaszint átcseréljem fehérre.

Hogy aztán a nagy izgalomban az előbbiből elfelejtettem teljesen kibújni, ez csak akkor derült ki, mikor már osztálytársnőmmel (B. Éva) és középen egy férfi ismerőisével elindultunk az Ünnepségre.

Én büszkén lépegettem (pláne, hogy férfi kíséző is van Velünk) jól beszélgettünk, mikor szembejön velünk, akitől a házi tejet szoktuk venni, és magához int!

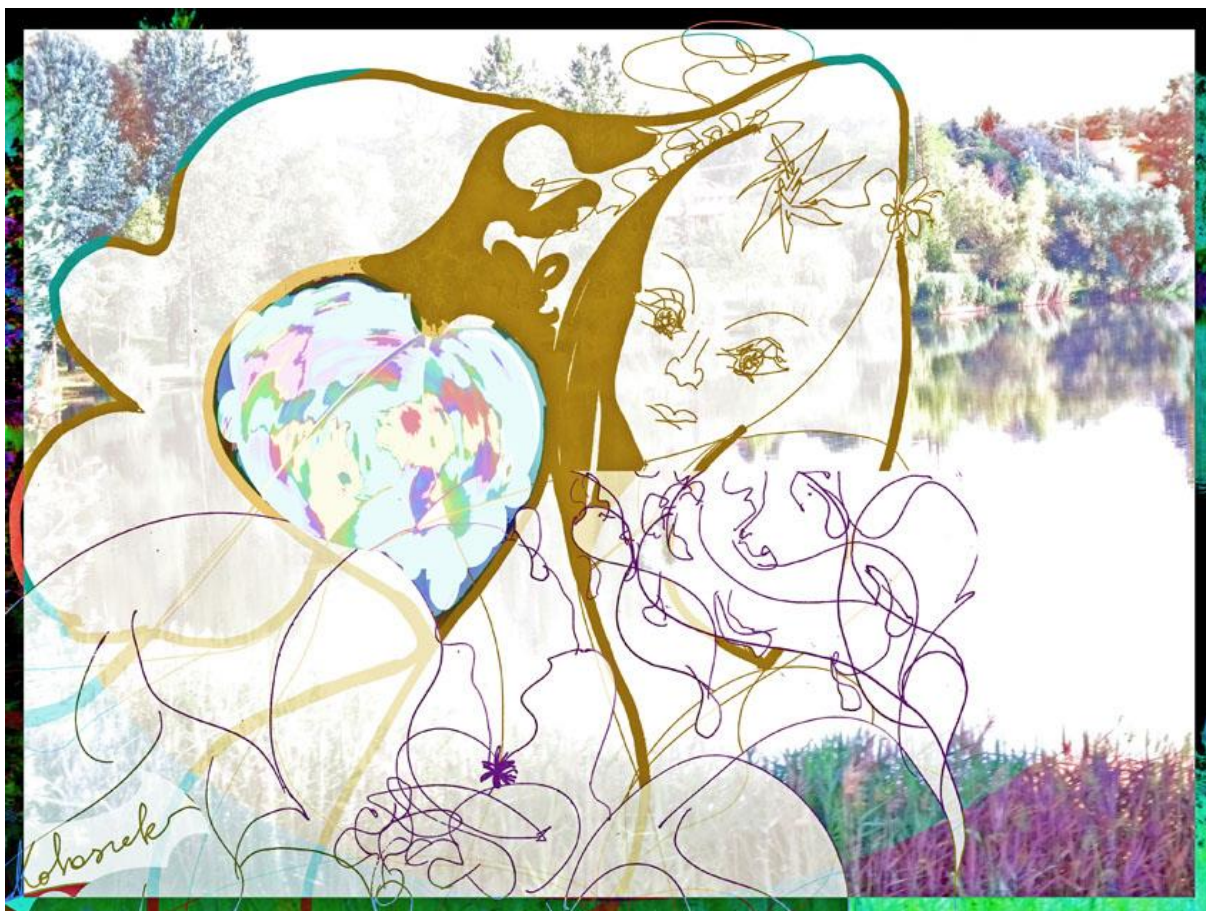
Még haragudtam is, hogy megzavar, mikor olyan jól benne voltunk a társalgásban!

Behívott a Terus (tejesünk) egy ismerőse udvarába és mondta, hogy valami kilóg a ruhámból! Odanézek, hát a rózsaszín kombiné volt!?

Nem baj (jó hogy észrevette, mert mikor a pap megáldott ki kellett vonulnunk az emelvényre és ugyancsak nevetséges látványt nyújtottam volna?) majd este mikor, viszem a tejet, hazaviszem, mondta Terus! Egyébként, mint B.E. mondta, a férfi ismerőse is észrevette, de azt hitte ez a divat, azért nem szólt!

Ami nagyon jól esett, hogy Gy. nagymama, Klárka ott volt a konfirmálásomon.

„május 11.” Ma az iskolával a Nemzeti Bankban a Tőzsdén voltunk. Hazaérve több ujság fogadott. Szegény B. néni beleesett a pincébe, úgy hogy eszméletlen szedték fel a pincéből, a fejét is betörte, úgy hogy az orvosnak kellett összevarrni. Hál’ Istennek, most már jobban van. A másik újság: Anyuka főnnt volt a Joliék iskolájában és beszélt Rózi nénivel, a különbözeti végett. B.n. azt mondta, hogy vasárnap menjünk el az Évivel hozzá, és majd megbeszéli velem, hát ha ő is előtud készíteni, ha p. nem, van neki Budán egy ny. tanár v. igazgató nagybátya, az biztosan előtud készíteni. Olyan szép helyen laknak, hogy ő is hozzájuk megy 1 hónapra nyaralni és én is esetleg ott

Kötaszek Hedvig: Gyöngyszem

Kotaszek Hedvig: Mesefolyam

lehetnék míg előkészít, mivel nagy a lakásuk. Ez nagyon szépnek és kecsegtetőnek ígérkezne, kíváncsi vagyok mi lesz belőle.

„május 13.”

Ma földrajzórára bejött a tanfelügyelő. Nagyon dicsért bennünket (nem előttünk) De azért jobb, hogy már elmegy. Gyorsírás órán a k. nővér közölte velünk az eredményeket. A bentlakók lettek a 120-as az elsők. Én 19 pontot szereztem levonva a hibákat (7-9 hiba) De hát minek visznek el engem az utolsó voltam azok közt akik, mint mondtam (szép, hogy még beestem) szép, hogy ki nem estem. Editkét megkértem, hogy mondja meg, miből kell különbözetit tenni. Azt mondta, hogy menjek be hozzá 12-kor, addigra összeírja. 12-órákkor beis állítok a gépiróba G-nővér beszélt E-vel. Látható zavarba voltam. Le tetszett írni kérdeztem Edit nénit. Ja tudom már mit, várjon meg, mindjárt leírom. Hogy mit irt-e már le E. nem mertem J előtt mondani, mivel ő és Szalézia)a kicsapással jósolgattak, ha elmegyek,. De mikor kimentem, biztos megkérdezte I. hogy mit akartam. Mikor Editn. összeírta, miből kell különbözetit tenni észre vettem, hogy a táskája a földön van. Hát most mít csináljak, szóljak neki, hogy adja ide nekem, majd én fogom, most már nem lehet mondani, és mi több, most már rettentően szégyelem, még azt is hagytam, hogy fölvegye. Ő azonban tán azt hitte, hogy nem vettem észre, mert nagyon kedves volt. Mondta, ha valamit akarok csak forduljak hozzá, nagyon szívesen ad felvilágosítást. Én persze rettentően szégyelltem magam és zavarba voltam az előbb történetek miatt, és miközben a kilincset fogtam, hogy Editkének ajtót nyissak, csak azt éreztem, hogy egyre pirulok, Ő ezt valószínűleg észre vette, talán azért is volt hozzám olyan kedves. Edit néni egy édes angyal' egy aranyos szívű, többet ér az egész tanári kompániánál.

Epizod (14 éves korban)

Erzsike (Pvásáron) meghívott a nyárra. Mivel a kis gyerekeket nagyon szerettem, élveztem egy darabig nagyon is, hogy Ágikával lehetek, kb. 3 éves nagyon aranyos szép gyerek volt.

Azért élveztem egy ideig csak, mert valóságos rabszolgájává tett. Minden percemet lekötötte, és én pedig szerettem volna olvasni, a

szomszéd Klárral is többet együtt lenni, szóval a saját érdekeimmel is törődni, de erre csak akkor jutott idő, ha Ágika aludt.

Klárral jól megértettük egymást (korban is összeillettünk), csak az nem tetszett, hogy rettentő fiús természet. Ha a Paja jött is mindig elpirult, és a férfiak érdekelték legjobban!

Közjegyző volt a Papája (testi hibás), az Erzsike szerint: Élő lexikon! A leányának mindig kezecskölt, ami engem nagyon meglepett. De idős korára született Klárikájuk, és határtalanul örült neki!

Ebben az időben Máriának udvarolt a Paja' de akkoriban Mária nem volt ott, mikor én mentem!

Elkért Erzsikétől, hogy elvihessen sétálni, megmutatni a környéket. Közben jól elbeszélgettünk. Többek között mondta, hogy mikor Pestről ide lehelyezték, nagyon el volt keseredve, és hivatal után kijárt sétálni a környékre és hallgatta a cigányok muzsikáját, ami kissé megnyugtatta (arra felé gyér település volt, ahol cigányok laktak csak.) Egyik alkalommal Erzsikéék sétakócsival készültek átmenni egyik barátnőjéhez, és mivel én mondtam, hogy a Paja értem jön szívesebben mennék el vele, mint az Erzsikéjék ismerőséhez! Ez elintézett ügy volt már (Erzsike beleegyezett!)

A baj csak akkor lett, mikor felszálltak a kocsira és Tóni b. megkérdezte, én miért nem szállok fel? Erzsike mondta, hogy a Pajával megyek el helyette sétálni.

Erre aztán rettentő dühösen kifakadt Tóni b. Nahát magára is jó helyre bizzák a rokonát, egy ilyen megbízhatatlan alakkal elengedné az Unokahugát, hiszen Pestről is azért helyezték el, mert kikezdett a főnöke lányával, aztán nem akarta elvenni, mire az Apja gondoskodott róla, hogy minél rosszabb elhagyatottabb helyre kerüljön.

Igy aztán bár sírva, de nekem is velük kellett tartani. Bár nagyon helyesek kedvesek voltak, de a férj annyira nézett, hogy zavarba hozott és már alig vártam, hogy hazamenjünk.

„május 14.” Egy órára voltunk Rózsi n.-hez híva. Én és az Évi elmentünk. Rózsi néni azt kérdezte, na mi van az iskolával, miből kell

különbözetit tenni. Én átnyújtottam a cédulát amire felvult írva. Ő azt mondta, hogy ezekből a tárgyakból legtöbb magam is eltudok készülni, vagyok olyan intelligens és ha valamit nem értek menjek el hozzá, egész augusztusba otthon lesz és szívesen elmagyarázza. Ő is előkészítene, de ilyenkor, már úgy ki van egészségi állapotába, hogy egy hónapra muszáj elmennie nyaralni. Hát tényleg igaz is, irtó rosszul néz ki, alig ismertem rá. Mondta, hogy azért majd holnap elmegy a nagybátyjához és megkérdezi, hogy mennyiért készít elő. Mikor bementünk hozzájuk bemutatta a bátyát. Nagyon helyes fiú. Kifelé jövet azt mondta mivel csak oda köszöntünk: ne legyen már, olyan büszke, hogy kezet se fog. (ezzel már tartotta is a kezét.) Mintegy órával ezelőtt még igen elvoltam szomorodva. (Rózsi n.től haza jövet.) Istenem ma az utolsó nap, hogy 16 éves vagyok.

Kereskedelmiből hazajövet a vasutállomáson találkoztam Apukával (Ő ment be inspekcióra.) Persze megpusziltam, mikor elváltunk és előtte jól elbeszélgettünk.

Mikor megyek fel a v. hidra, mögöttem megszólal valaki: „Maga engedi, hogy elkísérjem?”

Majd elhültem a rémülettől! „Légy szíves” haggyjon magamra, majd csaknem futásnak eredtem!

Otthon mikor elmondtam, mondta Apuka: hogy mivel én már nagylány vagyok, talán azt hitte, hogy az udvarlóm!?

Ugyanis Apuka sokáig nagyon fiatalnak nézett ki. Szőke hajú – zöld szemű, vékony alkatú volt.

Mikor a Dódival is látták az osztálytársai, megjegyezték: De csinos udvarlód van!

Persze a fiatalságát nagyban Anyukának köszönhetette, aki az akkori feleség-típus szerint kényelmes életet teremtett számára.

Otthon csak pihent, olvasott, sétált! Nagyon jó hivatalnok volt, de azon kívül semmi munkában nem folyt bele: az otthon csak a kényelmet, kikapcsolódást jelentette számára.

Bennünket szeretett, mindig csak becézve szólított' (Gusztika, Dódika, Hédike, Évike, Zolika, Jolika) senkitől nem engedett bántani, vagy

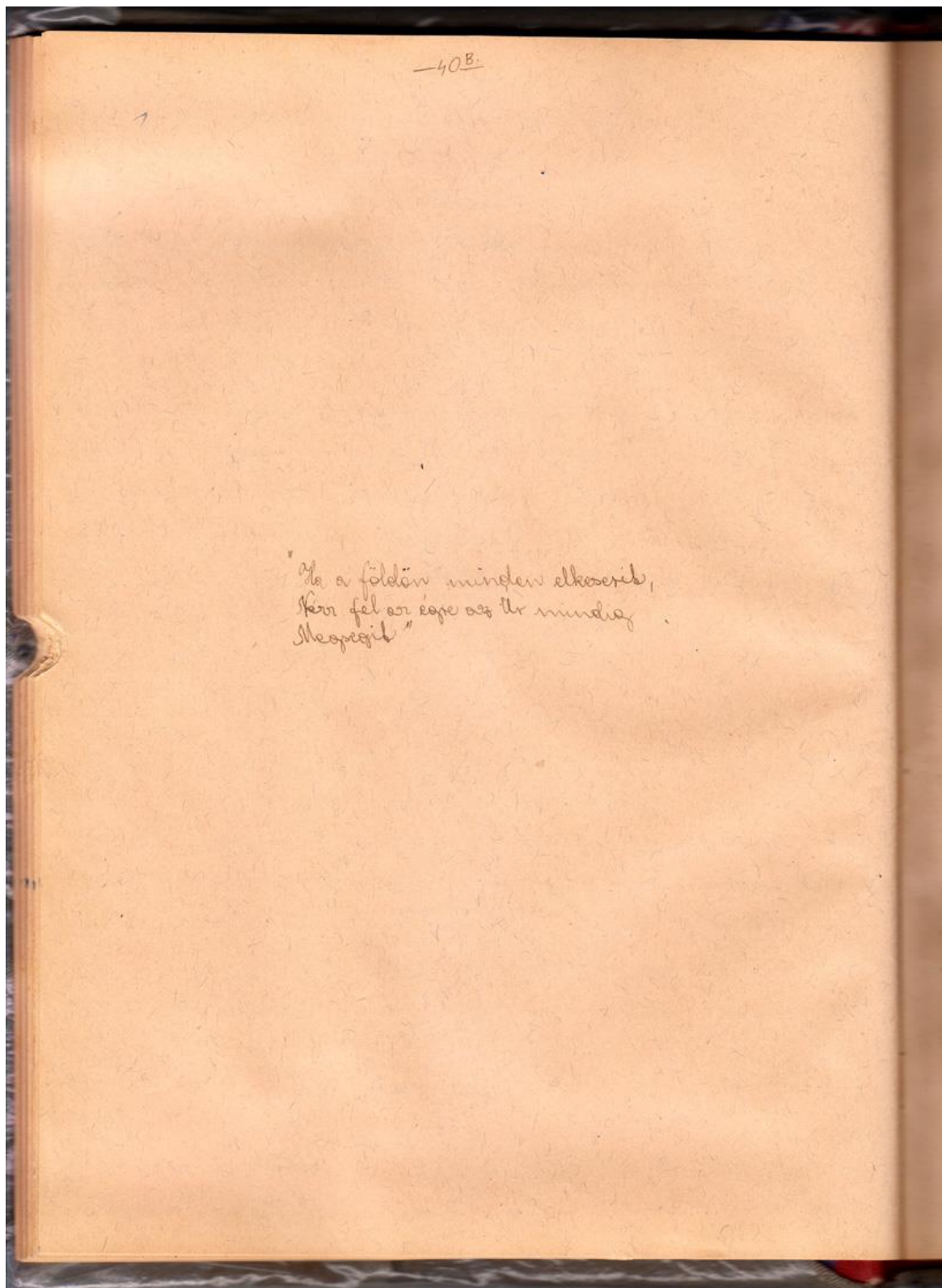
rosszat mondani, még Anyukával szemben is (aki szigorú volt hozzánk) mindig megvédett.

Az akkori iskolai szokás szerint az intőt, rovást a Családfővel kellett aláíratni, mi részünkről megkönnyebbülést jelentett, mert soha nem kaptunk ki Tőle, csak mondta: javítsátok ki, nehogy Anyuka megtudja.

(Megjegyzés a szerkesztőtől: Úgy látom ezt az oldalt később írta Gy. H. a Naplóba! Élete végéig olvasgatta, javítgatta a későbbiekben is. Utolsó pár évében nagyon kérte, hogy ne vesszen el a sok naplója, tegyek vele valamit, írjak könyvet belőle... stb!)

Kotaszek Hedvig: Család

„Ha a földön minden elkeserít,
Nézz fel az égre az Úr mindig
Megsegít”

Semmi szépülést nem láttam magamon p. ha szép lennék már biztosan ilyenkor is lehetne látni. Igaz, hogy ha kis koromban olyan szép is voltam, nem jelenti azt, hogy most is szép leszek. De még a fejlődésben is, azt hiszem (nem) másképpen kellene kínézni. P. mennyit tornázok hogy jó legyen az alakom, még ülni se igen merek és mégse lesz jó alakom. Tulajdonképpen az egész élet abból állna csak, hogy eszünk, alszunk tanulunk vagy dolgozunk, hát nem nagyon sivár üres úgy az élet? De úgy látszik az idő is velem együtt szomorkodik. Elseje óta – tán egy nap kivételével – (de este akkor is esett) állandóan esik. Nem érdemes gondolkozni, mert mindjárt szomorú, olyan lankadt leszek. A hajam is már vagy 1 1/2 hete visszafésültem. Hogy mi lesz velem az iskolával kapcsolatban is, 2-3-óra megyek-e vagy nem megyek, ezt még nem tudom, majd csak lesz az is valahogy.

„máj. 15.”

Ma van a születésnapom 17 éves vagyok. Azt gondolom valami csodálatos fog történni, valami csodára várok, hisz csak nem múlhat el olyan egyszerűen a 17 születésnapom is. Míg kisebb voltam, jellemző volt rólam a gyakori búslakodás, ha valami bántot, csak azzal vigasztaltam magamat, ha 16 éves leszek úgy is meghalok. Hogy ezt csak az én képzelődő – romantikusra hajló fantáziám szülte, azt csak most látom igazán. Apukától egy arany gyűrűt kértem, és reméltem is, hogy megkapom. Annyira szeretnék egy szép kis gyűrűt, hogy ki se mondhatom. Sajnos azonban nem kaptam meg helyette drasztét hozatott Apuka, amit én eleinte az arany gyűrű miatti bánatomban el se akartam fogadni. Igaz, hogy megígérte, hogy ahogy lesz egy kis pénze vesz egyet, de abból azt hiszem nem lesz semmi. Hát tulajdonképem miért is sze-

retnék valami különöset, hisz másnak nem olyan nagy nap az, hogy a születésnapom van, csak nekem tűnik fel olyannak. Tegnap megvolt az iskolában az elsőrendű gyorsvizsga. Ma kérdezte J.n., hogy kik vettek részt a versenyen, mikor ezek felálltak' elkezdi egy párnak a

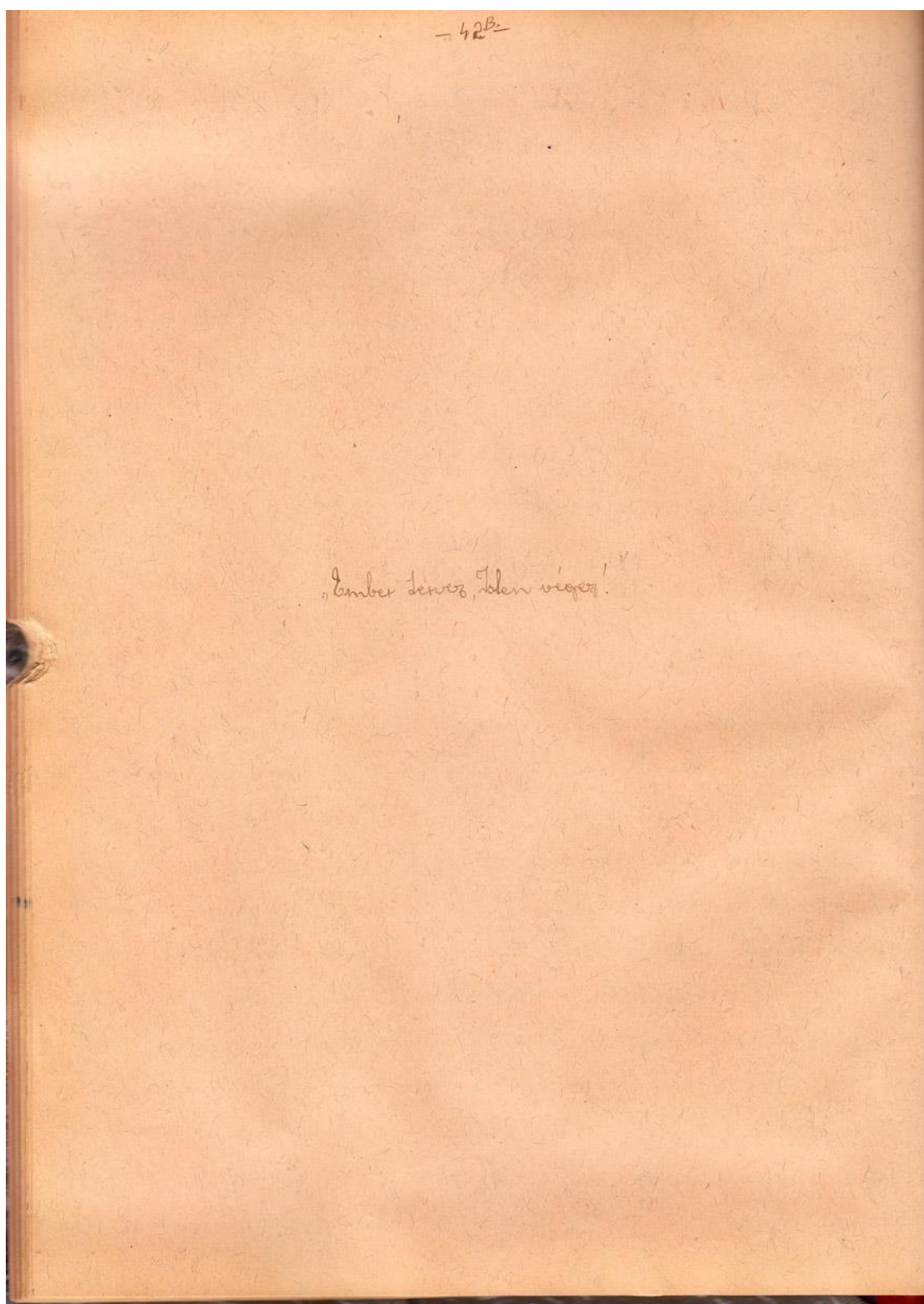

Kotaszek Hedvig: Mira

nevét felsorolni, köztük az enyémet is 8hát az a lajhár nyári) miért nem ment, mentek? Már azt hittem elvan intézve, mikor rá nézek egy idő múlva megint megszólal, de hogy a Gy. miért nem ment, miért nem vett részt, azt (igazán) nem értem, igazán részt vehetett volna! Én pedig okosabbnak láttam, ha halgatok, mit is montam volna, talán azt, hogy a nyáron sokba kerül a különbözeti, és most erre nincs pénz, (igaz hogy azt is mondta, még ha anyagiakról lenne szó. Nem tudom mit képzelsz, hogy talán nekünk csak úgy van minden) de nem akartam megint a különbözeti emlegetni, amiről olyan szépeket jósoltak nekem, ezért inkább hallgattam.

„május 16”

Délután elmentem a Nagymamáékhoz kihalvni ők a Z. konfirmálására. Alig, hogy beléptem gratuláltak. Olyan kedvesek voltak. A K. nem győzte mondani, hogy milyen helyes a blúzom, és hogy milyen jól áll (felvilágosítottam, hogy a blúz a Dódié.) Hivtak a N. a temetőbe, a dédnagymamának a temetésének az évfordulója volt a mai nap.) Mielőtt elindultunk volna egy pár cukrot kaptam. Olyan szép idő volt, hogy szinte élveztük a járkalást. Beszélgetés közben szókerült Tóth Tihamerről, mondtam, hogy milyen jó könyvet olvastam tőle (helyesebben az ő átdolgozásával, úgy is talán most egy hete halt meg.) A K. kérdezte mi volt a címe, és miről szólt. Egy kicsit megvoltak lepve a magyarázatomon legalább is én úgy találtam. Vissza felé jövet a nagymama 1P-öt adott (valószínűleg a születésnapomra.) (a K. is mivel nem volt több nála, 70 fillért.) Miután már egyenesen hazamentem, egy darabig elkisérték. Azt mondom a nagymamának hát ha tényleg minden ilyen ri-

— 42B —

„Ember tervez, Isten végez!”

„Ember tervez, Isten végez!”

deg az életben, hát akkor mi szép is van benne. Hát nem is szép mondta a N. szinte akaratlanul, mire a K. megszólalt, de mama kérem, ne tessék ilyet mondani, különösen még neked ne lenne szép, még majd csak ezután lesz igazán szép, hisz még előtted az élet! Búcsúzkodáskor mégegyszer gratuláltak a N. azt mondta legyen nagyon boldog, igaz szívből kívánja érjen sok öröm az életben. A K. még kísért volna egy darabig azt hiszem még szívesen beszélgettek volna velem, de a nagymama, már fáradt volt és így haza kellett menniük.

„május 17”

Tényleg nem volt sok – értelmese bejönni gépírásra. Az első óra gépírás volt, a Sz. nővérdolgozatot akart íratni, de nem lett belőle semmi mivel egy gyerek papája jött fel Mikor bejött majd meg pukadt olyan mérges volt. (egyrészt a b. lányának a hazugsága, másrészt, hogy nem tudott dolgozatot íratni) Megszólal nagy mérgesen, hány hiba volt másolásba hogy ment az egyik gyerek megszólal: az első diktálásban egy hibám volt: és a többiben kérdez (és máris tovább beszél nekem: aki a vizsgai dolgozatban 4 hibánál többet ejt, az nem számítson 3-asnál jobbra. Aztán a gépírásból és gyorsírásból felsorolta, hogy kiket van szándékába megbuktatni. A Kisshez érve így szólal, hát hogy őt keresztül engedjem nem azt nem, meghallnák a lelkiismeret furdalástól. Bele melegedve a beszédbe folytatta: várjátok csak egy kicsit mindjárt felolvasom mit kell tudni, mit kívánnak a vizsgán. Hogy ezt felolvassa nekünk emelgette le az egymásra rakot dossékat, de ott nem találta, oda megy az asztalhoz ott sincs kinyitja a fiókját, kutat keress, nincs, erre még sokkal mérgesebb lett (szinte már repülni láttam a méregtől.) Újból megszólal, úgy látszik mén valaki elvitte, mert itt volt és végre szabadjára engedett bennünket, miután a 10. perc már oda volt.

Győry Hedvig későbbi visszaemlékezése

Epizód:

„Gyémánt kitüntetést érdemelne Anyuka’, mondták a szomszédok, aki mind a 6 gyereket tetőtől-talpig ilyen szépen..-rendben tartja.

Sárika (gyorsíró iskola) és Testvérei nagyon élvezték a Velünk töltött időket. Anyukáék mondták: Úgy tart Bennünket, mint a regényben a „Gyurkovics leányokat.”

Minden gyerek szép, látszik, hogy „Szerelem-gyerekek! mondták. Anyuka mellett bizony nagyon kényelmes életünk volt. Volt aki rosszalólag megjegyezte: úgy bánik velünk, mint a „herceg kisasszonyokkal”.

Otthon jóformán nekünk sem engedett semmit sem csinálni. Nektek a munkátok a tanulás mondta! (Ha legalább ebben eminensek lettünk volna?) Később mikor hivatalba jártunk, azt mondta: menjetek utána szórakozni, vegyetek magatoknak amit megkivántok (Szerette ha szépen, divatosan járunk: sikereink vannak) ne siessetek a férjhezmenéssel, mert ilyen jó dolgok az életben soha sem lesz, mint míg függetlenek vagytok és kerestek!

Másrészt a vízhiány (meszes vizünk volt csak) pénzért vettük a lágy vizet, ami főzéshez, mosáshoz megfelelt – is hozzájárult, hogy Anyuka gyorsan, célszerűen elvégzett mindent helyettünk!

Hazafelé jött a K. találkoztunk, hívott, hogy szálljunk fel a dohányzó kocsiba. Fölszálltunk, de meg is bántam. Alig hogy leülünk megjelentek a b. barátnői, nagyba nevetgélnek mikor jön egy fiú ismerősük, akkor még élénkebbé vált a hangulatuk. A férfi cigarettával kínálta meg őket az egyik lány engedte is ki nagyban az orrán, száján a füstöt, de olyan arcal, miből következtetni lehetett, hogy nem izlik. Annyit, és olyan találóan beszéltek, hogy a férfit csakhamar háttérbe szorították. Én mit tehettem egyebet, mint kinéztem az ablakon. Ezt a Szűcs is utánozta, bár közben folyton oda figyelt rájuk, és velük együtt nevetett, míg előttem akarta adni, hogy őt se érdekli az ilyesmi. Ma délelőtt most jut eszembe, hogy a gyerekek szóvá tették I.n.-nek, hogy szeretnének bankettet rendezni, és úgy határoztak, hogy először elmegyünk fagyaltozni, aztán az angolparkba. A k.n. azt felelte nem gondolnátok, hogy sokkal melegebb barátságosabb lenne ha a kedvesnővérekkel együtt lehetnénk és, itt a kertben rendeznénk. Nahát akkor már aztán csakugyan el se jövök, még hogy én a kedves n. közelében melegedjek, értve ezalatt Sz.I., na ezt már igazán nem teszem.

„május 18”

Ma van a Zoli confirmálása. Az É, J, Én és a Marcsó elmentünk a templomba meghaladni. Jól tudott felelni (az egyik imádságot folyékonyan leolvasta a céduláról.) Mivel a N. néni tudtak csak a templomba eljönni a (kos fényképezés előtt oda hívták a Z. és a N.) Pa K. p. egy doboz finom csokit adott át, ezt láttva a Mancika szintén egy pengőt nyújtott át. Mikor a szeretet-vendégség után haza ért a keresztanyja egy borítékot adott át, neki címezve, melyben egy tizes pengő huzodott. Persze, hogy rettentően megörült

Győry Hedvig későbbi visszaemlékezése:

Persze legjobb dolga a Gusztinak, Dódinak volt!

Mivel első, ...beli különbséggel mindig ujat kaptak.

Én mivel második lány voltam, azt kaptam, ami a Dódié volt, ami miatt bizony sokat keseregtem: Én aki annyira tudtam vigyázni mindenre, azzal büntetnek, hogy jóformán alig kapok újat, csak ami másról lekerül?!

Mikor még mind a 6-an iskolások voltunk, a ruha, fehérnemű csak kopott rólunk –(cipészünk állandó volt, évi 6x2 pár cipőre – téli – nyárira!)

Anyukának – bár Apukának szép keresete volt’ (de azt sem kapta teljesen meg?!) de 8 tagú Családja, ami az akkor időkben is csodálatra készítette az embereket, hogyan győzi a terheket – kiadásokat – azt kellett nézni mi a gazdaságos, kifizetendő!?

Igy a K.H. folyószámlánk volt: I.o. árut vásárolt Anyuka, mert azt esetleg még a 4. gyereke is hordhatta: tehát ebben az esetben a „drága volt az olcsó Neki!”

Mivel pedig állandó varrónőnek is kellett lenni részünkre, kiválasztotta Anyuka, akit aránylag meg lehet fizetni, Nagyon jó ízlése volt: Örök emlék marad: fehér-fekete karikás ruhánk, fehér kesztyű, lakk cipővel! vagy a világos zöld rakott szoknyás felgombolos blúzzal, krémszínű plisszírozott gallér-kézelővel készült: vagy a barna bársony ruhánk rózsaszín plisszírozott a gallér, mandyetta (a fiúknak fekete-fehér csikos felöltő, barna kordbársonyból a téli ruhájuk az ünneplő) Visszatérve a varatott ruhára, Anyuka kifogásolta nálam, hogy az egyik oldala rosszul áll! Mutatja a varrónő, hogy cm-re egyezik a két váll mérete!

„Hát akkor leányom Te vagy féloldalas” jelentette ki a varrónőnek. És milyen igaza volt, az csak később derült ki!

folyt.

neki. Ki jön a Mancika azt mondja, hogy örül a Zolika a pénznek milyen boldog. Hát ezt már csak nem állhattam meg szó nélkül, hát én talán nem örülnék még a felének is, feleltem. A M.n. megszólal nagy bölcsen, hát az más, ő fiú, hogy ezalatt mit ért azt csak ő tudja megmondani. Csak nem azt akarja ezzel magyarázni, hogy egy fiúnak több jár különösen az én kis öcsémnek, mint egy lánynak. Megkell hagyni nem buta felfogás. Hát persze, hogy megint erőt vett rajtam a búslakodás. Hát mégis csak rémes: a Dódinak már volt arany-gyűrűje most kapott egy aranyláncot, a G.nak már ez a 3-ik órája a Zoli szintén egy órát vesz magának, a Jolinak ígérve van egy aranylánc a konfirmálására. Mindenkinek van valami szép – értékes emléke csak nekem nincs, na meg talán még az Évinek, de azért hiába beszél ő mégis csak szerencsésebb mintén. Annyiban azonban igaza van, hogy vagy a 2 legnagyobb, vagy a 2 kicsi kap valamit a két középső pedig haljon meg. Elég az hozzá most már megint egész oda vagyok.

„május 19”

Irtó rossz a hangulatom, csupa keserű gondolataim vannak, legszivesebben sirnék, Mi értelme van az életnek? Csak este felé vacsora u. élénkültem fel egy kissé úgy. is a (nő mint házi orvos könyvet olvastam. Benne van, hogy a torna hasznos, mert frissíti a szellemet, megakadályozza a fáradsági sejtek összegyülemlését és ... is. Ezért nem is hagyom abba. most már ugyanis csak 10-15 percig fogok tornázni, annyi p. kell. Az üléssel szembe is majd némi változást hozok be. De tovább olvasva, a gyermekről volt szó, melynél a képet néztem meg. Akkor láttam hogy a gyermek fejlődése van a kép alá írva. Olvasni

Győry Hedvig későbbi visszaemlékezései itt:

Mivel a számtan úgy nekem, mint Gusztikának rosszul ment, Anyuka kénytelen volt korrepetáló tanárt fogadni mellénk.

Mikor jött, én mindig rendesen felöltöztem, mint az iskolába menésnél. Láttam, hogy kedvtelve nézegett és sokkal kedvesebb volt hozzám, mint Gusztikához.

Ha G. valamit nem tudott, odasúgta nekem, hogy én mit mondjak meg helyette. Persze G. ez rosszul eset, mert úgy nézett ki, hogy amit ő nem ért, nem tud, azt én tudom.

Egész jó számtanista lettem mellette, és Anyuka is nagyon rendes embernek tartotta (míg egyszer meg nem látta egy kétes kinézésű nővel), nem egyszer meg is kínálta haboskávával, ami nagyon jól esett Neki.

Mikor hazafelé indult, engem már a szalétlibe talált, és odajött hozzám, hogy itt milyen jó és kedves, boldog lehetek, hogy ilyen környezetben élek, ez illik hozzám!

Ugy tudom Ő akkoriban állástalan volt, mint annyi sok más diplomás, nehéz volt elhelyezkedni.

folyt.:

róla gondoltam nem nekem való ezért csak a képet néztem meg az alsó kép egy nagyobb, a második még nagyobb pont utána egy alig felismerhető fej, aztán egy nagy has, a következőben láb is van már, de itt már olyan ijesztő emberfélét mutat, hogy inkább rá illene a mondás: „ember vagy szörnyeteg” hát egészen ijesztőnek nézett ki az ember-palánta, ezért gyorsan becsuktam és visszatettem a helyére a könyvet.

„május 21”

Tegnap levél érkezett az Erzsikétől melyben azt írja, hogy gyereke lesz. Anyuka egész oda volt, de az egész rokonság. Azt mondja Anyuka most már nem is lehet segíteni, mert 2 hónapos: kérdezem mennyi időre lesz? Azt mondja Anyuka, még ezt sem tudod: 9 hónap. Szerettem volna még egyet-mást megtudni, de anyuka nem adott rá kielégítő választ, azt mondta, mindig azt mondod, hogy mindent tudsz és végül semmit se tudsz. Ma a Dódi a M. haza jövet azt mondta, hogy írt oda is az Erzsike, biztos valamivel később, hogy megtudják akadályozni, mert nem lesz. Mindenki csak azt mondja hál Istennek. Most eszembe jut, az amit csendes-nap hallottam, minden Anya, aki nem hagyja megszületni a gyermekét: gyilkos. Talán mégse így van? P. az Erzsike és a T.b. igazán túlságosan idősek, ezenkívül jövedelmük is nagyon változó, nincs nyugdíjas állásuk sincs. Hát nem inkább vétkezik az az anya, aki a gyereket nélkülözésre szenvedésre neveli? nem helyesebben teszi, ha inkább meg se hagyja születni? – „július 5.” Hogy milyen régen nem írtam már arra csak most jövök rá. Hol is kezdjem: Juniushoz a vizsgák voltak, tele voltam tanulással. Ekkor jött a Marcsó is. Neki is volt naplója, (egy kisebb füzet.) de én adtam neki egy u. ilyen füzetet mint az enyém. Mindjárt bele is kezdet írni. Akkor jöttem rá, hogy mennyivel okosabban, célszerűbben vezeti a naplóját, szép apró betűkkel és nem hagyva ki annyi margót mint én. Direkt kedvet kaptam tőle, és elhatároztam, hogy én is így fogom vezetni. De mit csináljak, most már nem hagyhatom abba, hát nem bánom folytatom tovább, de a

Győry Hedvig későbbi visszaemlékezése:

Sajnos sokáig nem voltunk háztulajdonosok, mert akkoriban már mind középiskolába jártunk és a tandíjak, részletfizetés nem volt összeegyeztethető.

Míg mienk volt a ház gyönyörű volt: diszkert rózsákkal tele és egyéb virágokkal, 2 nagy almafával, a lugas vadszőlővel befuttatva.

Akkoriban ment a Gül Baba c. film, és jött hozzánk egy nő hivatalos ügyben és azt mondta: Itt tényleg el lehet mondani: ott túl a rácson kinyílnak a rózsák...

Apuka, tisztviselői részletre vette meg a Rpalotai házat. Én akkor 3 elemibe jöttem. Eleinte nagyon nehéz volt megszokni az új környezetet, és kezdtem a szaletlivel, ami későbbiek folyamán is kedvenc tartozkodási helyemmé vált.

Eleinte mindannyian tele lettünk számapporral! Allitól az ivóvíztől. Az udvaron volt egy szivattyus kút, ami fölé nagy fűzfa borult. Állandó hűs vizet adott, csak mivel kemény víz volt, még a hüvelyesek sem főttek meg benne, a mosásról nem is szólva? A csatornák előtt két nagy ciszterna állt, ami-be esett kiadósan: meg is telt jó lágy vízzel.

Mosdani viszont csak a kut vizébe mosdottunk, ami után úgy nézett ki az arcunk a mésztől, mintha bepuderozkodtunk volna. Ezt Anyuka egyik nap szóvá is tette nálam, hogy mit csináltam az arcommal?

Ez télen volt, mikor nagy hó volt, és mentem a boltba bevásárolni.

Ahogy a belső kertkapuhoz érek, valami fehérség zúdul az arcomnak (azt hittem hótömeg), de rövidebb utána fájni kezdett és véres lett!

Megyek vissza Anyukához: „Na úgy látszik megvertél szemmel’, nézd mi van velem? Az történt, hogy a szomszédból átjött az egyik fehér angora-macska, és a kerítésről az arcomnak ugrott.

A hajunkat többnyire hóléba –vagy esővízbe mostuk ki, mosószóddával, amitől az én hajam kissé világosabb és fényesebb lett. Később az „Aranybarna hajamról” verset is írtak hozzám.

Kotaszek Hedvig: Rózsa-csoda

Folyt.

Marcsó mintájára vezetem. Egész jól megértettük egymást, úgyhogy alig akart hazamenni (különösen a Gusztival voltak jóban) Az utolsó tanítási nap az elsősök nagyon kedvesen búcsúztattak, kaptunk egy kis érmet, egy szentképet és virágot. Végre elérkezett az utolsó vizsga és az évváró ünnepély is. Következett volna a bizonyítvány kiosztás csak hogy a Kiss G. (talán így akart bosszút állni, hogy mindenből elhúzták.) egy szép kis heccet csinált gyászjelentéssel, különböző elnevezésekkel, engem (Lajhárnak nevezve) kinyomtatta vagy 560 példányban. Előtte való nap bankett volt (én nem voltam jelen, nem akartam a k.n. közelében melegedni. Jó kedvükbe a Sz.n.-nek is megmutattak a gyászjelentést, aki továbbadván előre megjósolta, hogy ebből baj lesz. Tényleg úgy is volt míg mindenki vissza nem hozta a kapott gyászjelentést addig nem akarta Imelda nővér kiadni a bizonyítványt (Nálam egy se volt, mert mikor szerkesztették hittan vizsgám volt, mikor p. megkapták nem voltam ott a banketten. Imelda n. azt mondta, hogy ezzel a mi érdekeinket védi mivel a gy. jelentés nagyon közönséges és nem akarja, hogy kikerüljenek ilyen jelzőkkel hisz ez csak az iskola hírnevét is rontaná (Igaz a Kissnek 10 tartalék is volt, amiről a nővérek nem tudtak. Már csak 2 hiányzott, de a bizonyítványt még nem kaptuk meg. Azt mondta I.n. míg egy is hiányzik nem lesz bizonyítvány és azt mondta jöjjünk el 2 nap múlva a bizonyítványokért, addigra tán megkerülnek a jelentések. Már sokan haza is mentek, mivel a szülők se kapták meg hiába kérték. Erre az osztály egy része szólt a tartományfőnöknőnek, mire az intézkedett, hogy a bizonyítványt ki kell osztani. Mi akik hátra voltunk 12-16 meg is kaptuk még az nap. I.n. azt mondta, hogy ezt az osztályt nem fogja soha elfelejteni, mert lehet egy ilyen esetet elfelejteni, de nem a jó oldaláról. 8 órára haza értem végre. Búcsúzkodásnál az iskolában rettentően sírtak a gyerekek, úgy, hogy jó volt elsietni, hogy én is elne érzékenyüljek. I.n.-nek kezet csókoltunk aztán mentek is a Sz.n.-hez is mind, engem is hívtak, hogy menjek én is elbúcsúzni, hogy ne legyen olyan feltűnő, hogy csak én nem megyek. De én nem mentem, nem tudtam volna neki kezet csókolni, mikor a szívem haraggal volt iránta tele. 3 ketesem volt a többi egyes és egy elégséges a gépirásból. A

keresztmamáék (Bertuska néni) is nálunk volt az Ellával, megdicsérték, Anyuka megcsókolt, hogy derék gyerek vagyok. A fényképünket (közös) is megmutattam, azt mondták, hogy a legjobb vagyok rajta, az iskolában is több lány mamája mondta, hogy én nagyon jó vagyok rajta és nekem van a legrendesebb frizurám. Mégis egy megkönnyebbülés hagyott el, hogy többé, már nem kell ebbe az iskolába járni. Utána ... egy napig voltam szabad: ez idő alatt Editnénihez mentünk Anyukával az iskola-ügyben. Este pedig elvittek a Bláyer néniék a Fényes cirkuszba. Ezen a napon kaptam életemben az első szép nyári szalma-kalapot. Meg kell még említenem, hogy szép fehér cipőt, ruhára valót is kaptam.

Győry Hedvig későbbi visszaemlékezései:

Mint gyerekek nagyon szerettük az állatokat. Ha az utcán láttunk egy kobormacskát, azt is hazavittük. Így egy alkalommal egy nagyon vézna macskát találtunk és jól megetettük. Másnapra megdöglött. Olyan temetést rendeztünk Neki, hogy a Bl. néniék is mondták az már tulzás, sok embert nem temetnek így el.

Kosárba tettük, bele spárgát csavartunk, és a Zolika huzta végig a kerten. Megástuk a sirját, bele a macskát helyeztük, és elföldeltük. Én a folyosón levő bórdó hosszú vadvirágból koszorút készítettem, (arany szalagból szálakat huztam ki) és rátettem sok zölddel együtt a sírhalomra.

Gusztikának is volt egy kedvenc macskája – akkor már rendes angoramacska, szép fehér (még az ágyunkba is befektettük, hátha az egy elvarázsolt királyfi,- gondoltuk, hisz még annyira gyerekek voltunk) – a nyakára selyemszalagot kötöttünk, és gondoztuk, ápolgattuk. Gusztika főleg egzecirozta! Mikor később katona lett is érdeklődött, mi van a Cicával?

Folyt.: Editnénihez feljártam tanulni. Egy ideig ment is, de egy három nap múlva már éreztem mennyire megerőltető. Igaz hogy Edit néni azt mondta, hogy szépen haladok, de azt ő is elismerte, hogy jó nehéz. Egyik nap elmentem Edit nénihez és azt mondtam, hogy ezt a fajtáját a tanulásnak abba hagyom, és majd szeptembertől kezdve rendes iskola-évet fog tanítani a 3.-ik osztályra Editnéni negyedikben p. rendes iskolába megyek. Azt mondta Editnéni, hogy igaz, hogy nagyon nehéz volt az a tanulás, de ő ismeri az én eszemet, nekem ment volna.. Utána megmutatta a magán tanulók osztályzatait 4-es rengeteg volt, minden második, fiúk közül volt egy 2-es, de annak is volt hármasa, lányok közül p. csak hármas és négyes volt. Már pedig egy év múlva, csak az érettségizhet, aki a 3-ikból általános 2-es. Mikor az eredményt közöltem anyukával (a magán tanulókról) akkor örült csak igazán, hogy abba hagytam az ilyen tanulást. Hát még én. Szó nem is elég kifejező rá. Igaz, hogy Editnéni csuda édes, közvetlen volt, de hiába azért csak kellett tanulni. Mint a madár, mikor kiszabadul a kalitkából úgy éreztem magamat. Eleinte alig tudtam beleélni magamat, hogy nekem is szünidőm van, hát még mikor Anyuka azt is mondta, hogy lemehetek Csépára. Istenem te mindig megsegítesz engem. A szünidő, mely igen kedvetlennek ígérkezett, ilyen szépen alakul. Most igazán olyan meglepődöttségnek érzem magamat, de érzem, hogy ezt a jó Istennek köszönhetem. Hogy valamit írjak még a hajamról: az Ella kitalált nekem egy jó frizurát rendesen középen elválasztva és kétoldalt befonva és rátéve. Azt mondta Anyuka, hogy szenzációssan áll, olyan finom így az arcom, egész megvagyok változva és az Ellával hallottam amint súgták, hogy milyen szép. A Bertuska néni is egész oda volt nyíltan ki is mondta: hogy „jaj de szép” Hát nem volt vétek, ezt a szép fiatalos arcot egy másik frizurával elrontani, úgy néz ki, mint egy kis Madonna. Lehet mondani, hogy mindenki mondta, hogy milyen jól áll, olyan fiatalos az arcom. Ugy is hagytam volna, de Anyuka azt mondta, hogy igaz, hogy így jól áll, de senki se hordja így, hát most oldalra fésültem és egy hurkot tettem, de azt mondják, hogy így is nagyon jó. De már úgy szeretnék egy végleges frizurát.

„julius 7.” Kezdem ott ahol a múltkor abba hagytam. A frizurámra azt mondta Anyuka, hogy csuda jó, egészen olyan vagyok, mint kis koromban. Persze én ennek nagyon megörültem. Ma délelőtti levelet hozott a postás a Marcsótól.

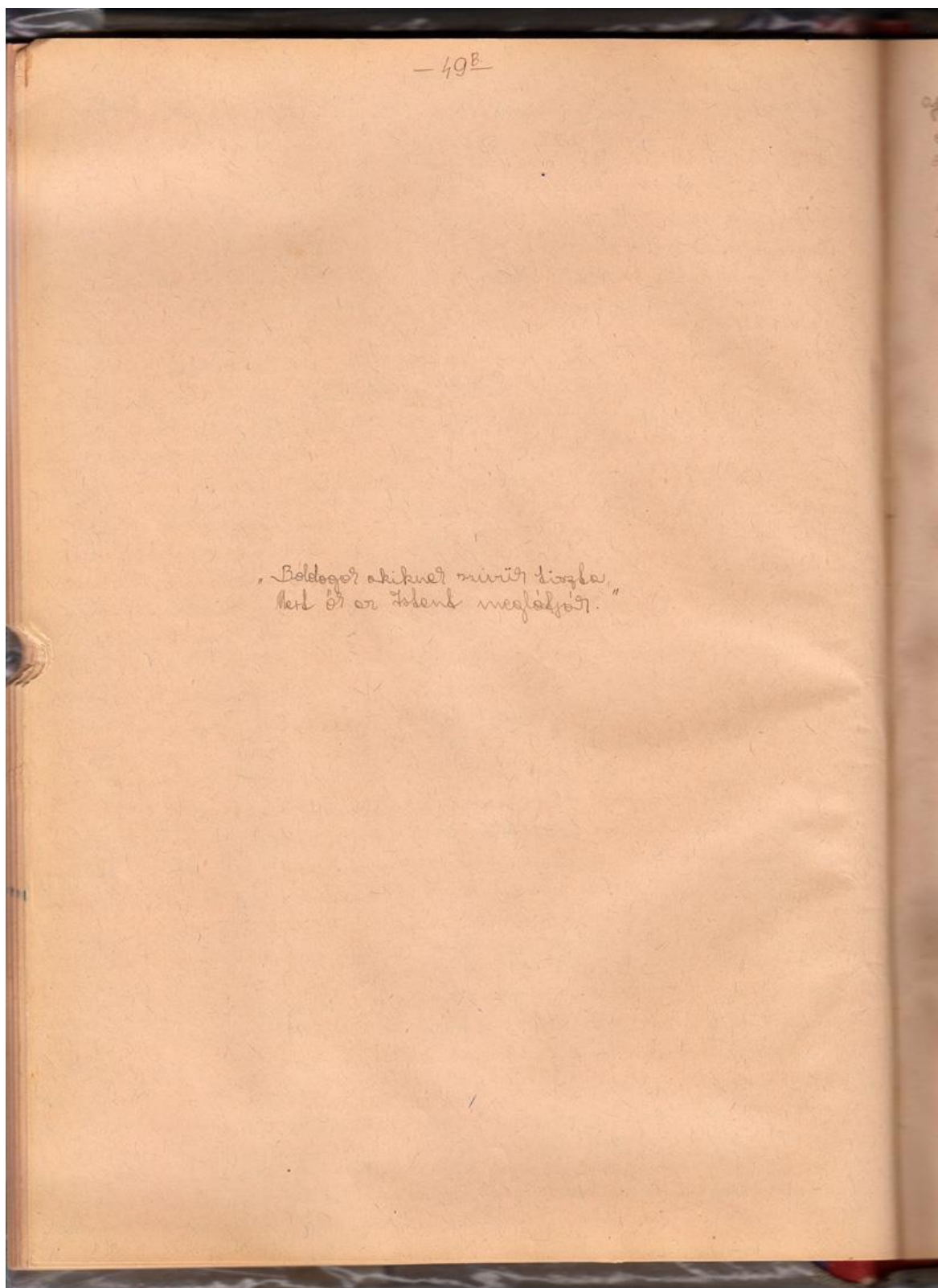
Hív engemet legalább egy hétre hozzájuk. Azt hiszem hétfő utazok. Úgy gondolom, hogy kedden az Erzsikénél maradok és onan megyek Csépara. A Dódi is lejön, csak előbb Szoboszlóra megy, de még ez nem biztos. Legjobban szeretném, ha ő is velem együtt lejönne. A naplómat letettem a diványra és egy időmulva bejövök érte, hát a Zoli meg Anyuka nagy lelkinyugalommal olvassák a naplómat. Olyan méregbe gurultam, hogy levágtam az egész cakum-pakkot. Igaz később megbántam. De nem tehetek róla, olyan rossz érzés, mikor olyasmit olvasnak amit az ember nem akar.

Kotaszek Hedvig: Kert Pápán

„julius 24.”

Végre elérkezett az elutazásom napja. Szolnokon leszállás az Erzsikéékhez mentem be. Egy hétig ott tartott. Igaz, hogy már alig vártam, hogy Csépára menjek. De elérkezett végre is. Az Erzsikéék is velem jöttek és már vagy egy hete itt vannak. Holnap mennek haza. A Bertanéniék háza nekem szörnyen tetszik olyan valami jó érzés fogott el, mikor hozzájuk értem. Már van egy nagyon helyes szép bordó ruhám azt mondják hogy nagyon jól áll. De hagyjuk most már ez egy sem olyan fontos ahhoz képest ami engem pénteken este ért. U.is megkérdeztem az Erzsikétől, hogy ha egy fiú kezdene udvarolni, mit csináljak, hogyan viselkedjek. Az Erzsike kezdett beszélni én p. kezdtem kérdezősködni, melyből látta az Erzsike ahogyan Ő mondta, hogy én milyen kis buti, naív vagyok. Azt mondta, hogy más dolgokban, milyen okos vagyok és szerelem dolgában olyan vagyok, mint egy nyolc éves gyerek. Többek között azt mondotta, hogy randevura én nem járhatnék, mert még igen gyerek vagyok. Sokat emlegetett valami erőszak féjét is „melyet nem értettem és megkérdeztem. Először nem igen tudta, hogyan kezdjen neki, de aztán csak elmondta. Én p. csak ámultam, mintha nem jól hallanék. Ez igaz – lehetséges ez? Végül is annyira megijedtem, hogy közvetlenül mellé ültem és kérdeztem szakadatlanul. Ő p. nem győzött rajtam csodálkozni, hogy Pesten létezik még-e ilyen naív gyerek mint én!? Majd az Ellushoz fordulva mondta, hogy igaz olyan család olyan erkölcsös mint a mi familiánk tán egész Magyarországon nincs több. Mi az a becsületes szándékkal való udvarlás kérdeztem. Megkaptam rá a feleletet, mitől olyan undor fogott el a férfiaktól, hogy szinte kedvet éreztem rá hogy hányjak. Voltak olyan kérdéseim, hogy az E. és az Ella a hasukat fogták és úgy nevettek, hogy a könnyük csurgott belé. Az Ella figyelmeztetett arra, hogy valahogyan úgy ne járjak mint Ő, hogy egyszer azt mondta egy férfinak, hogy Ő szüz szeretne lenni. Azt mondta kérdésemre, hogy mit jelent? hogy férfi által érintetlen. Hát nem rémes dolog ez, szinte úgy tűnnek fel nekem e dolgok, mintha csak álom lenne (rossz álom) nem, csak nem lehetnek a valóságban is úgy ez, igaz lenne. Hát ilyen pocsék dolgok is vannak, léteznek? Hát akkor kedvet érez az ember, rá hogy vénleány legyen.

„Boldogok akiknek szívük tiszta
Mert ők az Istent meglátják.”

Az Erzsike nem győzte eleget mondani, hogy én milyen helyes, romlatlan kis butika vagyok.

Akár mennyire nem is tetszik nekem ez a dolog, mégis úgy vagyok vele, mint macska a forró kásával: nem tudok ebbe belenyugodni, hogy csakugyan így lenne ez? Azért most már kutatok, szeretnék többet megtudni róla, bármily felháborító utálatos undor fog is el, valahányszor rágondolok a hallottakra. Jobb is lesz abba hagyni, már-e dolgot. Hisz azota az Ellust szakadatlan ostromlom kérdéseimmel. Vasárnap végre levelet kaptunk otthonról. A kis Maca nem feledkezett meg a részletes beszámolóról, igazán olyan jól esett. 11 órákkor lementünk Ugra strandolni. Megismerkedtem a Danival, azt mondta az Ellus meg a Berta néni, hogy le nem vette rólam a szemét és az Ellus azt mondta, hogy sokkal jobban tetszem neki mint a Marcsó. Mindig körülöttem volt. Az Ellustól azt kérdezte, hogy ugye én nagyon gyerekes vagyok? Mint később vacsorálásnál mondták az Ellusék azért tetszek neki, hogy olyan gyerekes vagyok: valahogyan a szememből lehet látni az ártatlanságot: olyan madonna-arcom van, mondta a Berta n. és az Ella. Mig a Marcsó elment csónakázni, azt mondta, hogy menjek el vele egyett sétálni, Én persze, hogy nem mentem. Mikor fagylaltozni hívott se mentem, és csak nagy nehezen fogadtam el tőle, fürdés közben leszakadt a gomb a fürdőruhámról. Azt mondta, hogy agyam neki emlékebe. Hát akkor mit fogok rávarni mondtam. Végül a gomb mégis nála maradt, mert nem tudtam hová tenni és azt mondta, hogy ő beteszi a fürdőruhájának a zsebébe. Hecsaúnak szólított, Hekubának meg csulinak amiért mérgelődtem és azt mondtam, csak akkor figyelek rá, ha rendesen hív. Az Ellus azt mondta, hogy én olyan buta vagyok mit idegenkedek, mért vagyok olyan hideg, mért félek tőle. Ez utóbbiról szólva azt hiszem, hogy az említettek hatása alatt állok meg. Istenem megint csak eszembe jut, hát lehetséges volna, való igazság. Nem ebbe nem tudok bele nyugodni tényleg így van. A tizenhetedig év ilyen meglepetést tartogatott, de mondhatom ennél nagyobb meglepetés nem is érhetett volna, hisz még ehhez hasonló dolgokra se gondoltam. És vajon a Dódi tudja-e ezeket mert az Évi biztos nem. Most jelenleg a

Keresztanyáméknál vagyok egy hétre hivatalos. Az Ellust nagyon sajnálom, hogy nem lehet velem. Az Erzsike azt mondta, hogy ha nekem lenne, mindig sötét ruhába járna, mert nekem minden sötét szín jól áll, már p. azt tartják, hogy akinek a fekete és sötétkék jól áll, az szép arcu. Ez az Erzsike annyi sok hizelgő bókot mond a szemembe hogy csoda, hogy még nem vagyok elbizakodva. Ja a hajam megint vissza fésültem úgy hogy a fejem fölött van cofban, és oldalt loknizik. Szegény Dódi már nem jöhet le Csépára nyaralni. Az Ipari és kereskedelmi minisztériumba veszik majd fel. Pedig már de nagyon vártuk az Ellával. Ő is nagyon szeretett volna lejönni, de hogy állása van annak még jobban örül. Ja a Dana sem győzöt csodálkozni, hogy én annyi idős vagyok, mint a Marcsó!?

„julus 29.” Tegnapelőtt Keresztmama azt üzenté Marcsóval, hogy írjak én is haza Anyukának. Mikor megírtam, azt mondta olvassam fel. Kicsit meglepődtem. Jó felolvastam. Keresztmama annyit beszél hozzám, hogy képtelen vagyok írni

„augusztus 1.” A Dani többször lejött Marcsóékhoz. A M. szörnyen tetszik neki. Ma névnapra vannak hozzájuk meghíva. Egy hetet töltöttem náluk. Olyan különösképen jól nem éreztem magamat. Vasárnap ott volt a P. Pista is. Egész délután nagyon jól elszórakoztunk. Tegnap délután váratlanul megérkezett a Marcsa és az (Orzsik) Lajos. Igazán úgy megörültem nekik. Hogy többet beszélgethessek velük abba hagyom az írást. Még csak annyit, hogy Apuka a Lajossal küldött egy naplónak való új füzetet. Nagyon megörültem neki.

„augusztus 4.”

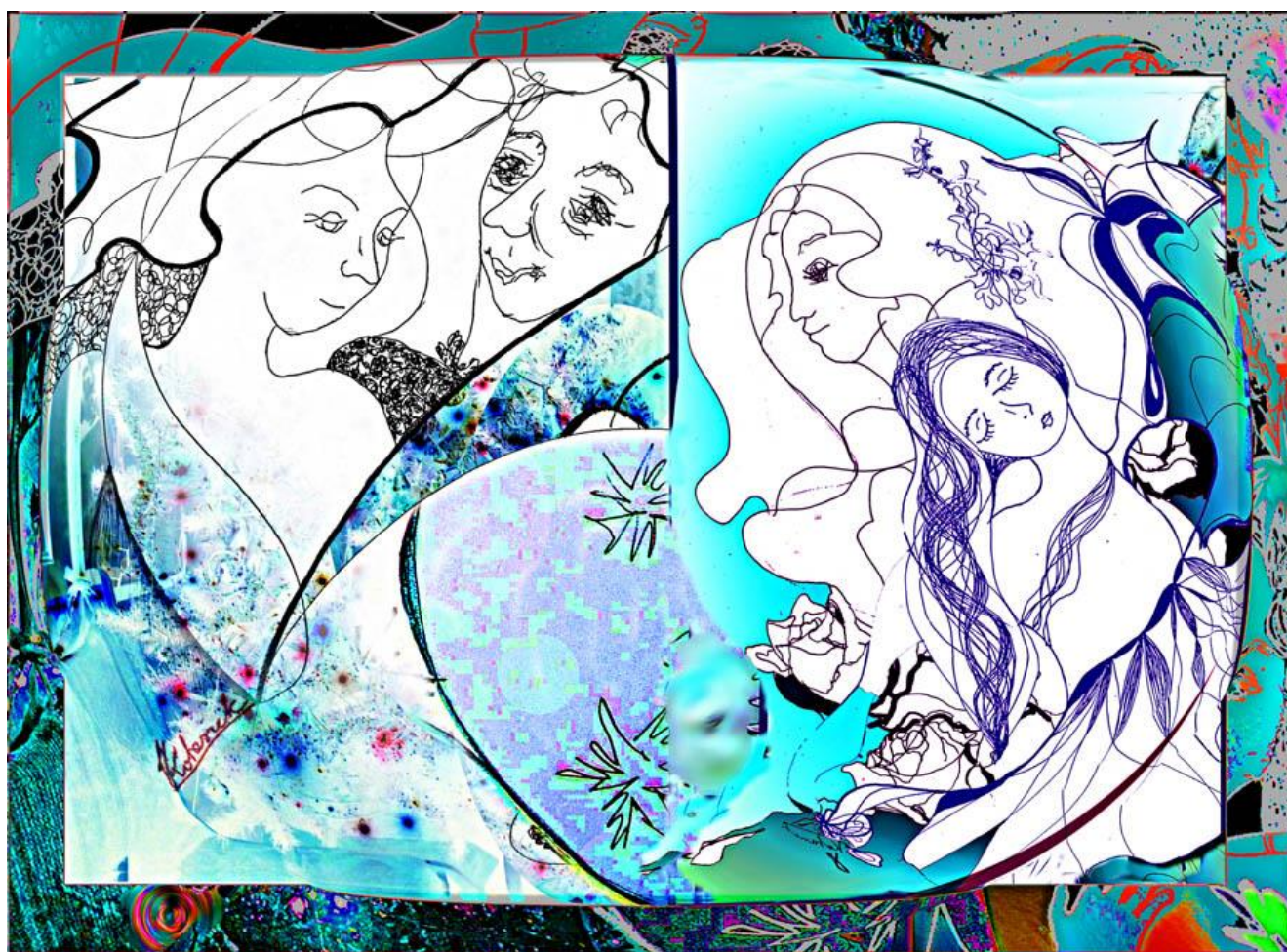
Tegnap este szokás szerint elmentünk az Ellával sétálni. Kérdezem tőle, hogy tulajdonképpen mit jelent az „szerelmesnek lenni”. Az E. megmagyarázta, hogy szerelem alatt a tulajdonképeni testi szerelmet is értik. Én mondtam: úgy képelem el, hogy a jövődöbeli férjemmel egymást nagyon is fogjuk szeretni de csak, hogy úgy mondjam finoman, lelkileg. Hát olyasmit nehéz lehetne létesíteni, hogy az embert a pap megáldja, aztán hazamennek és nem csinálnak semmit, csak lelkileg szerelmesek egymásba. Nem, hogy ezt a témát teljesen

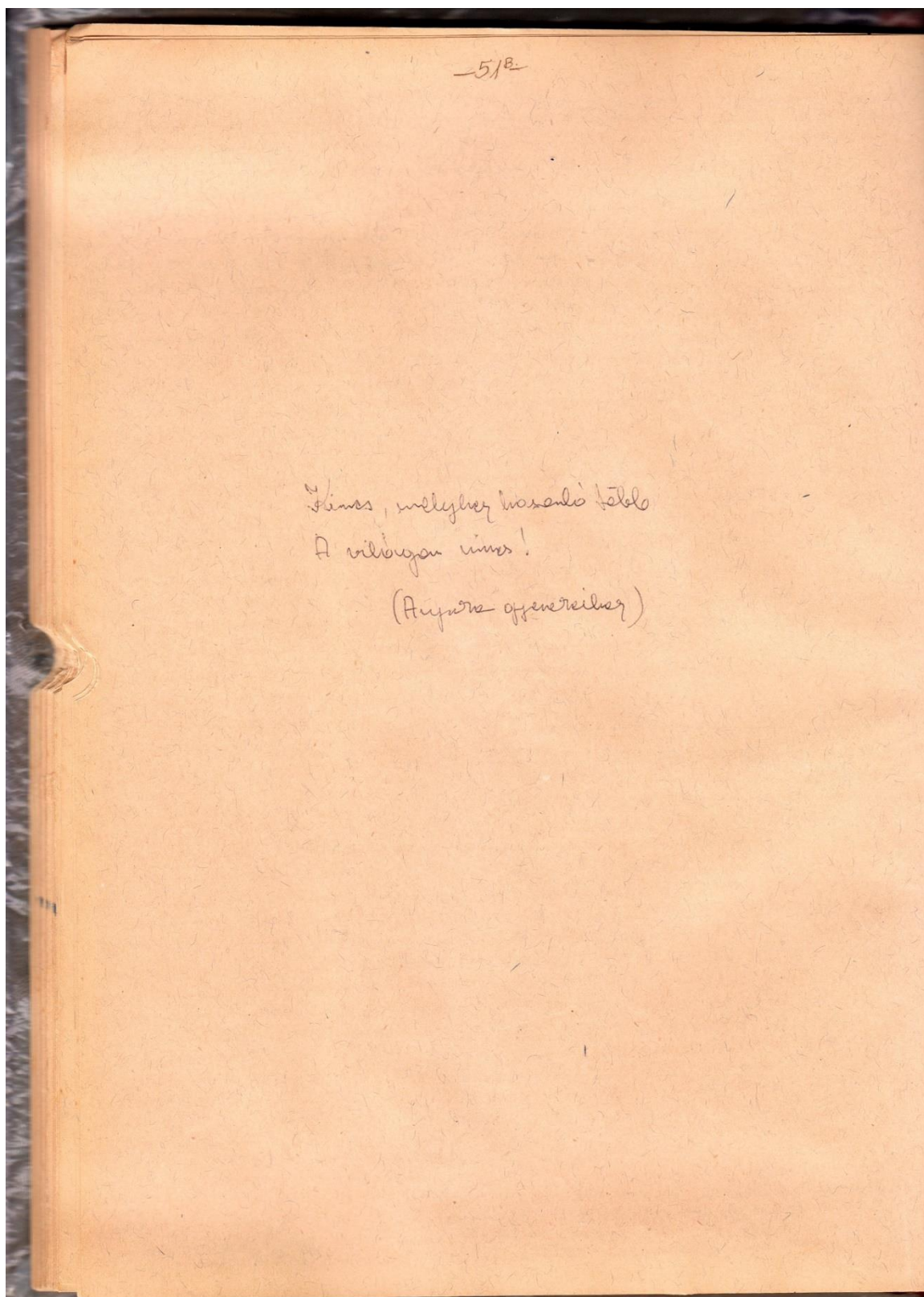
Kotaszek Hedvig: Pillangóhatás-Butterfly effect

megértettem volna, arról szó se lehet. Az Ellus azt mondta, hogy a Marcsó p. tud szerelmes lenni, és azt a férfi észre is veszi, rajtam például rögtön észre veszik, hogy én még gyerek vagyok, mint ahogyan a D. is mondta. Különbözik én, hogy egészen őszinte legyek biztos magyarázatot nem tudok adni az okának, de kezdek kiábrándulni a Marcsóból, talán hogy észre vettem, hogy kétszínű. Visszatérve esti beszélgetésünkre azt mondtam az E-nak, hogy én úgy képzelem el, hogy az én férjemmel tartozkodó életet fogunk élni, értem ezalatt, hogy ha valami testi érintkezésnek kell is, hogy legyen, csak legfeljebb egyszer, aztán soha többé. Az Ellus ugyan mondta is, hogy én még ezt nem tudom megérteni. De én nem is akarom, hogy én az említett, testi-szerelmet megismerjem. Szinte irózok tőle. Mikor az E. bejöttünk a többiek beszélgettek persze németül. Később megszólal a Laci, hogy ő éjjel milyen rosszul alszik. Kérdezzük miért talán, hogy idegen a hely és megkell előbb szoknia mire Ő azt felelte: tudja a fene talán az, vagy inkább, hogy olyan unalmas az éjjel. Erre alig, hogy kimondta mind rászólt, hogy milyen svenkér, hogy miért beszél ilyeneket. Ő szegény egész belepirult és másra próbálta terelni a beszédet. Persze azt hitte, hogy én nem értettem, p. én azt hiszem, ha határozottan nem is biztossan, de sejtem a hallottak és mondottak alapján, (amit Er. és El. halottam) hogy mit is jelent. Persze, hogy törtem rajta a fejem és próbáltam magyarázatot adni elannyira, hogy a szempillám is bele-bele rebegett a nagy gondolkozásban, mire a Berta néni többször is elismételte, menjünk már lefeküdni, nem látjátok a Hédike is már milyen álmos, mekkorákat pislog'. Én hiába erősítettem, hogy dehogy vagyok álmos hisz otthon se szoktam előbb lefeküdni, végül mégis csak jobbnak láttam, hogy rájuk hagyom, hogy én álmoságtól pislogok és mentem lefeküdni. De hát mi más magyarázatot is adhattam volna? Talán megmondjam, dehogy vagyok álmos, csak valamin gondolkozok. Akkor bizonyára megkérdezték volna, hogy min, na erre már p. ha csak nem hazudok mást nem tudtam volna mondani, mint, hogy azon gondolkozok amit a Laci mondott. De ezt a világ minden kincséért se mondtam volna ki, Ma szegény Marcsi elájult. Tudnili, hogy a dolog elején kezdjem

tegnap fájt neki a gyomra. Reggel (tegnap) fekete kávé ivott amitől annyira jobban lett, hogy jó tejfölös uborkasalátát is evett délután annyira jobban volt, hogy kijött velünk a szőlőbe és ott nyársonsült szalonát is ettünk (én a hüvejkujjam le csöpögtettem a szalona zsírjával, amitől elment a kedvem további szalona-sütéstől.)

Kotaszek Hedvig: EZÜSTHARANG

-51B-

Kincs, melyhez hasonló több
A világon nincs!
(Anyuka gyerekeihez)

Kincs, melyhez hasonló több
A világon nincs!
(Anyuka gyerekeihez)

Elég az hozzá vacsorára is jól evett a Marcsi, többek között ismételten uborkasallátát tejföllel és utána tejet. Szó sincs róla, hogy a dolgok, talán egészséges gyomornak nem ártanak meg. De tovább is volt ám. Reggel fölkelte a Marcsa és azt mondja kérdésemre, hogyan van? hogy nagyon gyengének érzi magát. A nagymama, hogy segítsen rajta átszaladt egy ½ deci rumért. Beviszi a Marcsának a Nagymama a feketekávéját és beleönti az ősz rumot, a M. mondta ez sok lesz, de a N. csak erősíti, csak így id ki, meglátod milyen jó lesz, de ki-id ám az egészet. A M. szót fogadott. Nem telt bele egy óra kijön szegény nyögdécselve: jaj de rosszul vagyok és elkezdett (hányni) mégpedig az összes feketét, rumostul együtt. Ekkor már szólt a Berta n. nagymamának: hát ki hallott már olyat egy fél csésze feketében egy ½ de rumot A Marcsi lefekszik egyszercsak, ahogyan segíték a Berta néninek a gombocot csinálni, hallom, hogy valaki halk hangon szól: mama. Odszaladok a v.c-hez, hát, láttam, hogy a Marcsa van ott, rögtön odamegyek és a két karom nyújtom alá, hogy ki segítsem, azt hittem, hogy nincs annyi ereje, hogy bejöjjen, de még, ezt végig se gondolom azt mondja-, mindjárt rosszul leszek és ezzel már elis ájult. Addigra odaérkezett a Berta néni és kiabált a többieknek. Egy pillanat alatt ott volt mindenki. A N. és a B.n. a nagy ijedtségtől még a lélekjelenlétük is elvették és csak jajgattak. A Pistabácsi elszaladt az orvoshoz. Mig az orvost vártuk böven kentük a Marcsát ecettel, amitől aztán magához tért. Mikor az orvos megérkezett, már jobban volt, Azt mondta, még az a szerencséje hogy kihányta a rumot, mert szesz mérgezést kapott volna a sok rumtól. De hál' Istennek most már egész jól érzi magát.

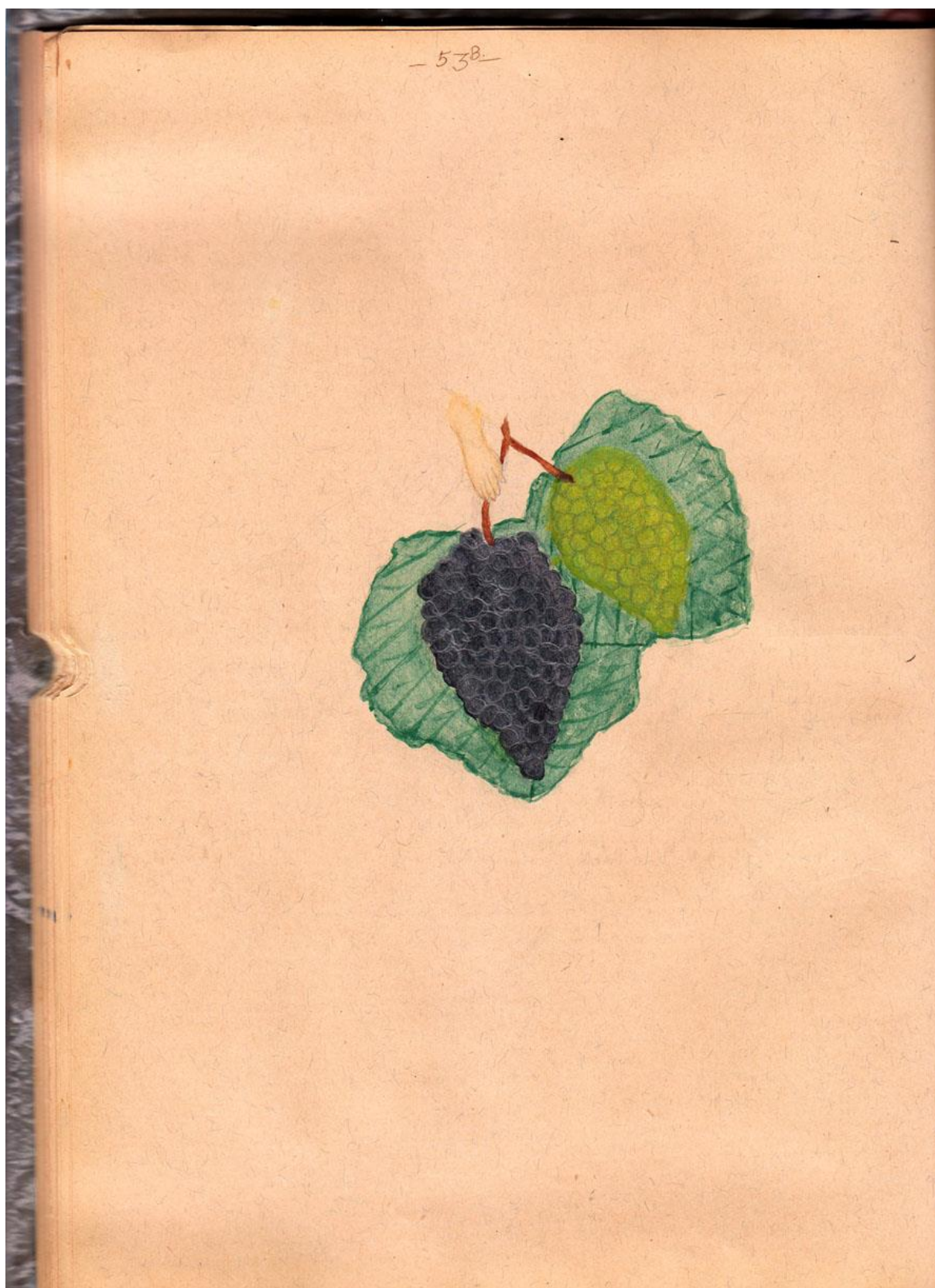
„Augusztus 7.”

Vasárnap a templomból kijövettem találoztam a Marcsával. Köszönök neki kétszer (gondoltam nem hallotta meg, harmadszor oda mentem, hozzá és úgy köszöntöm, mire nagykegyesen anélkül, hogy egy morgott volna nagy hidegen viszonzotta. Ekkor úgy éreztem, hogy az Ellus elránt. Mintha csak most tértem volna észhez. Én még odamegyek hozzá harmadszor is köszöni, hisz Ő nem akart észrevenni engem. Rettentő méreg fogott el, szinte alig tudtam magamhoz térni,

még, hogy én elmenjek hozzájuk, azt nem: de csak találkozok vele tudom. Istenem megmondom a véleményemet, úgy össze veszek vele. Nem hiába jól mondják, hogy a hízogó egy se igaz ember. Hát ilyen szégyen, azt hiszem még nem ért, hogy valaki ilyen szemtelenül viselkedjen, még ha ki is békülök vele azt tudom, hogy a régi láng többé sose tér vissza. Ezt nem tudom elfelejteni.

„augusztus 9.”

Tegnap kinnt volt a M. Jenő bácsi. Azt mondta, hogy egészen olyan vagyok, mint Anyuka. Ma p. ebédidő alatt a Berta néni azt mondta, hogy nekem a Hédi ke szebb mióta itt van mira a többiek is helyeselték és azt mondták, hogy mindig jobban hasonlítok Anyukára. Nagyon megörültem persze neki. Délelőtt mértem magamat mellbősségben hál' Istennek 5cm híztam, de ő jaj: már 62 kg vagyok, a többiek azt mondták hogy nem látszik meg igazán rajtam. A nagymama azt mondta, hogy én olyan leszek, mint Anyuka meg a Guszti. Ja ha olyan jó alakom lenne mint nekik, igazán örülnék. Miért neked is jó alakod van mondta a Nagymama, a Pistabácsi p. azt mondta, hogy túlságosan egyenes vagyok. A sok dicséret mellett a Nagymama most délután még azt mondta, hogy a H.F. (boltosné) is azt mondta hogy szép kislány vagyok. Az Ellus a köv. bókot adta: téged minél tovább néz valaki annál szebb vagy míg a Marcsó csak olyan hirtelen szépség (első pillanatra szép!) A B.n. megkérdeztem hogyan hasonlítok Anyukára. Ő azt mondta, hogy így ahogyan most van fésülve a hajam. Bár úgy is jól állt (középen elválasztva fölötte coffal) csak úgy nagyon gyerekes és így nagy lányosabb: de azért így se nézek ki öregebbnek.) sőt még annyi idősnék se. Istenem ha tényleg olyan szép lennék alakra és arcra mint Anyuka! De most már túlságosan is sokat írtam magamról. Olyan üresnek tűnik fel az olyan ember, aki mindig csak magával foglalkozik, de mikor úgy megörülök annak, ha valamit bókolnak (nagy ritkán) hogy alig tudok csak úgy magamba örvendezni, muszáj, hogy leírjam. A Marcsáék, Laci tegnap elutaztak. Olyan üres nélkülük a ház. Csak az elválás ne jöjjön soha-se. Ez a legrosszabb. Persze akit az ember szeret. Talán azóta éppen

Győry Hedvig rajza

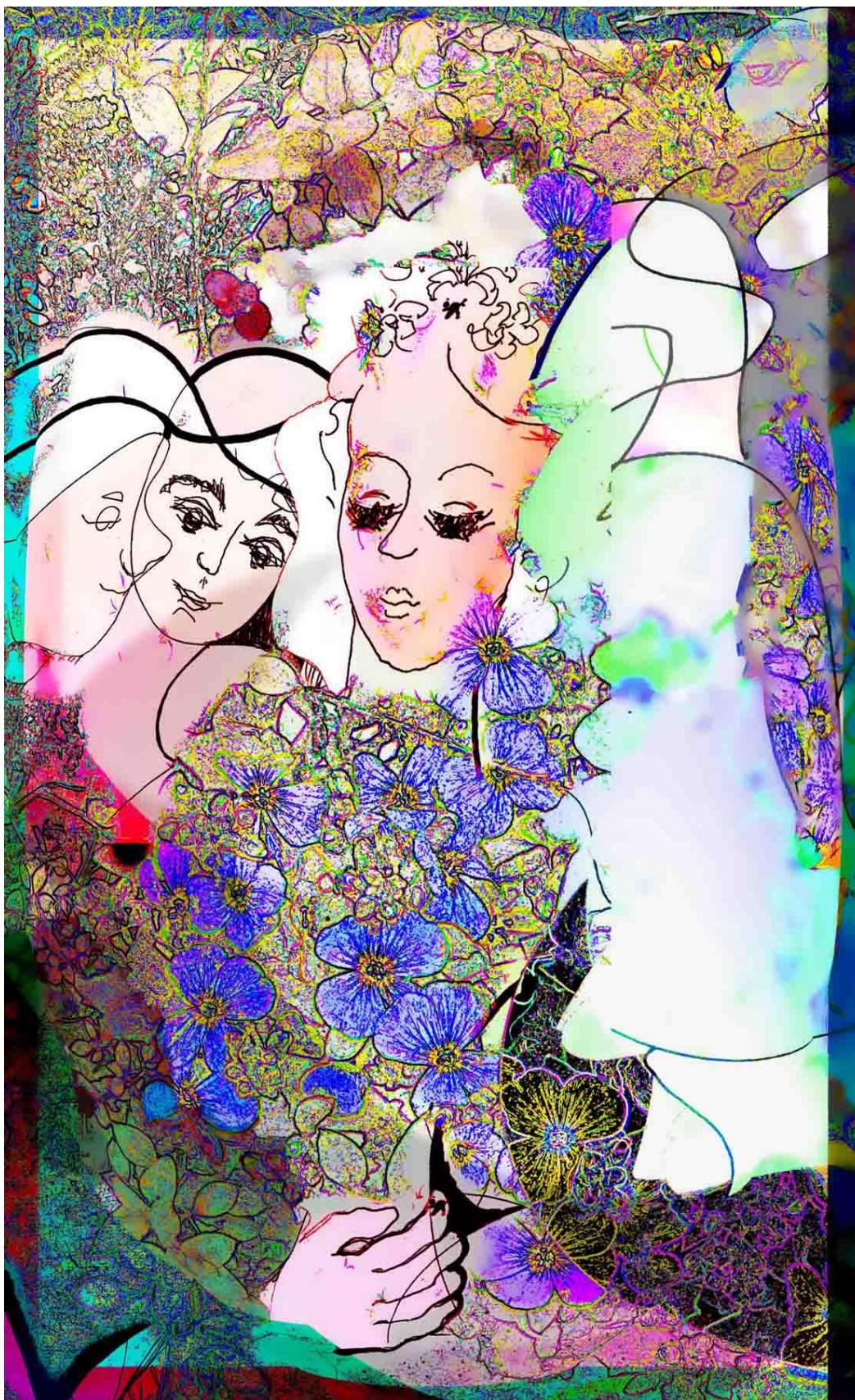
most Anyukáéknak mesél a Marcsi rólunk és az egész csépai életről. Csak legalább már irnának Anyukáék. Olyan kíváncsi vagyok már, hogy mi újság van otthon. 20-ika körül szeretnék hazamenni. A Dódinak vett a nagymama egy édes kis ruhaanyagott. Tekintettel, hogy Ő nem jöhetett le Csépára. Ja majd elfelejtem, az a ruhaanyag, amit keresztmama vett oly parasztos, hogy igazán kedély-rontó.

„szept.27.”

ép most olvastam ki „Panonia tündérek.” (ITAKÁ-ról szól)

Benidyné Bajza Lenke a könyv írója. (Hogy valaki hogy tud ilyen nagyszerűen írni) Az egésznek tulajdonképpen a lényege, nagyjában vázolva a következő: Olimpia grófnő határtalanul szerelmes volt, mint a könyv végén kitudodik a királyba. A király szerelme iránta csak rövid ideig tartott. A király egy kettőre végett ér és aztán már nem érdekli. A grófnénak a férje ez idő alatt távol van. Közben gyerek születik. Olimpia a gyerek nevelését másra bizza és közbe-közbe megmutatja a leánygyermeket akit a király különösképpen szeretett. Olimpia grófné azért viszi el, hogy a gyerek által majd visszafogja tudni hódítani. Mikor látja, hogy a király, bár a gyereket kedveli, de ő hozzá hideg marad elhatározta, hogy úgy fogja a király szívét megszomorítani, úgy áll bosszút rajta, hogy Ithakát egy erdőbe vitetti, ott egy férfira bizza nevelését, kikötve, hogy beszélni ne tanítsák meg. A királynak p. azt mondja, hogy a gyereket elrabolták. Így a gyereken áll bosszút. Az ember azonban megsajnálja Ithakát (születési helye neve) és elviszi őt a sanyóvinói vására. A leány csodálatos szépséggel és alakal bír, mely mindenkit a legnagyobb bámulatba ejt. Sok viszontagságon megy itt keresztül. Meg tanul beszélni, majd Jónán a hercegnél lakik. Eredetét kilétét mély titok fedi, rendkívüli szépsége mindenkiben figyelmet kelt. A kastélyban megjelenik Olimpia is, aki megismervén gyermekét igyekszik eltávolítani, eltüntetni, nehogy valamit a férje megsejtsen. A sors különös folyása mentén azonban, mikor Olimpia Ithakát eltávolítatja Dobriádóval (cirkusz igazgatóval) az Ithaka mellett levő olasz nő észre veszi karján a királyi címet. Jelentést tesz Dobriádó a királynál

a lányról, aki magához kéreti. A király Ithakára ráismer. Grófi cimel és ranggal ajándékozta meg – és főudvarmesterének feleségére bizza a nevelését. Mathuri grófnéra. Ithaka azonban visszavágyik Jónára. Frangán Fúlvió herceghez. Egy napon megszökik a palotából és

Kotaszek Hedvig: Örökké-Everlasting

elmegey a herceghez. A herceg mikor megtudja, hogy Ithaka elszököt elrejtí. Mindketten nagyon szerették egymást. Titokban megtartják az esküvőt, mert a herceg fél, hogy Ithakát megint elrabolják tőle. Az esküvőt előidézte annak az embernek a jövelete, aki Ithakát az erdőn felnevelte, és meg bánván bűnét eljön a (királyhoz) herceghez, és be vall neki mindent. Ez nap történik az esküvő. Az egyik napon Olimpia grófné is megjelenik Jónán. A fiatal házasok együtt fogadják. A grófné rosszat sejtve, bevallja minden bűnét. Mikor megtudja hogy házastársak, elájul. Közbe megérkezik Csinó gróf a férje. Rosszat sejtve fogják a grófnét és beteszik a mellék szobába. A herceg a szoba kulcsát a zsebébe csúztatja. A Férj berobogott. Arcán, modorán látszott, hogy mindent tud. Be akar menni a másik szobába hogy megölje Olimpiát. A herceg nem engedi. Ithaka ellenben azt mondja, hogy csak nyissa ki az ajtót ő saját testével fogja megvédeni Anyját. Ez annyira meghatja a grófot, hogy elfordul és sír. Látván a herceg Csinó gr. a meghatotságot kinyitja az ajtót. Olimpia gr.nő halványan és tántorogva közeledik a férjéhez. Nem szükséges, hogy megőj mondja és elő mutat egy üveget mondván, hogy annak a tartalmát kiitta és máris érzi a hatását. Ithaka odasúgja haldokló anyjának: megbocsátok. Egy hálás pillantás a grófné szeméből és meghal. Ithakából kiválló asszony lesz boldogan élnek később és első szülőtjüket Olimpiának nevezik. Hogy a könyv milyen csodás volt hát azt nem is lehet így elmondani. Ha azt mondom, hogy ez a legszebb könyv melyet eddig olvastam, egyáltalában nem túlzok. Jaj de már tíz óra felé jár, már többet nem írhatok e csodás könyvről.

„október 16.”

Mivel iskolába nem járok és a különbözetit csak később fogom letenni délutánonként olvasni szoktam. A hegység tündére mint már írtam rém jó volt. Most p. újabban a Marlitt könyveket nagyon szeretem „Aranyos Erzsike” a Vénkisasszony titkát olvastam el. Nagyon jók voltak. Anyukával kétszer voltam moziban. Judith és a szerelmesek filmet néztük meg. Holnap lesz a névnapom. Apukát két lakatot kértem mégpedig különbözőket. U. is a mostani lakat egyforma az Éviével és a Joliéval és így bár nem tételezem fel megeshet, hogy egymáséit kinyitjuk. De minden esetre jobb óvatosságnak lenni. Jaj a

legnagyobb ujságot majd elfelejtem aligha nem fogok egy szép kabátot kapni.

„október 18.”

Elmult a névnapom is. Nagyon bántot, hogy senkise írt, emlékezett meg rólam. Pedig a naptár világosan mutatta, hogy kinek van a névnapja. (A családunkat kivéve.) Azaz hogy mégis, csak kaptam egy lapot névnapomra, óh de kitől. Az a félkegyelmű írt! (Jóllehet: bár inkább ne írt volna.) Ötöle igazán nem kívánom, hogy gratulájon. Még ha csak ő lenne az egyetlen férfi is e világon, se kellene akkor inkább vénleány maradok. Még egyelőre nem döntöttem lapjának sorsa felett. Utána küldjem e ezt is a másikhoz. Nem talán ezt mégsem teszem. U. is szép maga a lap, a másik oldalát nem tekintve. Óh hogy megfogadtam, hogy eszembe se hagyom őt, hogy legjobban szeretném, ha megszűnnék számára és számomra ő is megszűnne. Im azonban már megint akarva ő vele kell naplómba kellemetlenkednem. De most már egyszer és mindenkorra megelégettem. Már nem is boszankodok rajta, inkább csak kinevetem. Szegény álmodó ébredj fel! Ezt kívánom az „ő” nek (csak azért is kis ő-vel.)

„október 27.”

Tegnap este Anyukától egy gumifüzöt kaptam. Nagyon megörültem neki.- Mos a „Gizella gr-nő című könyvet olvasom. Előtte a bagolyvár c. olvastam. Csuda jó volt. Nagyon szeretem a Marlitt könyveket. Anyuka elutazott Csépára mindenszentekre. Aznap délután eljött hozzánk a Sanyi, Guszti és a kis János. Nagyon jól éreztük magunkat. A Dódival már géróta tegeződik a és a többi gyerekekkel is. Az Évi megcsókolta a ...(a Dódi mondta csak csókolja meg egész bátran ő úgy is csak egy jó barát és bátran lehet tegezni, csupa pajtáskodásból. Én nem tegezem őt és azért azt hiszem bár ha nem is vészesen) megsértődött. Meg is mondtam neki, hogy egyáltalában nem találom finomnak. Apukától kaptam a névnapomra utólag egy édes kis lakatot. Sokkal szebb az elsőnél, igaz, hogy jóval drágább is volt. Rá is tettem már a másik naplómra. Pompásan illik rá. Mindenszentekkor én is a Jolival kinn voltam a temetőben. Legnagyobb örömömre (az

Icu is ott volt. Egy árva szót nem szólt hozzánk.) A Lajos b. azt mondja neki: bemutatom neked (ránk mutatot, ha nem ismered őket. Erre mintha összebeszéltünk volna mind a ketten Ő is meg Én is azt mondtuk „már üdvözöltük egymást”. Visszafelé jövet az Árpi odajött és megcsókolt. A Lajos b. azt mondja, jó van, úgy is illik unokatestvéreknek. Ezt az Icu is meghallotta és nagy kegyesen úgy tett mintha meg akarna csókolni, de csak az arcát nyújtotta a számhoz. Legközelebb megfogom mondani a nagymamának, hogy igazán nincs értelme, hogy mi megcsóköljük egymást, mikor ők olyan feltűnő módon mutatják, hogy nem akarják.

„november 12.”

Anyuka kedden este hazaérkezett. Semmi különösebb nem történt ott léte alatt, mint csak, hogy a kezem lefráztam. Anyuka úgy találta, „hogy rémes nagy rendetlenség van (bár minden nap takarítottunk) s ennek folytán egy két-napos takarítást rendezett. Jaj, hogy tegnap délután mi történt velem, most arról már könnyen beszélhetek, de nem úgy mint akkor mikor a táll tésztát leejtettem a földre. U. is Anyuka velem küldte ki mind a két tállal a „zserbó szelet”-et. Mikor a második tállal viszem ki (egy darabot megettem) egy kézzel föl akarom tenni, hát csak érzem egyszerre, hogy a tészták hullanak ám a földre. Szörnyen megijedtem. Kihívtam az Évit is hogy segítsen felszedni. Végre aztán nagy nehezen sikerült beraknom, bár a csokoládé bizony elég sokról a földön maradt. Na de sebjaj. A szerencse az, hogy Anyuka nem tudott meg semmit róla. A Sanyi egyre gyakrabban kezd jönni hozzánk. Ma délelőtt elmentek a Dódival sétálni. Ja aztán a D. már tanít a gyors. iskolába. A Sári 60P-öt fizet neki, de megéri, mert nincs bejelentve és úgy a 20-P-ő családi pótlék nincs levonva, és azon felül helybe van.

„november 17.”

Az Évi tegnap este azt mondja, hogy ez a Bandi milyen szemtelen. Hogyha tudnám, hogy mit mondott. Kérdezem tőle mit? Azt mondja nem mondja nekem meg csak úgy hogyha nem szólok senkinek se. Megigértem. Most vasárnap történt a Bandi azt mondja az Évinek nagy halkan. Szeretné ha itt aludnék nálatok, nekem elég egy fél ág. Az Évi erre rögtön otthagya a Bandit, nem szólt egy szótse ugy

csinált mint aki nem érti, vagy nem hallja mit mondott (ő.) (de az igaz, hogy nem kellett magát tetetni, mert még ha akármennyit gondolkozott is volna rajta nem értette volna. Odament Anyukáékhoz, aki az Irénkéékkel beszélgetett. Ezt mondta nekem az Évi. Én mondom neki, hogy azért mégis jó lenne, ha megmondanánk Anyukának. De Ő erre azt mondta, hogy ezért nem mond el nekem semmit. Ma azonban mikor délelőtt senki se volt itthon mégis csak jobbnak láttam ha szólok Anyukának. Anyuka egész föl volt háborodva, hogy hogy mer ilyesmit beszélni, mikor olyan rendesnek néz ki mint aki kettőig se tud számolni. Igaz, hogy Anyukának csuda jó ítélő-képessége van. Már régen mondta, hogy nem néz ki belőle semmi jó, hogy biztos már volt valakivel dolga, és mondta is a Gusztinak, hogy egyáltalába nem tetszik neki, hogy velük barátkozik. Hát azért arra csak még se gondolt, hogy ilyen az ember nem is tudja kellő kifejezéssel illetni a szemtelent, és még hozzá ezt itt nálunk merészelte mondani. Na csak én kellettem volna oda tudom Istenem rendre utasítottam volna. Az igaz, hogy az Évi nagy naivságába semmiben rosszat nem lát és nem viselkedik elég hidegen. Hisz emlékszek rá, nem is kell talán 6 évnél tovább visszamenni (kb. 10 éves volt.) már az ölébe ült a Bandinak. Bár akkor még én is épp oly gyerek voltam mint Ő, még

se találtam helyesnek. Szóltam is érte Anyukának. Bahívta az Évit és jól össze szidta, talán még ki is kapott (erre tisztán nem is emlékszem, csak azt tudom, hogy mikor sirni láttam bántott a lelki ismeret, hogy talán mégse kellett volna szólnom. De hisz ez már régi dolog. De most nem rég cirka két hete az Évi zongoraóráról hazajövet hívta a Bandit, hogy jöjjön ki vele sétálni. Erre a B. nagy örömmel mondja hogy jó. Meg kell jegyezni, hogy már előzőleg megbeszélték a Gusztival, hogy moziba mennek. A Guszti szólt is ezért, de ő (ők is kis ő-vel van, hát nem megérdemli az első számuval együtt.) azt felelte, hogy ő bizony elmegy az Évivel sétálni, mert moziba ők mehetnek holnap vagy máskor is. Egyre intek az Évinek, hogy ne menjen, de hát Ő semmibe se látott rosszat, erre mérges lettem és hangosan azt mondom neki, te nem vagy egészen normális. De hisz tudja is Ő, hogy miért

figyelmeztettem állandóan. Igaz, hogy csak 5 percig voltak körülbelül kinnt, mert találkoztak az Ém-al, meg a Dódiékkal és az Évi mint látszik mégis észbe kapott, hogy mégse való ilyen fiúkkal sétálni, mint (ő.) Hát rögtön be is jöttek és a végén csak elment a Gusztival a moziba. Az Évi is vele ment a Gusztival a moziba, de a B. nem engedte az Évinek fizetni a mozit. Én már láttam akkor mikor az Évi elhívta őt sétálni, hogy tetszik neki. Szinte kedvem lett volna hangossan felnevetnem, mikor láttam azt az örömtől sugárzó arcot és azt az udvarias, könnyed lépteget, ahogy utána ment. Az Évi nem is hiszem, hogy nem csupán azért hívta-e el, hogy ne csak a Dódi sétáljon a fiúkkal, hanem hogy őt is lássák, hogy ő is fiúval sétál. De Isten ments neki ezt megmondani, mert még ezt talán saját magának se meri bevallani. Vasárnap délután mielőtt azt mondta volna ő, az Évi megmutatja, hogy neki az a szőke férfi tetszik a délibábban, neki szőke hajú és kék szemű a zsánere. Ugylátszik ez talált, mert a B. erre azt felelte, hát te mit szólnál hozzá ha nekem meg szőke hajú lány a zsánerem, de nekem csak volt: mert barna tetszik. Erre az Évi nevetve hidegen oda szól hát mit törődöm én avval, hát tetszen neked csak a szőke. Mikor anyukának elmondtam, amit az Évi mondott, anyuka nagyon mérges volt Ő rá is. Hát mondom Anyukának az Évi épp oly tudatlan mint én voltam, csak nála az a baj, hogy olyan szenvedélyes a természete, úgy tud lelkesedni, örülni, sírni egymás után. Hát honnét tudná még hogy mire célzott ez a hülye magyarul megmondva, mit tudja ő még hogy hogyan kell viselkedni a fiúkkal szembe. Anyuka azt mondja: ugyan ilyen nagy lány már csak tudja, hogy mire célzott, de honnét kérdezem, hisz nekünk Anyuka olyasmiről mint az Erzsike mondott soha se beszélt és anyuka mégis azt hiszi hogy tudjuk, p. mi e téren igazán rémesen buták vagyunk e téren. (Ezt megis mondtam Anyukának. Anyuka azt mondta. hogy jó lesz az Évire vigyázni! Én mondtam Anyukának, hogy csak az Évinek ne szóljon egy szót se (mivel Anyuka azt mondta, hogy majd jól elveri.) és ne is verje meg, ne alkalmazzon vele szembe szigort, mert úgy se tudná, hogy mért kap ki, és ezáltal nemcsak hogy anyuka iránt nem lenne bizalmas, de még irántam se. Hát mégis én most már azt

-57_B-

"Az úr én nékem,
Őriző pásztorem."

„Az úr én nékem,
Őriző pásztorem.”

hiszem, hogy csak jó lenne felvilágosítani hisz akár miért szólok vagy figyelmeztettem őt mérges lesz rám és összeveszünk hisz nem tudja, hogy mire célzok, hogy csak a javát akarom. Hát ezért is már muszáj lenne neki megmagyarázni. Bár megfogadtam sokszor ha összevesztünk. Hogy többé egy szóval se figyelmeztettem. De ezt könnyebb mondani, mint tenni. Nos azonban

úgy gondolom, hogy még nem szólok neki, hisz én is úgy féltem, hát még ő, hogy félne, hisz még itthon se mer megmaradni a szobában egyedül, sőt ha én fölkellek éjjel ő is rögtön jön utánam. De részbe azért nem mondom el mert most a tanulás ideje van itt, már pedig tudom magamról, hogy ez nemcsak, hogy még félénkebbé tenné de megis zavarná. Legjobb szeretném, ha akkor mondhatnám el ha 17 éves lesz. Hisz én is akkor tudtam meg. Jaj de már nincs több időm az írásra megyek ki segíteni mert nem lesz ebéd.

„november 21.”

Tegnapelőtt délután Anyukával bementünk Pestre az iskola ügybe. Januártól kezdve fogok járni a különbözetire. A Dódit tegnap behívták az automobil rk.-ba. Az I. kedves n. és a Sz. folyton az eszembe van. Egyre töröm rajta a fejem, hogy mit csináljak, hogy tudtukra agyjam, hogy igenis haragszok rájuk. Már gondoltam arra, hogy személyesen meg kellene mondani nekik az okot, vagy talán és ez még jobb lenne levelet írni nekik (természetes, ha tisztába leszek már a helyesírással..) Még p. megírom, hogy mind a kettőre neheztelek, először is mert mikor a J.n. voltam és Anyukáék betelefonáltak az iskolába, másnap miután kérdezték, hogy hol voltam és én mondtam, hogy a nagymamámnál, (most már biztosan tudom, hogy kételkedtek bennem.) látszott rajtuk, hogy nem hiszik. Ha erre gondolok, hát szinte fellázad bennem a vér. Micsoda jogn mernek ők engem gyanúsítani, mert ha bár ezt határozottan nem is mondták mégis éreztem. Ha akkor tudtam volna, hogy hát tulajdonképpen ezek rosszat gondolnak rólam hát az biztos, hogy fellázadtam volna, kikértem volna, h ja de hát akkor még sejtelmem se volt semiről. Ha ez az eset jut eszembe még se találom helyesnek, hogy nem voltam

egy csöppet se felvilágosodva. Így akkor csak hallgattam, csak azt éreztem, hogy a vér az arcomba szökik, ki tudja, tán ők még ezt is félre magyarázták maguknak. A sírás szörnyen folytogatott, úgy hogy mikor az egyik Sz.n. azt kérdezte hol lakik a nagynéném csak kurtán azt feleltem a nyugatinál, éreztem, ha csak egy szóval többet mondok is, nem bírom már ki, hanem ott előtte sirva fakadok. Nem ezt p. semmi áron nem akartam ő előtte. Egy kicsit abba hagyom, mert érzem, hogy megint felvagyok izgulva és olyan melegem van. De nem tehetek róla ez mindig így van valahányszor eszembe jut – A másik dolog I.n. nézve amit nem tudok elfelejteni, hogy mit mondott arra ha átmegyek más iskolába, és az, hogy nekem első osztályba kettes magaviseletet adott. Mikor Anyuka az utóbbit kérdezte azt mondta hogy azért mert olyan kihívó flegma magaviseletem volt. Anyuka ezt el is hitte, csak nekem nem lehet ilyesmit bebeszélni. Mert jó hát tegyük fel, hogy tényleg olyan volt már elsőbe is a magaviseletem: de hát akkor mért nem adott már első félévbe kettest mért évégén p. én tisztán emlékszek rá, hogy második félévbe jobb voltam. És ha tényleg mondjuk olyan volt is a magaviseletem arra esküt mernék tenni, hogy tudtomon kívül nem akarva, vagy szándékosan, ellentétbe a második osztályi magaviseletemmel amikor igenis én akartam, hogy olyan legyen, olyan kihívó flegma, mint ahogy ő is mondta. Mert én óh én nem is találok helyes kifejezést magamra, vártam, hogy ha a k.n.-ek észre vesznek ilyen kihívó magaviseletet, megkérdezik, hogy hát tulajdon képen mi a bajom, mér viselkedek úgy? Sajnos azonban az elmaradt, hogy az okot is kutassák, ami előidézte. Hisz nekik az ugylátszik teljesen mellékes volt, hogy érdemtelenül osztályoztak, értem ezalatt elsőben a magaviseletet, és a gyorsírást.

Az Istenhez gyenge szódat
emeled
Veled lesz akkor az Isten!

58B

Fr Isdenker gorge road
enclosed
Veled low altar of Isden!

Ez Sz.n. a második ok a haragomra, mert hiszen azt „diák nyelven, hogy pikkel rám”, már elég rég megbocsátottam. Azzal vigasztaltam magam amit a szépírás tanárnő egyszer mondott. Ellenszenvünk rokonszenvünk oly igen befolyásol. A harmadik ok, szintén Sz.n. részéről a következő: Záróvizsgán gyors.gép. mikor készen voltam a dolgozattal kivittem. Rá néz a dolgozatomra, aztán rám- és nagy gunyossan azt mondja: hogy ez éppen úgy néz ki mint te. Hogy a papír rendes volt azt tisztán tudom. Olyan hosszukás ív féle papír volt és fönt a szélét megfogtam aminek következtébe egy ici-picit alig észre vehetően középen egy kicsit behajolt. De hisz ez egy természet szerű folyamat és mindenkinél így volt. Hát igazán nem tudom, hogy mit talált rajta ami úgy néz ki, mint én? Oh csak adná az Isten, hogy egyszer ezeket meg-mondhatnám nekik egyszer és ez utóbbit megkérdezhetném attól az u.n. Sz. n. (mert talán azt a jó Isten is megbocsátja, hogy én se szivelhetek.) hogy hogy néztem hát én ki, mikor a hasonlatot tette. Óh hisz ezek a dolgok azt lehet mondani állandóan az eszembe vannak. Nem egyszer fordult már elő, hogy fél éjjel nem aludtam. Hogy hogyan szeretném e dolgokat tudtukra adni, mi módon azt még határozottan nem tudom, de minden esetre nagyon szeretném tudtukra adni. Lehet, hogy talán majd egyszer irni fogok nekik, még nem tudom biztosan, az is lehet talán, hogy idővel majd elfelejtem és belenyugszok, hogy gondoljanak rólam amit akarnak, hisz nekem aligha lehetnek hasznomra vagy káromra, ha egy-két bizalmatlan kételkedő kedves nővér, akiknek bizonyára csak olyan rossz tapasztalataik lehetnek az életben, hogy már el se tudják képzelni, hogy létezik még 17 éves olyan tudatlan, naív leány is, aki akkori kételkedésüket nem tudta mire magyarázni, és így nem is tudott mi ellen szólni. Oh mert azért amennyire én akkor haragudtam rájuk, az biztos, hogy nem viselkedtem volna olyan csendessen-jámboran. Talán mégis legjobb is lenne, ha már nem is törődnek a dologgal, ha sikerülne elfelejtenem őket az ő álnok természetükkel együtt. Hisz ezzel ugyanis csak magamat izgatnám fel, ha megmondanám, vagy írnék nekik. Lehet törődnek ők avval, hogy engem talán bánt valami, hisz tényleg úgy van amit már többször

hallottam, hogy nem érdemes az embernek kiönteni a bánatát, másokkal szembe, hisz ha még udvariasságból meg is hallgatják mit törődnek ők másokkal, legfeljebb csak kinevetnek, érdekli őket a mások bánata? Csodákat! Azért mikor Anyuka oda akart járatni a négyéves kereskedelmibe azért mondtam Anyukának, hogy semmi kedvem sincs odajárni. De ki tudja, hát ha akkor talán még könnyebben hozzájuthattam volna, hogy ezeket elmondjam. De akkor mikor Anyuka mondta, hogy oda fog járatni mindezek eszembe jutottak és valósággal gyűlölet bosszúvágy érzete fogott el. Talán most, hogy valakinek, helyesebben valaminek (e kis könyvnek.) elpanaszoltam bánatomat, megkönnyebülök.

„november 26.v.”

Csütörtökön este eljött a Marika n. meg a Jenő b. Nagyon jól mullatunk. Egy csomó cukrot hoztak magukkal. A Sanyi is itt volt, ujabban rendszeresen minden nap átjár. Igazán nagyon helyes fiú. De Istenem ne hagyj el, hát az már tényleg rémes, 69 kg vagyok télikabátban, hát ez förtelmes. Már nem merek csak napjába egyszer enni. Igaz ugyan, hogy senki se akarja elhinni, még maga a gyógyszerész se aki megmért.

„december 7 cs”

A S. szorgalmasan jár hozzánk, minden nap itt van. Mikulás este meg volt híva hozzánk a Sárival együtt. A Dódi egy cserép nagyon édes mimozát kapott és egy nagy doboz deszert tőle, nekünk p. egy-egy kisebb dobozt hozott. Igazán nagyon kedves tőle. Tegnap délután bejelentette magát az Szöny.I. A D. nagyon dühöngött, hogy most miatta nem mehetett el a S-val a moziba, még majdnem sírt is bánatában. (Hej ha tudná ezt a Sanyi.) Hogy vissza térjek az előbb említett vén legényre „megkell vallanom, hogy nagyon okos egy ember, tanár, író stb. De egyáltalában nem szép: nagy bozontos szemöldökei vannak és amellet még hiú is, de még 36 év körüli is. Önkéntelenül párhuzamot vontam közte és a S. közt. Mennyivel jobban illik hozzá a s., még csak egy napon se lehet őket említeni. De, hogy ezek milyen buták (a D. meg a S.) mind kettő szereti egymást és a Dódi mégis olyan hideg vele szembe, a Sanyi meg nem meri

megmondani, hogy szereti. Na de elég az hozzá, hogy a mikulás pompásan telt el. Még Apuka is velünk együtt szórakozott (p. nála ez ritkaság.) Apukát behívták kiképzésre: de alighanem fel mentették a hivatalból, mert olyan jó kedve van. A „Silling házat” (Marlitt.) kiolvastam. Nagyon jó és szép is volt. Marlittnak csupa ilyen rendkívüli jó könyvei vannak. Most azonba tekintve, hogy januárba már én is tanulok, bele kezdek az „Uri hajlamok” című könyv olvasásába (IV kötet, a hegység tündérének írójától.) A Marlitt könyvekből talán még négyet nem olvastam, bár nagyon sajnálom, hogy nem olvashatom ki mind, de hisz ugyse tudnám kiolvasni a hátra levő idő alatt, azért kezdek hát ebbe a könyvbe. Azám kaptunk mindnyájan egy ruhát. Enyém is nagyon édesre sikerült. Csak az idővel nem vagyok kibékülve, nem akar hideg lenni és a hó esni. Mikuláskor is az eső esett. Megrontja az ember illúzióját.
„december 26.sz.”

Ime elérkezett már a várva-várt karácsony is, bár az idő szerint inkább húsvétnak felel meg. Napsütéses enyhe a karácsony. A fánk nagyon szép lett. A Dódi kapott a S.-tól egy ezüst kompaktot, minek cserébe egy értékes töltőtollat adott. (Igazán nem tudja mit csinál.) A Jenő vett neki zöld üvegből egy bonbon tartót, a Sárítól kapott a legértékesebbet: 6 csészét tányéral – nagyon gusztu krém színű porcelán. A S. vett az Évinek is tekintve a születésnapját – egy doboz bonbont. Én és az Évi egy-egy emlékkönyvet kaptunk. Nagyon örülök neki. Tegnap Apukával kinn voltunk a Nagymamáéknál. Szokás szerint kaptunk 2P-öt. Bár inkább a pénz helyett valamitvettek volna, mert úgy olyan hideg ha helyette pénzt adnak. Ott voltak az Ilonkanéniék is az egész családdal. Nem tudom mi ütött beléjük olyan bizalmasak voltak hozzám. Először mikor jöttek még csak nem is üdvözöltük egymást az Icúval. Gondoltam, hogyha ő nem jön hozzám köszönni én csak nem megyek. De később már egészen belejöttünk a beszédbe, sőt mi több a végén búcsúzáskor már meg is csókoztuk egymást. Nem is találom őt úgy ha beszélünk felvágósna, affektálosna. De lehet, hogy ő változott meg. A Luca cédulámnál „Ákos” jött ki. A J. hála Istennek nem írt az ünnepekre se’ talán észhez tért. Keresztanyám múlt héten feljött Pestre, nálunk is volt. Marcsót vagbélbe operálták.

Egy gyönyörű könyvet olvastam Benickynétől „Uri hajlamok” címel. Én azt tartom, hogy Marlitt és Benickynénél nincs jobb író. A Jolika egy nagyon szép bőrkötésű zsoltárt kapott a keresztanyjától. A rokonok közül ez ideig az ünnepek alatt senkise látogatott meg. Na nem baj ha bajba lesznek megtalálnak.

Az igazi barátság szent köteléke
Hizelkedéssel soha nem él
(Nefelejts c. könyv)

—60^{B.}—

Ami a saját Gondolatok szent Köfélére
Hűvelkedéssel soha nem él

(Nefelejts c. könyv)

(Nefelejts c. könyv)

Győry Hedvig rajza

„ 1940 ” jan 3.sz. „

Mégis eljöttek a Laciék, Irénkéék, sőt még a Marcsa is, igaz, hogy csak Karácsony második napján. Senki nem hozott semmit, de hisz az nem baj, csak kicsit furcsa. A Dódi két-3 nappal karácsony után kapott 100P-ő lakbér előleget. Anyukától kaptunk pulovereket én és az Évi egyforma sötétkéket. Nagyon helyes egyszerű. Kaptunk továbbá korcsolyát és hegyes sapkát. Mindnek nagyon örültünk, csak még a bérletet kell kieszközölni. A fánk, nagyon szép volt, de Anyuka már ma leszedte, igazán úgy sajnálom. Hisz a karácsony a legszebb-meghatóbb ünnep és olyan hamar vége van. Tegnap bent volt az Évi a Jolánkanéniéknél. Panaszkodtak, hogy az Árpád b. haragszik rám mert én mikor megcsókoltam olyan mereven tartottam a fejem, le nem hajoltam volna hozzá. Továbbá haragszik rám a J. n. mert én tőlem azt hallotta miközbe az Ilonka n.-vel beszéltem, hogy azt mondtam valamire „Apuka is olyan.” Persze azt nem tudja, hogy mire mondtam T.i. az I.n. azt mondta, hogy ő hozzájuk ha jön valaki az Árpádbácsi félrevonul és olvas. Én erre mondtam hogy Apuka is ilyen, mire az I.n. azt felelte mind ilyen ez. Különbben is hogy az Árpád b.-ék haragszanak ránk egyáltalába nem izgat. Hisz mindig találnak valamit amit pletykálhatnak, tényleg legjobb az embernek, ha minél távolabb tartja magát tőlük. Igaz, hogy előtem igen mézes-mázosak voltak, csak a hátam mögöt mernek panaszokkal előjönni. Mintha egen tán izgatna hogyan vélekednek. Újévre is elhívtuk a Laciékat, Sanyit és a Blayer n.-éket. Nagyon jól érezték magukat. Éjfélkor eloltottuk a villanyt meggyújtottuk a karácsonyfán a gyertyát. Igazán nagyon megható volt az Ó-évtől való búcsúzás – melyet az Új-év követett. A felnőttek sírtak a Bl.b. együtt. Később harangozás után újra felgyújtottuk a villanyt „boldog új-évet” kívántunk egymásnak. A S. a Dódinak kezecskélt. Később a férfiak folytatták a kártyázást. A S. a Lacival nagyon összelemeledett. Azt mondta, hogy annyira kedves, hogy muszáj náluk levizitelni. Reggel 5-kor mentek haza. Újév napján átjött délután a Sárika és szokás sz. a S. is. Igazán nagyon helyes közvetlen természete van a Sáríkanak. Meg akar hívni engemet és az Évit egy családhoz Pestre házibálra. A Dódit azért nem hívja, mert akkor a Sanyi megsértődne, viszont fiút már nem kell hívni mert sok

van, csak lány nincs. Hogy lesz-e belőle valami alig remélem. Mi benne lennénk csak Anyuka nem igen akarja. A Dódi kapott a Sárikától egy herendi porcelánból levő kulacsot-úgyszintén a Sanyi is. Ő azonban a tartalmát kiitta és a Dódinak adta. Én körülbelül e hó közepén kezdem meg a tanulást. Egyik nap megnéztem a Kischfeldi pap. c. darabot. A pap rémesen tetszett benne.

„Ez esztendőt megáldjad
Kegyelmedből Úristen.”

"En esztendőket megáldja
Szegedmedől Urán."

„január 11.cs.”

Tegnap voltam annál a tanárjelöltnél aki a különbözetire előkészít. A tanulást csak febr. elsejétől kezdjük meg. Addig is mondta tanulgassak itthon. A J. bácsi már kijött a kórházból. Az Irénke férjének tüdővérzése volt. Az Ellus még nincs itt. Igazán bosszantó, hogyan hagy magára várakoztatni. Tegnap főnnt voltam a Jolánka néniéknél. Megkérdeztem tőle, hogy tényleg kifogása van-e ellenem az Árpád b-nek? A J.n. is u. az mondta amit az Évinek, de azt mondta, hogy ők nem hiszik el, hogy én lenézném őket (a L.b.-ak.) hisz mindig szerettem őket. Hisz ismeri őket már mindenki folytatta – hogy milyen pletykálkodok. Örülnek, ha valamit tudnak ártani a másiknak. Tegnap este ahogy egy kicsit gondolkoztam a dolgon eszembe jutott, hogy én nem is a szabóságra mondtam, hogy az is egy jó foglalkozás, többet lehet vele keresni, mint annak akik hivatalba járnak. (ezt mondtam én, de hogy ezen mi rossz, vagy félreérteni való volt’ azt csak ők tudják hanem a műszerészre, mert a Tiliről beszéltünk és az Á.b. azt mondta, hogy majd később járhatja a Technológiára tanulni, aztán egy kettőre üzletvezető lehet belőle. (A nagyzás született természetük.) A ... Janciról p. mindössze annyit beszéltünk, hogy én kérdeztem, hogy tényleg oda adja-e a Lajosbácsihoz inasnak. Ez volt az egész ami szó került a Jenciről, valamint a szabóságról. Anyuka elment a kórházba ebbe a hideg időbe keresztanyámhoz. Most újabban Blaha Lujza naplóját olvasom. Marlitt könyveket (a kedvenc könyvem) már nem hiszem, hogy kapok Apukától, mert nagyon elvannak pakolva.

„január 18.cs.”

Tegnap délután beszélt az Ősy a rádióban. Egész híres ember. A Dódival a múlt héten egy kis baleset történt. Az autóval hirtelen lefékezett a sofför Ő p. előredült, mert nem fogodszkodott és az orrát jó alaposan megütötte. Mostanába már tanulgatok itthon, de azért délutánonként szívesen olvasnék, csak lenne valami jó könyv, „Blaha Lujza” naplójából olvastam egy darabot, de nem volt meg végig. Igazán sajnálom. Nagyon de nagyon szeretnék „Marlitt könyvet olvasni. Rettentően megszerettem, De Apuka már nem ad részint mert nagyon el vannak pakolva, másrészt azt mondja, hogy most

iskolába járok, olvassam a tankönyveket. Oly véghetetlenül szeretem a „Marlitt” könyveket, hogy ki se mondhatom. Most kaptam Apukától helyette egy olyan könyvet ami elő volt és nem kellett sokat keresnie. „Ritkaságok régi boltja”. Tegnap belekezdtem a Rachmanova: Gyermekkorom c. könyvbe. Nagyon jó és érdekes egy könyv. Az Ellusék úgy látszik haragszanak ránk, mert azóta se írtak. A s. csak jár szorgalmassan mindennap hozzánk. Már szeretném a végét látni. Most már idestova 3 hónapja lesz hogy hozzánk jár. A Dalbozfalvi apját kitették az állásából (Beskartnál volt) elvették a vitézségét mert valami nyilas vezető volt. Hat hónapi fogságra ítélték (Igy mesélte el nekem Zsuzsi a lánya.) Hogy mily rettentően fiús azt már az első percbe igyekezett megmutatni. A Gusztira azt mondta, hogy rém elegánsan öltözik. Elég az hozzá, hogy majdnem minden fiú tetszik neki. Azon kívül olyan nyilas akárcsak az Apja. Nem szimpatizálok vele.

„január 19”

Most fejeztem be a Rachmanova c. könyvet (Gyermekkorom.) Nagyon jó volt. Igazán nem is hittem volna. A D. és a S. majdnem összevesztek tegnap. A S. u. is. azt mondja hogy Ő nem tudta, hogy a Dódi a cégvezetővel megy a nyugatitól. Anyuka hiába mondta, hogy az egy idős ember és még két lányt visz autóval, mert Ő is arra jár. Azt mondja Anyuka, hogy olyan szomorú volt, hogy még ilyet nem is látott! Mikor Anyuka kiment halottuk, hogy veszekedtek. Igaz, hogy úgyszólván csak a S. beszélt a D. hallgatott. Hát igazán mafla ez a Dódi is. Igaz, hogy Ő a hibás, mert én mondtam neki, hogy mondja meg a Sanyinak, hát nincs benne semmi, de persze, hogyha titkolózik, - nem mondja meg-’ úgy még tényleg félre-magyarázza. Kíváncsi vagyok vajon eljön-e azért ma is a S. A Dódin láttuk, hogy sírt, elég számár. De azért a S. is olyan egy hörcsög. Ma már rémesen nagy a hó. Már két napja folyton esik. Nagyon szép minden. Úgy eltudok gyönyörködni benne. Ma végre írtak az Ellusék. A lekvárt küldték el és abba a levelet. Azt írta, hogy febr.-ba jön fel.

„jan.20.” Mégis eljött este a Sanyi. Ugylátszik, hogy tényleg szereti a Dódit. A Guszti ma elmegy Cinkotára a Marcsóhoz. Iskolai báluk lesz. Jaj Istenem úgy fáj a szívem, miért is nem bálozhatok már én is, Ő már másodszor bálozik. De irigylendő. Hogy miért is nem vagyok én is ilyen szerencsés. Pedig a korunk egy. Istenem, hisz ebbe az évbe, már én is 18 éves leszek. És még annyit se szorakoztam, mint más 10. éves. A Gusztinak igaz, hogy semmi kedve sincs elmenni úgy kellett ráerőszakolni, veszekedni vele, hogy elmenjen. De majd anival jobban fogja magát érezni.

(u. az nap) A Dódi mikor hazajött mondja, hogy telefonált neki Mariska n. , hogy Keresztanyám a Gusztival együtt jön haza és holnap itt lesz nálunk egész nap. Szegény Anyuka azt se tudja mihez kapkodjon. Szaladt be a hálósobába fölkapta a szőnyeget, átfordította a másik felére a szebbik oldalára. Én elszaladtam a boltba bevásárolni. Anyuka süttött finom hájaskifliket, de hisz ez nem elég, gyorsan tortát kell sütni, húsból is kétféle kell, hisz náluk ez úgy járja. Az a lenéző modora ami van, azt hiszi, hogyha valakinek az úra tanító, hát az tudj Isten milyen nagy valami, sőt még tán Apuka előtt is áll? Legalább erre tudok következtetni abból mikor azt mondta: Marcsónak itt van a Dóni (katonatiszt) nekem meg jó lesz a Józsi. Ő akarja elosztani, hát mégis csak egy kis felvágás kell hozzá. Ő a J. parasztnak tekintette nem is engedi, hogy hozzájuk járjon, és nekem ajánja (a tanácsos gyermekének) a Marcsónak tekintettel, hogy tanító az apja, katonatiszt kell. Mégis csak felháborító! Nem tehetek róla, de nem tudnám megszeretni.

Az emberiség gyengéinek eltürése
a Barátság legszentebb kötelessége.
(Nefelejts c. könyvből.)

— 648 —

Ar emlekezés gyűjteménye
a Barátság Igazságtétel Köfelenzege
(Nefelejts c. Könyvből)

(Nefelejts c. könyvből)

Keresztanyám hétfőn ment el tőlünk. Mesélte, hogy Marcsónak mennyi udvarlója akadt. Azt hiszem ittléte alatt jól érezte magát. Ugy volt terítve, mint ahogy még náluk se. Egész kedves volt. Délután itt volt a Sanyi. Azt mondta rá nekünk, hogy nagyon helyes, intelligens fiú. A S. különben nincs olyan nap, hogy nálunk ne legyen. Tegnap is 10-ig volt. De már majd nem elaludtunk. Azért nem lenne jó, ha sokáig tartana az udvarlása. – Kinnt gyönyörű minden, mint egy álom. A hó olyan magas, hogy majd föl-ér az ablakunkig. Nem is emlékszem rá, hogy valaha lett volna ilyen nagy hóesés. Azóta is, már vagy egy hete állandóan esik. Úgy szeretem nézni, ahogy lassan méltóságteljesen – nagy pelyhekbe hull a hó, ilyenkor mindig eszembe jut egy éneknek az utolsó sora „a szívemben halkan hull a hó..”

„január 27.”

Tegnap este szokásszerint megint itt volt a Sanyi. A Dódinak hozott egy nagyon szép manikűrkészletet sötétkék bőrtokba Tegnap délután az Ősy telefonált a D.nak, de Ő éppen nem volt bent, és így nem is beszélt vele, kíváncsi vagyok vajon ma felhívja-e? A D ugyan rémesen haragszik rá és a S.ba egész bele van bolondulva. Én úgy vettem észre, hogy a S, már kissé beképzelt.

„január 31.v.”

Tegnap délelőtt a Joli elővette a babát és játszott vele. Olyan vágyat éreztem a babázás után, hogy ki se mondhatom. Tanultam, de közbe folyton a Jolin és a babán járt a figyelmem. Délután muszáj volt egy kicsit babázni. Istenem de kár, hogy már nem babázhatok. Igaz, hogy én szívesen babáznék, de kinevetnek, hát inkább lemondok róla. – A Dódi és a Sanyi egészen bele vannak bolondulva egymásba. Együtt esznek és tanulnak is. Pénteken kint voltunk a jégpályán. Csuda jó volt. Már olyan jó mentem a nagy jégen, hogy szinte hihetetlen. Az Ősy azóta még nem jelentkezett. Az (ódon ritkaságok boltja) c. könyvet nagyon szép.

„február 2.”

Tegnap voltam a tanárnőnél. Nem volt otthon. Nem tudom mi lelte? Ma végre kisütött a nap, de ez csak azt jelenti, hogy még 40 napig hideg lesz. A hó rettentő nagy majdnem egész januárba esett. A

könyvet kiolvastam. Gyönyörű szép volt. Mikor ilyen szépet olvasok, mindig elfog a vágy, úgy szeretnék én is olyan jó lenni. – A gyerekek kikapták a bizonyítványt. A Zolika kettes, a Joli jeles, az Évi hármas.

„február 4.”

A legnagyobb újság, hogy a Dódi katolikusra akar áttérni. Már ma volt is a lelkeszi hivatalba a Marcsóval. Ez a Dódi egész el van vakulva.

Nem, hogy megmaradna abba ami. De hiába beszélünk neki, nem hallgat ránk. Tegnap egy nagyon szép darabot láttam Gréta Garbóval „Krisztina királynő” címmel.

„február 12.”

Egy hete járok már be tanulni. Olyan sok leckém van, hogy egész nap tanulok. Csak győzem szuszal. V. könyvből tanulok. Csak legalább adna a jó Isten elég észet erőt és kitartást hozzá, hogy sikerüljön. Nem akarom, hogy hiába ki dobja Anyuka ezt a sok pénzt. Tanulni érzem, hogy szeretnék, ezért nem akarom abbahagyni. Megpróbálom.

Tegnap kinnt voltam a Nagymamánál. Utoljára csak január elején voltam náluk, ezért már illet elmenni. A Dódi egy nagyon szép fekete ruhát kapott – ciklámen színű bársonnyal van diszítve. Olyan jól áll neki. Az Ellus úgylátszik már nem jön. Az Erzsike azt írta, hogy majd e-hó végén jönnek ha már nem lesznek közlekedési zavarok.

Úgy viselkedj a mába,
hogy ne legyen okod
megbánni a tegnapot.

legy viselkedj a musmus,
hogy ne legyen orad
ringliskusi a fequapok,

„Február 18.v.”

Egész héten szörnyű idő volt. Méteres hó fekszik mindenütt. Különösen kedden tombolta ki magát az idő. A hó eset szörnyű hideg volt, rémesen fújt a szél valóságos orkán dühöngött. Villamosok óránként közlekedtek, de akkor is a lépcsőkön lógtak, igazán furakodni kellett, hogy az ember felférjen. A vonat az p. egyáltalában nem közlekedett. Az évi $\frac{1}{2}$ -től várt és $\frac{1}{2}$ 12-re éjjel ért haza. A vonat amellyel jött itt Palota-Újpesten aztán végkép leállt úgy, hogy a messzebb lakók másnap értek csak haza, mert reggel indult tovább a vonat. A D. már villamost se kapott, úgy kellett a rettenetes hóiharba gyalog hazajönnie. Apuka is gyalog jött haza. Úgy, hogy Apuka aztán 3 napig bennt is maradt a Jolánka néniéknél. A D. se ment másnap be. Az iskolákba a rettenetes hó miatt becsukták az iskolákat, megint egy hét szünetet kaptak. Mindehhez még hozzájárult, hogy a 20 fokos hidegbe egy falat tüze való se lehet kapni. 100-ával álltak a boltok előtt, hogy kg.ként vigyék a fát. Nekünk hála' Istennek még a jövőhétre való fánk még van. Csak megváltozna már az idő. A rádió be is mondta, hogy 1871-óta ilyen idő nem volt ebben az időszakban. A Laciék se kaptak egy falat fát se, se a Marcsa. Meg hívtuk ezért mára őket. Most itt vannak nálunk. Kedélyessen beszélgetnek a férfiak, a Laci, Guszti, Sanyi, és a Blayer b. p. kártyáznak. Ideben kellemes meleg van. Az előbb kint voltam korcsolyázni. Olyan jól esett, csak olyan hamar megfájdul a bokám. Újabban hóban mosom az arcomat (A Krisztina gr-nőnek Gr. G. ebbe mosta.) Pénteken bennt voltam az Erzsikénél (tanárnő jelölt: különbözetire készít elő.) Azt mondta, hogy az algebra tanárnőnek már elujtásgolta, hogy jó fejem van. Olyan jól esett, csak adná a jó Isten, hogy ilyen is reám. Leckém nagyon sok van. Csak adná a jó Isten, hogy sikerüljön a különbözetit letenni. E. nagyon helyes. Jaj úgy fáj a lábamon a fagyás, hogy már nem tudom hová rakni. Apukától kicsortam egy kis könyvet (a Blayer n. kaptuk.) egy igazi Anya szellemi hagyatéka! Ezelőtt mint egy 6 éve olvastam. Akkor még nem tudtam teljessen megérteni, de tudom, hogy Anyuka sírt rajta. Szeretném mégegyszer elolvasni.

„Febr 25 v.”

Apuka, hogy a nagy hó esés és a közlekedésbe zavar volt, már említettem, hogy bent maradt 3 napig a Jolánka n-éknél. Pénteken azt mondja Apuka még ma itt alszom és holnap megyek haza. Jó (mondta a J.n.) csak kérdezd meg, a Lajostól, hogy itt alhatsz-e? Ó ilyet mondani: a saját testvére méghozzá! Hisz Ő ugyanis olyan érzékeny. Hát tényleg egy ember ha idegen helyre megy biztos nem éri meg, hogy ilyet mondjanak. Ez embert már szinte kiteszik. Engem csak az dühösít rémessen, hogy tulajdonképpen mit gondol a J.n. , hogy másnak nincs az arcán bőr, hogy ilyet mond. Mióta velem történt az amiről e könyv elején írtam nem tudok úgy érezni irántuk, mint azelőtt. Most még ez is hozzájárul, már igazán minden szeretet kihalt irántuk.

A Sanyi elvitte tegnap a Dódit és az Évit cukrászdába. Én haragudtam rá, úgy érzem jogossan, mert hisz ha már az Évit viszi

Óvjad a lelkedet,
mint gyertyafényt
a szélben!
(Apukától)

öröszel a lelkesedéssel,
mint egyenlőföly
a szellem!
(Apukától)

(Apukától)

akkor már csak engem mint idősebbet is illene meghívni, vagy legalább megkérdezni, elakarok-e menni' én is? Szép, hogy ezt észrevette a Sanyi. Ma elmennek a Dódival színházba. (Handa-bandát nézik. Eleinte (a S.-val) csak akkor tegződtek a S. és D ha egyedül voltak, most p. már egész vígan folyik a pertu. Ma irtó jó hecc volt. Az Évi és Joli jönnek haza a templomból és mondják, hogy látták a S. az Anyjával templomba menni. A Dódi is készült éppen a templomba, mikor Anyuka meghallotta, hogy a S. az anyja is velement, azt hitték szentül a D-val, hogy azért ment el az A. is a templomba, hogy bemutathassa neki a Dódit. (Multkor, u. is hívta a S. a D, hogy menjen el hozzájuk, hogy bemutathassa az Anyjának: a D p. nem ment el.) A D irtóra izgult, Anyuka is kefélt – igazította, hogy szép legyen. A vicc az a Dologban, hogy a S. mamája nem is a templomba ment. Pénteken volt a D. születés napja: A Sanyitól egy nagy doboz „stühmer csokoládé” deszert kapott. Csuda jó volt, vagy 10-P-be kerülhetett. A doboza fából van és 1 ½ kg csoki volt benne. Ilyen butát, nem, hogy valami értékesebbet vett volna azon a pénzen. A vizsgálja is pénteken volt: jelesre tette le (egy 2-e volt.) szörnyen örült neki a S. de a D. is, majd, hogy nem a nyakába borult (attól tartottam annyira örült.) Hál' Istennek, ma van az első nap, hogy szép, napsütéses idő van. Már 6-fok meleg van, míg tegnap reggel még 16 fok hideg volt.

„Március 3.”v.

A Dódit már bemutatta a Sanyi az édesanyjának. Nagyon tetszik a Dódi neki. Már az anyja is elakar jönni hozzájuk és a S. mondta, hogy aztán majd Apuka és Anyuka megy el hozzájuk. Mi is már egész megszoktuk a Sanyit. A napokba már azt mondta, hogy azért szerette meg a Dódit, hogy olyan tartózkodó, de ő ugyszóval már úgy beszélt, hogy azt hittük megkéri a D. kezét. Folytonosan tervezgetnek a Sanyival. Azért szeretné, hogy a szülők mielőbb összeismerkedjenek, hogy megtarthassák az eljegyzést. Ma délután a Marcsóhoz hivatalosak. Egész jó gyereknek néz ki a S. hogy aztán később is ilyen lesz-e? A Dódi egész komolyan vesszi az áttérést, ma már Anyukával és a Marcsóval a katolikus papnál is voltak. Alig hiszem, hogy meggyőződésből térne át, nem tudom, hogyan gondolkozik. A

nagymama, már szép ajándékot is ígért neki, ha áttér. A napokba azt a kijelentést tette Anyuka felőlem: A Hédi nagyon komoly: bár nagyon sokáig rém nagy gyerek volt, de érdekes, hogy azért akkor is komoly volt. Az Ellus írta, hogy csütörtökön jön, ugyszintén az Erzsikéék is jövőhéten jönnek. Hogy ez az én keresztanyám micsoda egy csúnya természetű, azt beszélte B.n.-nek, hogy én egész nap csak lustálkodok és semmit se segítek. Közbe p. már akkor is tanultam, az ő lánya se segít, ha tanul. Rém rossz májú, most tán boldogabb, hogy valami rosszat mondhatott rólam. Egészen mostanáig tanultam, csak legalább megsegítene a jó Isten, hogy sikerrel járjon. Ja, most jut eszembe, hogy keresztanyám azt mesélte Elluséknak, hogy a Marcsa nem is törődött a Gusztival a bálon, úgy adta le a dolgot, mintha a M. hagyta volna ott a G-t, P. ha tudná, hogy mit kellett veszekedni a G. hogy rá bírjuk, hogy elmenjen a bálukra. Egy gyönyörű szép könyvet olvastam. „Édesanyám”, : Pearl S. Duch. Néha úgy elfog engem is a vágy, hogy jó legyek, úgy szeretnék én is egy értékes egyén lenni. Szeretném ha (valami) tartalmas tudnék lenni. Egy szép darabot is láttam: A Bercsényi huszárok. Anyuka nagyon finom diós tortát csinált mára. Tegnap készítette el a tésztáját és a sütőből kivéve letette a földre, még hozzá ép az ajtóhoz, amit soha nem tett. Jövök be a kishálóba: lépek egyet, csak érzem, hogy

milyen különös puhára lépek, hát odanézek egyenesen a torta közepébe léptem. Ekkora aztán Anyuka is odanézett, szörnyen veszekedett velem, hogy ez a drága tészta oda van. De hát én igazán nem tehetek róla, hogy ha Anyuka olyan különös helyre rakja. Hogy még most sem akar az idő engedni, igazán nemértem.

„március 11.”

Tegnap délután leviziteltek nálunk a S. szülei. Olyan boldog arccal hozta a Sanyi a szüleit, csak úgy sugárzott az öröm belőle. Igazán nagyon helyes emberek. Csak egy pár percre jönnek azt üzenték és kétóra-hosszat voltak nálunk. Nagyon jól és gyorsan telt az idő. Most majd legközelebb Anyukának és Apukának kell náluk levizítelni. Rém jó pofák (a S.D.) Mind a ketten a ½ 7-es vonattal mennek be reggel és beülnek a váróterembe, hogy ott jól kibeszélhesék magukat, és hol

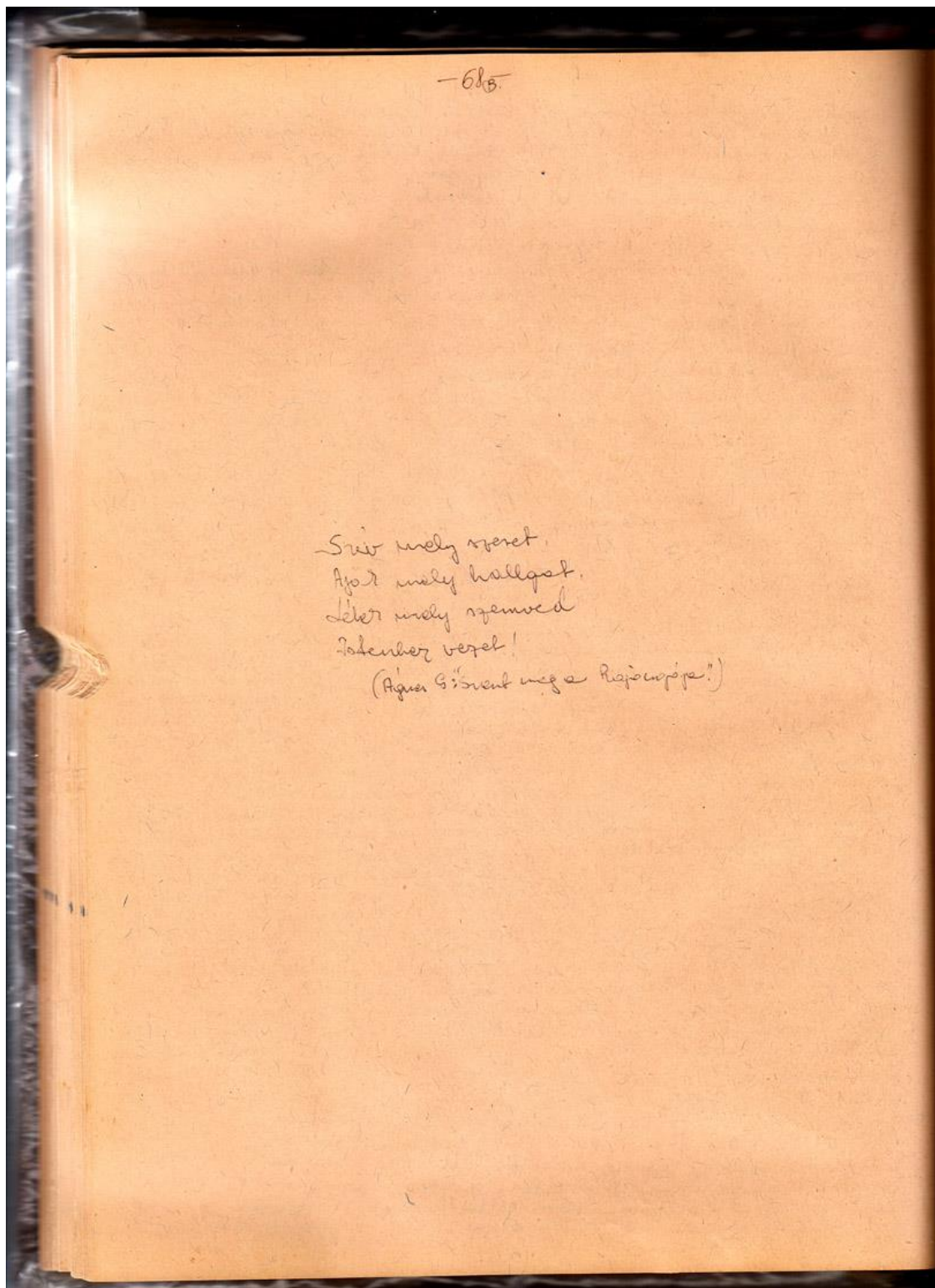
tegezük, hol magázzák egymást. A Sanyi is nagyon szépen föl volt öltözve tegnap. Igazán egész helyes gyerek. A Klárikának is tetszik: Ő u. is szombat délután kint volt nálunk, anyuka születésnapjára hozott virágot és akkor találkozott vele. Úgy terveznek a Dódival, hogy mostanában majd megtartják az eljegyzést, és egy év múlva az esküvőt. Mikor a Klárikának Anyuka mondta, hogy kijönnek a S. szülei, nem tudott hova lenni a csodálkozástól. Persze nekik mindig csak azt mondtuk, hogy csak udvaról, mint a többi. Ez Ellus most itt van nálunk, de annyi a tanulni valom, hogy nem jutok hozzá, hogy egy kicsit elszórakozzak vele. A Zolika beteg, olyan csomok vannak a lábán. Anyuka ma volt vele az orvosnál, kwarcra kell járnia. Hogy ezek a Jolán n.-ék milyenek: mi abba a csunya időben is beküldtünk a névnapjukra virágot, ők p. avval tisztelnek meg, hogy egy lapot küldtek Anyukának. – Úgyszeretnék egész őszintén írni e könyvbe, de mindig elfog a szorongás, hátha valakinek a kezébe kerül-e könyv, ezt p. igazán nem szeretném. Ezeket az emlékeket, ha bár nem mind kellemesek is, különösen amiről most akarok írni, kizárólag csak magamnak az én számomra írom. – Apuka szombat este nem jött haza: Anyuka sejtette, hogy másnap se fog hazajönni, biztos azért, hogy ne legyen itthon, ha jönnek a S. szülei. A D meg mondta a Sanyinak, hogy Apuka nincs itthon, de azért csak hozza el a szüleit. Szegény S. is rémessen oda volt, kiment az állomáshoz várni D., hátha hazjön v. az egy-órás vonattal. Hisz egész héten egyebet se tett mint folyton csak azt hajtogatta, hogy vasárnap kijönnek a szülei, és, hogy nem lesznek e alkalmatlanok, jöjjenek-e máskor esetleg? , mondjuk meg melyik időpont legmegfelelőbb nekünk a látogatásra. És amilyen érzékeny a S. és a szülei is azt hittük, hogy örökre meglennének sértve, ha Apu nem fogadná őket, mikor direkt kérdezte, hogy jöhetnek-e akkor?

A Sanyi nem is szólt valószínűleg a szüleinek róla, csak mikor kezét fogott a Jolival mondta, hogy úgy reszketett a keze: szegény, ő is még nem is tartozik egészen a családukba és már is izgulnia kell apú miatt. (Szegény félt, nem tudta majd, hogy mit szólnak hozzá a szülei, hogy Apu nincs itthon?) Na de hál Istennek, tán egy 20 perccel előbb,

hogy ők jöttek hazaérkezett, úgy hogy szépen fogadhatta őket: és jól elbeszélgetett velük. A Sanyi szegény olyan boldog volt, hogy Apú is fogadta a szüleit. Hogy hol volt azt nem tudom, de nem is akarom törni a fejem rajta. Csak Anyukát szegényt sajnálom, hogy mennyit kell rettegnie. Álmatlan éjszakákról nem is szólva, amiket átviraszt.

Kotaszek Hedvig: Úgy féltelek-szobor-sculpture

Szív mely szeret
Ajak mely hallgat,
Lélek mely szenved
Istenhez vezet!
(Ágnes G: „Szent meg a Rajongója”.)

Egy nagy öröm ért látogatásukkal kapcsolatban. A Sanyi azt mondja az édesanyjának, hogy döntse el az örökös vitát: melyikünk hasonlít legjobban Anyukára. Nagy örömömre azt mondta, hogy én.

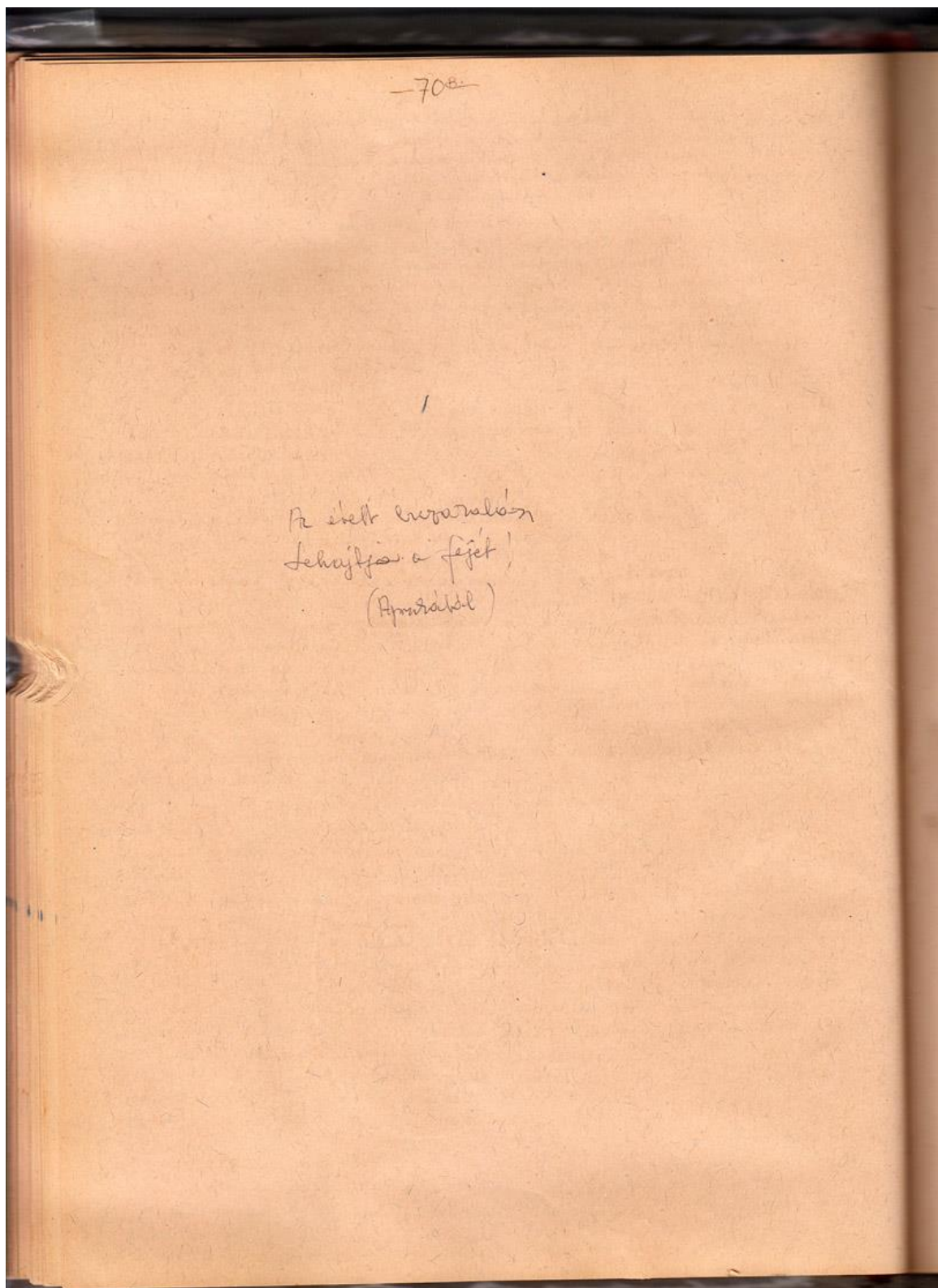
Mostanában egyre többen mondják, az Évi persze mérgelődik érte, mert azelőtt mindig őt mondták, hogy legjobban hasonlít Anyukára. Az igaz, hogy az alakját anyukának az Évi örökölte, csak, hogy ő sovány de nagyon fess de ezt neki kár meg-mondani, mert már így is beképzelt. Oh Isten sokszor úgy elfog a vágy, hogy nagyon jó legyenek, ne olyan üres tartalom nélküli- és szív nélküli hétköznapi ember, úgy szeretnék egy értékes – nemes gondolkodású és lelki ember lenni és e tulajdonságok örökre megmaradnának, bennem élnének. Nagyon szeretném, ha okos lennék, mert akkor amint a Blayer n. mondta: szebb a szellemi és értékesebb a lelki-világ is. Tanulni szeretek és akarok is, de olyan okos nem vagyok, hogy gyorsan tanuljak, bár igaz, hogy az anyag is sok, és néha képes lennék különösen egy-egy mélyebb gondolaton elmélázni, de az egyszerűbbeken is elmélkedni lehet, hogy ezért se tudok gyorsan tanulni. Pedig úgy szeretnék sok mindenhez érteni, mindent megismerni – megtanulni. De ha lassabban megy valami, az idő pedig szalad előre és nem tudok úgy halladni ahogy előre kigondoltam a türelmem is elfogy. Ó Istenem legalább azt megérjem, hogy leérettségizzek. – Az Erzsike írta, hogy pénteken jönnek. A Tóni-bácsit áthelyezték Tiszafüredre, már a jövő hónapban költöznek. – Úgszeretnék a Jó Istenhez igazán áhítattal, tiszta szívből imádkozni, de mikor szavakba öntöm úgy érzem elmulik, nem tudok oly mélyen imádkozni, mint ha rágondolok, vagy magamba kérem. Igaz, hogy én mindig csak kérek a jó Istentől és cserébe eddig még legalább is úgyemlékszem’ semmit sem adtam. Mert, hogy jó szeretnék lenni, ebbe is tudom nagyon sokszor vétkezem, hisz sokszor nem bírok parancsolni magamnak ha mérges vagyok és ilyenkor bizony inkább a bosszuállás vezet. De úgy érzem, hogy azért ha mindenki jó lenne, ok nélkül én se tudnék rossz lenni. Csak legalább valaki megértene, de elmondhatom, hogy nincs senki. Az Évivel azelőtt míg kisebbek voltunk, olyan jól megértettük egymást, és nekem az olyan végtelenül hiányzik, de, hogy én ezt megmondjam neki’, hogy kinevessen, vagy ha tegyük föl ezt nem

tenné is, és tán egy ideig megint oly jóba lennénk, úgy lenne mint máskor is volt már, hogy egy kettőre szinte valami láthatatlan módon megint csak olyanok leszünk egymással szembe, mint a többi, és már nem élünk-halunk úgy egymásért. De különben is, hogy mondjam meg én ezt neki? Minél nagyobbak leszünk annál inkább elütünk egymástól természetben. Ő vígkedélyű, élénk, mozgékony és nagyon gyerekes, azt hiszem, hogy különös képen az utóbbi a fő ok. Ő inkább megérti most magát a Jolival mint velem. Néha azért ő is emlegeti, hogy mi milyen jóba voltunk egymással. Együtt mentünk mindenhova, mindent elmondtunk egymásnak, együtt tervezgettünk, hogy mi lesz ha mi nagyok leszünk: együtt olvastunk is: de jó volt és mint egy 12-13 évesek lehetünk, mikor mindez úgy megszakadt, mintha elvágták volna, , és úgylátszik vissza se tér. Mind kevésbé értjük meg egymást. Nem egyszer össze is veszünk és jobban szeretjük mindkettőnk részről, ha inkább hallgatunk ilyenkor, mert ez jobb, semmint, hogy egymást szapuljuk. A Sanyi már megérkezett, így jó lesz már abbahagynom, úgy i tulsokat, fölöslegesen írtam már, de néha olyan jól esik, mintha beszélnék valakinek. Te kis könyv vagy az én legjobb megértőm, egyetlen lelki-barátom.

Ami gyémánt volt
Gyémánt marad mindig.

- 69_B

Ami gjeinant velt,
Gjeinant manad sindip

Az érett buzakalász
Lehajtja a fejét!
(Apukától)

„március 18. H.”

Tegnap Anyukáék voltak a Sanyi szüleinél. Nagyon jól érezték magukat. A D. kapott a S. mamájától egy arany kis keresztet. Igazán kedves tőle. Az Erzsikéék itt vannak nálunk. Ágika nagyon aranyos. Tegnap este egy kicsit elbeszélgettünk, kinek milyen természete van. Rám azt mondta mindenki, hogy rém nyugodt, irigyelni való higgadt természetem van. Anyuka is azt mondta, hogy az osztályfőnöknő meg a kedvesnővérek is azért nem bírták a természetem, mert mindig oly nyugodt voltam, angolhidegvérű. Azt mondja a Sanyi', hogy az én férjem vagy a haját fogja tépni, hogy olyan higgadt-nyugodt vagyok, vagy ő is hozzám szokik és ő is nyugodt lesz. Az Erzsike azt mondja az Évinek, hogy alakja van, gyönyörű, nekem p. ha ezt ugyan nem is mondják tudom, hogy rossz. Az tény, hogy az Évinek szép az alakja és a többi is elég jó, csak éppen én vagyok az aki kiütök a családból. Hisz nem is kívánom én azt, mert ugyis lehetetlen, hogy olyan jó alakom legyen, mint az Évinek, csak legalább rendes legyen – türhető. Talán ez is az oka, hogy olyan rossz hangulatba vagyok. Mert igazán az irigység távol áll tőlem, de az mégis csak elkésérít, hogy a többiek, nálunk mind elég magassak, soványak és jó alakúak, és szépek is, és én p. kövér is vagyok, elég magas sem vagyok, az alakom is rossz és szép se vagyok. Még ha valaki mondja is (hogy) az ellenkezőjét: ideig-óraig csak elhiszem, de aztán arra gondolok, hogy biztos csak azért mondták, hogy ne szomorkodjak. Sokszor arra gondolok, hogy nekem legjobb lenne valahol messze, nagyon messze egyedül lenni, ahol senki nem láthatna, és ahol nincsen csak a magány, hogy ne lássak senkit, és engem se lásson senki. Ennek a célnak tudom, hogy legjobban megfelelne, ha kolostorba mennék, de irtózok ettől a gondolattól. Legalább okos lennék vagy valami olyan tulajdonságom lenne, ami mindezt pótolhatná. P. ha elnézem olykor a kiskori fényképemet, és ahogy mások is mesélik, nagyon szép voltam, és formás is, és most mikor ezek fontosabbak lennének, most megszűnnek? Legjobban szeretnék sírni, de nem vagyok egyedül, magamba: már p., hogy más is megtudja, hogy engem mi bánt, - ettől Isten őrizzen Pedig ha én olyan szép is lennék, és jó alakom lenne, nem hinném, hogy azért pusztán csak a hiúságomnak élnék?! De

Kotaszek Hedvig: Koszorúslányok 2.

hiszen mire való a mindennapi torna: naponta úgyszólván nem merek már 5-6 óránál többet ülni, enni se merek rendessen. És az alakom mégse javul', a csipőm, általában az alsó testrészem széles és fogyni se fogyok. De mindezt tán megszoknám: ha a jó Isten meg engedné, hogy letudjak érettségizni és egy jó állásom lenne, úgy hogy a magam kenyerét megtudjam keresni és úgy nem kellene férhez mennem soha. De hagyuk ezt, hisz ez már régi dolog és ami a legborzasztóbb a valóság. Most a héten nem megyek be, de tanulni valóm azért minden napra van. A Dódinak fel kell vágni az inyét, mert egy fogból bent maradt a gyökér, és húzzással nem jön ki, mert összevan nőve, Az Erzsike azt mondja, hogy nincs abban semmi, hogyha egy fiú és leány még az esküvő előtt megcsókolják egymást. A D. azt mondja, hogy ők is megcsókolták már egymást. Anyuka egész odavolt, de én is azt hiszem, hogy a Dódi ezt csak úgy mondta. Mert én is anyukával egyenlő véleményen vagyok és igazán nem helyeslem az illet. De különben is a S. nem olyan gyerek, aki ilyesmit tenne. A Zolika hál' Isten már jobban van, még jár kvarcra. A Dódi már e hétén áttér.

„március 27.”

A múlt héten csupa váratlan vendégek jöttek hozzánk. Először is a nagymama jött el, pénteken p. a Gyuszkó. Ő is vagy egy éve már, hogy nem volt nálunk. Hét-

fő, megint kijött meglocsolni. Moziba is elvitt engem meg az Ellust. Juárez filmet néztük. Vasárnap eljött hozzánk az új rokon. Nevezetesen: Nagy György valami távoli rokon. Nagyon helyes fiú. Vasárnap szintén voltunk moziban. A fiú is utánunk jött az Évivel. Az „utolsó vereckei” láttuk. Nagyon sokat lehetett nevetni rajta. Mikor hazajöttünk, már szépen meg volt terítve vacsorához. Nagyon jól érezte magát az új rokon. Egészen ½ 9-ig volt itt. Ja a Sanyi meg volt híva vasárnap ebédre. Nagyon jól érezte magát. A D. kapott a Sanyitól egy nagyon szép divatos drapp kis táskát. Az ünnepek nagyon jól teltek el. Kár hogy már vége van. Jaj úgyszeretnék egy jó könyvet olvasni.

„Április 3.”

Jaj oly rég akartam, már írni, hisz nagy esemény játszódott le nálunk, de egészen mostanáig még nem jutottam hozzá. A S. legnagyobb újság: a Dódi mennyaszony-jelölt. Vasárnap itt voltak a Szülei és megkérték a Dódi kezét. Kérdezték, hogy befogadjuk-e a Sanyit? A meghatottságtól sírt mindenki és egymást csókolgatták. Bennünket beküldtek a hálósobába és mi bizony ott oly élénken szórakoztunk, hogy nem is vettük észre, hogy az ebédlőben miről beszélnek. Úgy határoztak, hogy az eljegyzést pünkösdkor tartják. Olyan boldogok különösen a S. és a D., hogy kise lehet mondani. Most már merik egymást nyiltan is tegezni és simogatni. De örül nálunk mindenki. Apuka Anyuka is. Olyan jól esik hallanni Anyuka örömmel teli nevetését, amivel ugyan csak szokott takarékoskodni. De a Sanyi és a szülei is olyan boldogok, hogy nincs is rá kifejezés. Jó embereknek látszanak. A György is eljött! Nem is gondoltunk rá, hisz múlt héten volt kint nálunk először. De úgylátszik jól érzi magát nálunk. Vasárnap is 4 órakor jöt és ½ 11-kor ment el. És azt mondta, ha nem lesz alkalmatlan, eljön máskor is. Többek között, ahogy elbeszélgettünk, azt mondja, hogy ő majd elveszi a Jolit, mint a Gyurkovics lányoknál volt, neki jut majd a legkisebb. Mire a Joli nagyleány lesz' addigra már ő is szépen fog keresni. Erre föl én meghívtam őt a J. konfirmálására. Mindnyáan játszottunk zálogosdit is. Az Ellus mondott a következő zálogra ítéletet: hogy akié' csókoljon az engem meg. Előhuzza, hát az új rokonunké volt (Gyurka.) Ő odajött, hogy megcsókoljon, de én elszaladtam. Mikor vége volt a játéknak azt mondja nekem: A kezét akartam csak megcsókolni. – Hál' Isten a Dódi hozott nekem a könyvtárból egy Marlitt könyvet. Nagyon örülök neki, csak alig van időm rá, hogy olvasam. Abba is hagyom már az írást, hogy olvashassak.

„április 8.”

Kiolvastam a könyvet „Marlitt” második feleség. Nagyon tetszett. Múlt héten láttam, a hófehérke filmet, a Blayer n.-ék -... tervezgetnek, hogy egy házat építtetnek. És mi majd lakbérlett törlesztéssel átvennénk a házat. De mi lesz belőle hát az még csak a jövő titka? Mindenesetre jó lenne, ha valóra válna. Ma esett a hó' rém rossz idők vannak mostanában. A S. és a D. nagyon boldogok.

Számolgatják a napokat az eljegyzésig, egyik hetet a Dódi másik hetet a Sanyi húzza át. A S. mamája azt mondta, hogy majd eljön a napokba megbeszélni anyukával az eljegyzést. A S. meg a D. bementek a Blayer n.-ékhez. Annyira örültek nekik. Tegnap este bent voltak nálunk a Bl. n-ék. Az új házunkról beszélgettünk. De csak jövőre akarják építeni fel. Már alig várjuk, hogy kész legyen.

Vegyük el a jó napot
Miként a rosszakat,
Ne hagyjuk el egymást
Ha a sors elhagyott.

Vegyük el a jó napot
 Miként a vasárnap
 Ne hagyjuk el egymást
 Jól a szív ellapzolt.

„április 16”

A Dódi állást változtatott. Most a Wolfner gy. van. Itt u.is. több fizetést kap. Már p. neki kell most a pénz stafirungra. Vasárnap nagyon szép idő volt. Itt volt a Gyurka is. Egész délután nemzetesdit játszottunk. A D. az anyósa horgol illetve köt egy szép blúzt és már készíti a Sanyi stafirungját, sőt már a D. is csinál zsúr abroszt. Mi is már tegeződünk a S.-val, és már anyukának, meg Apukának is úgy mondja: „papuska-mamuska.” A mamája, már többször volt nálunk. Ma egész nap kint voltam az udvaron, már egész le vagyok sülvé, de hisz kint melegebb van mint bent. Már itt is behozták a jegy-rendszert cukorra. Hetenkint 24 dkg-ot kap egy személy. Megpróbálok most kevesebbet enni, hátha lefogyok. Pár nap óta nem reggelizek. Csak látnám az eredményt!?

„április 24.”

Olyan csuda jó idő van hogy egész nap kint tartózkodunk. Még most is itt kint írok a szaleliban: Ez a hely (kedvencem) azonban, ha a D. és a Sanyi itt van nálunk, állandóan foglalt. Azelőtt eszükbe se jutott ide ülni. Mint már említettem az eljegyzés pünkösdi vasárnapján lesz. A Sanyi, már megvette a gyűrűket. Egész nap együtt vannak, ha csak alkalom kínálkozik rá. Vasárnap is reggeltől késő estig volt nálunk. Délután egy kissé esett az eső, és ők lefoglalták maguknak a kisházát, de ott se lélek se ki, se be nem járhatott, mert ha valaki benyitott, mindjárt kinézték. Ha itt ülnek a szaleliba akkor is legszívesebben vennék, ha egész idő alatt nem járnánk ki a folyosóra, vagy utcára, vagy ha elkerülhetetlen a kimenet, az se bánnák, ha a kerítésen keresztül mennének, csak, hogy őket ne zavarjuk. Hogy mit tud a szerelem csinálni!? Vajon én is ilyen leszek-e? Ha ugyan szerelmes leszek egyáltalában. Olyan boldogok ők ketten, hogy egymás nélkül már nem bírnak lenni. A Sanyi mamája köt a Dódinak a kosztümjéhez egy szép blúzt. Anyukáékkal elég gyakran jönnek össze. Érdekes, hogy mi alig ismerünk valakit itt Rpalotán, úgyszintén a Sanyiek se barátkoznak itt senkivel, és már mindenki tudja, hogy a S. a D-nak udvarol, de még sokan gratulálnak is Anyukának. Az Ellus pénteken készül hazamenni. A Piri is írta az Ellusnak, hogy mennyaszony. Csak már szegény Ellus is az lenne. – Az idén alig

vannak egy-két helyen virágpompába a fák. Az ujjá éledésnek e gyönyörű bősége nagyon megcsökkent, nem csoda olyan tél után mint volt. Holnaphoz egy hétre, már a kis Maca is fog konfirmálni. Csupa nevezetességgel van telve, az én legszebb, legkedvencebb hónapom. De abbahagyom már, mert mindjárt itt a Sanyi, meg a Dódi.

„május 5.”

Másodikán volt a kis Maca komfirmálása. Az eső nagyon esett (még azóta sem szünetel.) Olyan helyes volt a Joli. Szép fehér ruhát kapott. A komfirmálás szép volt, csak rövidebb, mint máskor. A nagymamáék ott voltak, de csak a templomba jöttek el, az ajándékot a kezünkbe nyomták, és mentek. A J. néniék is elküldték az aranyláncot, de ők még csak a komfirmálásra sem jöttek el. (azt mondták, hogy jön a Lajos b. mamája és azt kell várni.) Igazán furcsán viselkednek. Anyuka is azt mondta, hogy többé soha nem hívja meg, hisz úgy sem jönnek el. (az eljegyzésre se hívjuk meg őket.) A nagymamáék is azt hiszik a J. n.-ékkal egyetemben, hogy az ajándékot leredukálják ez untig elég, tehát gondolják, hogy most már nem mondhatjuk, hogy nem adnak semmit: az hogy hozzánk 10 p. van az út a templomtól, hogy idáig jöjjenek, és legalább egy félóra, legyenek nálunk, az nem fontos. Fő, hogy ajándékukat leredukálták. Igazán nagyon rosszul esik az ő különös viselkedésük.

A pillanatok értékét
Csak a jövő tudja

73^B

A pillanetol erteret
Csak a főt dudge

Vasárnap a Sanyi megcsókolta, anyukát és a Dódit, örömeiben, hogy már oly közel vagyunk az eljegyzéshez. Ma is egész délután késő estig itt van a Sanyi. Délelőtt kint voltak a vásárban, a S. vett a Dódinak egy nagyon szép vázát. A kosztümje már készen van a D. a blúz is nagyon helyes lett. De még fel sem vehette, olyan hűvösre fordult az idő, még a fűtés is kell. A ház építésére vonatkozólag sokat tervezünk, csak valóra válna. A Dódi eljegyzése, mához egy hétre lesz. Az Erzsike, jelezte addigra jövetelét. Csak legalább szép idő lenne addigra. Az orgona már nyílik, az almafa is tele van virággal p. úgy nézet ki, mintha semmi sem akarna virágozni. A rossz idő miatt azonban nem tudjuk élvezni a virágillatot. Istenem! hisz én is már 15-én tizennyolc éves leszek, szinte hihetetlen? Sajnálom, hogy már elmulik a tizenhetedik évem, mert nagyon szerettem ezt az évkort. Hisz semmi sem vall arra, hogy hiszen már nagy-leány vagyok. Mert aki már 18 éves az már nem kisleány. Pénteken véletlenül oda adtam a kalauznak egy átszállóért 60 fillért, úgy, hogy csak 14 fillér volt nálam. Ezért gyalog jöttem haza. 1 ½ óra alatt hazaértem (az István uttól – a hidig egy tantusszal.)

„május 13.”

Meg volt a Dódi eljegyzése tegnap (pünkösdi vasárnap.) Most már menyasszony. Ímeghívtuk a Nagymamáékat, és a Jolán n.-éket is az eljegyzésre, de egy se jött el. Táviraton gratuláltak. Áltólag az Árpád b. is megvannak sértve, hogy őket nem hívtuk. Pedig az iskolában még csak meg se ismertek, most egyszerre megismernek és jogaikat követelnék, hisz ha meghívtuk volna is, ők is úgy tettek volna mint a Nagymamáék és a J.n.-ék. Így legalább elkerültük a visszautasítást. Hisz különbe is velük soha nem is tartottuk a rokonságot. Hisz az irigység megeszi őket, hogy a Dódi mennyasszony. De a J.n. és a Nagymamáék is azokhoz pártolnak, mindig azokat szerették jobban, csak lett volna az Icusnak vagy Katónak nem hogy eljegyzése, de csak születésnapjuk és hívták volna csak meg őket, majd szaladtak volna. Igazán az embernek ki kell, hogy ábránduljon Apuka összes hozzátartozóiból. Hisz Apukát se hiszem, hogy oly nagyon szeretnék, mert még a születésnapjára sem jönnek ki soha, hanem egy kétfilléres lapon gratulálnak. Nagyon jól tudom én, hogy fáj ez

Kotaszek Hedvig: Koszorúslányok 3.

Apukának, még ha nem is mutatja. – De hogy térjek át a dolog szebbik felére. – Öt órára voltak a vendégek hivatalosak. Mikor már mind összegyűltünk a S. azt mondja, hogy azt hiszi most a legalkalmasabb, hogy hamar átessenek a hivatalos formán. Kérte a szülőket hogy fogadják őt szeretetükbe és átadta a Dódinak a gyűrűt és még a jegyűrű átadása után egy 33. karátos briliáns gyűrűt. Ezután egymás nyakába borultak. A Szülők, de mindenki, aki jelen volt sírt, és megindultak a gratulálások. A Sanyi szegény nagyon helyes volt ahogy beszélt, de azért lehetett látni rajta az izgulást. A Dódi próbálta őt segíteni, és azt mondta na jó van Sanyi elég lesz már – és siettetette őt, hogy hamarabb tul legyen a dolgon. Azután hogy a gratulálások is bevégeződtek, átszaladtam a Dódival együtt megmutatni a Blayer n-éknek, a gyűrűket. Ott is mindenki sírt. Onnét visszajöve egy ideig beszélgettünk, aztán nem sokára táltunk. Az asztalt ki kellett egészen húzni de még így is nekünk (gyerekeknek) külön asztalnál kellett ülni. Nagyon izlet minden, hét féle sütemény volt. Evés után táncoltunk. A Zoli (Marcsa udvarlója)

elhozta hazulról a rádioukat, egy pompás hatalmas készüléket, és azon fogtunk tánclemezeket. Nagyon jól érezte mindenki magát. Később átjöttek a Blayer – n-ék is. A vendégek ½ 2-ig voltak itt. Összesen 24-en voltunk. A Dódi egy nagyon édes, halvány rózsaszín ruhában volt. Nagyon jól állt neki. Igazán nagyon szép volt. A kis Maca fehérbe volt, a haja fehér szalaggal felkötve ő is nagyon édes volt, én pedig a világos kék rakott ruhámban. A Sanyi hozzátartozóinak is mindnek tetszik nagyon a Dódi és mind szereti. Ma is mikor a templomból hazafelé jöttek bementek a Sanyi szüleihez, és azt mondja a Dódi, hogy annyira örültek neki, a mamája sírt örömeiben. Igazán jó embereknek néznek ki. Tegnap este felé azt mondja nekem a Sanyi, hogy Istenem nekem jeggyűrűm van, egy évvel ezelőtt még azt mondtam, hogy dehogy nőszülök én meg”. Csak elkell jönni annak aki az embert meghódítsa, és akkor már nem tud ellentállni. De a Sanyi tényleg nagyon szereti a Dódit. Csütörtök este egy hatalmas orgona csokrot kapott, annyit, hogy három vázában is alig fért bele. Tegnap délelőtt p. egy gyönyörű kosár virágot, mely itt illatozok

Kotaszek Hedvig: Rózsaszírom

előttem. Halvány rózsaszín szegfűk, gyöngyvirágok, két szál sötét bordó orhideához hasonló virág fenyő ágak között és legelől egy mennyaszonyi fehér csokor, melyről (végéről egy halvány rózsaszín szallag nyúl le. Nagyon izléses az egész. Múlt vasárnap, hogy kint voltak a nemzetközi vásárba vett a Sanyi a Dódinak egy iparművészeti értékes vázát. Én nekem csak az nem megy ki a fejemből, hogy hogyan lehet az, hogy valaki egyszerre két gyűrűt is kapjon. Mikor kérdeztem azt mondták a szülők, hogy ezt így szokták (de én azt hiszem ezt csak tréfából mondták), mert én még nem is hallottam, hogy valaki egyszerre két gyűrűt is kapjon. Én örülnék, ha csak egy is lenne (de nem karikagyűrű, nem azt még igazán nem kívánok. Istenem! A Dódi mennyaszony, szinte alig tudom elhinni: hogy milyen kiszámíthatatlan a sors. Bent a hivatalban azt mondták a Dódinak, hogy olyan, úgy néz ki mint egy „Madonna.”

„május 18”

Szerdán volt a születésnapom. Szinte alig tudom elhinni, hogy már 18 éves vagyok. Apukától 4P-öt kaptam és csokoládét, Anyukától p. egy hajszálvékony harisnyát. A nagymama is megtisztelt egy lappal. A Dódiéknak csináltatott a Sanyi mamája eljegyzési lapokat, melyet szétküldtek. Ma, már, érkezett egy pár gratulálás rá. (A Takszínál.) A Cégvezető is nagyon szépen írt. Azt írta többek között, hogy mondja meg a völegényének, „hogy nagyon jól választott, mert ő olyan „ aki csak rózsákat akar az élet útjaira hinteni, nem p. töviseket.” Adná az Isten, hogy csak rózsák között járnának egész életükbe. Igaz szivből kívánom ezt nekik. Hisz oly helyesek, kedvesek mind a ketten. Csak az élet szebbik fele jutna nekik osztályrészül.

A látható dolgok
mindig kevesebbet jelentenek
Mint azok, amik
mögöttük vannak.

A költőnek dolgot
mindig Kezselhet, jelenkora
mind az, ami
megjelenik benne.

„május 27. este ¼ 9 óra”

Délután a tanárnőmhöz mentem órára. Mikor már mindent elvégeztünk egy kicsit beszélgettünk. Ő ideakarta adni „amit a nagyleánynak tudnia kell” c. könyvet. Azt hiszem már írtam róla, hogy Apuka fel volt háborodva, mikor én tavaly ezt a könyvet, kölcsön kaptam és nem engedte elolvasni. Azt mondta, hogy kérjem el, amit a serdülő leánynak tudnia kell. Mikor ezt az utóbb említett könyvet megkaptam ezt sem akarta Apuka hagyni elolvasni, de azért én elolvastam. Elmeséltem a tanárnőmnek, hogy Apuka mit mondott. De én mondtam, hogy csak azért adja ide nagyon fogok örülni neki. Ő megígérte, csak azt kérdezte, hogy tavaly óta már szabad olvasnom, hátha nem engedi meg Apuka. Mondtam, hogy egész nyugodtan ideadhatja. Szó-szót követett és én mondtam, hogy tulajdonképpen én sokáig gyerek voltam, és csak tavaly óta (nyáron.) falún világosítottak fel. Azután azt is mondtam, hogy a családban csak én vagyok egyedül felvilágosítva, (a D.rol azt hiszem Ő se tud semmit.) Ő azt mondta, hogy pedig az szükséges, mert hátha valaki távol van otthonról, nincs biztos helyen, kárát valhatja. Erről aztán nekem is eszembe jutott, hogy bizony én se voltam még felvilágosítva, mikor egyszer a J. néniékhez mentem be és Anyukáék betelefonáltak az iskolába a Sz. meg az I. milyen gunyossan beszéltek. Bizonyára ha felettem volna világosítva beleszólhattam volna, de úgy nem tudtam, hogy miről van szó, nem tudtam mit mondani, csak azt éreztem, hogy nem hiszik mit mondok. Bizony kárát szenvedtem ekkor, hogy nem voltam felvilágosítva. Azután, hogy ezt elmondtam, beszéltem a Sz. és I. pikkeléséről, végül azt a csunya esetet is elmondtam, amit még a naplómbe eddig nem írtam be. Egyszer Mária-B.-re ment az iskola kirándulni, a kedves nővér azt mondta (Imelda) hogy nem kötelező. Másnap névsor szerint beszédte az összeget, egyik mondta, hogy megy, másik hogy nem. Hozzám ér én is mondtam, nem megyek. Egy kicsit elhallgatott, azután magából kikelve, azt mondta: hogy ő nem tudja megérteni, hogy egy tanácsos leányának, akinek 800P-ő fizetése van, hogy nem telhet kirándulásra. És a célzások, melyek nagyon is nyíltak és szemtelenek voltak egymást érték. Majd óra végén de miközben a leckét magyarázta is, azzal kapcsolatba is összefüggésbe

hozva mondta, láttjátok, azért szoltam az előbb, mert nem birom, mikor egy szegény ember nyomorog nincs semmije és ugyanakkor egy másiknak a felesége, azt se tudja jodolgában, hogy hanyadik bundát vegye és a leányá

nak nem képes 160f kirándulásra pénst adni. Mondanom se kell, hogy még a kevésbé nyilt célzásokat is elértettem, nem pedig ezt nem. De szólni persze elhatároztam, hogy nem szólok Anyukának, minek is izgassam fel. Arra is gondoltam, hogy kimaradok, de ha Apukának szólok biztos, hogy össze-vesz velük, ennek, p. csak kimaradással lehet elejét venni, de most másodiknak ez év végén, mikor már csak a vizsgák voltak hátra: Hiába határoztam el, hogy Anyukának nem szólok, haza érve, már nem bírtam tovább sirva fakadtam. De azt a lelki állapotot még én hazaértem nem tudom kifejezni. Anyukának azután elmondtam az esetet. Persze Anyuka is meg volt hökkenve, és azt mondta, hogy feljönn. Rövid időn belül aztán egyik nap délutánján eli is ment Anyuka l.n.-hez. Anyuka azt mondta hogy te ez a kedvesnővér olyan mint egy angyal, hisz ez olyan jó, hogy ki se lehet mondani. Kérdeztem Anyukától megemlítetted azt amit rád mondott. Anyuka azt mondta ugyan csak nem gondolod. A dolog p. így történt: A kedves nővér fogadta Anyukát: (sejthette biztos, hogy miért jön.) Drága nag.asszonyom jaj, hogy tetszik kibírni, hat gyereket iskoláztatni, hisz én tudom, mi is ötten voltunk, hogy mi az. Így beszélt, anyukát szóhoz se hagyni jutni. Majd annyira belemerült, hogy nagy buzgalmában még az élettörténetét is elmesélte, miközben sírt, persze Anyukának se kell több ő is vele együtt sírt. Áltólag nagyon szomorú élettörténete van. És így intéződött a dolog. Anyuka p. ilyen lágy hangulatban, jobbnak látta az ügyet nem felhozni. Gondolta így legalább szép simán ellesz az ügy intézve. Úgy is történt. A pikkelés részéről megszűnt (l.n.) kezdtem kedves lenni előtte. Hja de kedvességét nem sokáig élvezhettem, mert már ott volt a vizsga az utána következő idő aztán nagy sajnálatukra bizonyára megszüntette a pikkelést. Ja még azt akarom mondani, hogy hál' Isten, hogy volt nálam pénz, hogy a kedves n. a fent említett dolgokat mondta, mert legalább kifizethettem a

kiveszekedett erőszakolt kirándulását. Természetes hogy nem mentem el. A kedves nővérekhez, akikhez annyira óhajtottam járni, ime ily csúf emlékek fűznek. Még az Erzsikén kívül az a leány is bent volt aki, zongora művésznek készül, és ő is végighallgatta az egész beszédem. Láthatólag érdekelte őket. A zongorás leány' (a nevét nem tudom) azt kérdezte, hogy mennyi idős vagyok. Mondtam 18. Azt mondták a tanárnőmmel együtt, hogy igazán nem nézek ki annyinak ő legfeljebb 15-16 évesnek gondolt. Igazán jól esett, mert éreztem, hogy őszintén beszélnek, hisz idáig még mindenkitől azt hallottam, hogy öregebbnek nézek ki, mint a Dódi. Mondtam is nekik, hogy pedig mindenki azt mondja, hogy idősebbnek nézek ki, mint a nővérem, mert neki nagyon fehér bőre van. Erre a (Mag. leány) azt mondja a tanárnőnek a bőre igazán olyan, mint a porcelán. Azt hittem nem hallok jól, még most se akarom elhinni, hisz még eddig senki se mondta, hogy szép a bőröm, és hogy fiatalabbnak nézek ki mint amennyi idős vagyok. Főleg azért örülök a bokoknak, mert éreztem, hogy úgy mondják amint látják tettetés, erőltetés nélkül. Mert azért olyan csak magával eltelt szépség (igaz, hogy túlzás a szép vonatkoztatás magamra, én legalább is így hiszem.) nem hiszem, hogy lennék, de Istenem, hisz csúnya már annyit voltam, hogy egy kis szépség jól esne. Emlékszek rá, hogy különösen 9-12 éves körül nagyon csúnya voltam sokat is sírtam emiatt érte az ágyban, mikor senki se látott. Emlékszem arra is, hogy a nyakam olyan feltűnően hosszú volt, hogy anyuka nem egyszer mondta: hogy ennek a Hédinek, milyen hosszú nyaka van, de hál' Isten most már kezd normális lenni. Te jó isten tán már 11-egy felé jár jó lesz lefeküdnöm, mert a pihenésre szükségem van, hogy birjam a tanulást, mely bizony nem fukarkodik. De jó az Isten, talán megsegít, hogy áttérve más iskolába szebb emlékekkel búcsúzam az iskolai élettől mint a zárdaitól.

„junius 5. este”

Ugy elvagyok foglalva egész nap, hogy csak este van egy kis szabad időm. A tanárnéni ideadta elolvasni, amit a nagyleánynak tudnia kell c. könyvet. Csupa hasznos dolgokról szól, de egyben a rideg valóságot mutatja. Az ember ha belegondol elmegy végkép minden kedve, hogy

férfiakkal foglalkozzon. Mégis csak a való igazság az, amiről engem a nyáron felvilágosítottak (a természet törvénye stb.) p. nem akartam elhinni, hogy valóság legyen. Ezek szerint, hát akkor tulajdonképpen minden házastárs erköcstelenséget követ el a faj fenntartása végett. Hát nem létezik, olyan házaspár, ahol ezt a csunya dolgot egyszerűen elhagyják és élnek úgy mint a testvérek egymással, hisz attól még szerethetik egymást. Vagy ha már minden áron véghez kell vinni a gyerek végett, nem elég ha csak egyszer, vagy csak addig erköcstelenkednek, míg nincs gyerek. Akármennyire lehetetlennek látszik is ez én bizony azt hiszem még ha százszor asszony lennék is, tudnám, sőt becsülném azt a férfit, aki olyasmit velem együtt nélkülözne. Hát utóvégre is az ember még nem allat, nem kell emberi mivoltából kivetközni. Hisz azt mondják, hogy az asszony már nem lehet szüz. Pedig hát hogyan lehetne, ha van benne elég szemérem, hogy nélkülözze ami elveszi szüziességét. Én nem tudom jól gondolkodom-e, de a szentírás azt mondja, hogy bün nélkül nincs ember, mert mikor már megszületünk is bünösek vagyunk, mint hogy már a bünre való hajlamot is örököljük. Tán ez lenne az a bünre való hajlam? Mert szerintem ennek a véghez vitele valóban bünösnek tünik fel. A könyv

Ha azt akarod, hogy szeressenek
Tünj el mielőtt köszönetet mondhatnak!

He erl avarod, hof nverrenet
Ting el nnelett korpomet usendhafus!

azt is írja, hogy rendessen ez a hajlam később, mikor már itt az ideje a férhez menésnek és már van valaki, akit szeretünk következnie be. Jaj én úgy félek tőle, csak nem fogok később én is ilyen szerelmes természetűvé átalakulni. Isten őrizzen attól, hogy ne tudjak magamon uralkodni, még ha szeretek is valakit. Mert, hogy ha, már úgy is van a sors könyvébe megírva, hogy férhez fogok menni, úgy szeretném tisztán, minden szerelmeskedéstől megőrizni magamat. Hisz hogy ha a jó Isten rendelte is azt úgy, hogy mindenkinek meg kell tenni, hát nem elég csak addig üzni, míg a fajta akarják fenntartani? De Istenem legjobban mégis azt szeretném, ha olyasmit nélelvezhetnék egy megértő és úgy gondolkozó élettársal mint ahogy ezt én gondolom. Hisz anélkül még sokkal szebb, és igazán tiszta szép családi élet lenne. Hisz tán van a férfiak között is olyan aki ettől irtózik és ennek gyakorlását nélkülözni akarja. – Én azt hiszem, hogy mindent megértettem abban a könyvben, csak lehet, hogy másképp gondolkodom róla mint kellene, de bár milyen szépen, tisztán és érthetően van megmagyarázva, én ezt semmi féle nyelven, modozatban nem találom szépnek, sőt undorodok rá gondolni is. Hát akkor ez az a nagy öröm, amelynek úgy örül minden férhez menő lány. Mert ez inkább szégyelni való. Lehetséges, hogy még fiatal vagyok hozzá, hogy megértsem mi ebbe a szép, de később se szeretném, a benne rejlő szépséget felfedezni. – Az Zolika vasárnap óta beteg. Áltólag azt mondják az orvosok, hogy mellhártya gyulladása van. Kórházba is kell vele feküdni. Szegény gyerekenk azóta is, hogy télen a lábával baja volt folyton fájt valahol. Már azt hittük, hogy csak kényeskedik. Folyton csak pihent, míg vasárnap reggel már lázzal ébredt. Már iskolába se tud menni, mert az orvos azt mondta, hogy több hétig is elhúzódhat. Ma jön a Nagymama, mindjárt itt is lesznek. Ja még azt akarom mondani, hogy egyik este, ahogy az említett könyvet olvastam, az Évi azt mondta, hogy szeretné Ő is elolvasni. Mellette ül egy lány és az folyton disznó vicceket mond a többieknek, és persze, hogy az Évi ne üssön el a többiektől velük együtt nevelt, de persze látszik, hogy erőlteti. Sok esetben p. már megúnja a nevetést, mint, hogy úgy se tudja, hogy min nevet. Erre a mellette ülő lány azt mondta neki,” hogy nézzétek úgy tesz mintha

nem értené, már nagyon sok lehet a füle mögött.” Mert hisz ha mondta, hogy nem érti, nem tudja, hogy min kell nevetni, nem hitték el neki. A vége az lett, hogy a mellette ülő lány annyira froclizta, hogy összeveszett vele. Azóta nem beszélnek. Mindez arra vall, hogy szegényt már fel kellene világosítani, de én úgy találom, hogy még mindig boldogabb így, ha néha fel is huzzák, amiatt, hogy nem érti meg a dolgot, mintha, Ő is velük együtt értené. Hisz tudom én saját magamról, hogy mennyivel jobb volt nem tudni, arról amit mások az életnek

neveznek. Már pedig testvérek vagyunk, és hiszem, hogy legalább e téren egyformán gondolkozunk, vagyis, hogy majd az Évi is úgy fog gondolkozni mint én. De szerintem minél később tudja meg annál tovább volt boldog, és igazi boldog gyerek.

„junius 16” v.

A Zolikának mellhártyagyulladás van, tegnap múlt egy hete, hogy kórházban van. De azt mondják, hogy enyhe lefolyású. A gyerekek már a vizsgákkal is készen vannak, már csak a bizonyítványért kell bemenniük. Számukra már elérkezett a szünidő. Hétfő elmentem a tiszteletes úrhoz a hittant lealkudni. Nagyon kedves volt. Kérdezte, hogy hányast, jelest akarok hittanból. Mondtam, hogy igen. Ő azt mondta, hogy na jó megadja. Mondta azt is, hogy sajnálja, hogy nem ismert előbb, akkor feltudott volna vinni a főigazgató urhoz, és az összes tanárnőnek be tudott volna mutatni. De majd így is fog beszélni az érdekemben, most már nem tud, de majd szeptemberbe, mielőtt vizsgázok elmegy és beszél a tanárokkal. Mondta azt is, hogy ne izguljak és ne tanuljak egész nap, mert a végén én is nevetni fogok ha túl leszek rajta, hogy azért igazán nem volt érdemes izgulni. Majd kifelé jövet adott egy szál rozsát, abból amit a gyerekektől kapott vizsgára. Majd mikor meglátta, hogy csak egy szálát húztam ki, erőszakkal visszahívott, hogy vegyek még egyet. Mikor a tiszteletes urtól eljöttem, egy csomó fiú is készült a villamoshoz, amelyiket én is vártam (28as Kobánya) Olyan keskeny rész van ott a fölszállás előtt. Egy fiú, p. egész úri gyereknek nézett ki, láttam, hogy néz. Egyszer csak valaki megszólít: hogy jaj de szép rózsza, hadd szagoljam meg stb.

Kotaszek Hedvig: Rózsalánc

én úgy megijedtem a váratlanul jött odatoppant fiútól, hogy hirtelen szinte majd el nem ejtettem a rózsát, csak később jutott eszembe, hogy milyen jó, hogy az utolsó pillanatban, mégis vissza tudtam tartani mert még azt hihete volna, hogy direkt dobtam le neki. Már előzőleg is ugyan láttam, hogy tetszem neki, de eszem ágába se volt, hogy ilyen merész arcátlan merjen lenni: úgy látszik észre vehette rajtam, hogy megijedtem, és igyekeztem gyorsan elmenni onnét amennyire távol csak lehetett várni s villamosra. Persze nem szóltam semmit se neki, hanem egyenesen sarkon fordultam, mire ő azt mondta: hogy ugye milyen szemtelenek ezek a férfiak. Hál' Isten rövid időn belül, jött a villamos. Igyekeztem jó mélyre bemenni, nehogy utánam jöjjenek. Már előzőleg is hallottam, hogy mondták a mögöttem jövő fiúk, hogy jaj de édes stb! A piros bokréta ruhám volt rajtam, amely a tanárnőmnek is nagyon tetszik. Pénteken a rózsaszín ruhám vettem fel, meg a kalapom. Az a lány is bent volt a terembe (Sarolta otthon) akinek multkor annyira tetszettem a kék ruhámba. Most meg egyenesen azzal fogadott: hogy jaj de gyönyörű vagy. Pedig ő is helyes leány. Mondtam is neki, hogy te folyton bókolsz, már nekem is kell valamit bókolni. Ő azt mondta, hogy Ő csak az igazat mondja. De tényleg egész komolyan mondja, hogyha nem is vagyok olyan szép, de azt látom, hogy őszinte. Lehet, hogy az ő szemébe szépnék tűnök fel. Jaj múlt héten, illetve még az

Nem csak a jó tanít meg
bennünket a fejlődésre,
Néha a rossz is megóvhat
az elbukástól.

—80_{Б.}

Ненасан а ю таит мэг
Венүүдэт а fejlödөө,
Хөлс а морз ис мэгдүүл
ар члүүдүүл.

előtt voltam a patikában, és meg méretkeztem. És alig akartam hinni füleimnek 60'20 kg vagyok. Hát ez bizony derék teljesítmény a téli 69 kg-hoz képest. Már ennyi eredményt hozott a tanulás. Anyukáék most a Zolikánál vannak. Jaj de rémes meleg van itt a születliban is. Jó lesz nekem is a többi példáját követni és bemenni a jó hüs szobába. Hogy a Sanyi egész nap itt van azt mondanom se kell. De hisz már családtag.

„junius 23” v.3/4 10.

A Zolikát csapolták, de hál' Isten, már egészen jól van. A többiek, már szünetelnek. A ..., Joli jeles volt. Anyuka a Dóbó Katica kereskedelmibe iratja be. Az Évinek tegnap volt a zongora vizsgája. A bizonyítványt ők, már egy hete kapták. A tanárnőmhöz szerdán megyek utoljára. Igazán úgy megszerettem őt, hogy nehezemre esik elválni tőle. Vajon a H. Gabi lesz-e olyan jó mint ez édes Erzsike. De azt hiszem, hogy nincs is ember, aki őt ne szeretné, hisz olyan jó mindenkihez. Szinte ha rágondolok, hogy elszakadunk egymástól, kedvem kerekedik a sírásra. Nem tudom, hogy vajon Ő szeret-e engem egy kicsit, vagy megkedvelt-e, vagy csak úgy számítok neki, mint a többi idegen leányok. Én minden esetre őt nagyon megszerettem. Az utóbbi időben, már kezdett egy kicsit bizalmas lenni hozzám. Igazán olyan jól esett. Megmutatta a szüleinek, testvéreinek fényképét. Egy ilyen, vagy legalább hozzá hasonló természetű barátnőt nagyon szeretnék. Bár nagyon sok a tanulnivalóm, egész nap elvagyok vele foglalta, de már csak csupa ő iránta való szeretetből is mindig megteszem, megtanulom úgy a feladott dolgot, ahogyan csak tudom, hogy ne hogy bosszantsam őt, vagy rossz véleményt keltsen irántam. Szombaton elhozta a kis unokahugát. Láttam, hogy ő is nagyon szereti. (nagynénjét.) Odaforakodott hozzá és átölelte, valahogy én is olyan vágyat éreztem, hogy megölelhessem, és szinte (azt) irigyelnem kellett a kislány szeretetét. Arra gondoltam, de jó neked, hogy te, csak ilyen közvetlen, őszinte módon fejezheted ki a szeretetedet, egyszerűen átöleled. – Sokszor úgy szerettem volna, ha azt mondja, maradj itt és beszéljünk egy kicsit. – Igaz, hogy magáz, és ez is valahogy megakadályozza köztünk a barátságot. Én nagyon szeretném, ha

barátnőm lenne, de tán ha sejtené-e kívánságom kinevetne, vagy lehet, hogy amennyire jó, nem is tenné. De meg különbe is, hiába akarnám őt barátnőmnek, ha ő nem akarja, és meg vagyok róla győződve, hogy van neki sok más, hozzá illő, egykorú barátnője és ilyesmire nem is gondol. Kár is ilyesmiről ábrándoznom. Az Ellus, alig akartam elhinni készül férhez-menni. A másik újság: a Katónak is, a Nagymamáék szerint megkérték a kezét. A fiú a Gusztival együtt végzett. 20 éves. De azért olyan nagy hú-hot csinálnak belőle. Még a fizetését is duplájának mondták, csak, hogy megmutassák, hogy őnekik még különb kérő is akad, mint a Dódinak.

Nehéz igaz jó barátot találni,
De tőle még sokkal nehezebb megválni.
(Kéknefejejs c. k-ből)

—81_B—

Kérj igaz jó barátod találd ki,
de tőle még sokkal nehezebb megszólalni. (Kéknefelejts c. k.-ból)

(Kéknefelejts c. k.-ból)

„július 14. vasárnap 10 ór.”

Úgy elvagyok foglalva, hogy még vasárnapom sincsen. Ez már nem is normális dolog, ez már a tanulásnak egy elfajulása. A „Gabi” nagyon jól tanít, csak több mint háromszor annyit ad fel, mint „Erzsike”. 30 oldal ismétlés 15 old. új lecke tantárgyanként. Istenem csak lenne hozzá elég eszem, hogy kibírjam. Hisz reggeltől késő estig tanulok. Pedig úgy vágyok élvezni a nyarat. De legalább, ha már lemondok egy nyárról, vajon lesz e jutalma, vajon érdemes-e, ez a hajsza? Hisz nem keseregnék, csak legalább tudnám, hogy keresztül megyek-e? Egyébként az egész család (Gabiék.) nagyon kedvesek. De ez az örült hajsza, amit véghez kell vinnem, minden nap azt hiszem na most már végkép nem bírom. „Istenem légy velem”, hogy legalább ne hiába fáradjak. – A Zolika „hál. Isten” meggyógyult, kb. 2-3 hete, hogy kijött a kórházból. Az Évi 17-ik születésnapján zsúrt tartottunk. Egyik barátnéja (Szücs Mária.) is meg volt híva. Még az nap este felvilágosítottam az Évit. Bár úgy vettem észre, hogy őt a dolog nem érte oly váratlanul és hihetetlenül, mint engem. Ugy is az iskolában is már sok megjegyzést halott és mint már régebben említettem jóhíszeműen-az híven, hogy „Cilike féle könyv” belefogott a kis „Kádé olvasásába” – és mondta, hogy abba volt olyasmiről szó, de szerencsére abbahagyta. De ő nem is beszél annyit a dologról mint én tettem, neki úgy látszik nem is tűnik fel olyan hihetetlen-rendkívülinek, mint nekem. De a férhezmenéstől neki is elment a kedve. Egyik este valahogy, amint beszélgettem a Blayer n.-vel szó került a házasságról. Én azt mondtam, hogy én úgy gondolom, hogy miután gyreket úgy sem akar senki, hát minek kell házastársi viszonyba élni, így legalább nem gyilkos egy anya sem és ezt a csúnya dolgott ellehet kerülni. A Bl.n. azt mondta, hogy olyan férfi nincs aki arról lemondana. Majd egy tovaszáló rózsaszín felhőre mutatva mondta: te még fiatal vagy és nagyon ideális, látod ott azt a rózsaszín felhőt? Te még rózsaszínben látod a világot. Bár nem hinném, hogy-e felfogásom később tán megváltozik. Minden esetre nem szeretném. Hát nincs a férfiak között aki azt a dolgot becstelennek tartja, hát nem látják be, hogy az a nő tisztaságát, egész nőies önérzetét lealázza, megtámadja önérzetét, hát nem lehetne enélkül sokkal

szebb – tisztább a családi élet. De most búcsúzom, valószínűleg már 11 felé jár. Hisz legfeljebb csak az ilyen késő esti órában érek rá, még vasárnap is, hogy írjak az én kis naplómba. Ja még van egy pár újság: a Piri, Ella mennyaszony.

„augusztus 11 v”

Most érek csak rá, hogy írjak p. már elég későre jár. De az utóbbi időhöz képest ez haladás. Hisz még vasárnap is csaknem este 10-ig tanultam. A kis Maca mindig segít nekem németből a szavakat kipreparálni. Mert ha Ő nem segítene akkor még az sem lenne elég, hogy mindennap 10-11-ig fennmaradok. Egyébként a Gabival egész baráti viszony fejlődött ki köztünk. Már azt is mondta „ugye

Imádkozzál!

És

Dolgozzál!

-82₈.

Amadkossal!
és
Solgossal!

majd ha már rendesen jársz iskolába, eljössz hozzánk és majd játszunk együtt. Most már nagyjából az ismétlés kezdődik, de még mindig nem fogy a tanulás. Istenem csak még ezt az időt kibírom. A Gabinak a szülei is igazán nagyon kedvesek. Apuka egy oriási könyvvállványra tett szert. Olyan magas az állvány, hogy kétrészre kellett felezní és a kis szobának mindkét oldalt elfoglalja. Teljes kéthétig pakolt Apuka, azaz még most is pakol. De az előbbi kéthét alatt pihenés nélkül folyt a rámolás. De még annyi időm nem volt, hogy egyszer jó alaposan széttekintsek a könyvtárszobában, mert most már az. Egyébként Apuka zárva tartja. De a kis Maca és Zolika leleményessége folytán be lehet jutni. Ugyanis valamelyik szobának a kulcsa nyíttja, a kis szoba ajtaját. Apuka 4.ezer p. értéket vallott be, hogy annyi fekszik a könyvekbe, de van abba még több is. Ma reggel anyukáék a Blayer n-vel éppen arról beszéltek, hogy milyen nehéz időket élünk. Mikor egy szegény baka állított be kezében egy cédulával. Miután katona, így keresni nem tud és kisfia meghalt, nem tudja eltemetni. Az államhoz fordult segítségért és az p., hogy magáról a terhet lerázza, kezébe nyomott egy cédulát, melynek alapján a koldulást engedélyezte. Hát nem szomorú, hogy ilyen időket élünk. A kis Lacika a szomszédból mindennap áttjön hozzánk. Nagyon jó érzi itt nálunk magát. Otthon ugy. is. szegénynek nem szabad hangosnak lenni. Itt p. elemében lehet.

„szeptember 14.”

Csütörtöktől kezdve megkezdődtek a vizsgák. Az első két nap írásbeli volt, ma pedig szóbeli. Jaj, de milyen szerencsétlen kimenetelű. Már minden egészen szépen ment, utoljára következett a német. Először ugyan németül kérdezett, de azt nem értettem meg teljesen. Ekkor elkezdett magyarról németre kérdezni, és az, már egészen jól ment. Én szentül azt hittem, hogy minden sikerült. Ekkor hármunkat behívtak, az eredményt kihirdetni. Az első aki másodikba ment át, keresztül ment, a második, aki szintén harmadikba készül kettőből elbukot, (mondanom se kell, hogy hogyan izgultam ezalatt, de még csak nem is selytettem, hogy talán nekem se sikerült. Ekkor azt mondják, hogy nekem a német nem sikerült. Az igazgató –úr azonban megengedi, hogy bejárjunk, már hétfőtől kezdve és a pótvizsgát

novemberbe letehetjük. Hogy mit éreztem, de még most is' azt le sem tudom írni. Nem bírtam visszatartani magam elkezdtem sírni. Közbe az igazgatóúr és az egyik tiszteletes úr kint a folyosón elmentek mellettem. Én az ablak felé fordulva álltam, hogy ne lássák, hogy sírok. De ők észre vettek és oda hívtak. Mondták, hogy ne búsuljak, sőt az igazgató-úr még azt is mondta, hogy otthon nem is muszáj megmondani, hogy nem sikerült, és én közben leteszem a pótvizsgát. A tiszteletes úr hozzátette, de azért jobb ha őszinte. Én meg is mond

A barátság selyem fonala
Amely könnyen elszakad,
Össze lehet ugyan kötni
De a csomó megmarad.

megjelenik a jelenet az egészben, a földön, a levegőben,
az égben, a vízben.

A barátság helyem fenala
Amely könnyen elszakad,
Azse lehet ugyan kedves
De a szívem megmarad.

tam. De hogy milyen lelkiállapotba vagyok azt nehéz leírni. Úgy érzem, hogy szakadatlanul tudnék sírni. Annyit tanultam, hogy az már nem is normális. És miért? Meg van az eredménye, vagy a jutalma fáradozásomnak. Hisz talán bele tudnék nyugodni, hogy ha sikerült volna. Tán még vigasztalna az a tudat, hogy érdemes volt fáradni, meg van az eredmény cserébe, hogy nem élvezhettem a nyarat. Elvonultam félreeső helyre, ahol semmit és senkit nem láttam, hogy teljes testi és lelkierőm belefektessem a vizsgába. Nem láttam, nem hallottam, mást a tanuláson kívül. Egyetlen egy Marlit vagy más jó könyvet nem olvastam. Lemondtam amennyire csak tudtam, és mindezt miért tettem? Közbe elmúlt a nyár, a falevelek is már lehullanak mind, a nap is már korán lemegy, már nincs a sok élvezetből, csak egy kis foszlány, és mindez cserébe, hogy a nyarat nélkülöztem, hogy a nyár kiesett ez évben (részemre) életemből, cserébe vigaszul kaptam egy nem sikerült vizsgát. Hisz ha még nem készültem volna el mindenből lelkiismeretesen, de hiszen mindentantárgyból németből is igazán szépen megtanultam mindent, de azt még csak nem is kérdezték, hanem ők adtak fel kérdéseket. Közbe, hogy vártam megérkezett a tiszteletes úr, elsírtam neki is bánatomat. Ő igazán olyan jó. Mondta, hogy mutassam meg gyorsan mit tanultam, hogy azt kérdezhesse. Majd beszélt az Igazgató úrral, aki azt mondta neki, hogy ő is nagyon sajnálja, hogy abból az egyből nem engedtek át, de majd a pótvizsgán ő vizsgáztat, nem szakbizottság előtt fogok vizsgázni és ő majd keresztülenged. Istenem ilyen szégyent, hogy birom majd elviselni. Igaz, hogy még egy másfél hónapja én nem hittem volna, hogy keresztülmegyek, de aztán elhatároztam, hogy teljes erőmmel neki megyek. És már kecsegtett a remény, hogy hát mégis csak fog sikerülni, sőt mikor felelés után kiküldtek, hogy a jegyeket beírják, biztosra vettem hogy sikerült és ime. Lemondani megtanultam, de egyuttal csalódtam is. Hát ilyen csunya ez az élet. Mit keresek én itt a földön, van valami célja annak, hogy én éljek. Istenem nagyon szeretnék meghalni. Mi vigasztalhat meg engem e földön: Én szerencsétlen vagyok nagyon. Bár a külső formám sem valami vigasztaló, de mindenbe belenyugodnék, ha több eszem lenne. Mert így nagyon nehéz az élet. Eddig még a nevemben

is bízom, de most már látom, hogy jelentése egyenlő a semmivel (küzdő-győző-szerencse?) Mert hisz küzdeni csak küzdöttem, de nem győztem, „szerencse”, na az meg végkép cserbe hagyott. Így még azt sem lehet mondani, a butának sorsa földi éden. Emelett ilyen hangulatba még fogadjam a gratulációkat. Borzasztó. – A Gabit igazán megszerettem: vajon mit fog ő szólni a történetekhez ő azt mondta, hogy egész biztos, hogy keresztül megyek. Mikor utóljára voltam náluk, búcsúzáskor kétszer megcsókolt. Milyen jó lenne ha most én is a nyakába borulhatnék, boldogan mint az a lány borult az egyik tanárnője (aki előkészítette) (aki másodikba ment át.)

A boldogság olajága
Legyen éltednek legszebb virága,
Kert legyen az élet,
A kertben boldogság a föld
S a boldogság földjén
Légy te az örök télizöld.

— 84^B —

A boldogság olajága
Legyen ellednek leghelye
Ked legyen az élet
E kesken boldogság a föld
A boldogság földjén
Kégy te az őtől delizéted.

Itthon is nagy változások mennek végbe. Szegény Dódi! Azt hiszem ők se lesznek egymáséi. A Sanyi úgy bánik a Dódival, hogy az felháborító. Az utóbbi időben ritkítja jövedeleit. Ugy. is, már megakartak házasodni és a Dódi mondta, hogy majd vesznek butort és majd szépen lefizetik. Az Anyja azt mondta: Ő abba nem megy bele. Már most kezdik az adósságot. Az ő terve ugyanis az, hogy fiatalok dolgozzanak a pénzt spórolják össze, addig míg egy házra valót nem gyűjtöttek. És főként vele együtt lakjanak, mert hisz ő arról hallani se akar, hogy külön menjenek. Persze jól tudja, hogy az úrának nincs nyugdija, szüksége van a fiára. Többek között a Dódi mondta, hogy anyukának most Annyi a kiadása, hogy Ő nem tud stafirungot venni, (p. ugyis kapott volna.) Az anyja erre azt felelte, helyesebben az apja, hogy p. ősidőktől fogva kötelessége a szülőnek stafirungot adni. Sőt az anyja azt is mondta, hogy ugylátszik a Sanyi rosszkor kopogtatott nálatok. Mint titokba a Máriától megtudtuk, (a D. mondta neki, hogy ne szóljon anyukának, mert nem akarja felizgatni.) a Sanyi azt a kijelentést tette: ugylátszik kár volt olyan korán megtartani az eljegyzést. A Dódi mondta, a Marcsónak, hogy már csak napok kérdése, hogy a gyűrűt visszaadja. De ez a Dódi én nem tudom megérteni nem, hogy már rég dobta volna oda neki a gyűrűt, kell neki ilyen sértést megérni. Hisz azzal a zsaroló-álnok természetével tönkre teszi a Dódit. Boldogiton mást az anyjával együtt. – A sok sírástól már alig látok, abba kell hagynom az írást.

„október 10.”

Már rég nem írtam, de úgy el voltam keseredve, hogy kimondani se lehet. Ott kezdem, hogy nem járok iskolába. Mindenesetre nagymértékbe hozzájárult ehhez a tanulástól való elkedvetlenedésem. Borzasztó még most se tudtam kiheverni. Azonkívül fáradt is voltam. Különben az iskolába is olyan hidegen viselkedtek, nem segítettek volna mindent megmutatni. Hozzájárult még mindehhez az osztályfőnöknő kijelentése, aki azt mondta, hogy legalább félévig fogadjunk tanárt, mert, hogy Ő nem hiszi, hogy fog menni. Eddig még mindig baj volt azokkal akik különbözetit tettek. Mert rendszerint már a vizsga se sikerült. Hozzátette: mégpedig sürgősen. Az igazgató úr, azt mondta Anyukának, hogy tudtam én

annyit, hogy keresztül lehetett volna engedni. Keserű vigasztalás! – Most átjárok a Sáríkához gép-gyorsra. A napokban fent volt Anyuka az iskolában, a bizonyítványom kikérni. Az igazgató azt mondta, hogy jól el lehet helyezkedni két kereskedelmivel, csak a gyorsírás és gépelés jól menjen. Oh de nem elég, hogy ennyi baj ért betetőzésül még a szaktanfolyamos bizonyítványom is elcsúfították, u. is. a hátlapjára rávezették a különbözeti jegyeket. Meg mertem volna esküdni rá, hogy kémia, történelem, jog és fizikából jelesem van, és bizony az egyetlen hittan kivételével nem volt jelesem. De hiába is monanám, hogy ezekből a tantárgyakból nem érdemeltem meg a 2-est, kihinné el? most már elhiszem, hogy ha ők mindenből egy jeggyel rosszabbat adnak, hogy ily módon németből elhúztak. Pedig még oly boldog voltam, hogy oly szépen tudtam, és a szemembe meg is dicsértek.

Hát ez már tényleg betetőzte elkeseredésemet. Hogy milyen feldúlt lelki állapotban vagyok azt leírni lehetetlen. Nem kívánok élni, minek' hisz az élethez vagy én nem értek, nem tudom kezelni, vagy pedig olyan szerencsétlen teremtés vagyok én, hogy minden ellenem van- az élet kijátszik engem. Sokszor már azt hiszem, hogy nincs helyén az eszem és megbolondulok. Közben a Gabi írt, hogy valamelyik nap látogassam meg. Bár eleinte rosszul esett, hogy nem ír, azt hittem már rég elfelejtett. De lehet, hogy most is csak azért írt, mert én elküldtem azt a felvidéki asszonyt hozzájuk, akitől Anyuka is vásárolt a D. stafirungja részére. De már megígértem, hogy ha eljön elküldöm. Erre másnap kaptam a levelet. De nem tudom elmegyek-e? Nekem olyan nehéz valakivel barátkozni. Részben tán, hogy nem barátkoztam soha senkivel, és nem is tudok úgy felmelegedni senkivel, másrészt meg mit csúfoskodjak, hisz nincs egy kalapom se, nekem semmim sincs, úgy mint neki. De úgylátszik nekünk semmi oldalról se világít mostanában a szerencse. Nagy összeveszések voltak. Sanyi-Dódi, Mária és vőlegényjelöltjük, valamint a szülőket érintő dolgokkal kapcsolatban. A D. és S. parti közel állt a szétszakadáshoz. A M. és X. között szintén majdnem visszament a parti (de még nem biztos hogyan lesz.) Nagy pletyka históriák voltak

és még most sincsenek mulófélben- állítólag a M. férjjelöltjének az anyja idézte elő az egészet. U. is nem valami uri-család egyáltalában nem a M. való. És még erre fel, ahelyett, hogy Hálát adnának' még ellenzik ez utóbbi házasságot. Most ugyan jelenleg a Dódi-Sanyi a legnagyobb egyetértésben vannak (itt egyéb dolgok is előidézték a haragot, s csodák-csodája megtörtént, hogy egy-két nap nem jött át a S.) Szent a béke. Csak tartós legyen. A M. ügy még most van kialakulóban – Az utóbbi héten sikerült Apukától egy „Marlitt” könyvet kapni. Míg azt olvasom, addig boldog vagyok, de ha abbahagyom eszembe jut az utóbbi idők keserősége, ilyenkor mindig csak egy vágyam van, szeretnék eltűnni, hogy senki se lásson. Szeretnék nem élni. Hisz ami szép és jó az mind oly hamar elillan, mint a pillangó, csak a rettenetes való az állandó, mely folyton kínozz gyötör. És mégis olyan jól esik olvasnom a fentemlitett könyvet, szinte orvosságként hat annak minden egyes lapja, és ha bár rövid időre is, de elfelejtem hogy ”az élet nem szép” sőt ellenkezőleg nagyon nehéz és csúnya! – Most ismét ősz van még az ég is olyan szomorú, mint az én lelkiuletem. Nagyon-nagyon érzem, hogy a nyár kiesett. Vajjon lesz-e még boldog nyaram, ha visszajön egyáltalában boldogságom, szinte úgy érzem, hogy szívből kacagni, már elfelejtettem, tán még ha kellene se tudnék már. Szörnyű hajótörést szenvedtem. Istenem kérlek tekints le-rám! Hisz benned minden bizalmam, mely még erőt ad az élethez. Hisz kitudja, csak egyedül a jó Isten, hogy van e valami értelme – célja annak , hogy én éljek, mert ha nincs, csak üres és telve elkeseredéssel, akkor tán jobb lenne ha nem élnék. – Hál Isten, hogy már a Dódiék kibékültek, mert rettenetes volt nézni is, hogy mit krenkulte magát. (a kibékülésbe nagy érdeme van a Sáríknak.) Rettenetes dolog lehet az a szerelem, ha a Dódi után ítélek!

„október 20”

Tegnap múlt egy hete, hogy a Gabiéknál voltam, nagyon szívesen fogadtak, és a Gabi megígérte, hogy a következő héten kijön hozzánk. De bizony nem jött egész héten úgy vártam különösen tegnap, olyan szépre, barátságosra volt csinálva minden, vagy egy fél napot csak az

ebédlőben töröltem port. És a végén nem jött. Vajjon mi oka lehetett, vagy tán már benne sem lehet megbizni? Ez igazán fáj, és bosszant, , hogy velem mindenki kitól. Ezek szerint még én szégyellhetem magam, hogy elmentem hozzájuk, hogy ha ő ugysem akarja a barátságot. Én igazán nem is tudom mit gondoljak, legalább értesíthetett volna egy lapon, hogy nem jön. Az ember már senkibe se bízhat. A M-Z ügy elintéződött. A Marcsi már mennyasszony' oh de mennyi küzdelmen kellett átmennie addig még a jeggyűrűt is sírva vette át. A S.-D. ügy, hát az is csak van valahogy, hol veszekszenek – hol jóba vannak. Mindenesetre én már a Sanyiból a Dódi helyébe kiábrándultam volna. Igazán nem úgy viselkedik mint egy vőlegény, de hát a Dódi úgy el van fogulva, hogy sem nem lát, sem nem hall. Igaz, hogy azért kell, hogy szeresse a Dódit, mert különben nem járna ide' szakadatlan. Mult héten egy szép vázát kapott tőle. De inkább ne venne , csak a természete lenne jobb. A Gyuszkó lehet, hogy le fog érettségizni, hisz ott a kórházban maga a főorvos is serkenti, hogy ez így nem mehet, belőle egy derék tisztviselőnek, vagy orvosnak kéne lenni. Szegény Gyuszi igazán, már jót is érdemelne, hisz idáig a sors oly mostoha volt hozzá. Csütörtökön a névnapom volt, de ha én előzetesen be nem jelentem, talán senkise tudott volna róla. Apuka nem akar mindig Marlitt könyvet adni. Ezért én magam vettem tőle, hogy olvashassak, bár csak akkor tudok, ha nincs itthon, nehogy meglássa. Hogy elszalad az idő, már este van, pedig szerettem volna e könyv folytatásának előlapjára valamit festeni. – Néha úgy elfog a vágy a magány után szinte szeretnék valami pusztán élni, mindenkitől elzárva, ahol senki sem ismer, de azután eszembe jut, hogy akkor a szüleimet, testvéreimet is nélkülöznöm kéne: nem akkor inkább maradok, bár a kívánság a magány felé vonz. Sokszor úgy tudnék sírni, de nem lehet, mert mindenki látna. Nincs olyan nap, hogy el ne keserednék, az igaz, hogy „bár azt hittem, hogy már nevetni se fogok tudni” meggyőződtem az ellenkezőjéről. Hát még van idő mikor tudok a jelennel is törödni, nem csak az utóbbi idők keserűségével. Magamba megfogadtam, hogy ha a vizsgán szerencsésen tul leszek jó leszek mindenkihez amennyire csak tudok és úgy szerettem volna

örülni a nagy fáradtság után, de hiába. – Így volt előírva. – És én még azt hittem, hogy a szerencsém nem hagy el, velem lesz.

Kik az Istenben bíznak,
Nem csalatkoznak!

87^b

Thik an Isiben bismak,
Kun esaladkozmat!

„ október 24”

Hétfő itt volt a Gabi. Először ugyanis a Sárihoz ment, de azt mondta, hogy hozzánk is akart jönni, csak már gondolta, hogy késő van, inkább majd a gépiróban beszélget velem, sejtette ugyanis, hogy ott vagyok. De én mindjárt haza hívtam őt. Anyuka azt mondta, hogy nagyon aranyos, -amilyen nem szép, olyan helyes. – Jól érezhette magát, mert majdnem két órát volt nálunk. Én még a naplóm is megmutattam neki (nálam ez a bizalmaskodás legfelsőbb fokát jelenti) természetesen csak kívülről és a benne levő rajzokat, mert olvasni azt senkinek se engedem meg, mégha akár milyen jóban is vagyok valakivel. Tölünk a Sárikáékhoz mentünk. Mondhatom, hogy 8-10-ig mást nem lehetett ott hallani, mint vitatkozást. A Sárika u. is. lehet mondani fanatikus református, és bár a Gabi is református, de a katolikus vallás neki jobban tetszik. Ezen aztán elvitatkozták az időt. Én többet hallgattam mint beszéltem, egyik pártjára sem akartam állni, mert sem a Gabit sem a Sárikát megbántani nem akartam. Most azonban megvallhatom őszintén, hogy nekem jobban tetszik ha valaki hűségesen megmarad a vallása mellett azt minden támadással szemben megvédi, sőt vitába is száll érte. Ezt mind megértem és mondhatom helyesnek találom, de alkalommal, és főleg ha nem viszik túlságba. A Gabi ugyanis úgy tudom elég ritkán szokott a Sárikához menni, és ez alkalommal, ha már barátnők (azt hiszem) és idáig szép egyetértésben megvoltak hát nem tudtak találni egy közös témát, hisz annyi minden másról tudnának ők beszélni és ha már olyan ritkán találkoznak, mért nem használják ki azt a kis időt kellemesen eltöltve. A Gabi már kezdett egész komolyan megharagudni, már szólt nekem, hogy rövid időn belül menjünk, „mondjam azt, hogy én megyek és, hogy ő megígérte, hogy engem hazakisér” De aztán annyira nekihehvültek, hogy egymást még kibeszélni se hagyták és bizony így az idő, bár vitatkozásban, de rohamosan elszaladt. Búcsúzáskor a Gabi azt mondta: hogy szombaton – menjek el hozzájuk. Én mondtam, hogy nem lesz az kicsit korai, de ő azt mondta, hogy a következő szombatonhát ha el-megy valahová. Most nem tudom, hogy mit csináljak, nem ráérnék-e szombathoz 2-hétre elmenni? Azt hiszem, hogy ő szeret engem, de Ő

szombaton ugyis Ceglédre megy haza u. is. szerdától-szombatig ott tanít és már biztos késő van mire haza ér, de lehet, hogy Ő azért szívesen lát de a szülei hát ha neheztelnek rám, hogy azt a kis időt mikor hazajön is velem tölti. Igaz, hogy ők is mindig nagyon kedvesek voltak hozzám. Hisz szerethetjük mi azért egymást ha egy hónapban egyszer találkozunk is. Még nem tudom, hogy mit tegyek. Hátha megharagszik ha nem megyek szombaton: igaz, hogy olyan biztosra nem ígértem. Egy különös dolgot vettem észre rajta, mindig olyan öregesen öltözik. Tán a szülei mondják, hogy úgy

öltözzön, vagy annyira komoly lenne, hogy még az öltözködésben is kifejezésre juttatja: mindig sötét színt hord, sőt legtöbbször feketét. Az Anyukának is feltűnt. Kedden szintén váratlan vendéget kaptunk. A Teca néni volt itt a Klárral. A T.n. bár még mindig szép, de a haja már olyan fehér, p. még nincs is egészen 40-éves. A Kláriból egy teljes modern hölgy lett. Rég nem láttuk egymást, tán már négy éve is van. A viselkedése, bár sokat változott finomnak még most se lehet mondani. A Teca nénivel is olyan különösen beszél, pedig ő nevelte fel. Együtt nőttünk fel, és még velünk szemben is affektál. Divatosan volt öltözködve: a viselkedése, de az egész egyénisége is ép oly divatos, a haja is festve volt, magasra feltornyosítva. Az egész lány helyesnek mondható, az alakja is fess, de a viselkedése nekem nem tetszik. Ők is meg voltak rajtunk lepődve, különösen az Évin, nem győzték eleget nézni, azt mondták, hogy ő a legfessőbb és legszebb, de mindegyikünk tetszett nekik. Mint futólag kivehettem a T.n. élettörténete elég szomorú. Ugyanis a férje lecsalta őt az elsőtől, aki azt hiszem valami ügyvéd volt. De a fiúnak a szülei ellenezték a házasságot, és ő pedig ott állt a kétségbe esés között: férjéhez vissza nem mehetett, aki pedig elcsábította nem biztos, hogy elveszi. Már pedig ha hozzánk is jött Anyuka is csak megkérdezte, hogyan állnak a Zuárral, neki pedig kellemetlen volt, mert még mindig nem voltak sehogyan sem. Most már állítólag elvette a Zuárd, de ha nem is mutatta, hogy mit aggódik össze, a haján azért meglátszik, mert egész megöszült. Tán azért nem jött addig, míg a Zuárd el nem vette feleségül, hogy esetleges kérdésre, most már szépitgetés nélkül

válaszoljon. A Klári, a hugának állítólag törvénytelen gyermeke. Ő nevelte, de nem látszik hálásnak. A napokban nagyon megijedtem. Azt a könyvet amelyet aputól kivettem, véletlenül előhagytam. Apuka este, mikor haza-jött az ágya mellé készítette. Szentül meg voltam róla győződve, hogy rá jött A., hogy tőle kivettem. De másnap ott találtam elő, azt tudtam, hogy Apuka nem haragszik. De még csak egy szót se szólt, tán azt hitte, hogy ez a könyv az amit előhagytam, melyet ő adott nekem, csak ezt tudom gondolni. –

november 3”

Apuka a napokban egyik este nem jött haza. Nagyon meg voltunk ijedve: Anyuka már rémképeket látott. Másnap dében végre megérkezett. A vonaton elaludt, és Alagra vitte a vonat. Ott kellett eltölteni az egész éjjelt a váróteremben. Nagyon át volt fázva és kifáradva. Hogy most már hűvösebb az idő a nyárikonyhából felköltözködtünk a kis szobába. De minthogy a másik kisháló felé, azért nem lehet kijárni, mert a könyvespolc az egész kijáratot elzárja, ezért úgy állapottak meg Anyukáék, hogy egy

rész belőle le lesz fűrészelve, hogy valahogy mégis kitudjunk járni, mert az ebédlőn és előszobán keresztül körülményes. – A sanyi viselkedése sehogysem tetszik. Tegnap az Évivel zördült össze, ma pedig én velem. U.is ma Ő saját magát meghivatta ebédre. Anyuka mondta, hogy délre legyenek itt. Pontosan jöttek a templomból haza ép délben. De ma, hogy később keltünk föl (mi gyerekek) egy kicsit elmaradt a takarítás, azaz azért már minden rendben volt, csak éppen az ágyterítőt nem terítettem még fel. A Dódi azt mondja, mit csináltak egész délelőtt: én persze mérges voltam, hisz ugyis ugy siettünk a takarítással (én az Évi és Anyuka együttesen) és még akkor kérdőre vonják az embert. De hiszen ezt az ember még csak a testvérétől eltűri. Azt feleltem nyugodtan, hogy összetett kezekkel ültem. Erre a Sanyi azt mondja: persze! Kikérem magamnak feleltem, és mint, hogy egy kicsit hevesen mondtam ezt, gyorsan utána tettem, hogy én senkitől semmiféle sértegetést nem tűrök. A S. erre nem számíthatott, mert láttam rajta, hogy meglepődött. Én kezdem mondani, hogy minek kell még a Lajosékhoz menni, ha olyan korán

kezdődik a meccs, mert a Guszti is itt kapkodott, és tulajdonképpen tőle kérdeztem. Erre a Sanyi azt feleli semiközöd nincs hozzá. Nem téged kérdeztelek, feleltem, mert boszantott az az ingerült hang ahogyan beszélt. Röviddel utána azt a megjegyzést tette: vannak emberek akik ha az újjukat megmozdítják már betegek, - vannak emberek akik mindig fáradtak' feleltem gyorsan rá. Ez ugy látszik talált, mert többet nem szólt, kiment az udvarra sétálni. Igazán felháborító a viselkedése. Azt hiszi, hogy azért mert a Dódival úgy beszél ahogy akar, velem is lehet? Hisz ő panaszkodik mindig, hogy milyen fáradt, és nyíltan egyszer azt a buta felfogást mondta, hogy vannak emberek, akik dolgoznak és vannak akik nem és mégis fizetik. Csak azt képzei, hogy ő dolgozik, más senki. És nem győzi hangoztatni, hogy milyen fáradt, mindig mond valamit, hogy fáj neki. A Dódi nem szokott soha panaszkodni, de most legutóbb nagyon meg volt fázva és mikor valamit mondott, hogy fáradt, megvan fázva azt mondta rá: „még az is valami.” De nagyon sokat lehetne róla írni, miféle egy különc, sőt szívtelen. A télen is mikor a Dódi még a tarinál volt 5-öt órákor érkezett haza, és még alig ebédelt már elébe nyomott egy nagy csomó aktát, amit ő hozott

Meg nem állíthatjuk
Az idő mulását
Késő hideg ősszel virág
hervadását!
Sok-sok édes emlék
Sok sok édes óra
Órákból a napok-
Napokból az évek,
S a fekete hajamból
Lassan hófehér lesz
(Anyuka nótája)

Nagyon szép állatnak
Egy szép mintát.
Kérem kedves barátom
Remélem!
Sőt - sőt, és sőt
Sőt sőt és sőt
Össze és sőt -
Majd sőt és sőt
S a feneke hajnal
Sőt sőt sőt sőt
(Anyuka nótája)

(Anyuka nótája)

a hivatalból haza: ő persze már két-órakkor otthon volt és addig pihent míg hozzánk nem jött, mikor pedig a Dódi megérkezett elébe tette az ő dolgát, ő pedig addig azon a cimen, hogy fáradt bement a kisházába tovább pihenni. De ugyanakkor a Dódi nem lehetett fáradt, mert azt mondta: ugyan miben fáradtál ki? – Most is többet veszekszene, mint amennyit jóban vannak. Csak már a Dódi is belátná, hogy türhetetlen egy férfi, ugyan milyen házasság lesz belőlük? ha ugyan lesz. Csak azt sajnálom, hogy azt nem mondtam a Sanyinak, hogy „én nem vagyok Dódi”. – Tegnap én azt mondtam, az Évinek, de jó kedved van! a S. megjegyzi: ma még jó kedve van, de kitudja, holnap milyen lesz? Hát még neked, hogy milyen kedved lesz holnap, arra vagyok kíváncsi! mondta az Évi. Ahhoz neked semmi közöd? felelte: akkor neked sincsen hozzá semmiközöd felelte az Évi. – Így most már nekünk nem is köszön csak a szülőknek. Ezt a Dódit se értem igazán, hogy nem tudja magát tartani, nem hogy régen kiadta volna az utját neki. Mert igazán nem hozzá való. De talán még most is szereti. Milyen furcsa, rettenetes dolog is lehet az a szerelem. – Ma Anyukával és a Mamikával a moziba voltunk, „vágyak asszonya” c. filmet láttuk. Elég vacak volt. A „Marlitt” könyv nagyon jó miként az előzők. Csak legalább még egy tucat könyvet írt volna, hogy lenne mit olvasnom: mert nem sokára a végére érek. – A Pista bácsi nagyon beteg volt, gyomorvérzést kapott, már a pap meg is gyóntatta, talán már jobban van, mert azóta még nem írtak. Az Ellus szombaton lehet, hogy feljön, ha közbe nem jön valami. Ma sajnos még semmit se olvastam, fájt a szemem és a fejem a moziból kijöve. Az utóbbi napokban ugyanis este kezdtem olvasni, 8-9-től majdnem éjfélig, ezért most megbüntettem saját magamat azzal, hogy ma nem olvasok. Szombaton nem voltam a Gabinál, én nem tudom miért, de valahogy úgy nem smakkol elmenni hozzájuk, valahogyan úgy érzem, hogy azért nem tudnánk mi igazi barátságot kötni, pedig ők nagyon jók, de mégis úgy találom, hogyha egy hónapba egyszer elmegyek az untig elég. Hiába ugylátszik, hogy még nem

Isten a földön minden elkeserít
Nézz fel az égre
Az Úr mindig megsegít.

Ha a földön minden elkeserít
Nézz fel az égre
Az Úr mindig megsegít.

volt barátnőm, nem tudom hogyan viselkedjem. De talán szombaton mégis elmegyek, ha az Ellus nem jön. A Dódi csináltatott magának egy szép fekete kabátot persze prémel 270-P-be került. Ebbe is a Sanyiék hajtották bele, mert azért tán olcsóbb is megfelelt volna. Hogy elszaladt az a három nap, és amit terveztem azt ugyszólván egyet se valósítottam meg. E-könyv folytatásának az előlapjára akartam valamit festeni, kérvényeket akartam írni, mert bizony jó lenne, ha már álásba lehetnék tudnék már én is egy kicsit jobban öltözködni. De én nem tudom mi van velem, fáradt vagyok-e, vagy fásult, vagy mi? Már attól félttem-tán megzavarodok, néha olyan szórakozott vagyok, és igaz hogy lassú, ezt én is beismerem, mint ahogy azt Anyuka mondja, de hiszen, mindent lelkiismeretesen akarok elvégezni Anyukának való segítségemmel és bizony így én csak az ebédlő és hálóban való por és padló törölgetéssel is képes vagyok 2-3 órát elhúzni. A napokban egyik orvosi könyvben a kezdődő elme zavarokról olvastam. De hál' Isten az ottan irottakból semmi olyat nem olvastam, amit magamon észlelhettem volna. Egyedüli, hogy azt írja a könyv, hogy a betegek többnyire félénkek, babonások, képesek valamely veszély elhárítása végett az asztalt hárpmszor megkopogtatni, abba a hitbe, hogy azáltal valamely rettegett veszély elmulik. Nagyon megrémültem, ilyen hasonló babonás én is vagyok. Ha az asztalt 3-szor ugyan nem is kopogtatom meg, de a könyvet ajtokilincset sokszor 2-3szor fogom meg, vagy igazítom helyre, mert én rajtam is sokszor olyan szorongás vesz erőt, például mikor még a vizsga előtt voltam sokszor azért fogtam vagy igazítottam meg valamit többször, mert olyasmit éreztem, hogyha nem teszem, akkor nem fog sikerülni a vizsgám. De most már látom, hogy az egész egy rossz szokás, amiről mi hamarébb le kell szoknom, mert hiába fogdostam meg mindent annyiszor' a vizsgám még sem sikerült. Tornázni is részben azért tornáztam, hogy a szellemem frissen tartsam, mert egyszer ezt a kijelentést olvastam: hogy „a torna frissen tartja a szellemet”. De hiába minden, ha valakinek nincs szerencséje, és nincs meg hozzá a kellő ..., nem ezt még sem akarom ki-írni, mert ez engem nagyon elkeserít, nagyon fáj, hisz egyes emberek már azt is mond-

ták, hogy okos vagyok: sőt a Gabi is azt mondta nekem, hogy van nekem annyi eszem mint a többi lányoknak, sőt még sokkal több. Had maradjon meg nekem ez a vigasz, nem kívánok mélyebben belemerülni e témába, mert félek, hogy a végén még arra az elvitázhatatlan tényre jutok, hogy hiába csak az észbe van a hiba, és akik az ellenkezőt mondták, azok vagy tévedtek, vagy hazudtak, vagy sajnálatból állították, hogy én okos vagyok. De visszatérve az előbb említett babonáskodásra, ez cirka már mintegy ötéve tart. Ugyan próbáltam nem egyszer leszokni róla, de ha rövid időre sikerült is, újra szinte észrevétlenül rátértem. Az vigasztal csak, hogy a Dódi is volt ilyen, mint ahogy ő mondta egyszer, amikor meglátta az effajta babonát nálam, és mint hozzátette: ő leszokott róla, csak akarat kell hozzá! Már pedig én a legerősebben akarom. Hiszen nagyon, de nagyon ohajtok jellemes egyéniség lenni, már pedig, hogy lehetek azzá, ha még erős akaratom sincs? Csak azt nem értem, hogy más tekintetben azért tudott és tud diadalmaskodni az akaratom és mint egy saját magamat igyekeztem hozzászoktatni: kezdtem például a következőkön: egyik alkalommal Anyuka nagyon szép piros almákat hozott és én véletlenül felfedeztem. Sok volt belőle se közelbe, se távolba senki, Anyuka otthon se volt. Egy pillanatig megszállt a kísértés, de mégse veszek, újra ránéztem már a kezem is nyújtottam utána, mégse vettem, megpróbáltam erős akarattal lemondani róla, bárhogya is kívántam. Ilyen módon és dolgokon nem egyszer süteményeken is megkíséreltem, bár a utóbbi időben inkább azért mondtam le valamiről, hogy úgy gondoltam, annak mint egy jutalmanként: a vizsga sikerülni fog. A vizsga után a babonáskodásom tovább tart ily lemondások kíséretében az akaratom nem igyekeztem szilárdítani, minek, hisz van értelme? A vizsga hogyan hatott egész lelkivilágomra azt kimondani se tudom. A szorgalmas munka eredménye végre valahára tán meghozza a maga gyümölcsét gondoltam. De hagyjuk ezt, egy percig se haragudtam ezért a jó Istenre és kétkedés se kapott bennem lábra, csak talán abban a szörnyű órában, mikor a vizsga eredményét kihirdették éreztem valami neheztelés féjét, vagy nem is tudom én mit, hisz azt az időt

Kotaszek Hedvig: Főnix-Phoenix

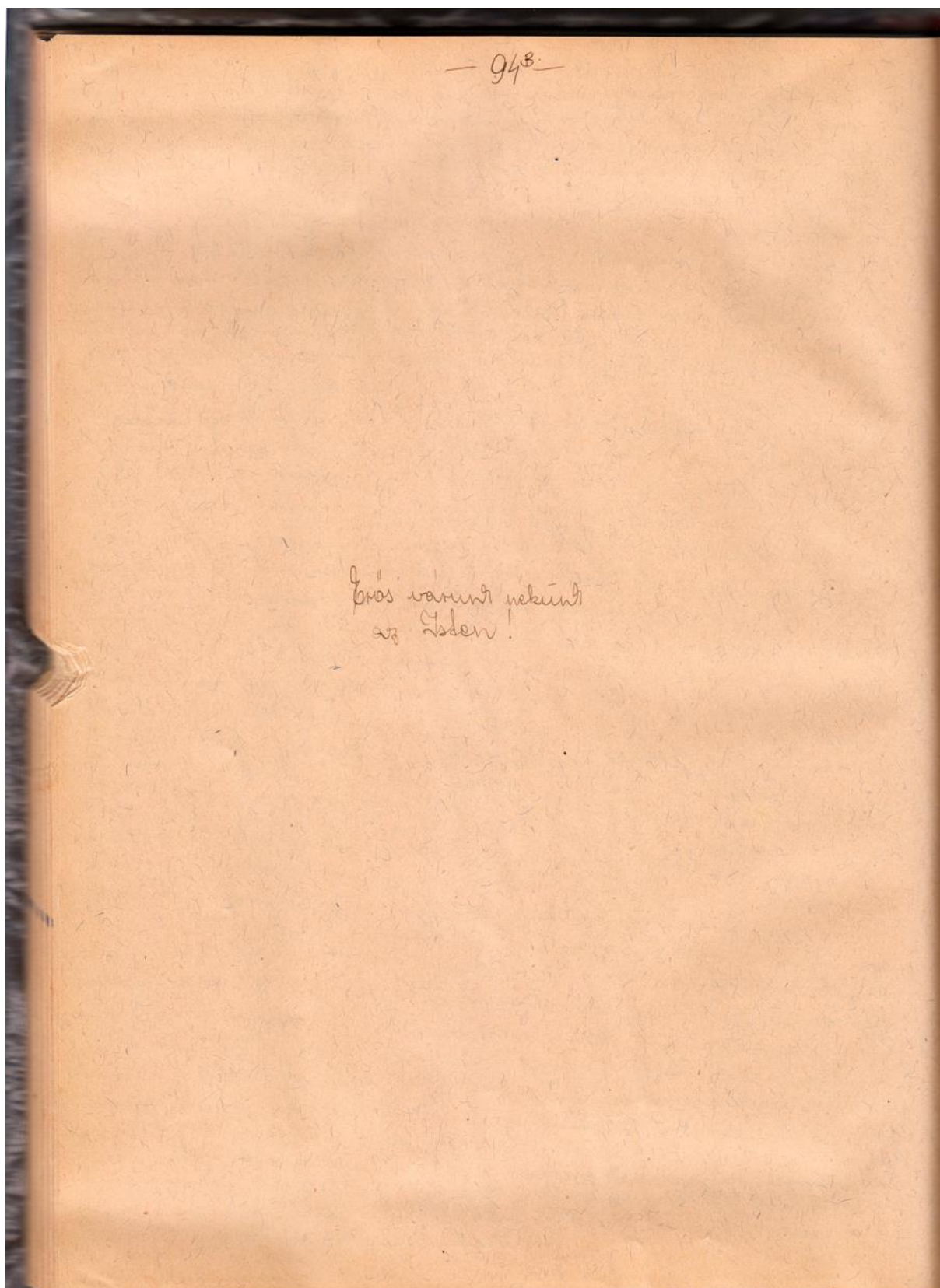
legjobb szeretném emlékezetemből kitörölni, és talán már nem is tudom egész biztosan, hogy akkor hogyan gon-

doltam a jó Istenre. Csak arra nagyon emlékszek, hogy a napsütéses idő igazán mint egy kigunyolásnak tetszett volna fájdalmamra, a jó Isten velem volt legalább a szomorkodásomba: Az ég is olyan szomorú lett mint az én lelkületem és a felhőkből is olyan sűrűn omlottak az esőcseppek mint az én szememből a könnyek, amint ott álltam az ablaknál és néztem kifelé a semmiségbe! Később azután szinte bár hogy akartam is elcsitítani a belőlem ki-kiváncozó kérdést minduntalan újból előtört, hogy mintegy kérdőleg forduljak a jó Istenhez: Istenem miért tetted ezt velem? De mint ahogy emlékszem rá, a szentírás azt mondja, „Isten bölcs és kegyelmes, nagyok és csodálatosak az ő dolgai.” Hisz a mi eszünk véges és így nem érti Isten nagy tetteit. Most már nem is merül fel lelkembe annyiszor a kérdés és ha előfordul is’ igyekszem ezt elnyomni. Mert arra gondolok, hogyan jövök én arra a gondolatra, hogy kérdőre vonjam a jó Istent. Hisz tudja ő hogy mit miért tesz, és „csak az erős lelkekre mér megpróbáltatást” csak azokra akiket Isten szeret. Ebben a gondolatban megnyugszom, és az egészet egy megpróbáltatásnak tekintem, mint olyat’ melyet Isten csak nagy és erős nemes lelkekre mér. Bizom Istenben továbbra is rendületlenül. Hisz egyedüli vigaszom, erősítőm és bátorítom csak te vagy énnékem.

„november 14. este ½ 10”

A gyorsíró iskolában 2. kezdő csoportnak diktálok, ujabban pedig polg. iskolában is egy ideig én helyettesítem a Sárikát. Már fizetést is kaptam 10 pengőt. Olyan furcsa érzés vett rajtam erőt, különösen, mikor a S. a pénzt ideadta, szerettem is volna elfogadni, meg nem is. Szinte vonakodtam elfogadni. Itthon nagyon örültek, hogy már én is kapok fizetést. Már vett is Anyuka egy ruhára valót. – Már jobban van a Pista bácsi, az Ellus nem jöhet fel. Voltam a Gabiéknál. ½ 6 körül értem oda, de a G. csak 7 óra körül érkezett meg, addig a szüleivel beszélgettem. Kedvesek voltak, mint máskor is, csak az az egy bosszant, hogy mikor mondtam a Gabinak, hogy most már ő jöjjön, azt mondta: hogy inkább én menjek, mert ő nem ér rá (az első 3 nap

délután p-otthon van) Az anyja, pedig azt mondta, hogy majd ha ünnep lesz, majd a szünidőben eljön, majd mikuláskor. Mit ér így a barátság, ha minden nagy ünnepbe jövünk csak össze. Már el is ment a kedvem tőle, és kezdem belátni, hogy hiszen nem is hozzám való barátnő, már csak azért sem mert 6-évvel idősebb kész tanár, én pedig diákféle vagyok: különben is ő mennyasszony és más különben is érzem, hogy ő se valami nagy kedvvel viseltetik az igazi barátság után. (bár nagyon kedvesek voltak, de azért mégis nem tehetek róla úgy érzem nem lesz hosszú a barátságunk. Nem is bánám, ha nem jönne el, legalább nekem se kellene el

Erős várunk nekünk
az Isten!

menni. A Sárikáról azt beszélnek, hogy mindenféle rossz híreket hallottak: haragszik rá a Gabi, a multkori eset miatt. Azt mondta soha többé nem teszi be a lábát hozzá. A Gizikéék zongorája nálunk van, mert nekik nincs hely hová tenni. Egész nap játszunk rajta. Igazán sajnálom, hogy nem tudok játszani. A Klárikát Marosvásárhelyre helyezték. Jaj már jó késő lehet. Nincs fent már senki, csak még a kártya-partnerek odaát a Blayeréknál. A napokban voltunk a Széchenyi fürdőben: az egyik asszony azt mondta, hogy azt hitte, hogy a barátnéja jön, csak mikor egész közel voltam akkor látta, hogy nem az, annyira hasonlítok az ő gyermekkori barátnéjára, aki most grófnő. /Egy képviselőnek a lánya az, akit 18 éves korában egy 60 éves gróf vett el. Tegnap a Sárikához mikor bevittem a kulcsot (az iskoláét.) volt ott egy fiú azt mondta: hogy „szép szemem van, és finom arcom.” Jó lenne, ha igaz lenne. De azt mondja a Dódi, hogy az egy szélhámos, mindenkinek bókól. A Marlitt könyvet kiolvastam, már vissza is tettem a helyére anélkül, hogy Apuka észre vette volna. Nagyon jó volt. Most már az utolsó M.-könyv van nálam, aztán minden könyvét kiolvastam. Kár, hogy legalább még egy tucatot nem írt.

„november 26.”

Apukának most nagyon rossz a beosztása, reggel 7-től délig, este 6-tól 11-ig. És ezt az új igazgató helyettesnek köszönheti. Haragszik Apukára, mert még abból az időből ismeri őt Apuka, mikor nagy kommunista volt. Szombaton a Boriskánál voltam, látogatóban, még úgy találom, hogy jobban hozzámvaló barátnő lenne, mint a Gabi. 11 helyre írtam, kérvényt, ma délután p. még 4 helyre. Eredmény alig kecsegtet. Sietek abbahagyni az írást részben helyszüke részben, mert a Marlitt könyvet olvasom.

„december 1.v.”

Tegnapelőtt hűlt le az első hó. Kár hogy olyan hamar elolvat. Én mindig úgy örülök az első hóesésnek. Olyan szép tőle minden. – A Gusztinak a vizsgája nem sikerült. Egész el volt keseredve. A Sárika p. a napokban az írásomból jósolt. A következőket jósolta: előre-látó vagyok, különösen a férfiakat hamarosan ki fogom ismerni: magamba

zárkózott, jószívű, makacs vagyok, sőt csodálkozva mondta ugyan-hogy „valami keserűség ért?” Ebbe igaza is volt, én mondtam neki, hogy az igaz’ de ő nevetett. Azután a tenyeremet nézte-, de ez már nem volt komoly, azt mondta, hogy kétszer kezdek életpályát. A napokban nagyon dühös voltam. Este 9 után, hazajövök a Sárikától hát a Lajos ugy. is ő is itt volt, tud. ill. nem kártyáztak, tán azért volt oly borsos hangulatba, azt mondja nekem: Te vigyázz a helyesírássra, hogy legalább azokat az íratokat, amelyet az állás végett küldesz be ne ejts hibát: kérdeztem meglepődve miért? Azt mondja, a katolikust t-h-val kell írni. Irtó mérgelődtem, hogy hogyan került egyáltalában az ő kezébe a „Leszámítóló banktól”, amit kaptam kitöltő ívet, mit kritizál engem? A Dódi ugyan mondta, hogy a hivatalos írás szerint csak t-vel kell írni, de gyorsan letromfolta, és aztán hozzámfordult: és miért nem írtad oda, hogy r.g. (katolikus:) Mondom neki, ugyan minek, csak azért kérik a vallást, hogy tudják volt-e, a családba zsidó – vagy nem? Még másnap is mérgelődtem a dolgon és saját megnyugtatómra megnéztem a Révai-Tolnai lexikonban, hogyan van írva és bizony t-vel volt csak írva , h nélkül. De azért nem szólok neki, legfeljebb ha ő felhozza. Azért, hogy ő bennem szálkát

Fekete éjszaka borulj a
Világra
Hogy a könnyes arcom
Senki meg ne lássa.

Ferle dyrae bondje
Vilapne
Thyg a karinga inam
Santi meg ne hosa.

keresett, én nem viszonzom. Előtte való vasárnap u. is mondta Anyuka nekik, hogy a polgáriba én járok most a „Sárka helyett tanítani. Láttam, hogy nem tetszik a Lajosnak, ő ugyanis engem mindig butának nézett és biztos még most is annak tart. Pedig a polgáriban való tanítást nem szívesen vállaltam el, hisz nincs is respektusom a gyerekek előtt: egyik nap az udvarról kellett felhívni, máskor meg a folyosóról kellett behívni őket, hogy óra lesz. Igazán csak azért vállaltam el, mert nem akarok hálátlannak látszani. Egy óráért 1.75-esik, és hetenkint kettőt kell leadni. Úgy-hogy most kb. 20P-öt fogok kapni, mert az iskolában 2 gépcsoportam van. A Lacikáékkaal egészen összebarátkoztunk, már voltak nálunk nem egyszer, és tegnap anyuka és apuka is átment hozzájuk. Ki-olvastam az utolsó „Marlitt”-könyvet is „gránátköves asszony” nagyon szép volt. De ki se fejezhettem, hogy mennyire sajnálom, hogy nem írt több könyvet. Soha még írótk így nem szerettem. Szinte elkeseredek, ha arra gondolok, hogy már nincs több – Marlitt – könyv, pedig úgy vágyok, kívánok olvasni, hisz egyedüli szórakozásom a könyv.

„december 8.v.”

Szerdán délelőtt elmentem az iparügyi minisztériumba, u. is behívtak. Mindjárt le is vizsgáztattak. Minden szépen sikerült. Mikor minden kész volt azt mondja a titkár, aki vizsgáztatott, gyorsírás az kifogástalan, rá is írom a kérvényére, a gépírást azonban még gyakorolja, min 90-es sebesség nem megy (közbe a sebességet ki se próbálta.) Szép a kéztartása, és magából még nagyon jó gépíró lehet. Írtó elvoltam keseredve, hát a tudás semmit se ér, de a protekció annál többet. Mert, hogy az csak kifogás volt, amit mondott, egyszerűen, mert más hibát nem talált, azért mondotta. Én meg abban a hidegben még ilyen messzire eljöttem és még izgultam is, hogy szépen sikerüljön minden. Hisz megmondhatta volna a kipróbálás előtt is, hogy nem vesz fel. Nem is szóltam rá, csak azt, hogy tudok én gyorsabban is írni a gépen, csak ez még ismeretlen. Több védekezést nem is mondtam, mert ilyen lelketlenség után alig tudtam, visszaszorítani a sírást: mikor az ajtón kívül voltam akaratom ellenére is könnyeztem, de azután láttam, hogy a folyosón többen is járnak, ezért igyekeztem minél gyorsabban kint lenni. De még a

villamosba is folytogatott a sírás. Hiszen tudtam, és mégse vettek fel. Vagy talán nem voltam elég elegáns? Este kedvem ellenére is el kellett mennem a Sárival a színházba. Nehéz ma férhez menni c. darabot láttuk a Kamara színházba. A Kormányzói páholyban ültünk. A Sárinak két férfiismerőse is ott volt. Az idő jól telt el, utána vacsorázni mentünk, de én mégis úgy éreztem, hogy nem hozzám való a társaság, lehet, hogy azért, mert 30-40 év körüliek voltak, az egyik férfi meg is jegyezte: úgy látom maga még nem nőt ki a diákruhákból, mert én a sötétkék magyaros ruhámban és kabátban voltam. Pedig olyan nagy kedvet érzek a szórakozáshoz, de beláttam, hogy nagyon költséges, és különben is a Sárika társasága az neki megfelelhet, de nekem nem. A Sárika u. azt mondta többek között a villamosban, mikor beszélgettünk, hogy aki nem megy férhez, annak hiányérzete van, azért olyan idegessek, bogarasak. De én ezt nem akarom elhinni. – A Guszti ma bevonul katonának. Apuka rémesen oda van. Reggel úgy sírt. De nekem is fáj, hogy

Az áldott orvos közeleg,
A drága főpap Jézus!
Szava, szivünk enyhíti meg
Egyetlen üdvünk Jézus!

—96^B—

Oh alólott onor közeleg,
A drága felpap Jézus!
Kara, szívért emyhit meg
Bajellen üdvös Jézus!

be kell vonulnia. Még hozzá két évre, hisz legtovább akkor volt távol otthonról ha nyaralni ment, legfeljebb hat hétre. Vajjon hogy fogja meg-szokni az ottani életet? A behívója késve jött másodikára szóló, és 5-én kapta meg. Bajára hívták. Anyuka bekísérte a Keletiig és Apuka is. Hisz még egy-két évvel ezelőtt Pestre se talált be egyedül. Legalább a Karácsonyt még itthon töltötte volna. Mikulás napján itt voltak a Gizikéék. Nagyon helyes, közvetlen emberek. A mamája pedig úgy hasonlít a Győry-nagymamához. A Gabi nem jött el, pedig Mikulásra ígérte, de igazán nem bánom, a Mariska se adta még vissza a vizitet. Igazán nincs szükségem ilyen barátnőkre, inkább ne legyen, legalább az ember nem várja őket. A Sanyi nincs valami jó viszonyba most az anyjával', azóta nagyobb a szerelem is közöttük. Ma este Operába vannak. Egyébként' a mostani mikulásra is ugyanezt vette, amit tavaly. – De furcsa is az élet: az ember minél több vonatkozásban ismeri meg, annál kevésbé találja szépnek. Mindenfelől csak a rideg valóság tűnik a szem elé. Csak lenne legalább valami jó „Marlitt” féle könyv, amit olvashatnák. Én úgy érzem sokszor, hogy én nem vagyok életképes: engem a valóság különösen a keserű valóság elkeserít” nincs nekem semmihez se kedvem, nem vagyok én semmibe se eléggé jártas, nem értek semmihez, csak a könyv vonz, és főleg szeretnék szórakozni, hogy ebben a hétköznapias életbe, egy kis napsugár is legyen. De a pénz az rettentő nagy hatalom, a földhöz ragadja az embert a szegénység', látókörét szűkíti, szívet keseríti, míg a gazdagság a magasságba felemeli, látókörét szélesíti, a szívet nemcsak gondolkozásra – tettekre serkenti. Hiszen aki gazdag az pénzért szerezhet magának kényelmet, kellemes napokat. Utazhat, láthat szép vidékeket sportolhat, táncolhat' vehet kívánságának megfelelő könyveket, szórakozhat. És könnyű annak jó szívvel lenni másokhoz, aki maga is megelégedett, másnak ajándékozni tud, a szíve tele van megelégedéssel, persze, hogy igyekszik másokon is segíteni, másnak is örömet szerezni: de ha az ember maga is kedvetlen, hogy tudjon akkor másokat felvidítani, másokkal örülni, másoknak örömet okozni, mikor magának is semmi, vagy alig van. Anyukáék most érkeztek haza. Mondták, hogy a Bandi is ott volt.

Igazán megható. Bár nem hozzá való, de mégis megható az a „hűséges barátság”. A Guszti nagyon is örült neki.

„december 30.”

A Guszti szent este váratlanul beállított. Másodikáig tart a szabadság. Olyan jól érzi magát itthon szegény, minden olyan jó, tulságosan jó neki a katonaság után. A Dódi és a Sanyi közt rettenet nagy harag volt. A multkori színházból kifolyólag. A sanyi másnap azt kérdezte a Dóditól, te nem kaptál ki, hogy késő mentél haza? A D. azt felelte, tudta Anyuka, hogy nem egyedül vagy-unk. Hát ő bizony kikapott. (Nem szégyell ilyesmit elmondani.) Akkor már tudom honnét fúj a szél (m. a Dódi.) És különben is mit kell ebből olyan cirkuszt csinálni, ha egy évben egyszer elviszel színházba. Hát igen, én csak egy szegény polgárember vagyok, nekem nem telik vacsorára, látom, hogy nem vagyok hozzád való. (De akkor minek kellett 300 Pő kabátot venni, meg 25 P-ős kalapot, hogy ha elviszi hogy legyen.) Másnap kikerülte a Dódit. A D. meg-kérdezte tőle hogy kerülni akarja? Igen, mondta. A D. azt felelte, hogy majd tesz róla. És visszaküldte a gyűrűket. Másnap jött a S. bölgve, hogy csak látni akarja a D. Másiknap azért jött hogy az anja hívatja. Azt mondta az anyja, hogy ő csak azért bánik úgy a Dódival, mert mindenfelé azt beszélük, hogy a Dódinak van egy tanár udvarlója, akinek 400 P-ő fizetése van, és aki hozomány, stafirung nélkül is elveszi. Aztán kibékültek, a gyűrűk már ismét ragyognak a D. kezén, azóta is szent a béke. A napokban egyszer úgy megsajnáltam a Sárít. U. is mikor D. színházba voltak, a Sárít is és a volt férjét is meghívták. A volt férje azt mondta a S. hogy ő elvesz egy 22 éves lányt. Ez nagyon fáj a Sárinak, mert még most is szereti őt. Egyszer olyan szépen esett a hó, és én mondom a S. milyen szépen esik a hó! „Milyen szépen esik a hó és én mégis milyen szomorú vagyok.” (felelte.) Ugy érzem, hogy nagyon jó szíve van, és bárki bármit is beszél, én mégis szeretem őt. Az ünnepek is elmúltak minden nagyon szép volt, kár, hogy olyan hamar véget ér.

Pótlás.

Az 54 oldal véletlenül számozás közbe maradt ki. A második lapot amit a J. kaptam, az Évinek adtam, hogy még csak ne is legyen ami reá emlékeztessen. -: - ,

II.ker. évvége felé földrajzból-..ismeretből felelések voltak. A párom azt hiszem említettem, hogyha megijedt nem tudott beszélni. A kedves nővér (Aniceta) ezt mondta, hogy menjen a helyére és írja le ott a leckét. Szegényt nagyon sajnáltam, mert egy szót se tudott és kért hogy segítsek neki. Éppen javába diktálom neki, mikor azt mondja, hogy vigyem csak ki neki azt a könyvet. Rémesen megijedtem. Kimegyek a k.n-hez. Aztán a helyemre küldött, mondván, hogy már másodszor tapasztalja, hogy nem az egyenes úton járok. Hogy mit éreztem ki se mondhatom. Legjobb szerettem volna sírni, de mivel a kedves n. ép szembe ült velem, nem tehettem. Óra után gondoltam odamegyek a k. n-hez és megmondom, hogy ne haragudjon és főleg p. megkérdezem, amit még máig se vagyok képes kitalálni, hogy mikor vagy mi volt az az első? hogy nem jártam az egyenes uton. Hacsak az nem, hogy előzőleg is észre-vette, hogy segítek neki. Úgy szeretném megtudni. De aztán látván, hogy a kedves nővér is elmegy és nem akartam feltűnést kelteni, hát inkább maradtam. De az egész napom elvult rontva. Azt vettem észre, hogy a kedves n. ha nem is szeretett különösképen, de kedvelt, ezért úgy gondolkoztam később már róla, hogy ha a k.n. jó akarattal lett volna irántam Ő is oda hívhatott volna magához óra után, mert azt kellett, hogy lássa, hogy nagyon elkomolyodtam. Persze a párom örvendett, hogy segítettem és vigasztalt, hogy ne búsuljak. De még ilyen rosszul soha se esett a vigasztalás és köszönet a segítségemért.

Pótlás

julius-24. A Dani a gépén a következőt írta: Kellemesen is el lehet tölteni itt az időt. Nagyon sokat lehet tanulni akkor, a ... utána Hecsa, alatta Hekuba. A másik oldalon 2 ½ sor írás teljesen keresztül ütve, csak a végén szabadon hagyva ennyi: Nagy gyerek a kislány. Sokat kellene még...

„augusztus 12” a 35-55 oldalig ki van tépve. Fontosabb ami rajta volt. Berta néni és Nagymama azt mondják, hogy egészen olyan vagyok mint Anyuka. Itt volt a Marcsi. Kérdezte, hogy mi bajom van, hogy nem megyek hozzájuk? Megmondtam neki, hogy megvagyok sértve multkori viselkedéséért. Hogy milyen kétszinü arra csak most jöttem rá igazán. Először tettette magát mintha nem tudna semmiről semmit. Mikor bizonygattam hogy az nem létezik, akkor másik szavában azt mondta. Ja tudom már, de olyan szórakozott voltam, nagyon mérgelődtem, hogy nem jött az a leány akit vártam. Azt mondja, hogy így csak akkor jött rá, hogy én voltam mikor már elmentem.

„augusztus 19.” Hol is kezdjem Anyukáéktól egyre várom a levelet, de csak nem akar érkezni. Tegnap végre kaptam egy pénzes utalványt melyben az utiköltséget küldték meg. Azt irták ré, levél megy. Sajnos még ma sem érkezett levél. Pista b. úgy volt, hogy felmegy Pestre, hozzánk, de Radnai b. beteg lett és így itthon maradt. Pedig már 25 kg. gyümölcsöt be is pakolt. Szinte már elképzeltem, hogyan fognak örülni és csodálkozni és örülni a szebbnél-szebb oriási almáknak körtéknek stb. Az Ellus befejezte a piros bokréta ruhám. Csuda cuki lett. A keresztmama féle ruhámból egy jóképű otthoni lett. Tegnap kint volt a szőlőben a R.J. is. Nekem lopott egy csomó körtét. Én igaz hogy mondtam, hogy jaj de gusztá körte és ő már ment is és hozta. De remélem ez nem kötelez semmire, mert én szegényt nem bírom. Nem tehetek róla, de mióta észre vettem, hogy tetszek neki, ki nem állhatom. A Dódinak írt egyfiú egy képeslapot rá írta, na hogy is hívják Örs: Katilla. Ugy örülök neki majd ki ugrok a bőrömből. Legjobban az egészben az tetszett, hogy kedves kislánynak szólítja. Hogy ennek a félkegyelmü Józsának is ép most kellett jönni „augusztus 20.”

Folytatás. Szóval legjobban az egészben az tetszett, hogy a megszólításban kedves kislány van és a végén kezét csókolja. Ezután, oh Hála Isten végre érkezett levél. Ki se mondhatom mennyire örültem neki mindjárt meg jött a jó hangulatom. Anyuka azt írja: a Dódinak annyi az udvarlója mint a szemét, már komoly is lett volna. Jaj már alig várom, hogy otthon legyek. Legszívesebben repülnék.

Kotaszek Hedvig: Anyaság színei

„augusztus 25” Hál’ Isten szerencsésen megérkeztem. Egyedül utaztam életembe először. Anyuka várt a Nyugatiban. Azt

mondta, ha én meg nem szólítom nem ismer meg. A bokrétás ruhámba jöttem. Anyukának, de általlában mindenkinek nagyon tetszik. Jaj de jó is itthon. Végre már városban. Hiába falun csak egy kis időn át jó lenni, aztán unalmas p. jól éreztem magamat. Mi változás történt itthon? A háló ki lett festve. A Zolikának a hangja megvastagodott és jó megnőtt. Az Évi meséli nekem, hogy egyik este azt mondja neki a Zolika, hogy te Apunak olyan jó neked való könyve van, olyan mint a Cilike (Kádé gyermekkor, mennyaszonysága, férje stb.) Az Évi örömmel kezdi olvasni. Csak most, hogy mesélte nekem látom, hogy ez miket olvasott össze, még szerencse, hogy csak az első köteteket olvasta és főleg, hogy nem értette meg? mert hisz ez csak szigoruan felnőtteknek való könyv. Nem tudom mit csináljak, felvilágosítsam e arról amit most már én is tudok. De nem mégis sajnálom kizökkenteni az ábrándok világából a rém közönséges hihetetlen valót elmondani. Tudom, hogy reám milyen hatást tett, hisz még most sem akarom elhinni olyan mint egy kitalált vagy rémes rossz álom. Hát ha tényleg mégis úgy van? Hát akkor nem érdemes férhez menni, megszületni se. Most csak illetve úgy érzem, hogy én addig a bizonyos napig a paradicsomban jártam. Bizonyára a gyermekkor alatt a paradicsomot értik. Vagy nem? Lehet, hogy ezt csak én gondolom így. Hát azért nem mégse mondok az Évinek semmit, maradjon ő még a paradicsomi, boldog tudatlanságban! Hisz én nekem mikor Erzsike és Ella beszéltek erről olyan borzalom – félelem fogott el, hogy önkéntelenül is odabujtam hozzájuk. Hát még mi lenne az Évivel, hisz ő úgylát olyan rémesen félős. Pedig azért de jó is lenne együtt megbeszélni, megmagyarázni egymásnak, mert hiába nem tudom megérteni. Úgy vagyok ezzel, mint egy bemagolt leckével, világosan emlékezek mindenre. Vacsora után voltunk. Egy ideig kellemesen elbeszélgetünk mindenféléről. Később a Berta néni és a Nagymama mentek lefeküdni és imádkozni. Mi meg ott maradtunk. Mivel utoljára a férfiakról beszélgettek, hát szinte magam sem tudom megmondani, de szinte mintha valami súgta volna hogy

kérdezzem meg, hogyan kell a férfiakkal szemben viselkedni földom a kérdést. Eleinte csodálkoztak. Aztán mi-után én kérdezősködtem látták, hogy én rémesen naiv vagyok. De, hogy visszatérjek az előbb említetre úgy vagyok én ezzel mint egy magolos tantárgyal. Mondom, hogy emlékszek lehatt mondani mindenre amit mondtak, felvilágosítás képen, de hiába nem tudom képtelen vagyok felfogni. „szept.5.” Egyik este a Dódivál sétáltunk. Akarok kérdezni a Dóditól a „természet törvénye felől, hát felelet

helyet azt kérdezi mi az? Te jó Isten a végén kisül, hogy Ő se tud semmit, sőt Ő kér engem, hogy mondyam meg mi az? Én elmondtam neki amit én tudtam. A végén azt mondja, hogy már megbánta, hogy kérdezte mert mostanig se nagyon szívelte a férfiakat, de ezek után végkép nem bírja. „szept 11.” Ma délben megérkezett az Erzsike. Azt mondta nekem miért nem fészülködök úgy, ahogyan azelőtt. Visszafészülködtem. Azt mondja így sokkal jobban áll. Nekem direkt olyan az arcom, hogy ez a frizura hozzám való. Így olyan fenségesen nézek ki. Mikor p. a piros bokréta ruhám felvettem azt mondja Anyuka: hogy kezd jó alakom lenni, szinte nem akartam hinni a fülemnek én és a jó alak? Később, hogy a Marcsa is kijött ő is mondta, hogy kezdek fönt szélesedni, kezd jó alakom lenni. Persze, hogy rettentően örültem neki, még megérem utóbb, hogy jó alakom lesz. „szept.17.” A napokban írt nekem az a nem is tudom hogyan hívjam (R.J.) egy képes üdvözlő lapot Kecskemétről. Rajta vagy még húsz más fiúknak a neve. Persze eleinte meglepődtem, kiirhat nekem, de alig, hogy magamhoz tértem rémesen bosszankodtam, szinte szemtelenségnek tűnik fel. Elannyira, hogy nagy felháborodásomba máglyahalálra ítélttem. A Zolika hozta a skatula gyufát én pedig fölé tartottam a lapot és élveztem mint ég el. Hogy tulajdonképpen miért is dühöngök rá oly mérhetetlenül, azt eddig le sem mertem írni, mert szégyelek még rá gondolni is. Utolsó vasárnap Bertanéekkel lenn voltunk a hajlársban fürdeni. A J. hívott barangolni. Mondom elmegyek, ha az Ella is jön. Megindultunk mind a hárman én a ló tetején. Én ösztönszerűleg ráterittem a fejkendőm a combomra, mivel úgy gondoltam, hogy az nagyon kirívó, ha a lóhátán a meztelen

combok látszanak (gondoltam nem illik) Elég az hozzá amint megyünk egyik oldalt jött az Ellus, másik oldalt Ő. Egyszer csak azt veszem észre, hogy a kezével simogató mozdulatokat kezd tenni mi közben mélyeket lélegezve egymás után mondja ...jaj ... u ...jaj. Csak nézem egy ideig mi akar ez lenni. Aztán valahogy megéreztem, ez nem lehet rendjén való dolog. Eleinte szörnyen meglepődtem mitcsinál ez, nem jó láttok, vagy képzelődök? Szerencse hogy csak pár pillanatig tartott. Mindazonáltal eltökéltem magamba hogy ha még egyszer észre veszek valamit rá fogok szólni. Visszafelé jövet egy kis vesszővel elkezdte a lábamat piszkálni. Ingerülten rászóltam, ne veregesse az én lábamat mit ütögetti. Ekkor úgylátszott magához tért, rögtön abbahagyta valamit motyogott zavarában, de már nem emlékszem rá. Azóta nem tehetek róla, utálok – gyűlölöm, a gyomrom keveredik, ha csak rá gondolok. És milyen kifejezéssel éljek az arcátlan (nem ez se kifejezés ő rá, csak azért is kis ö-vel) még mer nekem itt üdvözlő lapot írni. Hát nem megérdemelte a máglya halált. Bár, hogy egészen őszinte legyek, nem tudom mitakart, mit jelentett viselkedése. Anyukának ma délelőtt elmondtam az egészet. Anyuka azt mondta rá „ó a taknyos szemtelen, hát akkor én mégis csak jól gondolkoztam’ ill sejtettem, hogy ott nincs valami rendjén, ha Anyuka is így vélekedik. Hál’ Isten, hogy volt annyi eszem, hogy rászóltam. De ezzel most már szeretném is befejezni a róla szóló históriát „mindörökre amen”. Más – más. Az Évi csináltatott fenképet a vonat-igazolványba. A Blayer b.-nak nagyon tetszett annyira, hogy megnagyította. Istenem ha úgy végig-nézek ebbe a mi kis kertünkben., - olyan szép még minden. Igaz, hogy ilyen édes, barátságos meghitt otthon, ilyen édes vigasztaló, mint a mienk nincs még egy. Szent igaz bizony az „mindenütt jó, de legjobb itthon”. Azért hiába érezni már a nyárutóját, már nincs oly ereje a napnak hűvösebb van. Istenem, hogy miért is mulik el minden, ami szép. Az a szép Petőfi vers jut most az eszembe „szeptember végén. Még nyílnak a völgyben a kerti virágok, még zöldel a nyárfa az ablak alatt, de látod amottan a kinti világot, már hó takarja el a Bérci tetőt. Te édes, te aranyos jó kellemes nyaracska maradj te mindig velem. Ne tűnj el soha – soha.

„pótlás” 1937. október 16.” Istenem hogyan is kezdjek hozzá. De muszáj már ide ahol senki se látja, hogy mit irok kiönteni a szívemet. Anyuka akarta ill. én is, hogy járjak tovább. Anyuka bement Pestre megnézni, hogy hol van hely. Sajnos nem volt sehol csak a „Salvatorba”. Itt azt mondták Anyukának, hogy nekik nagyon nincs kifogásuk ellene, hogy odajárjak, legalább lesz kinek a római egyeseket beírni csak anyukát sajnálják a sok kiadástól, hogy most megint elsőtől kezdeném. Anyuka hazajött és elmondja mit intézett el, hogy mit beszélt nálunk is az iskolába Szaléziával és Imeldával. Na de most jön amit Óh’ Istenem ha rá gondolok is a szégyentől és felháborodástól nem tudok hova lenni. De muszály már leírnom, mert mindig eszembe van, még este is sokszor alig tudok aludni. Muszály már kiöntenem a szívemet. Egyiknap az iskolával elmentünk az országzászlóhoz (ekkor volt a felvidék visszacsatolása.) Ott éljeneztünk, felvonultunk és szvaltak végül elénekeltük a „Hiszekegyet”. Mikor vége volt mindenki mehetett haza. Én is megindultam, de a vonatot lekéstem és úgy a Jolánkanéniékhez mentem be. Nagyon jól éreztem magamat. Ebédután hazaakartam jönni, de a Jolánka néni mondta, hogy ráérek még hazamenni, maradjak ott és majd bemegyünk vele együtt a városba vásárolni, ma úgy is ráérek mert szombat van. Én semmirese gondoltam, Anyukáék biztos nem fognak nyugtalankodni, mert máskor is ha lekéstem a vonatot a Jolánkanéniékhez mentem be. A bevásárlás után hazamentünk ekkor 5 óra körül lehetett. Mondom a Jolánkanéninek, de most már tényleg megyek. Majd előbb meguzsonnázok, csak nem gondolod, hogy elengedlek uzsonanélkül. Hát jó meguzsonnáztam és a 6 óra három perces vonattal hazamentem. Itthon már vártak az állomásnál a Dódi, Guszti, Évi. Azzal fogadtak hol voltál ilyen sokáig, Apuka már olyan mérges rád. Már az iskolába is betelefonáltunk, hogy hol vagy. Én megvoltam lepve, hát mi lel titteket, hogy itt kerestettek, hát máskor nem szoktam a Jolánkanéniékhez menni. (Igaz, hogy máskor legfeljebb 5 órára itthon voltam, de azért kell úgy kétségbe esni ha egy órával később jövök. Haza érve ezeket az említetteket mondtam Anyukának és Apukának. Apu haraggal fogadott, de miután megmondtam, hol voltam lecsillapodott. Mikor

beértem a kisszobába egyszerre mindenki rámtámadott, hogy hol voltam ilyen sokáig, mire az Évi pártomat fogva megszólal, ne szidjátok őt most inkább örüljétek most hogy itthon van. Szegény Ő lett az áldozat kikapott hogy, hogy jön ő ahhoz hogy beleszóljon. Én p. csak álltam és a csodálkozástól nem tudtam hova lenni, hogy hogyan lehet így kétségbe esni. Anyukáék mikor megmondtam hol voltam és miért voltam annyi ideig a Jolánka nénire haragudtak, apuka mondta, hogy bemegy és összevesz vele. Anyuka megjegyezte, hogy most majd szégyelhetem magam, mert betelefonáltak az iskolába. Másnap az iskolába menet megyek a lépcsőn le szembe jön velem I. nővér. Hát te meg hol voltál? kérdezi. Megmondom neki. Erre azt mondja „látod ez vagy te”. Második vagy harmadik óra volt azt hiszem a gépírás bejön az I. nővér azt mondja a Sz.-nak: tudja-e kedves nővér, hogy hol volt (engem nevezve meg.) És evvel előadja és avval fejezi be, és kébzelje kedvesnővér mégcsak ki se kapott, ha az én lányom lett volna én szecskává aprítottam volna. Én persze ez idő alatt éreztem hogy rémesen elpirulok a sirás környékezett, úgy éreztem, hogy hiszik is meg nem is amit mondok. Mikor I. kiment Sz azt kérdezi hol lakik a nagynéném én már a sirást csak a legnagyobb erővel tudtam visszaszorítani. Kurtán feleltem a Nyugatinál éreztem hogy ha már egy szót mondanék már nem bírnám visszatartani a sirást. Ugylátszik azt észre is vette, mert többet nem szólt hozzám. A dolog abba maradt. Már kezdtem felejteni. Csak azóta hogy az Erzsike felvilágosított jutott eszembe újból a dolog. Most már világosan éreztem, hogy kételkedtek bennem sőt mi több meggyanusítottak. Ezóta, hogy erre rájöttem mindig ez jár az eszembe. Óh Istenem csak adnád, hogy egyszer azoknak a szemükbe mondhassam, hogy most már tudom, hogy megsértettek, egyszer rá jönnének, hogy azóta gyűlölöm őket, hogy megsértettek a becsületembe, csak ezt egyszer a szemükbe mondhatnám. Óh ha tudták volna, hogy akkor még milyen naív voltam. A szégyentől és felháborodástól nem tudok hova lenni. És még egyet nagyon szeretnék megkérdezni Szaléziától. Vizsgán kiviszem a gyors záródolgozatom, rám néz, aztán a papira nagy gúnyosan megszólal ez ép úgy néz ki mint te. Én bámulva rámeredtem. A szó az ajkamon volt, miért hogy nézek én ki? De a

lányok jöttek tovább a dolgozataikat beadni, és nekem tovább kellett menni, bár ez még mindig szöveget üt a fejembe. Hogy nézek én ki?!

Vége

Kotaszek Hedvig: Women

Az iskola és az apáca tanítók, akik annyi szenvedést okoztak Gy.H.-nek

Gyöki. Hedvig kb. 15-16 éves kb. 1937-38-ban

"Szalvator" Egyházi Iskola

Kedvesnővér

Imelda Szalézia

A fotó hátoldala

BIZONYÍTVÁNY
A NŐI KERESKEDELMI SZAKTANFOLYAM
ELVÉGZÉSÉRŐL.

2/1940-41.

A gazdasági szaktanárképző intézet 1940. július 13-án 265/1939-40. sz. r. alapján első ^{másodlagos} felfutásmi különbözeti vizsgálatot tett az alábbi eredmény - nyel:

hit- és rehkölstan	jeles
magyar fogalmazás	elégseges
történelem	jó
jogi ismeretek	jó
földrajz	elégseges
kémia	jó
természettan	elégseges

Az osztályzatok magyarázata:

Szám	Előmenetel	Magaviselet	Írásbeli dolgozatok külső alakja
1	jeles	példás	szép
2	jó	jó	rendes
3	elégseges	szabályszerű	tűrhető
4	elégtelen	—	rendetlen

memória	elégseges
német nyelv	elégseges
francia nyelv	elégseges

A vizsgáló - bizottság véghatározata: nem felelt meg, a német nyelvből két hónap múlva javító vizsgálatra jelentkezhetnek.

Budapest, 1940. Szeptember 14.

tanügyi osztály
igazgató.

nyelvi tanár,
elnök

osztály
jegyző.

**Osztályzatai a női kereskedelmi szaktanfolyam
második évfolyamának tárgyaiból:**

I. Rendes tárgyak:	OSZTÁLYZAT	A SZAKTANÁR ALÁÍRÁSA
Hit- és erkölcsstan	<i>jeles</i>	
Kereskedelmi ismeretek	<i>jeles</i>	<i>Wassitz Imelda n.</i>
Kereskedelmi levelezés	<i>jó</i>	<i>Wassitz Imelda n.</i>
Könyvvitel	<i>jó</i>	<i>Wassitz Imelda n.</i>
Kereskedelmi számtan	<i>jeles</i>	<i>Wassitz Imelda n.</i>
Kereskedelmi földrajz és áruismeret ..	<i>jeles</i>	<i>Wassitz Imelda n.</i>
Gyorsírás	<i>jeles</i>	<i>Wassitz Imelda n.</i>
Gépirás	<i>elégéges</i>	<i>Wassitz Imelda n.</i>
Szépírás, kirakati és díszítőírás	<i>jó</i>	<i>Wassitz Imelda n.</i>
Testnevelés {	Testgyakorlás	<i>Wassitz Imelda n.</i>
	Egészségtan	<i>Wassitz Imelda n.</i>

II. Rendkívüli tárgyak.

Német nyelv	_____	_____
Német gyorsírás	_____	_____
Francia nyelv	_____	_____
Írásbeli dolgozatainak külső alakja ..	<i>rendes</i>	_____
Magaviselet	<i>példás</i>	_____

Mulasztott tanítási órák száma { igazolt *25*
igazolatlan .. *1*

Első világháborús emléklap

Emleküül!
1915 augustetus.
2. an. ös edtol
Aapad

Az Orsz. M. Zeneakadémia tananyaga

ROZSNYAI KÁROLY KIADÁSA

215 sz.

ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI ZONGORA-ISKOLA

MINT ZENEI
NEVELÉSI ESZKÖZ

kezdők számára.

(Két teljes tanévre kibővített és lényegesen átdolgozott negyedik kiadás)

IRTA

CHOVÁN KÁLMÁN

OP. 21.

[Kötet (az első év teljes tananyaga)]

[Kötet (a második év teljes tananyaga)]

ROZSNYAI KÁROLY

BUDAPEST
IV. Főosztály

COLOMAN CHOVÁN KÁLMÁN

Kompositionen Szerzeményei
u. Bearbeitungen für Pianoforte és átdolgozásai zongorára

Elméleti és gyakorlati zongora-iskola mint zeneti nevelési eszköz. Op. 21, 2 kötet
A zongorajáték és tanítási módszere. 2. jav. kiad. a Zeneakadémia új tantervével
Studien für Hochschulen des Klavierspiels. Op. 42. (Főiskolai zongoratanulmányok, szemelvények). Auswahl von bewährten Etuden
Beetini-Chován: Auswahl (Szemelvények). 45 Etuden aus den Prüfungen und Op. 100, 29, 32, 134. Progressiv geordnet, umgearbeitet
Burgmüller. Op. 100. 25 leichte melodische Vortragsstücke. Umgearbeitete und progressiv geordnete neue Ausgabe
Clementi, M. Ausgewählte Sonaten revidiert von Chován in 12 Heften
Haydn, J. Magyaros rondo (All' Ongarese) rev. von Chován
Czerny-Chován: Vorstudien zur „Schule der Geläufigkeit“ (Előtanulmányok a Kézgyesség iskolájához). Auswahl aus Op. 139, 261, 335, 636 und 849. Bearbeitet u. mit instruktiven Bezeichnungen versehen
Sonatinen-Album (Sonatina-album) und andere Vortragsstücke aus den klassischen Werken der Jugend-Literatur. Umgearbeitet von Col. Chován. 2 Bände
Zwei Oktav-Etuden (Impromptu Hongrois) Op. 50
Magyar lant (Lyre hongroise). Fokozatosan haladó előadási darabok a magyaros ritmus és kifejezés fejlesztésére (Morceaux pour développer l'expression et le sentiment du rythme hongrois).
I. Sorozat (Serie I) Op. 33
Cah. I. füzet: Kezdjük fohással (Commençons par des prières).
Cah. II. füzet: 4. A reményhez (Espérance). 5. Garibaldí nóta (Chanson de Garibaldi). 6. Básonágás (Mélancolie).
Cah. III. füzet: 7. Csalogató (Coquette). 8. Diákinduló (Marche des étudiants).
Cah. IV. füzet: 9. A réten (Sur la brillante étoile). 11. Tóborz (Enrôlement). 12. Derf-ború (Clairobscur)
Teljesen, mind a négy füzet (Complet)
Magyar lant (Lyre hongroise).
II. Sorozat (Serie II) Op. 35
Cah. I. füzet: 1. Régi emlék (Souvenir d'autrefois). 2. Gondás (Chasse-chagrin).
Cah. II. füzet: 3. Sirva vigad (Joie pleurante). 4. Virág és tövis (Fleurs et épines).
Cah. III. füzet: 5. Borúra-derű (Soleil après la pluie). 6. „Magasan repül“ (Air hongrois)
Mind a három füzet egyben (Complet)
Magyar lant (Lyre hongroise).
III. Sorozat (Serie III) Op. 37
No. 1. „Káka tövén“ (Air hongrois)
No. 2. Humoreszk (Humoresque)
No. 3. „Cserebogár“ (Air hongrois)
No. 4. Pusztai kép (Scène de la puszta)
Teljesen (Complet)
Soirées hongroises (Magyar esték). No. 1 Op. 29
No. 2 Op. 32, No. 4 Op. 40, No. 5 Op. 41, No. 6 Op. 44
a

Mendelssohn: Lieder ohne Worte (Válogatott dalok szöveg nélkül). Auswahl
IIème Sonate en la-mineur. Op. 22
IIIème Rhapsodie hongroise. Op. 25
IVème Rhapsodie hongroise. Op. 26
Virágregék. 10 könnyű és dallamos előadási darab az ifjúság számára. (Contes de fleurs. Dix morceaux faciles et mélodiques.)
Cah. I. füzet: Százszorszép, Liliom, Jácint, Tulipán, Gyöngyvirág
Cah. II. füzet: Róza, Nefelejts, Borostyán, Pipacs, Hervadás a
Családi ünnep. Op. 28. 5 könnyű előadási darab az ifjúság számára. (Fête de famille. 5 morceaux faciles pour la jeunesse)
No. 1. Megnyitó (Entrée). No. 2. Lassú keringő (Valse lente)
Együtt (Ensemble)
No. 3. Menuetto
No. 4. Mazurka
No. 5. Csárdás (Ongarese)
Teljesen (Complet)
Magyar aktarellek. Op. 30. Öt jellemdarab. (Aquarelles hongroises. 5 morceaux caractéristiques.)
No. 1. Ábránd (Fantaisie)
No. 2. Idill (Idylle)
No. 3. Mese (Fable)
No. 4. Juhász (Le berger)
No. 5. Csárdajelenet (Scène de la csárda)
Teljesen (Complet)
Őszi képek. Op. 36. (Paysages d'automne.) No. 1, 3, 4
No. 2
Teljesen egy kötetben (Complet)
Magyar apróságok az ifjúság számára. (Morceaux mignons hongrois.) Pièces faciles. Op. 45. 1. Szabad-ágdal (Freiheitslied). 2. Játzó gyermek (Spielendes Kind). 3. Kedves emlék (Ein liebes Andenken). 4. Csendes otthon (Trautes Heim)
Négy zenekép (Quatre images de musique). Op. 46. 1. Praeludium. 2. Rondino. 3. Melódia. 4. Diák-induló.
Lugosana. Op. 39. Deux danses populaires roumaines à quatre mains
Hat magyar induló 4 kézzre (Six Marches hongroises à 4 mains)
Öt kép az ungarischen Ebene (Magyar alföldi kép) zu 4 Händen. No. 1. Op. 48 Csűr, No. 2. Op. 49 Cmolli, No. 3. Op. 51 Adur, No. 4. Op. 52 Cmolli, No. 5. Op. 53. Amolli
— Op. 54. Leichte ungarische Tänze kpl. in 1 Bande
— Op. 55. Leichte melodische vierhändige Vortragsstücke mit ungarischen Motiven
a

A kiadó sajátja minden országra nézve — Eigentum der Verleger für alle Länder
Rozsnyai Károly kiadása, Budapest
IV. Múzeum körút

Keresztlevél

Alulírott ezennel hivatalosan bizonyítom, hogy a

Hleréol - i

római katolikus plébánia Keresztettek Anyakönyve

III. kötet 88. lapján, az Ezer nyolc száz ötvenkettő - ik
év január hó húszodik napjáról a következők foglaltatnak:

Folyó szám Numerus currens	7.	
Annus, mensis, dies éve, havi, napja	A születésnek nativitatis	1852. január 20.
	A kereszteleésnek baptismi	1852. január 20.
A megkeresztelt Baptizati	neve nomen	Feréxia
	neme sexus	nő
	örvényessége leg. - illeg.	örvényes
A szülők — Parentum	neve, vallása, állása nomen, religio, status civilis	Glajnal István rk. közrendű
	származáshelye locus originis	
	lakhelye locus domicilii	Hleréol 107.
A keresztszülők neve, vallása, állása Nomen Patrinorum, reli- gio, conditio	Rorsány János és Rorsány Julianna közrendűek	
A keresztelő neve, hivatala Nomen et officium bapti- santis	Horvác János plébános	
Észrevételek Observationes		

Kelt Hleréol

1938.

évi

július

hó 6.

n.

Várhonyi János
plébános

1939/11938
szám.
Numerus

Esztergom főegyházmegye
Pest vármegye.

5

Keresztlevél.

Testimonium baptismale.

Budapesti fővárosi és megyei kormányzat
VI. Értékű 13-2-42.

Alulírott ezennel hivatalosan bizonyítom, hogy a terézvárosi római katolikus plébánia keresztelteték anyakönyve XXX. kötet 94. lapján az 1881. azaz ezer nyolc száz nyolcvanegyed-ik év április hó 25. napjáról a következők foglaltatnak:

Folyó szám Numerus currentis		248.
Éve, hava, napja Annus, mensis, dies	a születésnek nativitatis	1881. április 18.
	a szent kereszttség fölvételének collati s. baptismi	1881. április 25.
A kereszteltnél — Baptisati	neve nomen	Kornélia
	neme — sexus masc.	
	leány foemina	/
	törvényes legitimus (a)	/
A kereszteltnél — Parentum	törvénytelen illegitimus (a)	
	vezeték- és keresztneve, vallása, állása és születéshelye nomen, religio, conditio et locus nativitatis	Matheides Lándor sk. műlóm. Galgóc Hauzka Feri sk.
A szülők —	lakóhelye locus domicilii	Főút 31.
A keresztstülők neve, vallása, állása és lakása Nomen Patrinorum, eorum religio, conditio et locus habitationis		Graf Kalatin sk. hajadon Töröksápi sk. 53.
A keresztelő neve, hivatala Nomen et officium baptisantis		Klicher Vince kápt.
Észrevételek Observationes		V.h.l. Kémény.

Kelt Budapesten, 1938. évi július hó 2. n.

Q. o. D. o.

1904.

Lecturis Salutem in Domino!

Üdvöt az Urban!

Extractus Matriculae **Baptisatorum** Parochiae

Kivonat a

*Galgóczi*Plebánia **kereszteltek** anyakönyveiből.

Numerus currens Sorszám		<i>671 lap.</i>	
Annus et Dies Éve és napja	Nativitatis a születésnek	<i>Egyesernyőn már negyven negyedik 1844/évi február hó harmadik 13/napján</i>	
	Collati S. Baptismi a kereszteleésnek	<i>1844 február hó 3z</i>	
Baptisati Kereszteltnek	Nomen Neve		<i>Sándor.</i>
	Sexus Neme	masculinus férfi	<i>férfi.</i>
		foemininus nő	<i>—</i>
	Status Állapota	legit. törvényes illegit. törvénytelen	<i>törvényes.</i>
Nomen Parentum, eorum Conditio et Religio A szülőknek vezeték- és kereszt- neve, polgári állása s vallása		<i>Matheides Bódog, polgári, rom. Kath. Mixer Fani, rom. Kath.</i>	
Locus originis et Domicilii cum Numero Domus Lakhely, utca, házsám		<i>Galgóczi.</i>	
Nomen Patrinorum, eorum Conditio et Religio A keresztszülőknek vezeték- és keresztnéve, polgári állása s vallása		<i>Matheides József, ei hitves Johanna R. Kath.</i>	
Nomen Baptisantis A keresztelő lelkésznek vezeték- és keresztnéve s hivatala		<i>Majlani.</i>	
Observationes. Észrevételek.			

In quorum fidem sigillum Ecclesiae & nominis manupropria subscriptio.

Minek hitelül adom az Egyház pecsétjét s nevem aláírását.

Datum

*Galgóczi 1904. Aug. 6.**Müller de. J. J. J.*

Győry Hedvig: Isteni részem 1.-2.-Hátsó borító

